

آداب معنوی

۲۰۰۰ عمل مستحب و مکروه

مؤلف : روح الله ولی ابرقوئی

مقدمه

انسان ، طالب سعادت و کمال است . او به گونه ای خلق شده است که پیوسته به دنبال گمشده و معشوق خود، یعنی خالق و پرورش دهنده خود می گردد؛ لیکن در اجتماع و جامعه انسانی موانع و سرگرمی های دنیوی و مادی فراوانی چراغ فروزان فطرت و ذات انسانی را کم نور و گاهی خاموش می کنند. انسان برای این که در دام چنین صیادهایی که رئیس و فرمانده آنها ابلیس رجیم می باشد نیفتد، باید راه و مسیر شریعت و انبیا و ائمه علیهم السلام را بپیماید تا با روح و باطنی پلادین آن موانع را از سر راه بردارد و به کمال واقعی که همان رسیدن به خداست ، برسد.

خداوند متعال کتاب آسمانی خود، قرآن مجید را که حاوی کامل ترین و مهمترین قوانین و دستورات الهی است را بر رسول گرامی اش حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله نازل نمود تا وسیله ای برای هدایت بشر باشد. سپس ولایت باطنی و تکوینی و امامت ائمه علیهم السلام را برای مردم قرار داد تا ادامه دهنده سیر نبوت باشند و بشر را به سر منزل حقیقت برسانند.

بی تردید تنها راه سعادت بشر فقط انجام فرایض و واجبات الهی و محرمات است . اگر انسان فرایض را با اخلاص و حضور قلب به جا آورد بهترین وسیله را برای قرب و رسیدن به خدا برگزیده است .

در شرع مقدس اسلام همراه واجبات و محرمات ، مجموعه ای از اعمال مستحب و مکروه مقرر شده که برای انجام یا ترک آنها تاءکید زیادی شده است . اگر چه نمازهای مستحبی زیادی زیادی داریم که

واقعا در بیشتر مواقع باعث قرب و نزدیکی به خداوند می شوند، مثل نماز شب و نمازهای دیگری که تاءکید زیادی بر اقامه آنها شده است و همچنین با ترك بعضی از مکروهات زمینه مناسبی برای ترك محرمات در انسان ایجاد می شود، اما نباید فراموش کرد که اصل در دین ، عمل به واجبات و ترك محرمات است . امیر مؤمنان حضرت علی علیه السلام می فرمایند: ان للقلوب اقبالا و ادبارا فاذا اقبلت فاحملوها علی النوافل و اذا ادبرت فاقتصروا بها علی الفرائض؛ برای قلب ها گاهی نشاط و روی آوردن و گاهی بی نشاطی و روی برگرداندن می باشد. پس هرگاه قلوب شما پرنشاط هستند (و به قول معروف حال عبادت دارند) آنها را علاوه بر انجام واجبات به انجام مستحبات و ادار سازید و آن گاه که بی نشاطند، تنها به انجام فرایض و واجبات قناعت کنید. ^(۱)

لازم به ذکر است که مکروهات و اصل کراهت بر دو قسم است :

الف) مکروهاتی که از نظر شرع مقدس دارای مفسده کمی می باشند؛ مثلا ایستاده آب نوشیدن در هنگام شب مکروه است این بدان معناست که چنین کاری ضرر کمی برای بدن دارد.

ب) مکروهاتی که اصلا دارای مفسده نیستند، ولی ثواب عمل عبادی را کم می کنند. به عبارت دیگر کراهت آنها به معنای اقل الثوابی باشد؛ مثلا نماز خواندن در حمام مکروه است این یعنی ثوابی که نماز دارد با اقامه آن در حمام کم می شود، نه آن که این عمل مفسده ای داشته باشد.

کتابی که در پیش رو دارید مشتمل بر حدود دو هزار آداب (مستحبات و مکروهات) است که ان شاءالله خوانندگان عزیز با

مطالعه آن و با توجه به مطالب مذکور
بتوانند سیر تکاملی و سعادت خویش را به
خوبی و نشاط روحی بپیمایند و در این
مسیر بنده حقیر و عاصی خدا را از دعا‌های
خیر خود فراموش نکنند.

از خداوند متعال می‌خواهیم تا ما را
در انجام واجبات و ترك محرمات توفیق دهد
و به ما خلوص و حضور قلبی دائم عطا
نماید. از او می‌خواهیم که همواره به ما
حال عبادت و سوز دل عنایت فرماید تا با
انجام مستحبات و ترك مکروهات ، رضایت و
خشنودی او را که بهترین پاداش است ، کسب
نماییم ! (ان شاء الله)

روح الله ولی ابرقویی - قم - ۹ صفر ۱۴۲۲
پنج شنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۳۸۰

آداب دعا کردن

۱. حضور قلب .
۲. خضوع و فروتنی .
۳. امیدواری .
۴. شناخت خدا و اعتقاد به قدرت او و علم به نیاز.
۵. امیدواری به خدا و قطع امید از دیگران .
۶. پرهیز از گناه به ویژه ستم مالی و آبرویی به مردم .
۷. گریستن . روایت شده است : بین بهشت و جهنم ، گردنه ای است که کسی از آن عبور نمی کند، مگر کسانی که از ترس خدا، خیلی گریه کرده باشند.
۸. سپاس و ستایش خداوند.
۹. ذکر نامهای خدا که مناسب دعایش می باشد و نیز گفتن نعمتهای خداوند و شکر آن ، بیان گناهان و آمرزش خواستن برای آنها.
۱۰. درنگ و عجله نکردن و اصرار و پافشاری در دعا. زیرا خداوند درخواست کننده لجوج را دوست دارد و حداقل پافشاری این است که دعای خود را سه بار تکرار کرده و خواسته خود را سه بار بگوید.
۱۱. پنهان دعا کردن . زیرا هم فرمان خداوند را که می فرماید: در پنهان دعا کنید اجابت کرده و هم از آفت ریا دور می ماند. روایت شده است : دعای پنهانی ، برابر با هفتاد دعای آشکار است.
۱۲. شریک ساختن دیگران در دعا.
۱۳. با دیگران دعا کردن . دعا در جمع نیز باعث اجابت است . بهترین جمعیت برای دعا، چهل نفر است . چهار نفر هم می توانند هر کدام ده بار دعا کنند و اگر

نتوانست در جمع دعا کند، خود نیز می تواند چهل بار دعا کند.

۱۴. تضرع در دعا به همراه قلب خاضع و بدن متواضع و چاپلوسی . خداوند به حضرت موسی علیه السلام وحی کرد: موسی ! هنگامی که مرا می خوانی ترسان باش ، صورت خود را خاک آلوده کن و با اعضای مهم بدنت ، برایم سجده کن ... قلبت را با ترس از من بمیران . زنده دل و کهنه لباس باش ...

۱۵. صلوات فرستادن بر محمد صلی الله علیه و آله و آل او علیهم السلام در اول و آخر دعا باعث اجابت دعا است .

۱۶. پاکدلی و روی آوردن با تمام وجود به خداوند.

۱۷. دعاکردن قبل از بلا.

۱۸. شریک نمودن دیگران در دعا و قبل از خود، آنان را دعا کردن .

۱۹. بلند کردن کف دستها هنگام دعا.

۲۰. در دست داشتن انگشتری عقیق یا فیروزه . از امام صادق علیه السلام روایت شده : هیچ کف دستی به سوی خدای متعال بلند نشده است که نزد او محبوبتر باشد از کفی که انگشتر عقیق در آن است .

۲۱. صدقه دادن قبل از گناه ، باعث اجابت دعا می گردد.

۲۲. انتخاب اوقات مخصوصی برای دعا، مثل شب و روز جمعه ، بین ظهر و عصر روز چهارشنبه برای نفرین کردن کفار، وقت نماز عشاء، یک ششم اول از نیمه دوم شب ، آخر شب تا طلوع فجر، بین طلوعین ، سه شب قدر در ماه رمضان که برترین آن شب بیست و سوم است ، شبهای احیاء که عبارتند از: شب اول رجب ، نیمه شعبان ، عید فطر و قربان و روز عرفه ، فطر و قربان ، هنگام وزیدن بادهای باریدن باران ، از بین رفتن سایه ها و ریختن اولین قطره خون

مقتول مؤمن ، هنگام اذان ظهر و از طلوع
فجر تا طلوع خورشید، بعد از نمازهای
واجب ، وتر، فجر و نماز ظهر و مغرب .
۲۳. مکانهای خاص نیز به اجابت دعا کمک
می کنند. مانند: راءس الحسین و مکانی که
زیر گنبد آن قرار دارد.
۲۴. حالات عالی مانند رقت قلب .
۲۵. طهارت ، نماز و روزه .^(۲)

آداب و مراقبت های ایام سال

Rəyze Tũz ŪŪhĂ

- ۱- سزاوار است که حال دوستان آل محمد صلی الله علیه و آله در دهه اول محرم تغییر نموده و در دل و سیمای خود، آثار اندوه و درد این مصیبت‌های بزرگ را آشکار نمایند.
- ۲- خوب است که مقداری از لذائذ زندگی را که از خوردن و نوشیدن و حتی خوابیدن و گفتن به دست می آید، ترك نمایند و مانند کسی باشند که پدر یا فرزند خود را از دست داده است .
- ۳- خوب است که روز تاسوعا و عاشورا، دیدار با برادران دینی را ترك کرده و آن روز را روز گریه و اندوه خود قرار دهند.
- ۴- مستحب است که در دهه اول محرم ، هر روز امام حسین علیه السلام را با زیارت عاشورا زیارت نمایند.
- ۵- سزاوار است که اگر می توانند مراسم عزاداری آن حضرت را در منزل خود با نیتی خالص بر پا نمایند و اگر نمی توانند در مساجد یا منازل دوستانش به برپایی این مراسم کمک کنند.
- ۶- شایسته است که هر روز مقداری از اوقات خود را در مکانهای عمومی به عزاداری بپردازد.
- ۷- مستحب است که در آخر روز عاشورا، زیارت تسلیت را بخوانند.
- ۸- یکی از اعمال مهم دهه اول ، دعای اول ماه است و برای اینکه اول این ماه ، اول سال بوده و از طرف دیگر دعاهای قبل از وقت نیز تاءثیر خاصی در برآورده شدن حاجات و رسیدن به امور مهم دارد؛ این دعا تاءثیر زیادی در سلامتی و دوری از آفات دینی و دنیایی آن سال و بهبودی حال و به دست آوردن نیکیها دارد.

۹- بهتر است که در شب اول ، بعضی از نمازهایی را که در این شب وارد شده به مقدار حال و توانایی خود بخواند؛ حداقل دو رکعت نمازی را که شامل حمد و یازده بار قل هو الله احد است را بخواند. بعد از آن ، دعایی را که پیامبر ﷺ بعد از این نماز خوانده است و در کتاب اقبال نقل شده را بخواند و فردای آن روز را روزه بگیرد. در روایت آمده است کسی که چنین عملی را انجام بدهد مانند کسی است که به مدت یک سال کارهای خوب انجام داده و تا سال آینده محفوظ خواهد بود.

۱۰- مستحب است که روز سوم را روزه بگیرد. در روایت آمده است : حضرت یوسف علیه السلام در این روز از چاه خارج شد. و اگر کسی این روز را روزه بگیرد، خداوند مشکل او را برطرف نموده و سختیها را بر او آسان می نماید.

۱۱- روایت شده است : مستحب است که انسان تمام ماه را روزه بگیرد. و در مورد روزه روز تاسوعا و عاشورا روایت مخصوص داریم ، اما احتیاط این است که روز عاشورا را روزه نگیرد ولی از خوردن و آشامیدن تا عصر خودداری نماید و آنگاه چیزی بخورد یا بیاشامد؛ به جهت این که امام حسین علیه السلام و یاران حضرت در عصر از غصه های این دنیای پست رهایی یافتند.

۱۲- از کارهایی مثل سرمه کشیدن و غیر آن ، بهتر است پرهیز شود.

۱۳- مستحب است که شب عاشورا تا صبح پیش قبر امام حسین علیه السلام بماند.

۱۴- از شیخ مفید رحمته الله روایت شده است که شب بیست و یکم محرم ، شب زفاف سرور تمام زنان جهان حضرت فاطمه علیه السلام است و به همین جهت روزه آن روز مستحب می باشد.

۱۵- مستحب است که در آخر ماه محرم
محاسبه نفس ، استغفار و دعا برای اصلاح
حال ، صورت پذیرد.^(۳)

ΘΙΓ Τῦε Ὑῦῆ

۱- سزاوار است که روز اربعین را روز اندوه خود دانسته و تلاش نماید برای يك بار هم که شده ، کنار مزارش او را زیارت نماید.

۲- مستحب است که در پایان روز اربعین نیز مانند سایر روزهای مهم از خداوند بخواهد حال و عمل او را اصلاح نموده و به حامی آن روز که از معصومین علیهم السلام می باشد توسل جوید.

(روزهای هفته که هر کدام مربوط به معصومی علیهم السلام می باشد در آخر این بخش خواهد آمد).

۳- وفات پیامبر صلی الله علیه و آله نیز در این ماه واقع شده است ؛ سزاوار است در این روز به گونه ای اندوهگین بوده و عزاداری نماید که شایسته اتفـاق بزرگ این روز و ناگواریهایی که بعد از رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله رخ داده است ، باشد.

۴- مستحب است که در روز وفات پیامبر صلی الله علیه و آله با زیارتهایی که وارد شده یا با زیارتی که خود با یاری خداوند می سازد، او را زیارت نمود.

۵- زیارت امام حسن مجتبی علیه السلام نیز در این روز استحباب دارد، چرا که شهادت او در همین روز است .

۶- سزاوار است که بر امام حسن علیه السلام درود فرستاده و قاتل او معاویه پسر ابی سفیان (لعنة الله علیه) را لعنت نماید ^(۴).

᠒᠒᠑᠐ ᠑᠒ ᠑᠓ ᠒᠒᠑᠐ ᠒᠒᠑᠐

این ماه همانگونه که از اسم آن پیداست بهار ماههاست؛ به جهت این که آثار رحمت خداوند در آن هویداست. در این ماه ذخایر برکات خداوند و نورهای زیبایی او بر زمین فرود آمده است؛ زیرا میلاد رسول خدا ﷺ در این ماه است و می توان ادعا کرد که از اول آفرینش زمین، رحمتی مانند آن بر زمین فرود نیامده است.

از آداب این ماه است:

۱. تمام ماه را در روز تولد پیامبر ﷺ با تلاشهای نیکو و اطاعتهای گرانقدر و بزرگ، بزرگ داشته و با پروردگار خود در مورد این نعمت بزرگ مناجات نماید.

۲. دعا کردن در اول این ماه با دعاهایی که روایت شده است از مهم ترین اعمال این ماه می باشد.

۳. روز هشتم ربیع الاول، روز وفات امام حسن عسگری علیه السلام می باشد. پس سزاوار است در این روز اندوهگین باشد، به خصوص با در نظر گرفتن این که صاحب مصیبت حضرت امام عصر (عج) می باشد؛ پس باید آن امام علیه السلام را با هر زیارتی که به ذهنش می رسد زیارت نموده و به امام زمان علیه السلام تسلیت بگوید.

۴. روز نهم ربیع الاول، چنانکه در روایت گرانقدری آمده است، روز نابودی دشمن خدا بوده و این روز و خوشحالی در آن فضیلت داشته و روز شادی پیروان آل محمد علیهم السلام می باشد. سزاوار است که دوستان آل محمد علیهم السلام شادی خود را در این روز، به خاطر نابودی دشمن خدا آشکار کنند.

۵. روز دهم ربیع الاول، روز ازدواج پیامبر صلی الله علیه و آله با حضرت خدیجه علیها السلام می باشد و بر شیعیان لازم است که به خاطر تاءثیر

این ازدواج مبارك و فرخنده ، در خوبی ها و سعادت ها و انتشار نورهای درخشان و پاك ، آن را بزرگ بدارند.

۶. روز هفدهم ربیع الاول ، همان طور که گفته شد روز میلاد حضرت رسول ﷺ است . از کارهای مهم این روز، روزه داشتن این روز، به خاطر شکرگزاری و به جا آوردن دو رکعت نماز می باشد که در هر رکعت آن يك بار سوره حمد، ده بار سوره قدر و ده بار سوره اخلاص می خواند. سپس در مکان نماز خود نشسته و دعایی را که روایت شده است را می خواند.

۷. از کارهای مهم در روز میلاد پیامبر ﷺ ، رعایت آداب عید و اظهار مراسم شرعی عیدهای بزرگ است ، تا دیگران این روز را به عنوان عید بشناسند.

۸. از مهمترین اعمال مهم این روز به پایان رساندن روز خود با سلام به حامیان و نگهبانان آن روز و به درگاه آنان جهت شفاعت و اصلاح حال تضرع نمودن ، می باشد. (۵)

ЗТЎҚРЎ ЭЗ Ө ТЎг УЎҺĂ

۱. از مهمترین اعمال این ماه چنانچه در جمیع ماهها گفتیم ، دعا در اول آن است . به خصوص دعای بلند مرتبه و گرانقدری که در اول آن روایت شده است .

۲. روز دهم ربیع الثانی ، روز ولادت امام حسن علیه السلام می باشد. مراقبت از روزهای ولادت ائمه علیهم السلام ، شبیه به مراقبت روز ولادت رسول اکرم صلی الله علیه و آله است .

امام حسن عسگری علیه السلام خصوصیتی برای برآورده شدن حاجات اخروی دارند. معصومین علیهم السلام گرچه هر کدام از آنان وسیله ای برای بندگان خدا در جمیع حوائج می باشند، ولی هر کدام خصوصیتی برای بعضی از حاجتها دارا می باشند- چنانکه دعای توسل ، شاهی بر این مطلب است - رسول خدا صلی الله علیه و آله ، دختر بزرگوارش و امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام در حاجت های مربوط به ، به دست آوردن طاعت خدا و خشنودی او خصوصیتی دارند. امیرالمؤمنین علیه السلام خصوصیتی در مورد انتقام از دشمنان و برطرف نمودن ظلم ظالمین دارند. امام سجاد علیه السلام خصوصیتی در مورد ستم پادشاهان و القائات و وسوسه های شیطان دارند. امام باقر علیه السلام و امام صادق علیه السلام نیز خصوصیتی در کمک گرفتن در مورد آخرت دارند. امام کاظم علیه السلام خصوصیتی در مورد سلامتی کامل از بیماریها و دردهایی که مردم از آن گریزانند دارند. همچنین امام رضا علیه السلام خصوصیتی در مورد ترسهای مسافرت در دریا و خشکی و زمینهای بی آب و علف و بدون آبادی و سکنه دارند. امام جواد علیه السلام خصوصیتی در مورد توسعه روزی و بی نیاز شدن از آنچه در دست مردم است دارند. امام هادی علیه السلام نیز خصوصیتی در مورد قضای نافله ها، احسان

به برادران مؤمن و به کمال رسیدن
طاعت‌های پروردگار دارند. امام حسن عسگری
علیه السلام خصوصیتی در کمک نمودن در مورد آخرت
دارند و امام عصر ما (عج) پناهگاه و
امید و حافظ ما، نور ما و زندگی ما،
امام مهدی علیه السلام جامع تمام خصوصیات مذکور
بوده و برای حاجات دیگر نیز توسل به او
مناسب است.

۳. سزاوار است که این روز (روز میلاد
امام حسن عسگری علیه السلام) مانند سایر روزهای
شریف که گفته شد به پایان رسانده شود.^(۶)

ΠΥ#Ū zĥŭΣΗ Τŭε ŪŪĥĂ

۱. از کارهای مهم این ماه ، دعا کردن با دعاهایی که روایت شده است ، می باشد.
۲. پانزدهم این ماه ، روز ولادت امام سجاد علیه السلام می باشد. بنابراین شیعه باید این روز را با عمل ، بزرگ بدارد زیرا مردم باید روزهای ولادت زمامداران خود را بزرگ داشته و آداب و تکالیفی را در این مورد رعایت نمایند.
۳. سزاوار است که روز خود و پایان این ماه را همان طور که در ماههای قبل گفتیم به پایان برساند.^(۷)

ЗТЎҚРЎ зҺЎΣΗ Τῦε ὐῤῥἈ

۱. از کارهای مهم در این ماه ، دعا نمودن - به خصوص با دعای روایت شده - می باشد.

۲. سوم جمادی الثانی ، روز شهادت حضرت زهرا علیها السلام می باشد. لازم است که شیعیان وفادار این روز را از روزهای اندوه و مصیبت قرار دهند؛ زیرا این روز برای بستگان آن حضرت علیها السلام دومین روز مصیبت بعد از رحلت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بود و امیرالمؤمنین علیه السلام بعد از وفات رسول خدا صلی الله علیه و آله هیچ روزی را مصیبت بارتر و ناگوارتر از این روز ندید.

۳. سزاوار است که شیعه ، آن حضرت علیها السلام را در این روز به گونه ای زیارت نموده و بر او صلوات و درود بفرستند که مایه رضایت پیامبر صلی الله علیه و آله بوده ، خدای فاطمه علیها السلام آن را پسندیده و حق شیعه گری ادا شود.

۴. شب نوزدهم جمادی الثانی ، شب ابتدای حامله شدن مادر پیامبر صلی الله علیه و آله به آن حضرت می باشد. سزاوار است که به خاطر کسالت ، هیچ خیری را در این شب از دست نداد. همان اعمالی که در روز میلاد پیامبر ذکر شد سزاوار است که همان اعمال انجام شود.

۵. روز بیستم جمادی الثانی ، روز میلاد حضرت زهرا می باشد. در این روز سرور مؤمنین در آن تازه شده و روزه آن روز و خیرات و صدقات در آن مستحب می باشد.

۶. از اعمال مهم روز میلاد حضرت فاطمه علیها السلام زیارت و صلوات بر او و لعنت کردن ظالمین به آن حضرت علیها السلام است . (۸)

□ ΗΘ Τῦε ὙῦῆΆ

این ماه ، ماه بسیار شریفی است ؛ به این جهت که : از ماههای حرام می باشد ، از اوقات دعا می باشد و حتی در زمان جاهلیت به این مطلب مشهور بوده و مردم آن زمان منتظر این ماه بوده اند تا در آن دعا کنند. این ماه ، ماه امیرالمؤمنین علیه السلام می باشد؛ شب اول آن یکی از چهار شبی است که تاءکید به زنده نگه داشتن آن به عبادت شده است . درباره روز نیمه آن آمده است که محبوبترین روزها نزد خداوند بوده و زمان انجام عمل استفتاح است که در ادامه به طور مفصل خواهد آمد. همچنین روز بیست و هفتم این ماه ، مبعث حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله می باشد. روزی که زمان ظهور رحمت خداوند است . چیزی که از اول خلقت تا کنون مانند آن دیده نشده است . این گوشه ای از فضایل این ماه است . در اینجا مراقبت ها و آداب این ماه را ذکر می کنیم .

۱. از مراقبت های مهم در این ماه ، به یاد داشتن حدیث ملك داعی می باشد که از پیامبر صلی الله علیه و آله روایت شده است . پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: خدای متعال در آسمان هفتم فرشته ای قرار داده است که داعی گفته می شود. هنگامی که ماه رجب آمد، این فرشته در هر شب از این ماه تا صبح می گوید: خوشا به حال تسبیح کنندگان خدا، خوشا به حال فرمانبرداران خدا. خدای متعال می فرماید: همنشین کسی هستم که با من همنشینی کند. فرمانبردار کسی هستم که فرمانبردارم باشد و بخشنده خواهان بخشایش هستم . ماه ، ماه من و بنده ، بنده من و رحمت ، رحمت من است . هر کسی در این ماه مرا بخواند او را اجابت می

کنم و هر کس از من بخواهد به او می دهم
و هر کس از من هدایت بخواهد او را هدایت
می کنم . این ماه را رشته ای بین خود و
بندگانم قرار دادم که هر کس آن را
بگیرد به من می رسد .

۲. سزاوار است که طالبان علم در این
ماه و ماههای شعبان و رمضان عبادت را
مقدم بر تحصیل علم نمایند؛ گر چه تحصیل
علم نیز از برترین عبادتهاست .

۳. شب اول این ماه ، یکی از چهار شبی
است که شب زنده داری در آن تاءکید شده
است . یکی از مراقبت ها این است که در
هنگام دیدن ماه در شب اول ، دعایی که
روایت شده است را بخواند .

۴. مستحب است که در شب اول این ماه ،
بعد از نماز مغرب بیست رکعت نماز به جا
آورده که در هر رکعت سوره فاتحه و اخلاص
را يك مرتبه خوانده و برای هر دو رکعتی
، يك سلام بدهد .

نماز آسان تری از پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ روایت
شده است که فرمود: کسی که دو رکعت نماز
در شب اول ماه رجب ، بعد از نماز عشا
بخواند و در رکعت اول آن ، سوره فاتحه و
الم نشرح را يك بار و اخلاص را سه بار و
در رکعت دوم ، سوره فاتحه ، الم نشرح ،
اخلاص و مهوذتین (ناس و فلق) را هر کدام
يك بار بخواند؛ سپس تشهد خوانده و سلام
دهد. بعد از آن نیز سی بار لا اله الا الله
گفته و سپس سی بار بر پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صلوات
بفرستد. گناهان گذشته او آمرزیده شده و
او را مانند روزی که از مادر متولد شده
از گناهان بیرون می برد .

(نمازهای مستحبی این ماه در بخش
نمازهای مستحبی آمده است .)

۵. سزاوار است که در تمام این ماه و
ماه شعبان ، رمضان و تمام عمر، اهمیت

زیادی به دعا، جهت توفیق اخلاص داده و توجه به خدای متعال با نامهای او مانند کریم العفو و مبدل السيئات بالحسنات و توسل به او به وسیله محمد و آل او علیهم السلام را زیاد کند.

۶. چنانچه شب اول ماه، مصادف با شب جمعه بود، سزاوار است که عمل لیلۃ الرغائب را انجام دهد. از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله روایت شده است که فرمودند: از اولین شب جمعه در ماه رجب غافل نشوید؛ زیرا شبی است که فرشتگان آن رالیلة الرغائب می نامد. این نامگذاری به این جهت است که هنگامی که يك سوم از شب گذشت، هیچ فرشته ای در آسمان ها و زمین نمی ماند، مگر این که در کعبه و اطراف آن جمع می شوند. آنگاه خداوند، به طور غیر منتظره ای بر آنان وارد شده و می فرماید: ای فرشتگانم! هر چه می خواهید از من درخواست کنید. فرشتگان عرض می کنند: حاجت ما این است که از روزه داران رجب درگذری. خداوند می فرماید: این کار را انجام دادم. بهتر است کسی که این حدیث را می شنود، در این شب، زیاد بر فرشتگان صلوات فرستاده تا تکلیفی را که آیه تحیت (نساء/آیه ۸۶) به عهده ما گذاشته به اندازه توانایی انجام داده باشد. سپس رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: کسی که روز پنج شنبه اول رجب را روزه گرفته و بین نماز مغرب و عشا دوازده رکعت نماز به جا آورده هر دو رکعت به يك سلام و در هر رکعتی سوره فاتحه يك بار، سوره قدر سه بار و سوره توحید دوازده بار خوانده و هنگامی که نماز تمام شد، هفتاد بار بر من (با این الفاظ) صلوات بفرستد: اللهم صل علی محمد النبی الامی و علی آله سجده کرده و در سجده هفتاد بار بگوید: سبوح

قدوس رب الملائكة و الروح سپس سر خود را بلند کرده و بگوید: رب اغفر وارحم و تجاوز عما تعلم انك انت العلی الاعظم. آنگاه بار دیگر به سجده رفته و در سجده همان چیزی را بگوید که در سجده اول گفت ، سپس حاجت خود را از خدا بخواهد، ان شاء الله تعالی برآورده می شود. رسول خدا ﷺ در ادامه فرمودند: قسم به کسی که جانم در دست اوست ؛ هیچ بنده یا کنیزی - از بندگان و کنیزان خدا - این نماز را به جا نمی آورد، مگر این که خداوند گناهان او را می بخشد؛ گرچه گناهان او مثل کف دریا و به عدد شن و به وزن کوهها و به عدد برگهای درختان باشد در روز قیامت هفتصد نفر از خویشان خود را که همگی سزاوار آتش باشند را شفاعت می کند و در شب اول قبر خداوند ثواب آن را به بهترین صورت ، با روی گشاده و خندان و زبان فصیح برای او می فرستد و می گوید: ای محبوب من ! مژده بده ؛ از هر سختی نجات پیدا کردی . می پرسد: تو کیستی ؟ رویی بهتر از رویی تو ندیده و بویی به خوش بویی تو، به مشام نرسیده . جواب می دهد: ای محبوب من ! من ثواب آن نمازی هستم که در فلان شب ، فلان منطقه ، فلان ماه و فلان سال به جا آوردی ؛ امشب آمده ام تا حقت را ادا کرده ، مونس تنهایی تو بوده و وحشت را از بین ببرم . زمانی که در شیپور دمیده شود، در عرصه قیامت بر سرت سایه افکنم و تو هرگز هیچ خیری را از جانب مولایت از دست نخواهی داد

۷. از کارهای مهم در روز اول ماه رجب ، روزه ، نماز حضرت سلمان دعا در اول آن با دعایی که در اقبال سید قدس سره روایت شده ، می باشد.

۸. از کارهای مهم در این ماه این است که در تمام ماه ، هزار بار بگوید: استغفر

اللّٰهُ ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ مِنْ جَمِيعِ الذَّنُوبِ وَ
الْاِثْمِ شَيْخُ صَدُوقِ (رَه) رَوَايَتِ كَرَدَه اَسْت :
اگر کسی این ذکر را در رجب ، هزار بار
بگوید ، خداوند متعال می فرماید : اگر
گناهان شما را نبخشم ، پروردگار شما
نیستم ، پروردگار شما نیستم ، پروردگار
شما نیستم !

۹. مستحب است که در تمام ماه رجب ،
سوره توحید را ده هزار بار و همچنین
روایت شده است که هزار بار بخواند .
روایت شده است : کسی که هزار بار آن را
بخواند روز قیامت ، عمل هزار پیامبر و
هزار فرشته را می آورد و هیچکس نزدیکتر
از او به خدا نیست ؛ مگر کسی که بیشتر
از او آن را خوانده باشد و ثواب خواندن
این سوره در رجب ، چندین برابر است .

۱۰. مستحب است که در این ماه که هزار
بار ، خدا را تسبیح کند . در روایت آمده
است کسی که چنین عملی را انجام دهد ،
خداوند صد هزار عمل خوب برای او نوشته و
صد کاخ در بهشت برای او می سازد .

۱۱. مستحب است که در تمام این ماه ،
هزار بار لا اله الا الله بگوید . روایت شده
است کسی که در این ماه این عمل را انجام
دهد خداوند برای او صد هزار حسنه نوشته
و صد شهر در بهشت برای او می سازد .

۱۲. مستحب است که در این ماه صد بار
بگوید : استغفر الله الذی لا اله الا هو وحده لا
شریک و له و اتوب الیه . و اگر پس از آن
صدقه بدهد خداوند او مورد رحمت قرار
داده و گناهان او را می آمرزد و کسی که
چهار صد بار بگوید خداوند پاداش صد شهید
را برای او می نویسد .

۱۳. خوب است که در تمام ماه با پیروی
از امام سجاد علیه السلام در سجده خود این ذکر را
بگوید : عظم الذنب من عبدك فليحسن العفو
من عندك .

۱۴. سزاوار است که صبح و شب و بعد از هر نمازی دعای یامن ارجوه لکل خیر... را بخواند و سپس با دست چپ محاسن خود را گرفته و انگشت سبابه دست راست خود را حرکت داده گریه کند و بگوید: یا ذالجلال و الاکرام یا ذا النعماء و الجود یا ذا المن و الطول حرم شیبتی علی النار.
۱۵. از دعاهای مستحب در این ماه دعای: یا من یملک حوائج السائلین... می باشد.
۱۶. از کارهای مهم در این ماه، زیارت امام حسین علیه السلام در اول و وسط ماه است.
۱۷. نمازهای مستحبی در این ماه، در بخش نمازهای مستحبی ذکر شده اند.
۱۸. روز بیست و هفتم رجب، مستحب است که روزه بگیرد، غسل کرده و زیارت پیامبر صلی الله علیه و آله و حضرت علی علیه السلام را بخواند. (۹)

اين ماه براى سالك الى الله ، بسيار با

ارزش است . يکى از شب هاى قدر، در اين ماه مى باشد. همچنين ولادت حضرت حجة بن الحسن العسگرى عليه السلام نيز در اين ماه واقع شده است . همچنين اين ماه ، ماه پيامبر صلى الله عليه وآله مى باشد.

از مراقبات اين ماه :

۱. مناجات شعبانیه ، مناجات معروفی است و اهلش به خاطر آن با ماه شعبان مأنوس شده و به همین جهت منتظر و مشتاق اين ماه هستند. سزاوار است که اين مناجات در تمام ماه خوانده شود.

۲. از اعمال مهم در اين ماه ، روزه است ؛ به اندازه ای که با حال انسان مناسب باشد. امام صادق عليه السلام فرمود: کسی که روز اول ماه را روزه بگیرد، حتما وارد بهشت می شود و کسی که دو روز را روزه بگیرد، خداوند در هر شب و روزی (به چشم رحمت) به او می نگرد و در بهشت نيز به اين نگاه ادامه می دهد؛ کسی که سه روز روزه بگیرد، با خداوند در عرش و بهشت او دیدار می کند.

۳. از اعمال مهم در اين ماه ، صلواتی است که در نيمروز هر روز از اين ماه فرستاده می شود؛ اول آن چنین است : اللهم صل على محمد و آل محمد، شجرة النبوة

.....

۴. از ديگر اعمال اين ماه ، همانگونه که در کتاب اقبال است ، به جا آوردن نماز و خواندن دعاهاى اين شبهاست . نمازهاى اين ماه ، در بخش نمازهاى مستحبی ذکر شده است .

۵. از اعمال مهم اين ماه ، عمل کردن به روايت اميرالمؤمنين عليه السلام است که

فرمودند: در هر پنج شنبه از ماه شعبان ، آسمانها زینت شده و آنگاه فرشتگان عرض می کنند: خدای ما! روزه داران شعبان را ببخش و بیامرز و دعایشان را اجابت فرما! بنابراین کسی که دو رکعت نماز به جا آورد که در هر رکعت سوره فاتحه را يك بار و توحید را صد بار بخواند و بعد از سلام دادن ، صد بار نیز صلوات بفرستد، خداوند تمام خواسته های دینی و دنیایی او را برآورده می فرماید و کسی که يك روز از آن را روزه بگیرد، خداوند بدن او را بر آتش حرام می کند.

۶. روز سوم شعبان به جهت تولد امام حسین علیه السلام در آن ، روز بزرگی است و سالک باید به مقدار توانایی با روزه ، زیارت ، دعاهایی که در این روز وارد شده و سایر طاعتها شکر این روز را به جا آورد. در چنین روزی فطر ملك ، سلامتی بالهای خود را به دست آورد.

۷. روز و شب نیمه شعبان ، زمان بسیار شریفی است ؛ به این جهت که از شبهای قدر و شب تقسیم رزق ها و عمرها می باشد. این شب ، از اوقات زیارتی امام حسین علیه السلام می باشد که غیر از فرشتگان ، صد هزار پیامبر علیهم السلام آن حضرت علیه السلام را زیارت می کنند و این مطلب نشانه عظمت این شب است . همچنین از شب هایی است که تاءکید به زنده نگهداشتن آن شده و اعمال و عبادات بسیار ارزشمندی در آن وارد شده که می توان گفت : در هیچ شبی مانند یا بیشتر از آن نیامده است و بالاخره این شب علاوه بر اینها، شب میلاد امامی است که گیتی را از عدالت پر کرده و زمین را پاک می نماید. از اعمال این شب این است که شیعه ، از لذت و آسایش دنیا در این شب چشم پوشی نماید و فرض کند که شب خداحافظی او

با این دنیا و تمام اعمال بوده و فردای آن روز قیامت است . از اعمال دیگر این شب نمازهایی است که وارد شده است . (که در بخش نمازهای مستحبی ذکر شده است) .

۸. از اعمال مهم این شب ، عمل کردن به حدیث پیامبر ﷺ است . که فرمودند: شب نیمه شعبان در خواب بودم که جبرئیل آمد و گفت : محمد! چرا در این شب خوابیده ای ؟ گفتم : جبرئیل مگر چه شبی است ؟ گفت : شب نیمه شعبان است . محمد! برخیز. آنگاه مرا بلند کرده و به بقیع برد، سپس گفت : سرت را بلند کن ؛ این شبی است که درهای آسمان در آن باز می شود: درهای رحمت ، در رضوان ، در مغفرت ، در فضل ، در توبه ، در نعمت ، در جود و در احسان و خداوند به عدد موها و پشمهای گاو و گوسفند، مردم را از آتش جهنم آزاد می کند؛ زمان مرگ را در آن ثبت کرده و به مدت يك سال ، روزی ها را تقسیم می کند و هر چه را که در تمام سال اتفاق می افتد، فرو می فرستد. محمد! کسی که این شب را با گفتن **اللّٰهُ اَكْبَرُ، سُبْحَانَ اللّٰهِ، لا اِلهَ اِلاَّ اللّٰهُ** و خواندن دعا، نماز و قرآن و انجام دادن اعمال مستحب و استغفار کردن ، زنده نگه دارد بهشت منزل و استراحتگاه او خواهد بود و گناهان گذشته و آینده اش بخشیده می شود...

پس این شب را زنده بدار و شب زنده داری کن و نزدیکی به خدا، با عمل در این شب را به امتت دستور بده ، زیرا شب شریفی است ! در حالی نزدت آمدم که تمام فرشته ها در آسمان ، پاهایشان را جفت کرده اند: عده ای تسبیح می کنند، عده ای در رکوع ، عده ای در سجود و گروهی ذکر می گویند. شبی است که کسی دعا نمی کند؛ مگر این که مستجاب می شود، کسی چیزی نمی خواهد مگر این که به او داده می شود...

کسی که از خیر این شب محروم شود، از خیر بزرگی محروم شده است .

۹. در این شب ، نزدیکی جستن به امام زمان (عج) ، کسی که حجت عصر و ولی امر می باشد، مستحب است .

۱۰. از اعمال این شب ، خواندن دعایی است که با این عبارت شروع می شود: اللهم بحق ليلتنا و مولودها....

۱۲. زیارت امام حسین علیه السلام و حضور در آرامگاه شریف آن حضرت علیه السلام ، در این شب استحباب زیادی دارد .

۱۳. در این شب خواندن دعای کمیل در سجده به خاطر پیروی از امیرالمؤمنین علیه السلام مستحب است .

۱۴. محاسبه اعمال در این شب ، استحباب زیادی دارد .

۱۵. از اوقات مهم ماه شعبان ، آخرین جمعه ماه شعبان است . از عبدالسلام بن صالح هروی نقل شده است که می گوید: آخرین جمعه شعبان ، به دیدن ابی الحسن علی بن موسی الرضا علیه السلام رفتم ، حضرت فرمودند: اباصلت ! بیشتر شعبان گذشت و این آخرین جمعه آن است ؛ سهل انگاریهای گذشته خود را در این ماه جبران کن . بسیار دعا و استغفار کن و قرآن بخوان ؛ از گناهانت توبه کن تا وقتی ماه رمضان می آید، مخلص برای خدا باشی و هیچ امانتی به گردنت نباشد؛ مگر این که آن را رد کنی و هیچ کینه ای از مؤمنی در دلت نباشد مگر این که آن را از بین ببری و از هر گناهی که انجام می دهی ، دست بردار. تقوی خدا پیشه کن و در نهان و آشکارت به او توکل کن و کسی که به خدا توکل کند، خدا برای او کافی خواهد بود .

و در باقیمانده این ماه ، این دعا را زیاد تکرار کن : اللهم ان لم تکن غفرت

لنا فی ما مضی من شعبان ، فاغفرلنا فی
ما بقی منه .

(خدایا! اگر در این مدت که از شعبان
گذشته ، ما را نبخشیده ای در مدتی که از
آن مانده ما را بیامرز)؛ زیرا خداوند
متعال به احترام ماه رمضان ، در این ماه
افراد زیادی را از آتش رها می کند .

۱۶ . سه روز آخر شعبان ، فرصت مناسبی
است برای کسی که تمام این ماه را روزه
نگرفته ، تا روزه بگیرد . امام صادق
علیه السلام فرمودند: کسی که سه روز آخر شعبان را
روزه بگیرد و آن را به ماه رمضان وصل
کند، خداوند روزه دو ماه پی در پی ،
برای او می نویسد .^(۱۰)

ἡ ὕβερθ ἠθῶν τῆς ὕψης

از امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده است :
نگویید رمضان ؛ زیرا نمی دانید رمضان چیست ؟ اگر کسی گفت ؛ باید صدقه داده و روزه بگیرد ؛ همانطور که خداوند فرموده است بگویید ماه رمضان .
در اینجا گوشه ای از آداب این ماه مبارك و ماه میهمانی خدا را ذکر می کنیم :

۱. مستحب است که در سحر و افطار، قبل از شروع و بعد از گفتن بسم الله الرحمن الرحيم سوره قدر خوانده شود.
۲. بهترین دعایی که خوب است قبل از افطار خوانده شود، دعایی است که در اقبال آمده و مفضل بن عمر آن را روایت کرده است : اللهم رب العظیم ...^(۱۱)
۳. از مراقبت های ماه رمضان ، پاک کردن دل با توبه صادقانه است .
۴. از دیگر مراقبت های این ماه ، پاکیزه نمودن مال با دادن خمس است تا غذا، لباس ، مکان و هر چیزی که روزه دار در آن دخل و تصرف می کند، پاک شود.
۵. باید برای شروع خوب سال ، تلاش کند. روایات زیادی داریم که : ماه رمضان ، ابتدای سال است ؛ اگر انسان در این ماه ، خود را سالم نگه دارد، تمام سال سلامت خواهد ماند.

۶ - از مراقبات این ماه ، توسل در شب اول است . مهمترین کاری که سالک باید انجام دهد این است که در شب اول ماه به یکی از معصومین علیهم السلام که حامی و نگهبان آن شب است ، مراجعه و با چهره آبرومند و نورانی او نزد پروردگارش ، به درگاه خدا روی آورد .

۷. از مراقبات این ماه ، انجام دادن متناسب نوافل و مستحبات است . سزاوار است که سالک حال خود را بررسی و نشاط، کسالت ، کار، فراغت ، نیرو و ضعف خود را نسبت به نوافل و مستحبات سنجیده و بعد از مراعات حال خود، به ترتیب ، بهترین ها را انتخاب نماید. در روایات زیادی آمده است که نوافل در این ماه ، بیش از هزار رکعت است .

۸. از کارهای مهم در این ماه ، قرائت قرآن ، دعا و ذکر است که باید از هر کدام مقدار معینی انتخاب و در هر روز انجام شود. دعای ابی حمزه ثمالی را نیز باید به اندازه ای که می تواند، در تمام شب ها یا يك شب درمیان بخواند. هر روز یکی از دعاهای روز را خوانده و برای توفیق در شب قدر و شب عید فطر زیاد دعا نماید و نباید در روزهای جمعه ، نمازی را که روایت شده است ، ترك کند. از مهمترین دعاها در شب و روز، دعا برای ولی امر، خلیفه خداوند، امام زمان (عج) می باشد. و باید برای پدر، مادر، معلمین ، برادران دینی ، نزدیکان ، همسایگان و هر کسی که حقی به گردن او دارد همچنین تمام مؤمنین ، دعا و استغفار نموده و آنان را در دعاهایی که برای خود می نماید، شریک کند.

۹. از اعمال مهم این ماه ، غسل در شب و روز اول و شب های فرد است . در روایت آمده است :کسی که شب اول ماه رمضان ، در رودی جاری غسل کرده و سی مشت آب بر سرش بریزد، تا ماه رمضان آینده پاک می شودوکسی که در اولین روز سال ، در آب جاری غسل کرده و سی مشت آب بر سرش بریزد، این عمل ، داروی يك سال او خواهد بود.

۱۰. خوردن سحری مستحب است . روایت شده است : سحری بخورید، گر چه جرعه آبی باشد. توجه داشته باشید که خدا بر کسانی که سحری می خورند، درود می فرستد. باید به نیت استحباب سحری نزد خدا و نیرو گرفتن بر عبادتها در طول روز، سحری خورد.

۱۱. در روایتی آمده است صد بار خواندن سوره دخان تا شب بیست و سوم برای شناخت این شب مفید است . در روایت دیگر نیز آمده است که به جای آن می توان هزار بار سوره قدر را خواند.

۱۲. از کارهای مهم در این ماه ، افطاری دادن به روزه داران است که پاداش آن زیاد می باشد.

۱۳. از کارهای مهم دیگر در این ماه برای اهل علم ، امامت جماعت و وعظ می باشد.

۱۴. از اوقات مهم در ماه رمضان ، شب قدر است . شبی که از هزار ماه ، بهتر می باشد. روایتی داریم مبنی بر این که از هزار ماه جهاد، بهتر و از سلطنت هزار ماه ، بهتر و عبادت آن ، بهتر از عبادت هزار ماه می باشد. در روایات اهل بیت نیز آمده است : فرشتگان در شب قدر فرود آمده و در زمین پخش می شوند، بر مجالس مؤمنین گذشته ، بر آنان سلام می کنند و برای دعاهاى آنها آمین می گویند، تا آنگاه که سپیده دم طلوع می کند.

سزاوار است که شیعه امیرالمؤمنین (علیه السلام) تمام سعی خود را جهت آمادگی برای اعمال این شب به کار گیرد؛ مثلاً مکان ، لباس مناسب ، عطر و صدقه ای تهیه و مضامین لطیفی را برای مناجات با پروردگار و کلمات برانگیزنده ای را در خطاب به معصومین (علیهم السلام) انتخاب کند. همچنین میهمانان مخصوصی را که مناسب با این شب

می باشند و چند فقیر را برای صدقه دادن در نظر بگیرد.

۱۵. سزاوار است که برای شب قدر برای ذکر و دعا وقت مناسبی تعیین کند. همچنین وقت مناسبی را که در آن خواب آلود یا سیر یا گرسنه نبوده و موانع دیگری نیز نداشته باشد، برای تفکر معین کند.

۱۶. نمازهای مستحبی شب قدر و این ماه ، در بخش نمازهای مستحبی ذکر شده است که ثوابهای زیادی بر آنها مترتب می باشد.

۱۷. از اعمال شب قدر، خواندن دعای گشودن قرآن و روی سر گذاشتن قرآن می باشد. به این نیت که عقل و او با این عمل تقویت شده و با دانشهای قرآن کامل شود و نور عقل با نور قرآن ضمیمه گردد.

۱۸. در شب قدر، خواندن زیارت امام حسین علیه السلام با بعضی از زیارتیهایی که وارد شده است ، مستحب می باشد.

۱۹. خواندن سوره روم ، عنكبوت و دخان در شب بیست و سوم ، مستحب می باشد.

۲۰. خواندن دعاهایی که در این شبها وارد شده است ، به خصوص دعایی که سید از بعضی کتابهای کهن نقل نموده و اول آن چنین است : اللهم ان كان الشك في ان ليلة القدر فيها تقدمها واقع فانه فيك و في وحدانيتك و تزكيتك الاعمال زائل. مستحب می باشد.

۲۱. خواندن دعایی کوچک از امام سجاد علیه السلام در این شب ، مستحب می باشد که اول آنیا باطنا فی ظهورهمی باشد؛ دعایی که در یکتا دانستن خداوند کامل می باشد.

۲۲. سزاوار است که ساعتی از شب را مخصوص مراقبت قرار داده و در آن ساعت علم پروردگارش را به بدحالی او، قدرتش را بر نجات دادن او، فضل ، بخشش و کرم او را در نظر گرفته و سپس با امیدواری ،

بر در بخشش و کرم او چشم دوخته و در انتظار رحمت و عنایت او باشد.

۲۳. سزاوار است که شب های قدر را با توسل به حامیان معصوم علیهم السلام ، سپردن عمل به آنان ، عرضه آن به خداوند با دستهای آنان ، تضرع به درگاه آنان برای اصلاح عمل ختم نماید برای این که آنان به درگاه خداوند تضرع نموده تا او این عمل را قبول و آن را به عمل صالح تبدیل نموده و آن را پرورش دهد.

۲۴. کار مهم دیگر، وداع ماه رمضان و متاثر شدن به خاطر جدایی از آن است . در این رابطه دعاها و مناجاتهایی پر ارزش با ماه بزرگ خدا رسیده است .

۲۵. خوب است که در ساعات پایانی آخرین روز ماه رمضان ، که روز عرضه اعمال ماه است ، با نگهبان روزش که از معصومین علیهم السلام می باشد، با رعایت آداب تواضع و توسل ، مناجات نماید و آنگونه سخن بگوید که محبت آنان را برانگیخته و باران رحمت و کرامت آنان بر او ببارد. همچنین با معذرت خواهی ، اعمالی را که در این ماه انجام داده است را به آنان واگذارد و با درخواستی تضرع آمیز بخواهد که با شفاعت و دعایشان اعمالش را اصلاح نموده و با تضرع از خدا بخواهند که با عفو فراوان خود، آن را پذیرفته و به چندین برابر اعمال خیر تبدیل نماید. اگر این امور را در اواخر روز، در سجده انجام دهد و این ماه را به حال سجده و گرسنگی به پایان برساند و با این حال وارد شب عید شود، امید است که به کرامتی از جانب خداوند متعال برسد که بالاتر از آرزویش باشد. (۱۲)

ebI hzā ṛyθ ḡ ùñ ÛŨhǎ zẓfḡa ÛŨhǎ

۱. عبادت در شب عید فطر بسیار مهم است . از امام سجاد علیه السلام روایت شده است که به فرزندان در مورد این شب سفارش کرده و می فرمودند: این شب کمتر از آن شب نیست . منظور حضرت علیه السلام ، شب قدر بود .
۲. مهمترین کارها در این شب ، بعد از جستجوی ماه و دیدن آن ، خواندن دعایی است که هنگام دیدن ماه خوانده می شود و در صحیفه سجادیه نیز آمده است ، همچنین سلام و تضرع کامل به نگهبان شبش که از معصومین علیهم السلام است و توسل جستن به آنان جهت جدیت ایشان در اصلاح اعمال او در این ماه از اعمال این ماه به شمار می رود .
۳. غسل کردن به هنگام غروب روز آخر ماه رمضان مستحب است .
۴. مستحب است که بعد از نوافل مغرب ، در حالی که دست های خود را بلند کرده است ، بگوید: یا ذالمن و الطول ، یا مصطفی محمد و ناصره ، صل علی محمد و آل محمد واغفر لی کل ذنب احصیته و هو عندک فی کتاب مبین .
آنگاه سجده کرده و صد بار در سجده بگوید: اتوب الی الله سپس حاجت خود را طلب کند .
۵. بعد از نماز مغرب ، عشاء ، صبح و عید ، این تکبیر را بگوید: الله اکبر لا اله الا الله و الله اکبر و لله الحمد الله اکبر و الحمد لله علی ما هدانا .
بهرتر است این تکبیر را در پی این نمازها ، ترک نکند .
۶. مستحب است بعد از نماز مغرب و عشاء ، دو رکعت به جا آورده در رکعت اول بعد از سوره فاتحه ، صد بار سوره اخلاص و در رکعت دوم بعد از سوره فاتحه ، یک بار

سوره اخلاص را بخواند. آنگاه قنوت خوانده و به رکوع رفته سجده کند و سلام بدهد. آنگاه سجده کرده و در سجده صد بار بگوید: اتوب الی الله.

۷. از مهمترین اعمال در این شب ، زیارت امام حسین علیه السلام است .

۸. از مهمترین کارها، به پایان بردن این شب با تسلیم اعمال به نگهبان شب است .

۹. روز عید فطر، روزی است که هر کس به تناسب اعمالش در ماه رمضان ، پاداش می گیرد. در حدیثی امام حسن علیه السلام می فرماید: ...به خدا سوگند اگر پرده ها فرو افتد، نیکوکار می اندیشد که چرا بیشتر عمل نیک انجام ندادم و بدکار می گوید چرا بد کردم ! و از شانه کردن مو و صاف کردن لباس خود باز می ماندند. از کارهای مهم در روز عید فطر، توسل به حامی و نگهبان آن روز و شفیع قرار دادن او در اول آن و مبالغه در آن به اندازه بزرگی این روز است .

۱۰. مستحب است که در روز عید فطر، غسل کند و سزاوار است غسل خود را بایسم الله شروع کرده و بعد از انجام آن ، بگوید: اللهم اجعله كفارة لذنوبي و طهر دینی و اذهب عني الدرن

(خدایا! این را كفاره گناهانم قرار ده ، دینم را پاک گردان و پلیدیها را در من از بین ببر).

۱۱. از اعمال این روز خواندن دعای ندبه و اندوه به خاطر غیبت امام زمان (عج) و دعا برای فرج او می باشد.

۱۲. از اعمال این روز، نماز عید فطر است . سزاوار است که قبل از خروج از منزل ، به نیت انجام دستور خداوند با يك یا چند دانه خرما افطار نموده و دعایی

را که در این مورد رسیده است ، بخواند و هنگام برپایی نماز عید به صورت جماعت ، مصیبت غیبت امام زمان (عج) را به یاد آورد و به یاد داشته باشد که امامت نماز عید از حقوق مخصوص امام زمان (عج) می باشد. همچنین سزاوار است که به نیت قرار گرفتن در سایه عنایت خدا، در فضای بدون سقف ، نماز خوانده و بر خاک بنشینند با روح توجه در نماز، کامل شود.

۱۳. مستحب است که روز عید فطر را با توسل به نگهبان روز، که از معصومین علیهم السلام می باشد، به پایان ببرد.

QÛZ# TÛz -

نیز آدابی دارد مثل روزه گرفتن در روزهای چهارشنبه و پنج‌شنبه و آداب دیگری که در مفاتیح الاجنان و المراقبات ذکر شده است .

از پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ روایت شده است : شوال نامیده شد؛ زیرا گناهان مؤمنین در آن از بین می رود. (۱۳)

آداب ماه ذی القعدة الحرام این ماه اولین ماه از ماههای حرام است که جنگ با کفار در آن ماهها حرام می باشد.
از مراقبات این ماه :

۱. توبه کردن از اعمال گذشته است .
۲. روزه روزهای پنج‌شنبه ، جمعه و شنبه از ماههای حرام مستحب می باشد.
رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: کسی که سه روز از ماه حرام ، پنج‌شنبه ، جمعه و شنبه را روزه بگیرد خداوند عبادت يك سال را برای او می نویسد.

۳. از کارهای مهم این ماه ، عمل کردن به دستورالعمل شب‌نیمه این ماه است .
پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: شب‌پانزدهم ذی القعدة ، شب مبارکی است . خداوند در آن با رحمت به بندگان مؤمنش می نگرد. پاداش کسی که در آن با عمل از خداوند فرمانبرداری کند، مانند پاداش صد روزه دار ملازم مسجد که به اندازه يك چشم به هم زدن نیز نافرمانی خدا را ننموده اند، می باشد.
بنابراین انسان باید در نیمه شب ، مشغول طاعت خداوند شده و به دعا و نماز بپردازد.

۴. کار مهم در این ماه ، آگاهی از نعمت هایی است که خداوند در روزدحو الارض (بیست و پنجم ذی القعدة) یعنی روز گسترش زمین ، به بشر ارزانی داشته است ؛

زیرا آگاهی از نعمت و کم و کیف آن اولین مرتبه شکر است . در روایات زیادی آمده است که در این روز، کعبه نصب گردیده ، زمین گسترده شده ، آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ پایین آمده است ، خلیل و عیسی عَلَيْهِمَا السَّلَامُ متولد شده اند و رحمت پخش شده است . از امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ روایت شده است که فرموده اند: اولین رحمتی که از آسمان به زمین نازل شد، در بیست و پنجم ذی القعدة بود. کسی که این روز را روزه داشته و شبش را به عبادت بایستد، عبادت صد سال را که روزه را روزه و شبش را در عبادت باشد، خواهد داشت . در این روز، يك میلیون رحمت نازل می شود که نود و نه هزار تایی آن برای روزه داران این روز و عبادت کنندگان این شب خواهد بود.

۵. نماز روز دحو الارض دو رکعت می باشد که در بخش نمازهای مستحبی آمده است . مستحب است دعایی را که اول آنیا داحی الكعبه ... است را بخواند. (۱۴)

~HYPŪ zΘ Tŭg ŪŪhĂ

۱. اولین کار، مراقبت ، رؤیت هلال و خواندن دعای آن است تا با یقین به زمان ، اعمال را در اوقات مخصوص آن به جا آورد.

۲. از کارهای مهم اهل مراقبت ، شناخت شرافت و فضل این منزل شریف و شناخت زمانهای مذکور و شناخت فواید آن است . گرچه درباره ماه رمضان وارد شده که بهترین ماههاست و روزهای آن بهترین روزها و ساعتها و بهترین ساعات است ؛ ولی درباره بعضی از روزهای این ماه ، فضایی بیش از ماه رمضان وارد شده است .

۳. دهه اول ذی الحجة ، شرافت خاصی دارد. در روایتی پیامبر ﷺ فرمودند: هیچ کدام از روزها نزد خدا بهتر و پاداشش بیشتر از روز عید قربان نیست . شخصی گفت : حتی جهاد در راه خدا؟ فرمودند: حتی جهاد در راه خدا! مگر فردی که با جان و مال خود به جهاد رفته و همه را در راه خدا از دست بدهد.

۴. از اعمال مهم و بسیار پر فضیلت دهه اول این ماه ، نمازی است که هر شب بین مغرب و عشاء خوانده می شود. (که در بخش نمازهای مستحبی ذکر شده است).

۵. مستحب است که در روز اول این ماه ، روزه گرفته شود. همچنین در روایت آمده است که در روز اول ، خواندن نماز حضرت فاطمه علیها السلام مستحب می باشد. (این نماز در بخش نمازهای مستحبی آمده است).

۶. مستحب است که در دهه اول بعد از نماز صبح و مغرب ، خواندن دعایی که اول آن اللهم ان هذه الايام التي فضلتها علی غیرهامی باشد. (۱۵)

۷. از مهمترین اعمال این ماه عمل کردن به روایت زیر است : شیخ مفید از امام ابو جعفر علیه السلام نقل کرده است که فرمودند: خداوند توسط جبرئیل ، پنج هدیه در ده روز اول این ماه برای عیسی بن مریم علیها السلام فرستاده و فرمود: عیسی ! با این پنج دعا، دعا کن ؛ زیرا در روزهای ده گانه ، یعنی ده روز ذی حجه ، عبادتی محبوبتر از آن نزد خداوند نیست .

اول : اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له ، له الملك و له الحمد بیده الخیر و هو علی کل شیئی قدير.

دوم : اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له ، احدا صمدا لم يتخذ صاحبة و لا ولدا .

سوم : اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له ، احدا صمدا لم يلد و لم يولد و لم یکن له كفوا احدا .

چهارم : اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له ، له الملك و له الحمد یحیی و یمیت و هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل شیئی قدير.

پنجم : حسبی الله و کفی سمع الله لمن دعا لیس وراء الله منتهی اشهد لله بما دعا و انه بری ء ممن تبرء و ان لله الاخرة و الاولى .

۸. علاوه بر روز نخست ، روزه نه روز اول این دهه ثواب زیادی دارد. روایت شده است که روزه نه روز، برابر با روزه روزگار است و روزه روز ترویه (هشتم ذی حجة) کفاره شصت سال است .

۹. درباره شب عرفه روایت شده است که دعای خیر در آن مستجاب است و کسی که در آن به فرمانبرداری خدای متعال مشغول شود، پاداش صد و هفتاد سال را دارد. شب مناجات بوده و کسی که در آن شب توبه کند، خداوند او را می بخشد و مستحب است

دعایی که اول آن اللهم یا شاهد کل
نجومی باشد، خوانده شود.

۱۰. زیارت امام حسین علیه السلام ، در شب عرفه
از مستحبات است .

۱۱. از کارهای مهم شب عرفه ، مراجعه
به حاجیان معصوم علیهم السلام در اول و آخر آن است

۱۲. اگر کسی بتواند در روز عرفه ، خود
را به عرفات یا کربلا برساند، بهترین
مکانها را برای دعا انتخاب کرده است .
اهمیت دعا در این روز به اندازه ای است
که روزه این روز را برای کسی که روزه
باعث ضعف او هنگام دعا می شود، ممنوع
کرده اند با آنکه روزه آن ، کفاره نود
سال می باشد.

۱۳. از مراقبات این روز، قبل از دعای
عرفه و زیارت ، غسل کردن است .

۱۴. از امام صادق علیه السلام روایت شده است که
از پدرانش نقل نموده : امام علی علیه السلام دوست
داشت که چهار شب در سال ، خود را فارغ
نماید: شب اول رجب ، شب نیمه شعبان ، شب
عید فطر و شب عید قربان . در شب و روز
عرفه ، زیارت امام حسین علیه السلام مستحب است .
همچنین مستحب است که در ابتدای روز عید
قربان ، به نیت پاک نمودن قلب از اشتغال
به غیر خدا، غسل کند. آنگاه الله اکبری
واقعی گفته و با این تکبیر، تمام
موجودات ، جز شکوه و بزرگی او را کوچک
شمارد .

۱۵. مستحب است که روز عید قربان ، به
نیت پوشش و آرایش با لباس تقوی و اخلاق
نیکو، تمیزترین لباس خود را پوشیده و در
این هنگام بگوید: بسم الله و بالله الله اکبر... و
وقتی که به مصلی رسید و در جای نمازش
نشست ، بگوید: الله اکبر... همانگونه که در
اقبال آمده است .

۱۶. از اعمال روز عید قربان ، نماز عید است که مستحب می باشد.

۱۷. بهتر است که نماز عید بر روی زمین غیر مفروش به جا آورده تا تواضع در آن بیشتر باشد (کیفیت نماز عید قربان ، در بخش نمازهای مستحبی وارد شده است ؛ همچنین بقیه نمازهای این ماه).

۱۸. مستحب است که بعد از نماز عید قربان ، دعای ندبه خوانده شود.

۱۹. از کارهای مهم در روز عید قربان ، قربانی کردن است . مستحب است که هنگام ذبح ، آن چه را از امیرالمؤمنین علیه السلام وارد شده است بگوید: بسم الله ، و جهت وجهی للذی فطر السموات و الارض حنیفا مسلما و ما انا من المشرکین ان صلوتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین ، اللهم منك و لك.

۲۰. مستحب است که اولین چیزی که در روز عید می خورد از گوشت قربانی بوده و گوشت آن را سه قسمت کند: يك قسمت برای همسایه ها ، قسمت دیگر برای کسانی که درخواست کرده و قسمت سوم را برای خانواده خود نگه دارد. پوست آن را صدقه داده و از گوشت قربانی به قصاب ندهد.

۲۱. از روزهای مهم ماه ذی حجه ، روز عید غدیر می باشد که در روز هجدهم ذی حجه واقع شده است . در شب عید غدیر ، نمازی وارد شده است که ثواب زیادی دارد؛ این نماز دوازده رکعت می باشد که مجموع دوازده رکعت ، يك سلام دارد. بعد از هر دو رکعت نشسته ، در هر رکعتی ده بار حمد و توحید و يك بار آیه الکرسی و در رکعت دوازدهم ، هفت بار حمد و توحید خوانده و سپس دست به قنوت برداشته و ده بار در آن بگوید: اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له ، له الملك و له الحمد یحیی و یمیت و

هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل شیئی قدیر.

آنگاه رکوع و سجده را انجام داده و ده بار در سجده بگوید:

سبحان من احصى كل شىء علمه ، سبحان من لا ينبغى التسبيح الا له سبحان ذى المن و لانعم سبحان ذى الفضل و الطول سبحان ذى العز و الكرم ، اساءلك بمعاقب العز من عشرک و منتهى الرحمة من کتابك و بالاسم الاعظم و كلماتك التامة ان تصلى على محمد رسولك و اهل بيته الطاهرين و ان تفعل بى و حاجات خود را بگوید و سپس بگوید: انك سميع مجيب.

۲۲. سيد قدس سره به نقل از امام رضا عليه السلام از پدران پاکش ، سخنرانی طولانی و ارزنده امیرالمؤمنین عليه السلام در روز غدیر را روایت کرده است که آخر آن چنین است :... بعد از پایان مراسم ، خانواده خود را در وسعت و آسایش قرار داده با برادرانتان نیکی نموده و به خاطر نعمتهایی که خداوند متعال به شما ارزانی داشته است ، از او سپاسگزاری نمایید . گرد هم آید تا امور شما سامان پذیرفته ، به یکدیگر نیکی کنید ، تا خداوند الفت شما را بپذیرد . خداوند در این روز چند برابر پاداش عیدهای قبل و بعد آن در چنین روزی را به شما عنایت می کند ، شما هم نعمتهای الهی را که در اختیار دارید به یکدیگر ببخشید . نیکوکاری در این روز ، مال را افزایش و عمر را طولانی می کند . مهربانی با یکدیگر ، رحمت و عطوفت خداوند را برمی انگیزد . از مالی که خداوند به شما داده است ، به اندازه توانایی به برادران و خانواده خود بخشیده ، با یکدیگر خوشرو بوده و در دیدارهای خود مسرور باشید ...

روزه این روز، از روزه های است که خداوند آن را سفارش کرده است و آن را برابر با پاداشی بزرگ قرار داده است . تا جایی که اگر بنده ای از ابتدای دنیا تا انتهای آن روزها را روزه گرفته ، شبها مشغول عبادت بوده و در روزه خود مخلص باشد، باز هم نمی تواند به این پاداش برسد...

کسی که مؤمنی را در این شب آن افطار دهد، مانند کسی است که ده فئام را افطار داده باشد - شخصی برخاسته و گفت : امیرالمؤمنین علیه السلام فئام چیست ؟ حضرت فرمودند: صد هزار پیامبر و صدیق و شهید - چه رسد به این که جمعی از مردان و زنان مؤمن را سرپرستی کند که من ضمانت می کنم خداوند، امان از فقر و کفر، به عنایت فرماید. اگر در شب یا روز آن یا بعد از آن ، تا عید سال آینده ، مرگ او فرا رسد و گناه کبیره ای انجام نداده باشد، پاداش او با خداست ...

هنگام دیدار با یکدیگر سلام کرده ، دست داده و نعمت این روز را تبریک بگویید. این مطالب را حاضرین به غایبین اطلاع دهند. باید افراد بی نیاز به یاری نیازمندان شتافته و توانگران به افراد ضعیف کمک کنند. رسول خدا صلی الله علیه و آله این مطلب را به دستور داده بود.

کسی هم که به مؤمنی غذا دهد، مانند کسی است که به تمام پیامبران و صدیقین غذا داده است و کسی که مؤمنی را دیدار کند، خداوند هفتاد نور، وارد قبر او نموده ، قبر او را وسعت داده و هر روز، هفتاد هزار فرشته از قبر او دیدن کرده و به او مژده بهشت می دهند.

۲۳. از اعمال مستحب در روز عید غدیر، زیارت حضرت امیر علیه السلام می باشد.

۲۴. مستحب مؤ کد است که در ابتدای روز غدیر غسل کرده ، پاکیزه ترین لباس های خود را پوشیده ، عطر استعمال کرده ، و هنگام دست دادن به مؤ منین ، بگوید: الحمد لله الذی جعلنی من المتمسکین بولاية امیرالمؤمنین و ائمة (ستایش مخصوص خدایی است که ما را از متمسکین به ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام و امامان قرار داد.)

۲۵. خواندن نماز و دعایی که در کتاب اقبال روایت شده و با عبارت: اللهم صل علی ولیک و اخی نبیک شروع می شود، مستحب است .

۲۶. این روز را باید با مراجعه به نگهبان آن روز که از معصومین علیهم السلام می باشد به پایان برده و با تمام توان به تضرع ، گریه و زاری و جلب رحمت آنان پردازد.

۲۷. یکی از اوقات مهم و روزهای شریف این ماه ، روز بیست و چهارم می باشد. رسول خدا صلی الله علیه و آله در چنین روزی آماده مباهله با مسیحیان شده و حوادثی اتفاق افتاد که موجب خواری آنان شده و مجبور گشتند به جزیه دادن همراه با ذلت تن در دهند. از اعمال این روز، روزه گرفتن غسل کردن و پوشیدن تمیزترین لباس ها و استعمال عطر می باشد و باید در منزل خود، آرامش و وقار داشته و بعد از غسل و پوشیدن لباسها از منزل خود خارج شده ، به مزار یکی از اولیای خدا یا مکان خلوت یا کوه بلندی رفته و کارهایی را که مردم هنگام رفتن سر مزار اولیای خدا، انجام می دهند، انجام بدهد. باید مدتی صلوات فرستاده ، آنگاه نماز خوانده و بعد از نماز هفتاد بار از خداوند آمرزش بخواهد (مثلا هفتاد بار بگوید: استغفر الله) آنگاه برخاسته دستهایش را بلند کرده ، بین زمین و آسمان را نگریسته و بگوید: ... -

در اینجا سید، دعایی که مشتمل بر ستایش خدا به جهت معرفی مفصل ولایت با آیه مباهله است را آورده است - و بعد از نقل آن دعا می گوید: هنگام خواندن هر دعا باید دو رکعت نماز خوانده و تا نیم روز یا تا اذان ظهر و بنا بر عقیده بعضی تا زردی آفتاب در آنجا بماند.

این روز از جهت دیگری نیز ممتاز بوده و کرامت دارد، در این روز امیرالمؤمنین علیه السلام انگشتی خود را در حال رکوع به فقیر بخشید.

۲۸. بیست و پنجم ماه ذی حجه نیز یکی از روزهای گرانقدر برای موالیان ائمه دین است. خداوند در این روز، سوره هل اتی را در حق آنان فرو فرستاده و از صدقه آنان تشکر کرد، هدیه آنان را پذیرفته، در کتاب خود شرح حال آنان را داده و آنان را مورد مدح و ثنا قرار داد. شیعیان باید برای سپاسگزاری از خدای متعال با تمام توان در این روز به عبادت پردازند. شکرگزاری به درگاه خداوند در این روز و مانند آن، با روزه، نماز شکر و سجده های آن است.

۲۹. روز بیست و ششم، بیست و هشتم و بیست و نهم روزهایی هستند که در روایت آمده است که در هر يك از این روزها یکی از دشمنان اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله نابود شده است. کسی که ایمان کامل به ولایت آنان که از جانب خدا می باشد دارد، به اندازه محبت و ارادتی که به آنان دارد از نابودی دشمنان اهل بیت، مسرور و به خاطر آن سپاسگزار خدا خواهد بود.

۳۰. روز آخر ذی حجه هم دو رکعت نماز دارد که در بخش نمازهای مستحبی ذکر شده است. (۱۶)

نگهبان هر روز هفته در مراقبات ماههای سال ذکر کردیم که مثلا در فلان روز به نگهبان آن روز که از معصومین علیهم السلام است ، توسل جوید. به همین خاطر نگهبان هر روز هفته را ذکر می کنیم :

۱. شنبه به نام رسول خدا صلی الله علیه و آله می باشد.
۲. یکشنبه متعلق به امیرالمؤمنین علیه السلام می باشد.
۳. دو شنبه به نام امام حسن و امام حسین علیهم السلام است .
۴. سه شنبه از آن علی بن الحسین (امام زین العابدین) و محمد بن علی (امام محمد باقر) و جعفر بن محمد (امام جعفر صادق) علیهم السلام می باشد.
۵. چهارشنبه مخصوص موسی بن جعفر (امام موسی کاظم) و علی بن موسی (امام رضا) و محمد بن علی (امام محمد تقی) و علی بن محمد (امام علی نقی) علیهم السلام است .
۶. پنج شنبه به نام امام حسن عسگری علیه السلام می باشد.
۷. جمعه برای صاحب الزمان امام مهدی (عج است) .

البته برای هر يك از این روزها که نگهبان دارد، زیارت مخصوصی نیز وجود دارد که در مفاتیح الجنان آمده است .^(۱۷) در ادامه بحث آداب ماه سال باید ذکر کنیم که ایام هفته نیز آدابی دارد که شامل نماز و دعاهاى مخصوص هر روز هفته می باشد که نماز ایام هفته در بخش نمازهای مستحبی ذکر گردیده است . اما در میان روزهای هفته ، جمعه ویژگی خاصی دارد که ما بخشی از آداب شب و روز جمعه را ذکر می کنیم .

ἮϩΣΗ ἰγΘ γ ἰϢϩΒΙ

از رسول خدا ﷺ روایت شده است که : شب و روز جمعه بیست و چهار ساعت است و در هر ساعت ، حق تعالی ششصد هزار نفر را از جهنم آزاد می کند. از امام صادق علیه السلام نیز وارد شده است که : هر کس ، مابین زوال (ظهر) روز پنج شنبه تا زوال روز جمعه بمیرد، خداوند او را از فشار قبر پناه دهد.

در روایات آمده است که شب جمعه ، وقت استجابت دعاست . در روایتی دیگر آمده است که چون شب جمعه می آید ماهیان دریا، از آب سر بیرون می آورند و وحشیان صحرا، گردن می کشند و حق تعالی را ندا می کنند که : پروردگارا ما را به گناه آدمیان عذاب مکن ! از امام صادق علیه السلام روایت شده که : پرهیزید از گناه در شب جمعه ، که عقوبت گناهان در آن شب مضاعف است ؛ چنانچه ثواب حسنات مضاعف است و هر که معصیت خدا را در شب جمعه ترک کند، حق تعالی گناهان گذشته او را بیامرزد و هر که در شب جمعه ، معصیتی را علانیه (علنی) انجام دهد حق تعالی او را به گناهان جمیع عمرش عذاب کند و عذاب آن گناه را بر او مضاعف کند. (۱۸)

۱. مستحب است که در شب جمعه ذکر سبحان الله و الله اکبر و لا اله الا الله را زیاد بگوید.
۲. بسیار صلوات فرستادن در این شب از مستحبات است. روایت شده است که صلوات فرستادن در شب جمعه، برابر است با هزار حسنه و محو می کند هزار گناه را و بالا می برد هزار درجه را. امام صادق علیه السلام فرمودند: چون عصر روز پنج شنبه می شود، ملائکه از آسمان به زیر می آیند با قلمهای طلا و صحیفه های نقره و به غیر از صلوات بر محمد و آل محمد صلوات الله علیهم تا غروب جمعه چیزی نمی نویسند.
۳. مستحب است که انسان در آخر روز پنج شنبه استغفار کند به این نحو: استغفر الله الذی لا اله الا هو الحی القیوم و اتوب الیه توبه عبد خاضع مسکین مستکین لا یستطیع لنفسه صرفا و لا عدلا و لا ضرا و لا حیوة و لا موتا و لا نشورا و صلی الله علی محمد و عترته الطیبین الطاهرین الخیار الابرار و سلم تسلیمما.
۴. خواندن سوره های بنی اسرائیل، کهف، سه طس، الم سجده، یس، ص، احقاف، واقعه، حم سجده، حم دخان، طور، اقتربت، جمعه در شب جمعه مستحب است. اگر فرصت ندارد، سوره واقعه و سوره های قبل از آن که ذکر شدند را بخواند. از امام صادق علیه السلام روایت شده که: هر که در هر شب جمعه، سوره بنی اسرائیل بخواند، نمی میرد تا به خدمت حضرت قائم علیه السلام برسد و از اصحاب آن حضرت باشد.
۵. مستحب است که خواندن شعر در شب جمعه ترك شود.
۶. مستحب است که انسان در شب جمعه، در حق مؤمنین زیاد دعا کند.

۷. مستحب است که دعاهای وارده را در شب جمعه بخواند. امام صادق علیه السلام فرمود: هر که در شب جمعه در سجده آخر نافله شام هفت مرتبه این دعا را بخواند چون فارغ شود آمرزیده شده باشد و اگر در هر شب ، چنین کند بهتر است و دعا این است :
- اللهم انى اسئلك بوجهك الكريم و اسمك العظيم ان تصلى على محمد و آل محمد و ان تغفرلى ذنبى العظيم .
- دعاهای دیگری نیز وارد شده است که در مفاتیح الجنان و کتب دعا موجود می باشد.
۸. خواندن دعای کمیل در شب جمعه نیز مستحب می باشد.
۹. سزاوار است که دعای اللهم یا شاهد کل نجوى که در شب عرفه خوانده می شود، خوانده شود.
۱۰. مستحب است که انسان در شب جمعه ، ده مرتبه بگوید: یا دائم الفضل على البرية یا باسط الیدین بالعطية یا صاحب المواهب السنية صل على محمد و آله خیر الوری سجية واغفرلنا یا ذالعلی فی هذه العشیة
۱۱. مستحب است که انسان در شب جمعه ، انار تناول کند و در انار خود دیگری را شریک نکند. همچنین سزاوار است که دستمالی در زیر آن پهن کرده تا دانه اش را ضبط کند، سپس از آن بخورد.
۱۲. مستحب است که انسان بین دو رکعت نافله صبح و فریضه صبح روز جمعه صد مرتبه بگوید: سبحان ربی العظيم و بحمده استغفر الله ربی و اتوب الیه.
۱۳. مستحب است که در سحر و شب جمعه این دعا خوانده شود: اللهم صل على محمد و آله و هب لی الغداة
۱۴. مستحب است که چون صبح روز جمعه طالع می شود، این دعا را بخواند: اصبحت فی ذمة الله و...

۱۵. مستحب است که پیش از نماز صبح
جمعه سه مرتبه بگوید: استغفر الله الذی لا
اله الا هو الحی القيوم و اتوب الیه در
روایت است هر کس این را بخواند، گناهانش
گرچه بیشتر از کف دریا باشد، آمرزیده
می شود. (۱۹)

ἮϞΣΗ ἰΥΘ ὐῦῆḂ

۱. مستحب است که انسان در نماز صبح جمعه ، در رکعت اول ، سوره جمعه و در رکعت دوم توحید را بخواند.

۲. مستحب است که انسان بعد از نماز صبح جمعه ، پیش از آنکه سخن بگوید، این دعا را بخواند تا کفاره گناهان او از جمعه تا جمعه دیگر باشد: اللهم ما قلت فی جمعتی هذه من قول او حلفت فیها من حلف او نذرت فیها من نذر فمشیتک بین یدی ذلک کله فما شئت منه ان یکون کان و ما لم تشاء منه لم یکن اللهم اغفرلی و تجاوز عنی اللهم من صلیت علیه فصلواتی علیه و من لعنت فلعنتی علیه.

(بار خدایا هر چه گفته ام در این جمعه از گفتاری یا هر سوگندی در آن خوردم یا هر نذری در آن کردم ، خواست تو برابر همه آنهاست . هر کدام را که بخواهی ، باشد، هست و هر کدام را نخواهی ، باشد، نباشد. خدایا بیامرزم و از من درگذر! خدایا هر که را تو رحمت کنی رحمت او را بخواهم و هر که را لعنت کنی ، لعنت او را جویم .)

۳. روایت است هر که بعد از نماز ظهر و نماز صبح در روز جمعه و غیر جمعه بگوید: اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل فرج هم نمی میرد تا حضرت قائم علیه السلام را دریابد و اگر صد مرتبه این صلوات را بخواند، حق تعالی شصت حاجت او را برآورد، سی حاجت از دنیا و سی حاجت از آخرت .

۴. مستحب است که بعد از نماز صبح جمعه ، سوره الرحمن بخواند و بعد از: فبأی آلاء ربکما تکذبان بگوید: لا بشیی ء من

آلائك رب اكذب(من به هیچکدام از نعمتهای پروردگارم تکذیب ندارم .)

۵. شیخ طوسی رحمت الله فرموده که سنت است بعد از نماز صبح روز جمعه صد مرتبه توحید و صد مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد و صد مرتبه استغفار کرده و هر يك از این سوره ها را بخواند: نساء، هود، كهف، صافات، الرحمن .

۶. خواندن سوره احقاف و مؤمنین در روز جمعه، مستحب است .

۷. خواندن سوره کافرون ده مرتبه قبل از طلوع آفتاب، مستحب است .

۸. غسل جمعه، استحباب زیادی دارد. همچنین مستحب است که در موقع غسل کردن این دعا را بخواند: اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله اللهم صل على محمد و آل محمد واجعلني من التوابين واجعلني من المتطهرين.

وقت غسل جمعه از طلوع فجر تا زوال آفتاب (ظهر) است .

۹. شستن سر، با خطمی که امان می بخشد از پیزی و دیوانگی در روز جمعه مستحب است .

۱۰. گرفتن ناخن و شارب در روز جمعه مستحب است و فضیلت زیاد دارد؛ روزی را زیاد می کند و از گناه پاک می کند تا جمعه دیگر و امان می بخشد از دیوانگی و خوره و پیزی . مستحب است که انسان در حین این عمل بگوید: بسم الله و بالله و علی سنة محمد و آل محمد. در گرفتن ناخن ابتدا انگشت کوچک دست چپ را شروع کند و به انگشت کوچک دست راست ختم کند. همچنین در گرفتن ناخن های پای خود چنین کند؛ پس ریزه های ناخن را دفن کند.

۱۱. استعمال بوی خوش و پوشیدن لباس پاکیزه در روز جمعه مستحب است .

۱۲. صدقه دادن در روز جمعه ، هزار برابر اوقات دیگر است .
۱۳. سزاوار است که برای اهل و عیال چیز نیکو و تازه ای از میوه و گوشت بخرد تا با آمدن جمعه شاد شوند.
۱۴. مستحب است که انسان وقت ناشتا، انار بخورد و هفت برگ کاسنی پیش از زوال (ظهر) نیز بخورد. از امام موسی بن جعفر علیه السلام روایت است که هر که يك انار در روز جمعه ، ناشتا بخورد تا چهل روز و اگر دو تا انار بخورد تا هشتاد روز و اگر سه انار بخورد تا صد و بیست روز دلش را نورانی گرداند و هر که وسوسه شیطان از او دور گردد، معصیت خدا نکند و هر که معصیت خدا نکند داخل بهشت می شود.
۱۵. خوب است که در روز جمعه خود را از کارهای دنیا فارغ سازد و به آموختن مسائل دین مشغول شود. نه آنکه روز جمعه را به سیر و گشت و تفرج در باغ ها، مصاحبت با اراذل و بی عاران ، مسخره گوی ، عیب گویی مردمان خنده های قهقهه و خواندن اشعار، صرف کند.
۱۶. مستحب است که انسان در روز جمعه ، هزار مرتبه صلوات بفرستد.
۱۷. زیارت حضرت رسول صلی الله علیه و آله و ائمه طاهرين علیهم السلام در روز جمعه ، ثواب دارد.
۱۸. رفتن به زیارت قبر پدر و مادر و اموات در روز جمعه فضیلت بسیار دارد.
۱۹. خواندن دعای ندبه در صبح جمعه ، مستحب می باشد.
۲۰. مستحب است که انسان هنگام زوال شمس ، دعایی را که محمد بن مسلم از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است ، بخواند که اول آن چنین است : لا اله الا الله و الله اکبر و سبحان الله و الحمد لله الذی لم يتخذ ولدا و

۲۱. خواندن نماز ظهر جمعه به سوره
جمعه و منافقون و نماز عصر به سوره جمعه
و توحید مستحب است .

۲۲. خواندن دعای اللهم هذا یوم
المبارک از صحیفه کامله ، سوره قدر و
دعای عشرات در روز جمعه مستحب است .^(۲۰)

آداب زیارت معصومین و امام زادگان علیهم السلام

۱. غسل کردن پیش از رفتن برای زیارت
۲. پرهیز نمودن از کلام بیهوده و لغو و پرهیز از مخاصمه و در طول مسیر.
۳. خواندن دعای وارده و مخصوص آن امام
۴. طهارت از حدث اکبر و حدث اصغر^(۲۱)
۵. پوشیدن جامه های پاک ، پاکیزه و نو. بهتر است رنگ جامه سفید باشد.
۶. در حین رفتن به زیارت گام ها را کوتاه بردارد و با وقار حرکت کند و همچنین باید خاضع و خاشع باشد و سر به زیر راه برود و به بالا و اطراف خود توجه نکند ؛ یعنی به منزلت و عظمت زیارت فکر کند.
۷. خوشبو نمودن خود در غیر زیارت امام حسین علیه السلام .
۸. هنگام رفتن به حرم مطهر، زبان را به ذکر تکبیر، تحمید، تسبیح ، تهلیل و تمجید مشغول کند و با فرستادن صلوات بر محمد و آل محمد صلوات الله علیهم دهان خود را معطر نماید.
۹. ایستادن بر در حرم شریف و اذن دخول طلبیدن و سعی کردن در به دست آوردن رقت قلب و خضوع به وسیله تصور و فکر در عظمت و جلالت قدر صاحب آن مرقد منور؛ به فکر این باشد که ایستادن او را می بیند، کلام او را می شنود و جواب سلام او را می دهد. همچنین باید در محبت و لطفی که ایشان به شیعیان و زائران خود دارند، تدبیر کند و همچنین در خرابی های حال خود و خلاف هایی که نسبت به آن بزرگواران کرده است ، تاءمل کند.

۱۰. بوسیدن عتبه عالییه و آستانه مبارکه . سزاوار است برای خدا به شکرانه این که او را به این مکان رسانده است ، سجده کند.
۱۱. مقدم داشتن پای راست در وقت داخل شدن و مقدم داشتن پای چپ در وقت بیرون آمدن ؛ مانند مساجد.
۱۲. رفتن نزد ضریح مطهر به نحوی که بتواند خود را به آن بچسباند. توهم این که دور ایستادن ادب است ، وهم (غلط) است . زیرا در حدیث آمده است که تکیه کردن بر ضریح و بوسیدن آن شایسته است .
۱۳. ایستادن پشت به قبله و رو به قبر منور در وقت زیارت . ظاهرا این ادب مختص به معصوم علیه السلام است . وقتی از خواندن زیارت فارغ شد، گونه راست را به ضریح بگذارد و به حال تضرع ، دعا کند. سپس گونه چپ را بگذارد و خدا را به حق صاحب قبر بخواند که او را از اهل شفاعت آن بزرگوار قرار دهد. آنگاه در دعا مبالغه کند. سپس به سمت سر مطهر برود و رو به قبله بایستد و دعا کند.
۱۴. ایستادن در وقت خواندن زیارت ؛ اگر عذری مثل ضعف و درد کمر و درد پا و غیره نداشته باشد.
۱۵. تکبیر گفتن هنگام دیدن قبر مطهر، پیش از شروع خواندن زیارت .
۱۶. خواندن زیارت وارده از سادات انام علیهم السلام و ترک زیارت های ساخته شده بی اساس که بعضی بی خردان ، عوامانه آنها را با بعضی از زیارات تلفیق کرده اند.
۱۷. به جا آوردن نماز زیارت که اقل آن دو رکعت است .
۱۸. خواندن سوره یس در رکعت اول و سوره الرحمن در رکعت دوم ؛ در صورتی که

برای آن زیارتی که نماز آن را می خواند، کیفیت مخصوصی ذکر نشده باشد.

۱۹. کسی که داخل حرم مطهر شود و ببیند که نماز جماعت برقرار شده است، پیش از آنکه زیارت کند، ابتدا نماز بخواند. همچنین وظیفه ناظر حرم است که مردم را به نماز امر کند.

۲۰. تلاوت کردن قرآن نزد ضریح مطهر و هدیه کردن آن به روح مقدس مزور^(۲۲).

۲۱. ترك نمودن سخنان ناشایست و کلمات لغو و بیهوده و عدم اشتغال به صحبت های دنیوی که همیشه و در همه جا مذموم، قبیح، مانع رزق و باعث قساوت قلب است.

۲۲. بلند نکردن صدا در وقت زیارت.

۲۳. وداع کردن با امام علیه السلام در وقت بیرون رفتن از شهری که آن حضرت در آن جا مدفون است.

۲۴. توبه و استغفار نمودن از گناهان و تصمیم به بهتر کردن حال، کردار و گفتار خود بعد از فراغت از زیارت.

۲۵. انفاق کردن به قدر وسع بر خادمان آستانه شریفه.

۲۶. سزاوار است که خدام از اهل خیر و صلاح و صاحب دین و مروت باشند و آنچه را از زائران می بینند، تحمل نمایند و خشم خود را بر ایشان فرو نشانند و بر آنها تندی و درشتی ننمایند و بر رفع حوایج محتاجین اقدام و زائرین را راهنمایی کنند.

۲۷. انفاق و احسان بر فقرا، مجاورین و مساکین شهری که امام علیه السلام در آن مدفون است؛ خصوصا سادات و اهل علم.

۲۸. از جمله آداب، تعجیل کردن در بیرون رفتن از حرم است؛ در وقتی که حظ و بهره خود را از زیارت درك کرد تا برای رجوع بعدی شوق بیشتری داشته باشد.

۲۹. سزاوار است وقتی که زوار بسیار
است ، کسانی که جلوتر هستند و به ضریح
چسبیده اند، زیارت را کوتاه نمایند و
زودتر بیرون روند تا دیگر زائران هم به
قرب ضریح فایز گردند. (۲۳)

ثواب قرائت سوره های قرآن

۱. سوره حمد: شفای همه امراض است مگر مرگ؛ باید گفته شود، که خواندن با ایمان و عمل کردن با علم و یقین به قرآن، این آثار را دارد. (۲۴)
۲. سوره بقره: هر کس سوره بقره را تلاوت کند، روز قیامت عمایه ای از نور بر سر او می گذارند. (۲۰)
۳. سوره مبارکه آل عمران: هر کس سوره آل عمران را بخواند، روز قیامت پوششی از نور او را زینت می دهد.
۴. سوره مبارکه نساء: هر کس سوره نساء را تلاوت کند، از عذاب قبر مصون و از آفات دنیا نیز در امان است، تا به بهشت برسد.
۵. سوره مبارکه مائده: هر کس روزهای پنجشنبه سوره مائده را قرائت کند، ایمانش، به ظلم آلوده نمی شود.
۶. سوره مبارکه انعام: در این سوره (۷۰) بار نام خدا برده شده و (۷۰) هزار فرشته با آن به زمین آمدند؛ هر کس آن را بخواند، از خوف و ترس در امان است.
۷. سوره مبارکه اعراف: هر کس سوره اعراف را مخصوصاً روزهای جمعه بخواند از خوف و ترس مصون است و روز قیامت بی حساب وارد بهشت می شود.
۸. سوره مبارکه توبه: هر کس سوره توبه را بخواند، پیغمبر ﷺ شفیع او باشد و نفاق در او راه نیابد.
۹. سوره مبارکه انفال: تلاوت سوره انفال در هر ماه، انسان را از نفاق، بیمه می کند و از شیعیان راستین امیرالمؤمنین علیه السلام قرار می دهد.

۱۰. سوره مبارکه یونس : هر کس سوره یونس را بخواند، در صف جهال قرار نمی گیرد و روز قیامت هم از مقربین است .
۱۱. سوره مبارکه هود: خواندن سوره هود، خوف و حزن را از دل می زداید.
۱۲. سوره مبارکه یوسف : هر کس هر روز و هر شب سوره یوسف را بخواند، روز قیامت ، با جمال یوسف محشور و از برگزیدگان بندگان محسوب می گردد.
۱۳. سوره مبارکه رعد: هر کس سوره رعد را قرائت کند، به ساعقه و سوختن مبتلا نمی گردد و روز قیامت ، بدون حساب وارد بهشت می شود.
۱۴. سوره مبارکه ابراهیم : هر کس سوره ابراهیم را در رکعت نماز جمعه بخواند، به فقر و جنون و بلوی مبتلا نمی شود.
۱۵. سوره مبارکه حجر: هر کس سوره حجر را بخواند، حق تعالی به عدد مهاجر و انصار و استهزاکنندگان پیغمبر ﷺ ، برای او ده حسنه بنویسد.
۱۶. سوره مبارکه نحل : امام محمد باقر علیه السلام فرمود: هر کس سوره نحل را بخواند، از هفتاد بلا، مانند جنون و جذام مصون می ماند و محل او بهشت است .
۱۷. سوره مبارکه اسراء: هر کس این سوره را بخواند، در هر شب جمعه ، در اصحاب حضرت قائم خواهد بود و روز قیامت با شهداء محشور می شود.
۱۸. سوره مبارکه کهف : هر کس هر شب جمعه سوره کهف را تلاوت کند، در آخرت با شهداء محشور می گردد.
۱۹. سوره مبارکه مریم : هر کس سوره مریم را ادامه دهد، در مال و اولاد بی نیاز می گردد و در آخرت هم ، ملك سلیمان به او عطا می شود.

۲۰. سوره مبارکه طه : هر کس سوره طه را قرائت کند، خداوند او را دوست دارد و او نیز خداوند را دوست دارد.

۲۱. سوره مبارکه انبیاء: هر کس سوره انبیاء را بخواند، به شرط دوستی آنها (انبیاء) در بهشت با آنها محشور می گردد.

۲۲. سوره مبارکه حج : هر کس سوره حج را در سه روز متوالی بخواند، خداوند در آن سال ، او را به حج می فرستد و اگر در راه بمیرد، به بهشت می رود

۲۳. سوره مبارکه مؤ منون : هر کس هر صبح جمعه سوره مؤ منون را بخواند، خداوند، عاقبت او را به خیر و سعادت مقرون می کند و با پیغمبران محشور سازد.

۲۴. سوره مبارکه نور: هر کس سوره نور را تلاوت کند، اموال ، فروج و زنان خود را در پناه خدا حفظ نموده ، از خاندان او هیچکس زنا نکند و شیعه آل محمد بمیرد. هفتاد هزار ملك نیز برای او استغفار کنند.

۲۵. سوره مبارکه فرقان : هر کس قرائت این سوره را همیشه و هر روز ادامه دهد، خداوند او را عذاب نکند، تا او را در بهشت جا دهد.

۲۶. سوره مبارکه شعراء: از امام صادق علیه السلام منقول است که هر کس این سوره را برای برآمدن حاجت بخواند، حاجتش برآورده گردد؛ به شرط اینکه تا چهل روز، هر روز يك بار بخواند و چنانچه يك روز قرائت نشود ختم را دوباره از سر بگیرد.

۲۷. سوره مبارکه نمل : هر کس این سوره را بخواند، حق تعالی برای او ده حسنه نویسد و بی نیاز گردد. در قیامت نیز با انبیاء و شهداء محشور شود.

۲۸. سوره مبارکه قصص : هر کس این سوره بخواند، حق تعالی به عدد کسانی که تصدیق

موسی و تکذیب او را کرده ، ده حسنه برای او بنویسد .

۲۹ . سوره مبارکه عنكبوت : پاداش و ثواب قرائت این سوره ، بهشت برین است .

۳۰ . سوره مبارکه روم : امام صادق علیه السلام سوگند یاد فرمود که هر کس این سوره را در ماه رمضان بخواند، اهل بهشت است .

۳۱ . سوره مبارکه لقمان : هر کس این سوره را هر شب تلاوت کند، خداوند او را از شر شیطان حفظ می کند .

۳۲ . سوره مبارکه سجده : قرائت سوره سجده ، سبب می شود که روز قیامت نامه اعمال او را به دست راستش بدهند .

۳۳ . سوره مبارکه احزاب : هر کس سوره احزاب را بسیار بخواند، روز قیامت در جوار پیغمبر صلی الله علیه و آله محشور می گردد .

۳۴ . سوره مبارکه سباء : هر کس این سوره و سوره فاطر را هر شب بخواند، از مصائب مصون می ماند و خیر دنیا و آخرت نصیب او می گردد .

۳۵ . سوره مبارکه فاطر: هر کس این سوره و سوره سباء را هنگام شب بخواند، در آن شب ، در امان خداوند خواهد بود . اگر هنگام روز بخواند، در آن روز، مکروه و ناراحتی به او نمی رسد .

۳۶ . سوره مبارکه یس : هر کس سوره یس را تلاوت کند، مانند کسی است که ۱۲ بار قرآن را خوانده باشد، همچنین خیر دنیا و آخرت نصیب او می شود و از سكرات مرگ مصون می ماند .

۳۷ . سوره مبارکه صافات : خواندن این سوره در روز جمعه ، بنابر آنچه از امام صادق علیه السلام نقل شده است ، موجب دفع انواع بلاها و مرض هاست . (۲۶)

۳۸ . سوره مبارکه ص : هر کس این سوره را در شب جمعه بخواند، خیر دنیا و آخرت

به او عطا می شود، آنچه که به کسی از مردم عطا نشده جز نبی مرسل یا ملک مقرب ، و خداوند او را داخل بهشت می کند.

۳۹. سوره مبارکه زمر: هر کس این سوره را بخواند، در دنیا و آخرت عزیز و شریف می گردد و بدنش بر آتش حرام می شود.

۴۰. سوره مبارکه مؤمن : هر کس در هر شب سوره مؤمن را بخواند، گناهان او آمرزیده و خیر دنیا و آخرت نصیب او می گردد.

۴۱. سوره مبارکه فصلت : هر که این سوره را قرائت کند، در دنیا به سروری ، عیش و عزت زندگی کرده و در آخرت به نورانیت محشور گردد.

۴۲. سوره مبارکه شوری : هر کس این سوره را بخواند، روز قیامت صورتش مانند ماه شب چهارده می درخشد.

۴۳. سوره مبارکه زخرف : هر کس این سوره را بخواند، از گزندگان قبر تا وقتی که وارد قیامت شود، مصون است .

۴۴. سوره مبارکه دخان : هر کس در نمازهای واجب و مستحب خود، مخصوصا بیست و سوم ماه رمضان این سوره را بخواند، روز قیامت ، در سایه عرش خواهد بود.

۴۵. سوره مبارکه جاثیه : هر کس این سوره را بخواند، آتش ، بدن او را فرا نمی گیرد و همواره با پیغمبر ﷺ خواهد بود.

۴۶. سوره مبارکه احقاف : هر کس شب و روز جمعه ، سوره احقاف را بخواند، در دنیا و قیامت ، در امان است .

۴۷. سوره مبارکه محمد ﷺ : هر کس سوره محمد ﷺ را تلاوت کند، شك به دلش راه نمی یابد.

۴۸. سوره مبارکه فتح : هر کس این سوره را بخواند، مال ، جان ، زن و فرزندش مصونیت از اتلاف ، پیدا خواهند کرد.
۴۹. سوره مبارکه حجرات : هر کس سوره حجرات را قرائت کند، از زوار پیغمبر ﷺ محسوب می گردد.
۵۰. سوره مبارکه ق : هر کس این سوره را در نمازهای واجب و مستحب خود بخواند، خداوند رزق او را وسعت می دهد.
۵۱. سوره مبارکه الذاریات : هر کس این سوره را شب یا روز بخواند، در دنیا رزقش وسیع و هنگام مردن ، قبرش نورانی می گردد.
۵۲. سوره مبارکه طور: هر کس سوره طور را بخواند، خداوند خیر دنیا و آخرت را به او عنایت فرماید.
۵۳. سوره مبارکه نجم : هر کس این سوره را قرائت کند، میان مردم به محبوبیت زندگی کند.
۵۴. سوره مبارکه قمر: هر کس این سوره را قرائت کند، روز قیامت سوار ناقه نور، وارد بهشت می گردد.
۵۵. سوره مبارکه الرحمن : هر کس این سوره را در هر جمعه و سوره واقعه را در هر شب بخواند، روز قیامت به صورت انسانی کامل و نورانی محشور می گردد.
۵۶. سوره مبارکه واقعه : هر کس این سوره را برای وسعت روزی خود بخواند، اثر عجیبی دارد. باید از شب شنبه شروع کرده تا شب جمعه ، سه بار و در شب جمعه هشت بار بخواند و تا مدت پنج هفته این کار را ادامه دهد.
۵۷. سوره مبارکه حدید: هر کس این سوره را جهت برآمدن حاجت ، در شب جمعه ، هفت بار بدون فاصله و پشت سر هم بخواند، اثر عجیبی دارد.

۵۸. سوره مبارکه مجادله : هر کس این سوره را تلاوت کند، در نامه عملش او را از حزب خدا ثابت کنند. کسی بر او فائق نشود و با او نتواند مجادله کند و در چشم مردم نیز معتبر و موقر باشد.

۵۹. سوره مبارکه حشر: هر کس این سوره را بخواند، تا وقتی که از دنیا برود عرش ، کرسی ، آسمانها، زمین ، فرشتگان و حیوانات بری و بحری و جوی بر او دعا کنند.

۶۰. سوره مبارکه ممتحنه : هر کس سوره ممتحنه را در فرایض و نوافل بخواند، خداوند قلب او را به ایمان امتحان نموده نورانی می فرماید و فقیر نمی گردد.

۶۱. سوره مبارکه صف : هر کس این سوره را در نمازهای واجب و مستحب بخواند، در صف فرشتگان قرار می گیرد.

۶۲. سوره مبارکه جمعه : هر کس این سوره را در شب جمعه و در نماز جمعه بخواند، خداوند او را به تعداد روزهای سال ، ده حسنه به او عنایت می فرماید و به بهشت می فرستد.

۶۳. سوره مبارکه منافقون : در مصباح است که قرائت کردن این سوره ، انسان را از شر شرك و نفاق حفظ می نماید.

۶۴. سوره مبارکه تغابن : هر کس این سوره را در نماز خود بخواند، در قیامت قرآن ، شفیع او می شود.

۶۵. سوره مبارکه طلاق : هر کس این سوره را در فریضه (نماز واجب) بخواند، حق تعالی او را از ترس قیامت در پناه خود گیرد و از آتش دوزخ نگهدارد و در بهشتش داخل نماید.

۶۶. سوره مبارکه تحریم : هر کس این سوره را بخواند، حق تعالی او را توبه نصح کرامت فرماید. اگر در نمازهای واجب

خود بخواند، روز قیامت از حزن و اندوه مصون باشد.

۶۷. سوره مبارکه ملك : هر کس این سوره را قرائت کند، مانند کسی است که شب قدر را احیاء داشته و از عذاب قبر نیز محفوظ است .

۶۸. سوره مبارکه قلم : هر کس این سوره را در نمازهای خود بخواند، خداوند او را از فقر و عذاب ایمن می فرماید.

۶۹. سوره مبارکه الحاقة : هر کس این سوره را در فرایض و نوافل بخواند، ایمان او کامل می گردد، تا خدا را ملاقات کند.

۷۰. سوره مبارکه معارج : هر کس سوره معارج را تلاوت کند، در قیامت از گناه او پرسش نمی شود و با پیغمبر صلی الله علیه و آله به بهشت می رود ان شاء الله .

۷۱. سوره مبارکه نوح : هر کس این سوره را با ایمان به خدا بخواند، خداوند او را با ابرار محشور فرماید.

۷۲. سوره مبارکه جن : هر کس سوره جن را بخواند، خداوند او را از شر جن و سحر و کید آنها مصون دارد و با پیغمبر صلی الله علیه و آله محشور می فرماید.

۷۳. سوره مبارکه مزمل : هر کس این سوره را در نماز عشاء تلاوت کند، خداوند او را سعادت دنیا و آخرت عنایت کند.

۷۴. سوره مبارکه مدثر: هر کس سوره مدثر را بخواند، در دنیا شقی نگردد و خداوند او را با پیغمبر صلی الله علیه و آله محشور فرماید.

۷۵. سوره مبارکه قیامة : هر کس این سوره را قرائت کند، از صراط و میزان ، با موفقیت بگذرد و در قبر نیز بهترین صورت پیدا کند.

۷۶. سوره مبارکه دهر: هر کس این سوره را هر صبح پنج شنبه بخواند، خداوند او را حورالعین بهشت عنایت می کند.

۷۷. سوره مبارکه مرسلات : هر کس سوره مرسلات را با معرفت بخواند، میان او و پیغمبر ﷺ خدا، معارفه رخ دهد.

۷۸. سوره مبارکه نباء: هر کس این سوره را قرائت کند، خداوند او را از شراب بهشتی سیراب گرداند و هر کس يك سال ، هر روز، این سوره را بخواند؛ به مکه مشرف می گردد.

۷۹. سوره مبارکه نازعات : هر کس این سوره را بخواند، جوان و شاداب از دنیا می گذرد، جوان مبعوث می گردد و جوان به بهشت می رود.

۸۰. سوره مبارکه عبس : هر کس این سوره را تلاوت کند، روز قیامت ، شاد و خندان باشد و زیر سایه عرش خدا قرار گیرد.

۸۱. سوره مبارکه تکویر: هر کس این سوره را تلاوت کند، حق تعالی او را از رسوایی قیامت ، در پناه خود گیرد.

۸۲. سوره مبارکه انفطار: کسی که این سوره و سوره انشقاق را بخواند، خداوند عز و جل ، او را از حاجتی محجوب نمی فرماید و مانعی او را از خداوند عظم الشاءنه منع نمی نماید.

۸۳. سوره مبارکه مطففین : هر کس این سوره را در نماز فریضه خود بخواند، از آتش دوزخ ایمن گشته آتش او را نبیند، او آتش را نبیند، بر پل جهنم نگذرد و روز قیامت او را حسابرسی نکنند.

۸۴. سوره مبارکه انشقاق : هر کس این سوره را بخواند، حق تعالی او را در پناه خود گیرد و نامه او را به دست راستش داده و از اصحاب یمین باشد.

۸۵. سوره مبارکه بروج : هر کس این سوره را در نمازهای واجب تلاوت کند، با پیغمبران محشور می گردد.

۸۶. سوره مبارکه طارق : هر کس این سوره را در فرایض خود بخواند، در بهشت ، در صف اصحاب پیغمبران باشد.
۸۷. سوره مبارکه اعلی : هر کس سوره اعلی را تلاوت کند، به تعداد هر حرفی که بر ابراهیم و موسی و محمد صلی الله علیه و آله نازل شده است ، خداوند به او اجر دهد.
۸۸. سوره مبارکه غاشیه : هر کس این سوره را در نماز واجب و مستحب خود بخواند، به رحمت دنیا و آخرت پوشیده گردد.
۸۹. سوره مبارکه فجر: هر کس این سوره را در نمازهای فجر بخواند، چون متعلق به حضرت سیدالشهداء علیه السلام می باشد، در قیامت با آن حضرت علیه السلام محشور گردد.
۹۰. سوره مبارکه بلد: هر کس این سوره را در نمازها بخواند، در دنیا، در زمره صالحین و در آخرت با شهداء و نبیین محشور گردد.
۹۱. سوره مبارکه الشمس : هر کس این سوره را تلاوت کند، گویا بر آنچه خورشید تابیده تصدیق کرده و بهشت جای او باشد.
۹۲. سوره مبارکه اللیل : هر کس این سوره را تا چهل شب ، هر شب ، چهل مرتبه بخواند، و وقتی به آیه و ما لاءحد عنده من نعمة تجزی رسید، سه بار تکرار کند و جهت برآمدن حاجت و وسعت روزی اثر عجیب دارد، به گونه ای که عقل حیران بماند.
۹۳. سوره مبارکه الضحی : هر کس این سوره را بخواند، حق تعالی او را از جمله کسانی گرداند که به سعادت شفاعت پیغمبر صلی الله علیه و آله رسیده به آن خشنود گشته به بهشت درآید و به شمار هر یتیمی و هر سائلی او را ده حسنه باشد.
۹۴. سوره مبارکه انشراح : ابی بن کعب از رسول خدا صلی الله علیه و آله روایت کرده است که هر کس

آن را بخواند، چون مزد کسی باشد که مرا ملاقات کرده ، مرا از غم شاد کرده و شفاعت او بر من است .

۹۵. سوره مبارکه تین : هر کس این سوره را به شرط ایمان در نمازها بخواند، خداوند از او راضی شود و او را به بهشت می برد.

۹۶. سوره مبارکه علق : هر کس این سوره را تا موقعی که از دنیا برود، قرائت کند، شهید از دنیا رفته و در صف مجاهدین فی سبیل الله محسوب می گردد.

۹۷. سوره مبارکه قدر: هر کس این سوره را بلند بخواند، از مجاهدین است و هر کس ده بار تلاوت کند، خداوند هزار گناه او را می آمرزد.

۹۸. سوره مبارکه البینه : هر کس این سوره را بخواند، از شرك ، بری است و در دین محمد ﷺ محشور می گردد.

۹۹. سوره مبارکه زلزله : هر کس سوره زلزله را تلاوت کند، به زلزله دنیا و آخرت گرفتار نمی شود.

۱۰۰. سوره مبارکه عادیات : هر کس این سوره را قرائت کند، ثواب همه کسانی را دارد که در مزدلفه برای حج جمع شده اند و با امیرالمؤمنین محشور گردد.

۱۰۱. سوره مبارکه قارعه : هر کس این سوره را بخواند، از عذاب و فتنه دجال و جهنم ایمن می گردد.

۱۰۲. سوره مبارکه تکوین: هر کس این سوره را در نماز واجب قرائت کند، ثواب صد شهید دارد و در نماز مستحب ، ثواب پنجاه شهید دارد.

۱۰۳. سوره مبارکه عصر: هر کس این سوره را در نوافل بخواند، روز قیامت ، خندان محشور گردد، تا وارد بهشت شود.

۱۰۴. سوره مبارکه همزه : هر کس این سوره را در نمازها بخواند، خداوند او را از فقر دور و رزق او را وسیع گرداند.

۱۰۵. سوره مبارکه فیل : هر کس این سوره را تلاوت کند، روز قیامت ، همه موجودات شهادت دهند که او صالح است .

۱۰۶. سوره مبارکه قریش : هر کس این سوره را قرائت کند، خداوند روز قیامت ، او را سواره و نورانی وارد محشر کند.

۱۰۷. سوره مبارکه ماعون : هر کس این سوره را چهل و یک بار بخواند، فقر از خانه او برود، فرزندان او محتاج نشوند و خواننده آن در حفظ حمایت خدا تا روز دیگر باشد.

۱۰۸. سوره مبارکه کوثر: جهت حصول توانگری و بی نیازی از خلق ، روز چهارشنبه دو رکعت نماز حاجت خوانده پس از سلام ، چهل بار سوره کوثر بخواند. در حدیثی آمده است که هر کس این سوره را در نمازهای واجب و مستحب خودش بخواند، خداوند در روز قیامت از آب کوثر به او می دهد تا بیاشامد.

۱۰۹. سوره مبارکه کافرون : هر کس این سوره را در نمازها بخواند، مانند کسی است که ربع قرآن را خوانده باشد و خداوند گناهان او و والدین او را بیامرزد.

۱۱۰. سوره مبارکه نصر: هر کس این سوره را در نمازها قرائت کند، خداوند او را در همه جا یاری فرماید.

۱۱۱. سوره مبارکه تبت : هر کس این سوره را بخواند، ثواب ایمان به کتب آسمانی و پیغمبران را دارد.

۱۱۲. سوره مبارکه توحید: هر کس این سوره را در نمازها بخواند، مانند آن است که ثلث قرآن را خوانده باشد و به تعداد

مؤمنین ثواب دارد و خدا جمیع خیر دنیا و آخرت را به او عنایت فرماید.
۱۱۳. سوره مبارکه فلق : هر کس این سوره و سوره ناس را بخواند، خداوند به او بشارت بهشت عنایت کند و از بلیات دنیا و آخرت مصون بماند. در حدیثی آمده است که هر کس سوره فلق و ناس را بخواند، گویا تمام کتاب هایی را که خداوند آنها را بر انبیاء نازل کرده خوانده است .

۱۱۴. سوره مبارکه ناس : هر کس این سوره را جهت مال دنیا، هلاکت دشمن و دفع بلیات دنیا بخواند، به مراد رسد. (۲۷)

۲- آداب معنوی که روح را زنده می کنند

۱. سخن گفتن با علما

۲. دیدار با رفقا (۲۸)

hεη 3ε t#yθ ũθ qh vη 3̄ ũhǺ

۱. بسیارقل هو الله خواندن
۲. کم خوردن
۳. هم نشینی با علما
۴. نماز شب
۵. رفتن به مساجد برای نماز (۲۹)

hTZ# 3a QH 0ZT ùHZa 0η 3̄ ŨhǺ

۱. خوردن سرکه ، به و انار
۲. شستن سر با سدر
۳. خضاب کردن
۴. مسواک زدن
۵. گفتن لا اله الا الله
۶. خواندن سوره ناس
۷. تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام
۸. مکرر گفتن این ذکر:
توكلت على الحى الذى لا يموت و الحمد لله
الذى لم يتخذ صاحبة و لا ولدا و لم يكن
له شريك فى الملك و لم يكن له ولى من
الذل و كبره تكبيرا. (۳۰)

hTZ# 3e ùβ± "±θ ùHZe ʋη 3̄ ŨhǺ

۱. خوردن عدس

۲. خوردن انجیر

۳. دست کشیدن بر سر یتیم

hTZ# 3e ùβ± ¯z± ùHze ση 3̄ ŨhǺ

۱. شانه کردن مو در حال نشسته

۲. استعمال عطر و بوی خوش

۳. خوردن به

□ □ 3e ùβ± γŭϕ± ùHZe ̄η 3FŭVYøθe

۱. به در خانه سلطان رفت و آمد کردن
۲. ریختن خاک داخل قبر فامیل
۳. چهل روز متوالی گوشت خوردن
۴. پس از خوردن فوراً خوابیدن
۵. با زن ها بسیار آمیزش کردن
۶. با زن ها زیاد صحبت کردن
۷. زیاد خندیدن
۸. شکار کردن
۹. پرخوری کردن
۱۰. ترك ذكر خدا
۱۱. درازی آرزو
۱۲. پرحرفی کردن (۳۱)

hTz# 3e qλd zhüç: ùHze ʋη 3̄ Ūhǎ

۱. مسواک کردن
۲. استعمال بوی خوش
۳. مسافرت کردن
۴. تجارت کردن
۵. مشاوره کردن
۶. حجامت کردن
۷. خوردن شنبلیله
۸. خوردن سرکه
۹. خوردن کندر
۱۰. خوردن کرفس
۱۱. خوردن ترنج
۱۲. خوردن به
۱۳. خوردن سداب
۱۴. خوردن کدو
۱۵. خوردن چغندر

hTZ# 3e ʕDIũY zhũz: ùHZe ʕŋ 3̄ Ũhǎ

۱. مسواک زدن
۲. تلاوت قرآن
۳. حجامت کردن
۴. خوردن عسل
۵. خوردن کندر
۶. خوردن کرفس
۷. گرفتن ناخن در روز دوشنبه
۸. روزه گرفتن
۹. مخلوط کردن زعفران ، سعد و عسل با
هم و هر روز دو مثقال از آنها خوردن (۳۳)

hεεη 3ε 2η ŪΘ υ∅Iũ¥ υη 3FũUγøθε

۱. خواندن نوشته قبرها
۲. راه رفتن بین دو زن
۳. بول کردن در آب راکد
۴. حجامت کردن درگودی پشت
۵. خوردن نیم خورده موش
۶. خوردن پنیر
۷. خوردن گشنیز
۸. خوردن سیب ترش ^(۳۴)
۹. زنده رها کردن شپش
۱۰. غذا خوردن در حال جنابت
۱۱. بازی با آلت
۱۲. خوردن گوشت حیوانی که هنگام سر
بریدن نام خدا را نبرده باشند ^(۳۰)

hffn 3e hũz: Ũθ 2RₛA θZT ʁη 3̄ ŨhǺ

۱. قرآن خواندن ، نه از حفظ
۲. سرمه کشیدن
۳. تراشیدن موی سر از بیخ
۴. پوشیدن کفش زرد
۵. خضاب نمودن با حنا
۶. مسواک نمودن
۷. شستن دست بعد از خوردن غذا
۸. نگاه کردن به سبزه و گیاهان سبز
۹. نگاه کردن در آب روان و دریا
۱۰. نگاه کردن به صورت زیبا
۱۱. خواندن نماز شب
۱۲. گرفتن ناخن ها در روز پنج شنبه
۱۳. خواندن آیه الكرسي
۱۴. خوردن مرزه همراه با نمک
۱۵. خوردن سیاه دانه با گردو
۱۶. خوردن گوشت
۱۷. خوردن پیاز
۱۸. خوردن به
۱۹. خوردن کندر

□ □ □ 3̄ 2R_sA θZT 3Ση ùHZe Vη 3FŭUγθθz

۱. کندن موهای زیر بغل

۲. زیادی موی سر

۳. پوشیدن کفش سیاه

۴. خوردن ماهی ^(۳۶)

hēēē η ζε ζτ#ζβ ũθ εσα υη ζ̄ ũhǎ

۱. خوشنود کردن پدر و مادر
۲. وضوی کامل گرفتن
۳. حفظ صحت بدن
۴. خوش گفتاری با مردم
۵. خوبی و نیکی به مردم
۶. خوش رفتاری با همسایه
۷. احسان کردن به خانواده
۸. به وضو بودن
۹. زیارت امام حسین علیه السلام
۱۰. خواندن نماز شب
۱۱. تلاوت قرآن
۱۲. تزویج با دختران باکره
۱۳. غسل کردن با آب گرم
۱۴. خوردن سیب در سحرها
۱۵. طول دادن به نشستن بر سر سفره غذا
در موقع اطعام به دیگری
۱۶. خودداری از بریدن درختان نر، مگر
در موقع ضرورت
۱۷. هجده باری ا حی گفتن بعد از هر
نماز
۱۸. احترام و بزرگ داشتن پیران و
بزرگان
۱۹. طولانی کردن رکوع و سجود در نماز

hεεη ζε τῦ F ũθ εσδ υη ζFũVγθθε

۱. خوردن غذا بر روی غذا
۲. نوشیدن آب در حال ناشتا
۳. آمیزش با پیرزن
۴. جماع در حمام ^(۳۷)

hTZ# 3a K:0 "q&y' ùHZa 0η 3̄ ŨhǺ

۱. صدقه دادن
۲. شستن دست پیش از غذا
۳. شستن ظرف خوراك و غذا
۴. خوش خلقی
۵. خوشرفتاری با همسایه
۶. احسان کردن زیاد به والدین
۷. خوبی نیت
۸. جاروب کردن خانه
۹. شستن سر با خطمی
۱۰. شانه کردن مو
۱۱. جارو کردن درب خانه
۱۲. گذاشتن سرکه در خانه
۱۳. گرامی داشتن ناتوان ها
۱۴. میانه روی در اقتصاد
۱۵. خلال کردن
۱۶. انگشتر عقیق در دست کردن
۱۷. انگشتر یاقوت در دست کردن
۱۸. انگشتر فیروزه در دست کردن
۱۹. استغفار کردن
۲۰. خواندن آیه الکرسی
۲۱. خواندن سوره هیس
۲۲. خواندن زیارت عاشورا
۲۳. قرائت سوره واقعه در هر شب
۲۴. توکل بر خدا
۲۵. خوردن کاسنی
۲۶. صبح زود به دنبال کسب رفتن
۲۷. مداومت در وضو و طهارت
۲۸. عفت کلام
۲۹. میهمانی دادن
۳۰. وضو گرفتن قبل از غذا
۳۱. کم حرفی
۳۲. دعای دیگران بر سر سفره
۳۳. اقامه نماز با حالت خشوع
۳۴. خط زیبا

۳۵. دعا بر پدر و مادر
۳۶. حضور در مسجد، قبل از اذان
۳۷. حرف نزدن در توالف
۳۸. حرف حق زدن
۳۹. گرفتن ناخن و شارب هر جمعه
۴۰. خواندن نماز شب
۴۱. جواب دادن اذان گو (هر چه او می گوید، تکرار کند. ممکن است مراد، نماز اول وقت باشد. چون اذان گو مردم را به نماز دعوت می کند و اجابت او رفتن به نماز است.)
۴۲. گفتن سی بار سبحان الله و بحمده و سبحان الله العظيم و بحمده
۴۳. گفتن صد مرتبه لا اله الا الله الملك الحق المبين هر روز
۴۴. سلام کردن و قل هو الله خواندن ، بعد از داخل شدن به منزل
۴۵. گفتن لاحول و لا قوة الا بالله
۴۶. انجام مستحبات نماز صبح و نماز وتر در نماز شب
۴۷. خواندن سوره تبارك الذی هر روز صبح
۴۸. جمع بین دو نماز مغرب و عشاء و ظهر و عصر
۴۹. دعا کردن برادر مؤمن ، مؤمنی را در خلوت
۵۰. خواندن سوره صافات در روزهای جمعه
۵۱. تعقیب خواندن بعد از نماز صبح و عصر
۵۲. خوردن ریزه های طعام از کنار سفره
۵۳. روشن کردن چراغ ، قبل از غروب
۵۴. مداومت بر قرائت سوره قدر (۳۸)

۱. غذا خوردن در حال جنابت
۲. ایستاده شانه زدن
۳. خوابیدن پیش از طلوع آفتاب
۴. مشخص نکردن درآمد و خرج و عدم اعتدال در زندگی
۵. گوش دادن زیاد به آواز
۶. ادرار در حمام
۷. خلال کردن با چوب گز
۸. گذاشتن خاکروبه در خانه
۹. خوابیدن بین نماز مغرب و عشا
۱۰. خوابیده غذا خوردن
۱۱. وجود تار عنكبوت در خانه
۱۲. عدم شستشوی دست ها در وقت غذا خوردن
۱۳. اهانت به خرده های نان
۱۴. نشسته گذاشتن ظروف
۱۵. قرار ندادن سرپوش روی ظرف آب
۱۶. خریدن نان از فقرا
۱۷. لعنت کردن اولاد
۱۸. سوزاندن پوست پیاز و سیر
۱۹. نشستن بر درگاه و آستانه خانه
۲۰. به حال برهنه برخاستن از بستر و بول کردن
۲۱. جارو کردن خانه هنگام شب
۲۲. جارو کردن خانه با پارچه یا لباس
۲۳. شستن اعضاء بدن در مستراح و بیت الخلاء
۲۴. خشك کردن اعضاء با دامن یا آستین لباس
۲۵. غذا خوردن بعد از آروغ زدن (در حال سیری)
۲۶. شستن دست ها با خاک
۲۷. دوختن لباس در حالی که بر بدن است

۲۸. پدر و مادر را با اسم صدا زدن
۲۹. جلوتر از بزرگان و پیرها راه رفتن
۳۰. چراغ را با نفس (فوت) خاموش کردن
۳۱. نوشتن با قلم شکسته و گره دار
۳۲. عمامه پیچیدن در حال نشستن
۳۳. در حالت ایستاده شلوار پوشیدن
۳۴. ناخن را با دندان چیدن
۳۵. وضو گرفتن در مستراح و آبریزگاه
۳۶. شانه کردن با شانه شکسته
۳۷. دعا نکردن برای پدر و مادر
۳۸. سبک شمردن نماز
۳۹. تنبلی و سستی در کارها
۴۰. عجله کردن در خروج از مسجد
۴۱. صبح زود به بازار رفتن
۴۲. دیر از بازار خارج شدن و تا هنگام شب ماندن
۴۳. رد کردن فقیر در هنگام شب
۴۴. اظهار فقر و تنگدستی نمودن
۴۵. زیاد حرف زدن
۴۶. زندگی کردن در خانه کوچک (۳۹)

۸. نشستن در جای نمناك
۹. آب خوردن زیاد
۱۰. بالا رفتن از پله ها
۱۱. مجامعت با زن سالخورده
۱۲. زیاد ماهی خوردن
۱۳. خوردن چوبك
۱۴. غم و غصه خوردن (۴۰)

hTz# 3e ̄e#e y BŭRt ūHZe Ūη 3̄ Ūhǎ

۱. خواندن سوره یس
۲. تراشیدن موی زیر شکم
۳. اسب سواری
۴. کمک به مسلمانان
۵. هنگام غسل
۶. ناخن گرفتن
۷. شستشوی بدن
۸. مسواک زدن
۹. شانه زدن به ریش
۱۰. وضو گرفتن
۱۱. استعمال بوی خوش
۱۲. نظر کردن به سبزه و گیاه
۱۳. پوشیدن کفش زرد رنگ
۱۴. تراشیدن موی پشت گردن
۱۵. پوشیدن لباس پاکیزه
۱۶. شستن سر با سدر
۱۷. زدودن غصه از دل مؤمن
۱۸. شستن سر
۱۹. گفتن لا حول و لا قوة الا بالله
۲۰. استغفار نمودن
۲۱. بسیار گفتن یا رؤ وف یا رحیم
۲۲. زیارت امام حسین علیه السلام
۲۳. خوردن انگبین
۲۴. خوردن گوشت
۲۵. خوردن زیتون
۲۶. خوردن به
۲۷. خوردن انگور سیاه
۲۸. خوردن میوه جات در اوایل فصلشان
۲۹. شانه کشیدن به سینه پس از شانه کردن سر یا ریش ^(۴۱)

hTz# 3e TyhTŪ y 2F ūHze Ūη 3FŭŪyθθe

۱. پوشیدن کفش سیاه رنگ
۲. نشستن در آستانه در
۳. گذشتن از میان گوسفندان
۴. ایستاده شلوار پوشیدن
۵. پاک کردن دست و رو با دامن (لباس)
۶. میل و رغبت به دنیا ^(۴۲)
۷. کندن موی ریش با دندان
۸. غذا خوردن با دست چپ
۹. راه رفتن روی پوست تخم مرغ
۱۰. طهارت گرفتن با دست راست
۱۱. بازی کردن با ریگ
۱۲. به بازی بردن میمون ^(۴۳)

302 00'1 0000 1 0 000 0000 00 3 000

□ □ □ □

۱. یاد دادن و یاد گرفتن خیر
۲. تمام کردن رکوع در نماز
۳. شاد کردن قلب مؤمن
۴. لباس پوشاندن به مؤمن
۵. خواندن سوره و الذاریات
۶. خواندن سوره نساء هر جمعه
۷. خواندن سوره حم زخرف
۸. خواندن آیه الكرسي
۹. چهار مرتبه حج رفتن
۱۰. مردن در روز جمعه (۴۰)

3020̄ ıŭOTı : ŭ ŭθ eσ̄ı θŭRıI ıη 3̄ ŭhĀ
hθŭh

۱. صبر کردن بر غیرت شوهر
۲. صبر کردن بر بدخلقی شوهر
۳. بخشیدن مهریه به شوهر؛ خداوند برای هر يك از این زنان پاداش هزار شهید و عبادت يك سال را می نویسد .^(۴۶)

ÛÛĤ ĤÛĤTÛ zÛē ~ 2A κE. ŪR₂ΣU t₂ öz
hθÛĤ τÛēΣU Ū

۱. سجاده
۲. تسبیح سی و چهار دانه
۳. مسواک
۴. شانه
۵. انگشتر عقیق (۴۷)

آداب ازدواج و احکام خانواده

ازدواج يك مسئولیت است و انسان باید مسئولیت خویش را به بهترین وجه انجام دهد.

امام صادق علیه السلام فرمودند: هنگامی که یوسف صدیق علیه السلام برادرش، بنیامین را دیدار کرد، پرسید: ای برادر، چگونه توانستی پس از من با زنی ازدواج کنی؟! بنیامین جواب داد: پدرم به من دستور داد و گفت که اگر می توانم نسلی داشته باشم که زمین را با تسبیح الهی زنده کند، چنان نمایم.

همین مفهوم در روایتی از پیامبر صلی الله علیه و آله نیز رسیده است: چه چیز مؤمن را باز می دارد از این که خانواده ای بگیرد تا خداوند نسلی را روزی او کند که زمین را بالا اله الا الله سنگین سازد؟.

به همین دلیل عزب (مجرد بودن) مکروه است. در حدیثی از پیامبر صلی الله علیه و آله آمده است: پست ترین مردگان شما عزب ها هستند.

عده ای از ترس فقر ازدواج را به ازدواج می اندازند. این عده نمی دانند که ترسشان از فقر، خود، سوءظنی به خدا است. چرا که در آیه کریمه آمده است:

وانكحوا الايامی منكم و الصالحین من عبادكم و امامكم ان یكونوا

فقرا یعنیهم الله من فضله و الله واسع علیم ^(۴۸) مردان و زنان

بی همسر را همسر دهید و همچنین اگر غلامان و کنیزان صالح و درستکاری فقیر و تنگدست باشند، خداوند آنها را با فضل خود بی نیاز می سازد و خداوند گشایش دهنده و آگاه است.

بنا براین اگر ترس از فقر مانع ازدواج شود، در واقع بدگمانی نسبت به شان خداوند خواهد بود. ^(۴۹)

۱. دینداری مهم ترین ویژگی همسر است .
امام صادق علیه السلام می فرمایند: هر گاه مردی به سبب جمال یا مال زنی با او ازدواج کند به همان واگذار می شود و هر گاه به خاطر دینش با او ازدواج کرد، خداوند مال و جمال را نیز به او عطا کند. ^(۵۰)
۲. اسلام ازدواج با فامیل را تشویق می کند. امام زین العابدین علیه السلام می فرمایند: کسی که برای خدا وصله رحم ازدواج کند، خداوند تاج فرشتگان را بر سر او می نهد. ^(۵۱)
۳. اسلام همواره تشویق می کند که مرد با زنی ازدواج کند که توانایی بچه دار شدن را داشته باشد، نه زنی که نازا باشد، ولو آن که آن زن ، زیبا و خوش سیما باشد.
- امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند: بدانید که زن سیاه اگر زایا باشد نزد من محبوب تر از زن زیبای نازا است. ^(۵۲) البته اسلام از جنبه زیبایی نیز غافل نیست و دستور می دهد که مرد مسلمان با زن زیبایی ازدواج کند که مؤمن باشد و فرزند بسیار آورد. ^(۵۳)
۴. خردمندی از دیانت است . لذا از نظر شرع مکروه است که انسان زن نادان و احمقی را به همسری بگیرد. امیرالمومنین علیه السلام می فرمایند: از ازدواج با زن احمق بپرهیزید. زیرا همراهی با او موجب بلا و فرزندش موجب تباهی است. ^(۵۴)

γ κῦϋη: ὕ γωϋῦθθ γ ὕϋϋϋθθ γ ὕϋϋϋθθ
γῦI?

۱. خواندن خطبه پیش از عقد مستحب است و بهتر است شامل حمد و ثنای خداوند و توصیه به تقوا باشد. شایسته است هر آنچه را زن و شوهر و حضار نیاز دارند، مانند اصول دین و محاسن اخلاق و آداب در خطبه یادآوری شود. (۵۵)
۲. در حدیثی از امام صادق علیه السلام منقول است که هر گاه کسی اراده خواستگاری کرد، دو رکعت نماز بگزارد و حمد الهی بگوید و دعای وارده برای طلب ازدواج و همسر نیکو را بخواند. (۵۶)
۳. در حدیثی معتبر آمده است که مستحب است ازدواج در شب واقع شود. (۵۷)
۴. در حدیثی آمده است که خوب است عقد در ماه شوال خوانده شود. (۵۸)
۵. خوب است هنگام عقد، قمر در عقرب نباشد. چرا که اگر چنین باشد، زن و مرد عاقبت نیکو نبینند. (۵۹)
۶. از امیرالمؤمنین علیه السلام منقول است که روز جمعه برای خواستگاری و نکاح خوب است. (۶۰)
۷. مستحب است که در موقع ازدواج گواهانی را بر آن گرفت تا نسب و ارث ثابت گردد. (۶۱)
۸. مستحب است در ازدواج (آن هم به دور از زیاده روی و ریا) ولیمه داده شود و باید از این طعام به فقرا نیز داده شود و تنها به توانگران و شخصیت ها محدود نشود. از پیامبر صلی الله علیه و آله روایت شده است که فرمودند: اطعام هنگام ازدواج از سنتهای پیامبران است. همچنین فرمودند: ولیمه در روز نخست، حق است، در روز دوم نیکی و افزون بر آن ریا و شهرت طلبی است.

۹. مستحب است که دادن ولیمه در روز و ازدواج در شب باشد.
۱۰. اسلام خوش نمی دارد ساعات گرمی برای زفاف برگزیده شود.
۱۱. ازدواج هنگام محاق ماه (روزهای پایانی ماه های قمری) نیکو نیست. امام حسن عسگری علیه السلام می فرماید: کسی که هنگام محاق ماه ازدواج کند باید تسلیم سقط جنین شود.
۱۲. مستحب است که مرد هنگام آمیزش و دخول، وضو داشته باشد و دعاهای وارده را بخواند.
۱۳. هنگام نزدیکی شایسته نیست که زن را به شتاب اندازد و تا وقتی که نیاز زن برآورده نشده، نباید او را رها سازد.
۱۴. مستحب است اگر مردی با دیدن زنی دیگر غریزه اش به هیجان آمد، سراغ همسر خویش برود و از او کام بگیرد. امام علی علیه السلام فرمودند: هر گاه از شما زنی را دید که از او خوشش آمد، از زن خود کام گیرد. زیرا زن او همان دارد که آن زن دارد. پس نباید در قلبش برای شیطان راهی قرار دهد که نگاه او را از زنش متوجه آن دیگری کند.
- پیامبر صلی الله علیه و آله می فرمایند: ای علی! با شهوت زن دیگری با همسرت نزدیکی مکن. زیرا در این صورت من بیم دارم که اگر نطفه فرزندی منعقد گردد، کودک شما نامرد و بی عقل باشد. (۶۲)
۱۵. برخی از فقها هنگام میل و رغبت زن، آمیزش با او را مستحب می دانند و حدیث پیامبر صلی الله علیه و آله را می آورند که به مردی فرمود: آیا با روزه وارد صبح شدی؟ عرض کرد: خیر. فرمود: پس تهیدستی را اطعام کردی؟ عرض کرد: خیر. پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند:

پس نزد همسرت برو و با او آمیزش کن که آن برای تو به منزله صدقه است .

۱۶. نگاه کردن به شرمگاه همسر در هنگام آمیزش کراهت دارد .

۱۷. سخن گفتن در حال آمیزش کراهت دارد . چرا که برای فرزند، لالی را در پی دارد .

۱۸. نگاه کردن به فرج زن در هنگام آمیزش مکروه است . زیرا برای فرزند، کوری به بار می آورد .

۱۹. آمیزش در زیر آسمان نیز مکروه است .

۲۰. مستحب است که هر يك از زن و شوهر پس از جماع برای پاک کردن خود از دستمالی جداگانه استفاده کنند و يك دستمال به کار نیندند . پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به حضرت علی عَلِيٌّ می فرمایند: با همسرت نزدیکی مکن مگر آن که تو دستمالی داشته باشی و او دستمالی و خود را با يك دستمال تمیز نکنید تا مبادا شهوت روی شهوت قرار نگیرد که این کار دشمنی میان شما را در پی دارد .

۲۱. به هنگام حصر- یعنی نیازی که انسان را به شتاب اندازد - جماع کراهت دارد . امام صادق عَلِيٌّ فرمودند: انسانی که خضاب کرده جماع نمی کند . راوی عرض کرد: فدایت گردم ! چرا انسان خضاب کرده جماع نمی کند؟ فرمودند: زیرا در حصر است .

۲۲. بلافاصله بعد از خوردن غذا و با شکم پر نباید همبستر شد . امام صادق عَلِيٌّ فرمودند: سه چیز بدن را ویران می کند و چه بسا آدمی را بکشد: با شکم پر به حمام رفتن ، با شکم پر با همسر آمیزش کردن و ازدواج با پیرزنان . (۶۳)

۲۳. از امام باقر عَلِيٌّ پرسیدند: آیا زمانی وجود دارد که جماع حلال در آن

مکروه باشد؟ حضرت علیه السلام فرمودند: آری ، بین طلوع فجر و طلوع آفتاب ، از غروب آفتاب تا غروب شفق (سرخی آسمان) ، در شب و روز خسوف و کسوف (ماه گرفتگی و خورشید گرفتگی) ، در شب یا روزی که باد سیاه یا سرخ یا زرد بوزد و هنگامی که زمین لرزه پیش آید، جماع حلال مکروه است .

۲۴. پیامبر صلی الله علیه و آله از این که در شب اول ماه های قمری همبستری کنند، نهی می فرماید و به علی علیه السلام می فرمایند: ای علی ! در شب اول ماه ، شب نیمه ماه و شب آخر ماه همبستری مکن ! زیرا هر کس چنین کند، بیم آن می رود که فرزندش کودن گردد.

۲۵. از نظر اسلام کراهت دارد که مرد بلافاصله بعد از بازگشت از سفر، شبانگاه بر خانواده اش وارد شود. پس بهتر است تا صبح شکیبایی کند.

۲۶. کراهت دارد که مرد شب مسافرت که غالباً با اضطراب همراه است و احتمال ضعف می رود با همسرش همبستر شود. پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: ای علی هنگامی که برای سفرهای کوتاه به مدت سه شبانه روز از خانه خارج می شوی با همسرت درنیامیز که اگر فرزندی از شما پدید آید، یار ستمگر خواهد شد.

۲۷. اسلام دستور می دهد که همبستر شدن در پنهان صورت پذیرد، نه در حضور هوو یا فرزندی که صدای آنها را می شنود و اندامشان را می بیند.

از امام صادق علیه السلام روایت شده است که فرمودند: پیامبر صلی الله علیه و آله فرموده است : سوگند به خدایی که جان من در ید قدرت اوست ، اگر مردی با زنش درآمیزد در حالی که کودکی بیدار آن دو را می بیند و صدایشان را می شنود و صدای نفسهای زن و شوهر به گوش او می رسد، این کودک روی رستگاری نخواهد دید؛ پس اگر پسر باشد، زناکار خواهد شد،

و اگر دختر شد، زانیه خواهد شد. این حدیث می افزاید: هر گاه علی بن الحسین علیه السلام آهنگ همبستر شدن داشت، در را می بست و پرده ها را می انداخت و خدمتگزاران را بیرون می کرد.

۲۸. جماع کردن روی بام ساختمان یا در برابر خورشید یا زیر درختان میوه دار مکروه است.

۲۹. همبستر شدن رو به قبله یا پشت به قبله، و در حال برهنگی کامل و در کشتی یا بر سر راه کراهت دارد.

۳۰. جماع کردن در حالت ایستاده نیز مکروه است. زیرا در احادیث آمده است که این عمل، کار دراز گوشهاست.

۳۱. جماع کردن پس از احتلام (جنب شدن) نیز مکروه است. از احادیث استفاده می شود که این کار باعث پدید آمدن فرزند دیوانه می شود.

۳۲. اسلام دستور می دهد که هنگام مباشرت و جماع به خدا توجه شود و از شر شیطان به او پناه برده شود.

۳۳. اسلام توصیه می کند که پیش از مباشرت با زن حامله، وضو گرفته شود.

۳۴. اسلام از این که مرد برای مدتی با همسرش آمیزش جنسی نداشته باشد، نهی کرده است. چه بسا این کار موجب فساد و تباهی زن گردد.

۳۵. نزدیکی کردن از پشت زنان کراهت دارد. ^(۶۴)

۳۶. جماع کردن در شب اول ماه رمضان مستحب است.

۳۷. جماع کردن در شب عید فطر کراهت دارد که اگر فرزندی به وجود آید، شری بسیار از او ظاهر شود.

۳۸. جماع کردن در شب عید قربان کراهت دارد که اگر فرزندی به وجود آید، شش

انگشت یا چهار انگشت در دست خواهد داشت

۳۹. جماع کردن در بین اذان و اقامه مکروه است که اگر فرزندی به وجود آید، در ریختن خون جری خواهد شد.

۴۰. جماع کردن در شب مکروه است که اگر فرزندی حاصل شود، شوم باشد و در رویش نشان سیاهی پدید آید.

۴۱. آمیزش در شب دوشنبه مستحب است، چرا که اگر فرزندی پدید آید، حافظ قرآن و راضی به قسمت خدا باشد.

۴۲. نزدیکی نمودن در شب سه شنبه استحباب دارد. زیرا اگر فرزندی حاصل شود، دهانش خوشبو، دلش رحیم، دستش جوانمرد و زبانش از غیبت و بهتان پاک باشد.

۴۳. آمیزش و نزدیکی در شب پنج شنبه مستحب است و اگر فرزندی حاصل شود، حاکمی از حکام شریعت یا عالمی از علما باشد و اگر در روز پنج شنبه، وقتی که آفتاب در میان آسمان باشد نزدیکی شود و فرزندی پدید آید، شیطان نزدیک او نشود تا پیر شود و خداوند سلامتی در دنیا و دین را به او روزی می کند.

۴۴. مجامعت در شب جمعه مستحب است و اگر فرزندی حاصل شود، خطیب و سخنگو گردد و اگر در روز جمعه بعد از عصر جماع شود و فرزندی به وجود آید از دانایان مشهور شود.

۴۵. جماع کردن در ساعات اول شب کراهت دارد. زیرا اگر فرزندی به وجود آید، بیم آن است که ساحر شود و دنیا را بر آخرت ترجیح دهد.

۴۶. در حدیثی از امیرالمؤمنین علیه السلام منقول است که هر گاه کسی را دردی در بدن به هم رسد یا حرارت بر مزاجش غالب شود، پس با زن خود جماع کند تا ساکن شود.

۴۷. جماع کردن در حالی که انگشتی همراه مرد یا زن باشد که نام خدا بر آن نقش کرده باشند، کراهت دارد. (۶۵)

۴۸. جماع کردن در سفر در صورتی که آب غسل نداشته باشند، مکروه است. (۶۶) لازم به ذکر است که اسلام در دوران بارداری مراقبتهای زیادی را برای مادر چه از نظر معنوی، چه بهداشتی و چه تغذیه سفارش کرده است؛ همچنین اسلام سفارشات از نظر معنوی و تغذیه پدر، جهت پدر شدن دارد.

آداب و سنن ولادت

۱. از سننها و آداب اسلام پیرامون نوزاد، گفتن اذان و اقامه در دو گوش اوست . پیامبر ﷺ می فرمایند: کسی که خداوند به او فرزندی داد، باید در گوش راستش اذان و در گوش چپ او اقامه گوید که این کار او را از شیطان رجیم محفوظ می دارد.
۲. مستحب است که پیش از اذان و اقامه کام کودک را با خرما بگیرند؛ چنان که پیامبر ﷺ با حسن و حسین علیهما السلام چنین کرد.
۳. عقیقه کردن نوزاد بعد از تولد مستحب است؛ یعنی این که گوسفند، گاو یا شتری را قربانی نمایند و پس از ذبح، آنچه خواستند با آن انجام دهند.
۴. از امام صادق علیه السلام نقل است که مکروه است پدر و مادر نوزاد از گوشت عقیقه بخورند.
۵. اسلام دستور می دهد که پسر را در روز هفتم ولادت ختنه کنند و فرزندی هم که ختنه شده به دنیا آمده باشد را مستحب است که تیغ از موضع ختنه بگذرانند.
۶. مستحب است هنگام ختنه و عقیقه دعای وارده خوانده شود. ^(۶۷)
۷. رسول خدا ﷺ فرمودند: اول چیزی که زن زائیده باید بخورد رطب است؛ چنان که حق تعالی به حضرت مریم بعد از زائیدن حضرت عیسی علیه السلام فرمود که رطب بخورد. این کار باعث می شود فرزند او بردبار شود. ^(۶۸)
۸. مکروه است که نوزاد را در ابتدای ولادت در جامه زرد بپیچند و سنت آن است که او را در جامه سفید بپیچند.
۹. مستحب است که در روز هفتم، سر نوزاد را بتراشند و موی سرش را با نقره

یا طلا بکشند و آن نقره و طلا را صدقه بدهند.

۱۰. مستحب است عقیقه پسر، نر و عقیقه دختر، ماده باشد.

۱۱. مستحب است که اگر نوزاد دختر است ، در روز هفتم گوش (نرمه گوش) او را سوراخ نمایند. ^(۶۹)

۱۲. مستحب است که بعد از ولادت به شرط ایمنی از ضرر، نوزاد را بشویند. ^(۷۰)

۱. دین اسلام می گوید که كودك را پیش از تولد - حتی اگر سقط شود - نامگذاری کنند. امیرالمؤمنین علیه السلام می فرمایند: پیش از آنکه فرزندان به دنیا آید او را نام گذاری کنید. اگر نمی دانید که دختر است یا پسر، او را به نام هایی بنامید که هم برای پسر است و هم برای دختر. فرزند سقط شده وقتی در روز قیامت پدرش را دیدار کند به او می گوید: تو بر من نامی ننهادی ، در حالی که پیامبر صلی الله علیه و آله محسن را پیش از تولد نام نهاد. (۷۱)

۲. مستحب است که نام ، نیکو باشد و این نخستین احسان از سوی پدر بر فرزند است . امام باقر علیه السلام می فرمایند: راست ترین اسم ها آن است که با عبودیت همراه باشد و بهترین اسامی از آن پیامبران است؛ پس اسم هایی مثل عبدالرحمن ، عبدالکریم ، عبدالله و... راست ترین اسامی و محمد، ابراهیم ، نوح ، عیسی و موسی بهترین نام ها هستند. پیامبر صلی الله علیه و آله می فرمایند: خاندانی نیست که در میان آنها نام پیامبری باشد، مگر آنکه خداوند عز و جل فرشته ای را برای آنها گماشته که بام و شام ، آنها را تقدیس می کند.

۳. مستحب است فرزند پسر - بر پایه سنت امامان - تا هفت روز (محمد) نامیده شود و سپس اگر خواستند، می توانند هر نامی را که دوست دارند بر او بگذارند. پیامبر صلی الله علیه و آله در حدیث شریفی می فرمایند: خداوند به هر کس سه پسر بدهد و نام یکی از آن سه را محمدنگذارد با من بی مهری کرده است. در حدیثی از ابوالحسن علیه السلام رسیده است: فقر به خانه ای وارد نمی شود که در آن نام محمد، علی ، حسن ، حسین ، جعفر، طالب و

یا عبدالله باشد و این چنین است که اگر در
میان زنان نام فاطمه یافت شود. ^(۷۲)
۴. بر پایه روایت منقول از امام صادق
علیه السلام ، اسلام خوش نمی دارد کسی با نام غیر
حقیقی همچون حکم ، حکیم ، خالد و مالک
نامیده شود. ^(۷۳)

hT'əI "2"əF y 3Uħə2# ÜŨhǎ

۱. از امام صادق علیه السلام نقل است که فرمودند: مدت شیرخوارگی بیست و یک ماه است و کمتر از آن ستم بر کودک است. ^(۷۴)
۲. امیرالمومنین علیه السلام می فرمایند: بنگرید چه کسی به کودکانتان شیر می دهد که کودک با آثار روانی همان شیر به جوانی می رسد.
۳. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند: نگذارید زن احمق یا زنی که چشم او ضعیف است به فرزندانتان شیر دهد که شیر اثر وضعی دارد. ^(۷۵)
۴. امام باقر علیه السلام می فرمایند: به کودکانتان از شیر زن زیبا و خوشرو بخورانید، نه شیر زن زشت رو را که شیر، اثر وضعی دارد. ^(۷۶)
۵. برای شیر دادن بچه بهتر از هر کس مادر اوست و سزاوار است که مادر برای شیر دادن از شوهر خود مزد نگیرد؛ خوب است که شوهر مزد بدهد. ^(۷۷)
۶. مستحب است دایه ای که برای طفل می گیرند، دوازده امامی، دارای عقل و عفت و صورت نیکو باشد. ^(۷۸)
۷. مکروه است دایه ای بگیرند که بچه ای که دارد از زنا به دنیا آمده باشد. ^(۷۹)
۸. مستحب است از زن ها جلوگیری کنند تا هر بچه ای را شیر ندهند. زیرا ممکن است فراموش شود که به چه کسانی شیر داده اند و بعدا دو نفر محرم با یکدیگر ازدواج نمایند. ^(۸۰)
۹. مستحب است پدر و مادر درباره از شیر گرفتن فرزند با یکدیگر مشورت و رایزنی کنند. ^(۸۱)

۱۰. اسلام به والدین توصیه می کند که گریه کودکانشان را تحمل کنند و آنها را از آن که به خاطر گریه ، کودکان خود را بزنند، منع می کند. پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در روایتی فرمودند: به خاطر گریه ، کودکان خود را نزنید. گریه آنها در طول چهار ماه ، شهادت به یگانگی الله است و در چهار ماه دیگر درود بر پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و خاندان او و در چهار ماه بعد دعا برای پدر و مادرشان می باشد. ^(۸۲)

۱۱. سنت پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شیر دادن به کودک را تشویق می کند. پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در حدیث شریفی پیرامون اجر زن شیرده فرمودند: هر گاه زنی کودکی را شیر دهد، هر مکیدن کودک برابر است با آزاد کردن فرزندی از فرزندان اسماعیل و هر گاه از شیر دادن او فارغ شد، فرشته ای بزرگوار به پهلوی او می زند و می گوید: کار را از سر گیر که خداوند تو را بخشیده است. ^(۸۳)

۱۲. امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام به زن شیرده توصیه می کنند که از دو پستان به نوزاد شیر دهد. چرا که شیر یکی از پستان ها به منزله خوراک (طعام) و دیگری به منزله آب برای کودک است. ^(۸۴)

۳- آداب معنوی اسلام در مورد تربیت کودکان سفارشاتى دارد که عبارتند از:

۱. اسلام ، خیر خوبی را برای فرزندان توصیه می کند و دستور می دهد که آنها را دوست بدارند و به وعده هایی که به آنها می دهند، وفا کنند. چرا که در حدیثی از پیامبر ﷺ آمده است که کودکان گمان می کنند که شما روزی آنها را می دهید. ^(۸۵)
۲. اسلام توصیه می کند که فرزندان خود را ببوسید. مردی نزد پیامبر ﷺ آمد و عرض کرد: من هرگز فرزندم را نبوسیده ام . وقتی رفت پیامبر ﷺ فرمودند: این مرد نزد من از اهالی دوزخ است. در حدیثی دیگر از پیامبر ﷺ نقل شده است : هر کس فرزند خود را ببوسد، خداوند حسنه ای برای او می نویسد. ^(۸۶)
۳. اسلام توصیه کرده است که میان کودکان برابری و عدم تمایز برقرار کنید. پیامبر ﷺ مردی را دید که یکی از دو پسرش را می بوسد و دیگری را رها می کند. پس به فرمودند: آیا میان آن دو برابری برقرار نمی کنی؟! ^(۸۷)
۴. پیامبر ﷺ درباره ادای حقوق کودکان الگوی جهانیان است . در روایتی آمده است که رسول خدا ﷺ نماز ظهر را با مردم گذارد و دو رکعت پایانی را سبک برگزار کرد. وقتی پیامبر از نماز فارغ شد، مردم گفتند: آیا در نماز چیزی پیش آمد؟ فرمودند: چه چیزی؟ گفتند: دو رکعت پایانی نماز را سبک برگزار کردید! پیامبر ﷺ فرمود: آیا گریه کودک را نشنیدید؟. ^(۸۸)
۵. اسلام برای تربیت ، سه مرحله مقرر کرده است و هر مرحله هفت سال است . امام

صادق عليه السلام می فرمایند: بچه هفت سال بازی می کند، هفت سال علم و قرآن می آموزد و هفت سال حلال و حرام را می آموزد. همچنین می فرمایند: بگذار فرزندت به شش سالگی برسد و سپس هفت سال او را نزد خود نگهدار و چنان که می خواهی او را ادب کن. پس اگر پذیرفت و شایستگی یافت، چه بهتر، وگرنه او را رها کن. ^(۸۹)

۶. در روایتی آمده است که اگر پسران شش ساله شدند، می باید با یکدیگر در یک لحاف خوابند. همچنین در روایت دیگر وارد شده است که پسران و دختران که ده ساله شوند، رختخواب ایشان را باید جدا کنند. ^(۹۰)

۷. حضرت صادق عليه السلام فرمودند: به فرزندان خود به زودی احادیث را یاد بدهید که مخالفان ایشان را گمراه نکنند. ^(۹۱)

۸. رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمودند: حق فرزند پسر بر پدر آن است که نام نیک برایش تعیین کند و به او قرآن بیاموزد؛ او را ختنه کند و به او شنا یاد دهد و اگر فرزندش دختر است، نام نیک برایش تعیین کند و به او سوره نور را یاد دهد؛ سوره یوسف نیاموزد و او را در بالاخانه ها جا نهد و او را زود به خانه شوهر فرستد. پس حضرت فرمودند: هر که فرزند خود را فاطمه نامید، او را دشنام ندهد، نفرین نکند و کتک نزند. ^(۹۲)

۹. در حدیثی از حضرت امیرالمؤمنین عليه السلام آمده است: چربی و کثافت دست و صورت اطفال را در هر شب، پیش از خواب بشویید که شیطان می آید و ایشان را بو می کند و آنها در خواب می ترسند و ملائکه نویسندگان اعمال، متاعذی (اذیت) می شوند. ^(۹۳)

۱۰. از مسائلی که پدر و مادر باید در تربیت فرزندان دقت و رعایت کنند، یاد دادن ادب، نظافت و بهداشت است و باید فرزندان را با این مسائل اسلامی بار آورند. (۹۴)

آداب دوران بارداری

۱. ماه اول ، هر روز ناشتا به مقدار دو عدد خرما بخورد و به آن سوره قدر بخواند.
 ۲. ماه دوم ، هر روز ناشتا کمی عناب بخورد و به آن سوره توحید بخواند.
 ۳. ماه سوم ، هر روز يك عدد سیب بخورد و به آن سوره آية الكرسي بخواند.
 ۴. ماه چهارم ، هر روز انجیر بخورد و به آن سوره تین بخواند.
 ۵. ماه پنجم ، هر روز يك عدد تخم مرغ بخورد و به آن سوره حمد بخواند.
 ۶. ماه ششم ، هر روز انار بخورد و به آن سوره انا فتحنا بخواند.
 ۷. ماه هفتم ، هر روز به بخورد و به آن سوره یس بخواند.
 ۸. ماه هشتم ، هر روز مقداری نبات و زعفران را بکوبد و به آن سوره نصر بخواند.
 ۹. ماه نهم ، هر روز شیر و خرما بخورد و به آن سوره دهر بخواند.
- زمانی که نوزاد تکان خورد، سوره توحید بخواند و صلوات بفرستد. همچنین در طول دوران بارداری هر روز دعای عهد، زیارت عاشورا و دعای توسل را بعد از نماز صبح بخواند.
- هر روز چهار مرتبه سوره توحید بخواند و در طول این دوران يك بار این قرآن را ختم کند و در ماه آخر برای راحتی زایمان ، سوره مریم را بخواند. ضمناً در طول این دوران باید چهل روز سوره یوسف و چهل روز سوره انعام را بخواند.

آداب تخلی

۱. مستحب است که در موقع تخلی جایی بنشینند که کسی او را نبیند. (۹۵) زیرا پیغمبر ﷺ هرگز در حال تخلی دیده نشد. (۹۶)
۲. موقع وارد شدن به مکان تخلی ، اول پای چپ را بگذارد و موقع بیرون آمدن ، اول پای راست را بگذارد. (۹۷) اگر شخص در بیابان است و قصد تخلی دارد، مستحب است که پای چپ را قدم آخرش به سوی محل تخلی قرار دهد؛ یعنی اول پای راست را به طرف آن محل بردارد و سپس پای چپ را. (۹۸)
۳. مستحب است که در حال تخلی سر را بپوشانند. (۹۹) در بعضی روایات آمده است که علاوه بر پوشاندن سر، حایل دیگری مانند عبا یا مثل آن را بر روی چیزی که بر سر گذاشته است ، بکشد. درست شبیه کسی که شرم و حیا می کند. انسان باید این کار را به جهت حیا و شرم از دو ملك راست و چپ انجام دهد. (۱۰۰)
۴. مستحب است که در هنگام نشستن ، سنگینی بدن را بر پای چپ بیندازد (۱۰۱) و پای راست را باز کند. (۱۰۲)
۵. مستحب است که پیش از خواب بول نماید. (۱۰۳)
۶. مستحب است که پیش از جماع و بعد از بیرون آمدن منی بول نماید. (۱۰۴)
۷. بهتر است بعد از خارج شدن غائط، خود را اول با سنگ و سپس با آب پاک کند تا دست به نجاست نخورد. (۱۰۵)
۸. اگر روبروی ماه یا خورشید نشسته است ، عورتش را کج کند تا مقابل آن دو نباشد.
۹. خواندن دعاهایی که از ائمه علیهم السلام رسیده است در هنگام داخل شدن در بیت الخلاء، هنگام تخلی ، وقت دیدن آب ، وقت

پاك کردن محل بول و غائط، وقت کشیدن دست به شکم ، وقت برخاستن از جای خود و هنگام بیرون آمدن از بیت الخلاء سفارش شده است . (تفسیر این دعاها در رساله های علمیه و مفاتیح الجنان آمده است .)

۱۰. استبرا نمودن بعد از خارج شدن بول که این عمل برای مردهاست . استبرا یعنی خواستن و طلب پاکی مجرای بول ؛ به این طریق که انگشت وسط دست چپ را نزدیک به مخرج غائط گذاشته و سه مرتبه به قوت تا بیخ آلت بکشند، سپس انگشت اشاره را زیر آلت و انگشت شست را بالای آن گذاشته و تا ختنه گاه سه مرتبه بکشند و سپس سه مرتبه سر آلت را فشار دهند.

۱۱. سه بار اح کردن در حال انجام عمل استبرا تا کمک به استبرا نماید.

۱۲. استنجا (محل بول یا غائط را شستن) با دست چپ . زیرا خداوند دست چپ را برای کارهای پایین قرار داده است ؛ همان طور که دست راست را برای کارهای بالا، مانند خوردن و وضو گرفتن ، قرار داده است . اما اگر مانعی در میان باشد که نتواند با دست چپ استنجا کند، استفاده از دست راست اشکالی ندارد. ^(۱۰۶)

۱۳. استنجا با آب سرد که این کار بواسیر را دفع می کند. ^(۱۰۷)

۱۴. اگر در بیت الخلاء عطسه کرد، حمد بگوید و صلوات بفرستد. ^(۱۰۸)

3p4F - ūŷyθθz

۱. نشستن روبه روی خورشید و ماه در موقع تخلی ، مگر این که عورت خود را بپوشاند. ^(۱۰۹)
۲. نشستن روبرو ^(۱۱۰) یا پشت به باد. ^(۱۱۱)
۳. نشستن در جاده ، خیابان و کوچه و نشستن دم درب خانه و زیر درختی که میوه می دهد. ^(۱۱۲) زیرا ملائکه در وقت میوه دار بودن درخت بر آن درختان می باشند و میوه را از ضرر جانوران نگه می دارند. ^(۱۱۳) همچنین نشستن در راهی که به سوی آب است ؛ یعنی محلی که مردم برای بردن آب به آنجا می آیند؛ مثل کنار رودخانه ها و سر چاهها و چشمه ها. نیز در اطراف و در حریم خانه که ملك صاحب آن خانه نیست ، تخلی کراهت دارد؛ وگرنه اگر در ملك تخلی کند، حرام است. ^(۱۱۴)
۴. خوردن در موقع تخلی. ^(۱۱۵) زیرا خوردن در حال تخلی پستی و خواری نفس است ؛ یعنی این کار باعث پست نمودن نفس است. ^(۱۱۶)
۵. توقف زیاد در موقع تخلی. ^(۱۱۷) زیرا باعث بواسیر می شود.
۶. تطهیر کردن با دست راست .
۷. حرف زدن در حال تخلی ، مگر در حال ضرورت و یا وقتی که ذکر خدا می گوید. ^(۱۱۸)
۸. ایستاده بول کردن. ^(۱۱۹) زیرا ممکن است شیطان عقل را فاسد کند. ^(۱۲۰)
۹. بول کردن در زمین سخت و سوراخ لانه جانوران ؛ ^(۱۲۱) به خاطر اذیت شدن حیوانات یا جن. ^(۱۲۲)
۱۰. بول کردن در آب ، خصوصا آب راکد. ^(۱۲۳) زیرا حیوانات کوچک در آب می باشند که آنها به وسیله بول اذیت می شوند. ^(۱۲۴)

۱۱. خودداری کردن از بول و غائط؛ ولی اگر ضرر برساند، نباید خودداری کند. (۱۲۰)
۱۲. بول کردن به سمت هوا از جای بلند، مانند پشت بام. (۱۲۶)
۱۳. غائط کردن در جایی مثل محل اجتماع که باعث شود مردم او را لعن کنند. (۱۲۷)
۱۴. مسواک کردن در حال تخلی. زیرا باعث بوی بد و گندی دهان می شود. (۱۲۸)
۱۵. سلام کردن به شخصی که در حال تخلی است. (۱۲۹)
۱۶. استنجا با استخوان، سرگین و سایر مطعومات و خصوصا نان که کراهت شدید دارد.
۱۷. استنجا با دست چپ در صورتی که به آن انگشتی باشد که اسم خدا یا ائمه علیهم السلام بر آن حک شده باشد.
۱۸. همراه بردن قرآن و انگشتی که اسم خدا یا ائمه معصومین علیهم السلام روی آن حک شده باشد در محل تخلی.
۱۹. استنجا به وسیله آبی که به غیر از نجاست بویش متغیر شده باشد. (۱۳۰)

آداب وضو.

۱. مستحب است که مصرف آب بیش از یک مد نباشد؛ (حدود ۷۵۰ گرم) (۱۳۱)
۲. مسواک کردن؛ هر چند با انگشت باشد. (۱۳۲) بهتر است که با شاخه سبز شاخه ای که هنوز خشک نشده است، مسواک نمود. (چوب ادراک) (۱۳۳) چرا که مسواک نمودن، دهان را پاکیزه، بلغم را برطرف و حافظه را زیاد می کند و باعث خشنودی حق تعالی است. گفته اند که دو رکعت نماز بعد از مسواک زدن از هفتاد رکعت نماز به غیر مسواک با فضیلت تر است. (۱۳۴)
۳. اگر از ظرف وضو می گیرد، آن را سمت راست خود قرار دهد و رو به قبله بنشیند. (۱۳۵)
۴. وقتی نگاهش به آب افتاد این دعا را بخواند: الحمد لله الذی جعل الماء طهورا و لم يجعله نجسا؛ حمد و سپاس شایسته خدایی است که آب را پاک کننده قرار داد و آن را نجس و ناپاک نساخت. (۱۳۶)
۵. گفتن نام خدا؛ (بسم الله و بالله). (۱۳۷)
۶. شستن دست ها قبل از شروع وضو (۱۳۸) و گفتن: اللهم اجعلني من التوابين و اجعلني من المتطهرين؛ خدایا مرا از توبه کاران و از پاکیزه کنندگان قرار بده. (۱۳۹)
۷. سه بار مضمضه کردن (گرداندن آب در دهان). بهتر است که آب را بیرون بریزد (۱۴۰) و بگوید: اللهم لقنی حجتی يوم القاء و اطلق لسانی بذكرات؛ خدایا دلایم را روزی که ملاقات می کنم تو را به دهانم گذار و زبانم را به ذکر خودت گویا کن! (۱۴۱)
۸. سه بار استنشاق کردن؛ یعنی آب در بینی کردن و بیرون ریختن و بگوید: اللهم

لا تحرم على ریح الجنة واجعلنی ممن یشم
ریحها و روحها و طیبها؛ خدایا بوی بهشت
را بر من حرام مکن و مرا از کسانی قرار
بده که بو، نسیم و عطر بهشت را می
بویند. (۱۴۲)

۹. دو بار شستن صورت و دست ها. (۱۴۳)

۱۰. هنگام شستن صورت بگوید: اللهم بیض
وجهی یوم تسود الوجوه و لاتسود وجهی یوم
تبیض الوجوه خدایا مرا رو سفید کن روزی
که صورت ها سیاه می شوند و سیاه مکن
رویم را روزی که چهره ها سفید می شوند!
(۱۴۴)

۱۱- با دست راست یک کف آب بردارد و در
کف دست چپ بریزد و سپس روی دست راست
بریزد (۱۴۵) و بگوید: اللهم اعطنی کتابی
بیمینی و الخلد فی الجنان ظهیری و لا
تجعلها مغولة الی عنقی و اءعوذ الی عنقی
و اءعوذ بك من مقطعات النیران؛ خدایا
نامه اعمالم را به دست چپم مده و آن را
از پشتم نیز مده و آن را به گردنم نبند!
پناه می برم به تو از تکه های آتش! (۱۴۶)

۱۳. مردها در شستن اول ، آب را بر پشت
آرنج بریزند و در شستن دوم بر پیش آرنج
قسمت داخلی بریزند؛ بر عکس زن ها. (۱۴۷)
۱۴. مستحب است که آب روی قسمت بالای
آرنج ریخته شود. (۱۴۸)

۱۵. مستحب است که آب را بر عضو بریزد،
نه عضو را در آب فرو ببرد.
۱۶. مستحب است که هنگام شستن ، دست را
بر اعضا بکشد؛ هر چند بدون کشیدن دست ،
شسته شود.

۱۷. مستحب است که هنگام شستن صورت ،
چشم ها را باز بگذارد. (۱۴۹)

۱۸. مستحب است که در موقع مسح سر
بگوید: اللهم غشنی رحمتك و برکاتك؛ خدایا
رحمت و برکاتت مرا فرا گیرد!

۱۹. سزاوار است که هنگام مسح پاها بگویند: اللهم ثبتني على الصراط يوم تزل الاقدام واجعل سعياً فيما يرضيك عنى يا ذا الجلال و الاكرام خدایا مرا بر صراط پا بر جا بدار؛ روزی که پاها بلغزد و سعی و تلاش مرا در راهی قرار بده که از من بپسندی ای صاحب جلال و اکرام !

۲۰. مستحب است که بعد از اتمام وضو، بگویند: اللهم انى اسئلك تمام الوضوء و تمام الصلوة و تمام رضوانك و الجنة . الحمد لله رب العالمين خدایا از تو درستی وضو و نماز و کمال رضوان و بهشت را می خواهم . حمد برای خداست ؛ خدایی است که پروردگار جهانیان است .

۲۱. خواندن سوره قدر؛ سه مرتبه بعد از وضو.

۲۲. استعمال بوی خوش . (۱۰۰)

zby' ũvyθθz

۱. كمك گرفتن از دیگران در مقدمات قریبه وضو؛ مثل ریختن آب در دست وضو گیرنده .
۲. وضو گرفتن در محل استنجا؛ مثلا در توالت .
۳. وضو گرفتن از ظرفی که طلاکوب یا نقره کوب است یا نقش صورت بر آن می باشد.

302 ΤΥΘΘα ε0ζ: zūOU ŪĂ ū̄ τFΙεĂ zby

:□ □ □ □

الف (آبی که در آفتاب گرم شده باشد.
ب (آبی که در غسل واجب به کار رفته
باشد.

ج (آب متعفن .

د (آب چاهی که حیوانی در آن افتاده
قبل از کشیدن آب چاه به مقدار معین .

ه (آبی که در آن مار یا عقرب یا
قورباغه مرده باشد.

و (آب نیم خورده زن حائض .

ز (آب نیم خورده موش ، اسب ، قاطر،
الاغ و حیوان نجاستخوار و مردارخوار،
بلکه آب نیم خورده همه حیوانات حرام
گوشت . (۱۰۱)

آداب غسل

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱. استبرا به بول پیش از غسل جنابت ؛ در صورتی که جنابت به علت خروج منی باشد.

۲. سه مرتبه شستن دو دست تا مرفق یا نصف ذراع یا تا بند دست . در این خصوص فرقی میان غسل ترتیبی و ارتماسی نیست .

۳. سه مرتبه مضمضه (گرداندن آب در دهان) و استنشاق کردن (آب در بینی کردن و بیرون ریختن) پس از شستن دو دست ؛ البته يك مرتبه نیز کفایت می کند.

۴. دست کشیدن بر اندام برای اینکه یقین پیدا شود که آب به همه جای بدن رسیده است .

۵. سه بار هر يك از اعضا را غسل دادن .

۶. ذکر نام خداوند متعال با گفتن بسم الله یا بسم الله الرحمن الرحيم که ذکر دومی بهتر است .

۷. خواندن دعایی که در حال انجام غسل روایت شده است به این که بگوید: اللهم طهر قلبي و تقبل سعی و اجعل ما عندك خیرالی و اشرح صدري و اجر علی لسانی مدحتك و الثناء علیك ، اللهم اجعله لی طهورا و شفاء و نورا انك علی كل شیء قدير؛ البته اگر این دعا پس از تمام شدن غسل خوانده شود، بهتر است .

۸. رعایت کردن موالات (پی در پی شستن) و شستن از بالا به پایین در غسل ترتیبی .

۹. مستحب است که زنان موهای بافته سر خود را هنگام غسل باز کنند. (۱۰۲)

۱۰. برای غسل از يك صاع (سه کیلو) آب استفاده شود، نه بیشتر. (۱۰۳)

ἡμεῖς ἡμεῖς ὅτι ἐστὶν ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς

۱. خوردن و آشامیدن ؛ ولی اگر وضو بگیرد، خوردن و آشامیدن مکروه نیست و با شستن دست یا مضمضه و یا استنشاق کردن ، کراهت آن رفع نمی شود. اگر چه این کراهت کاهش می یابد.
۲. خواندن بیش از هفت آیه از سوره های که سجده واجب ندارند. (یعنی ثواب آن کاهش می یابد).
۳. رساندن جایی از بدن به جلد و حاشیه و میان خطهای قرآن .
۴. همراه داشتن قرآن .
۵. خضاب کردن به حنا و مانند آن .
۶. مالیدن روغن به بدن .
۷. خوابیدن ؛ البته اگر وضو بگیرد یا اگر آب ندارد به جای وضو یا غسل ، تیمم کند، خوابیدن به این حال مکروه نیست .
۸. آمیزش کردن پس از آن که محتمل شده باشد. (۱۵۴)
۹. عبور از مسجد، اما عبور از مسجد النبی و مسجد الحرام حرام است. (۱۵۵)

١. مستحب است که زن ، شوهر خود و شوهر زن خود را غسل ندهد. (١٥٦)
٢. مستحب است که تمام بدن میت پیش از شروع به غسل ، پاک باشد. (١٥٧)
٣. در غسل ترتیبی مستحب است که هر یک از سه قسمت بدن میت را در آب فرو نبرند، بلکه آب را روی آن بریزند. (١٥٨)
٤. مستحب است که میت در حال غسل رو به قبله خوابانده شود، به نحوی که محتضر را می خوابانند. (١٥٩)
٥. قبل از غسل دادن میت ، مستحب است که او را وضو بدهند. (١٦٠)
٦. مستحب است که میت را بر روی تخته یا تخت بخوابانند.
٧. مستحب است که پیراهن میت را از طرف پاهایش بیرون آورند، هر چند که مستلزم پاره کردن لباس باشد، البته اگر بخواهند به این دستور عمل کنند، باید از ورثه که مالک پیراهن میت هستند، اجازه بگیرند.
٨. بهتر است میت را در زیر سایه (زیر سقف و یا خیمه و امثال آن) غسل دهند.
٩. بهتر است عورت میت را بپوشانند، هر چند کسی به آن نظر نکند و یا غسل دهنده کسی باشد که نگاه کردن او به عورت میت حلال باشد.
١٠. مستحب است که انگشتان و مفاصل میت را با مدارا نرم کنند.
١١. مستحب است که قبل از غسل دادن میت ، دستهایش را تا نصف ذراع بشویند.
١٢. مستحب است که سر میت را با کف سدر یا خطمی بشویند.
١٣. بهتر است قبل از غسل دادن میت ، عورت او را با سدر یا اشنان بشویند.

۱۴. در غسل اول و دوم به طور ملایم دست بر شکم او بکشند، مگر آن که میت زنی حامله باشد.
۱۵. مستحب است که دست ها و عورت های میت را سه بار بشویند.
۱۶. مستحب است که هر عضوی از اعضای میت را در هر غسلی سه بار بشویند که در نتیجه روی هم ، بیست و هفت بار می شود.
۱۷. خوب است که بعد از فراغت از غسل ، اندام میت را با پارچه ای نظیف خشک کنند و از این قبیل آداب که در روایات وارد شده است . (۱۶۱)
۱۸. بدن میت را بر بلندی بگذارند تا آب غسل به او برنگردد، بلکه طرف پاهایش سرازیر باشد تا آب غسل زیر او جمع نشود. (۱۶۲)
۱۹. مستحب است آب غسل میت را در چاه نجاست (چاه توالت) نریزند و افضل آن است که در گودالی مخصوص آن بریزند. (۱۶۳)
۲۰. مستحب است غسل دهنده سوار بر میت نشود؛ یعنی او را در میان دو پای خود نگیرد. (۱۶۴)
۲۱. مستحب است میت را برای غسل نشانند. (۱۶۵)
۲۲. مستحب است ناخن میت را نگیرند و مویش را شانه نکنند، اما اگر این دو کار را کردند، واجب است مو و ناخن جدا شده را در کفنش گذاشته و با میت دفن شود. (۱۶۶) ان شاء الله آداب مربوط به کفن ، دفن و نماز میت خواهد آمد.

زُیْرُفُفْ züYrF

۱. غسلهای زمانی ؛ یعنی به جهت زمان خاصی مستحب هستند: مثل شب قدر، روز عرفه و...
۲. غسلهای مکانی ؛ یعنی به جهت رفتن به مکان معینی مستحب می شوند: مثل رفتن به مسجدالحرام .
۳. غسلهای عملی ؛ یعنی به جهت انجام کار خاصی مستحب هستند: مثل غسل احرام عمره یا حج .

3Tüa: 3`ÿFÇa züYFÇF

۱. غسل جمعه که از مستحبات مؤ کد است ؛ وقت این غسل از طلوع فجر دوم روز جمعه تا ظهر جمعه و از بعد از ظهر جمعه تا غروب جمعه است . همچنین از اول روز شنبه تا آخر آن روز هم به عنوان قضا انجام می شود. و لکن از بعد از ظهر تا غروب جمعه اگر نیت ادا و قضا نکند و به نیت قربت به جا بیاورد به احتیاط نزدیک تر است . همچنین مستحب است هنگام غسل جمعه بگوید: اشهد و ان لا اله الا الله وحده لا شريك له و ان محمدا عبده و رسول اللهم صل على محمد و آل محمد و اجعلني من التوابين و اجعلني من المتطهرين.

۲. غسلهای شب های ماه مبارك رمضان ، یعنی شب های فرد: یکم ، سیم ، پنجم ، هفتم ... و همه شب های دهه آخر رمضان و از همه مؤ کدتر غسل شب های قدر و شب پانزدهم ، هفدهم ، بیست و پنجم ، بیست و هفتم ، و بیست و نهم است . همچنین در شب بیست و سوم يك غسل دیگر در آخر شب مستحب است . وقت همه این غسل ها تمام مدت شب است و انجام آن قبل از غروب آفتاب بهتر است ، مگر در غسل های دهه آخر که بهتر است بین نماز مغرب و عشا انجام شود

۳و۴. غسل روز عید قربان و روز عید فطر؛ وقت این دو غسل از طلوع فجر تا ظهر است .

۵. غسل روز هشتم و نهم ذی الحجه ؛ غسل روز نهم (روز عرفه) در هنگام ظهر بهتر است .

۶. غسل ایام سه گانه رجب ؛ یعنی اول ، نیمه و آخر رجب .

۷. غسل روز عید غدیر که انجام آن در اوایل روز بهتر است .

۸. غسل روز مباحله ؛ روز بیست و چهارم ذی الحجّه .
۹. غسل روز دحوالارض ؛ یعنی روز بیست و پنجم ذی القعدّه .
۱۰. غسل روز مبعث ؛ یعنی بیست و هفتم رجب .
۱۱. غسل شب نیمه شعبان .
۱۲. غسل روز میلاد رسول خدا ﷺ یعنی هفدهم ربیع الاول .
۱۳. غسل روز نوروز .
۱۴. غسل روز نهم ربیع الاول . (۱۶۷)

3Tüθe 3`ÿFÇe züYβÇF

۱. غسل ورود به حرم مکه (شهر مکه و قسمتی از اطراف آن تا حدودی که مشخص شده است ، منطقه حرم می باشد که دارای احترام و احکام خاصی است) .
۲. غسل ورود به شهر مکه .
۳. غسل رفتن به مسجدالحرام .
۴. غسل رفتن به مدینه منوره .
۵. غسل رفتن به مسجدالنبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ .
۶. غسلهای دیگری که هنگام ورود به سایر مشاهد مشرفه انجام می شود. (۱۶۸)

3p9I 3`yF@a zũYpCF
 30a 0η 3zũV0ũη zŪē 0η 3zũYpCF (hPŪ
 :hVh RũHTŪ hUŪZΨ

۱. غسل برای احرام بستن .
۲. غسل برای طواف کردن .
۳. غسل برای زیارت .
۴. غسل برای وقوف در عرفات .
۵. غسل برای ذبح و کشتن شتر .
۶. غسل برای تراشیدن سر در منی .
۷. غسل برای دیدن هر يك از امامان و اهل بیت علیهم السلام در خواب . امام کاظم علیه السلام فرمودند: هر گاه خواستی یکی از امامان علیهم السلام را در خواب ببینی ، سه شب پشت سر هم غسل کن و با آن امام مناجات کن و به یاد او باش که اگر چنین کنی ، او را در خواب می بینی.
۸. غسل برای نماز حاجت .
۹. غسل برای استخاره .
۱۰. غسل برای عمل معروف ام داود .
۱۱. غسل برای برداشتن تربت شریف امام حسین علیه السلام از محل آن .
۱۲. غسل برای سفر، مخصوصا زیارت ابی عبدالله الحسین علیه السلام .
۱۳. غسل برای نماز طلب باران .
۱۴. غسل برای توبه از هر معصیت و برای تظلم و شکایت از کسی به درگاه خداوند از ظمی که به او کرده است . چنین کسی غسل می کند و سپس در زیر آسمان دو رکعت نماز می خواند و عرضه می دارد: اللهم ان فلان بن فلان ظلمنی و لیس لی احد اصول به علیه غیرک فاستوف لی ظلامتی الساعة الساعة بالاسم الذی اذا سائلک به المضطر اجتبه فکشفته ما به منضر و مکنت له فی الارض و جعلته خلیفتک علی خلقک فاسئلك ان تصلى علی محمد و آل محمد و ان تستوفی ظلامتی

الساعة الساعة؛ بار الها! فلانی پسر فلانی
به من ظلم کرده و من کسی جز تو را سراغ
ندارم که علیه او به وی پناهنده شوم .
پروردگارا! پس انتقام مرا الساعة الساعة
از او بگیر! به آن سمت که مضطر وقتی تو
را به آن اسم سوگند می دهد و از تو حاجت
می خواهد، اجابتش می کنی و گرفتاریش را
برطرف می کنی و به او در زمین زندگی
بدون مزاحمتی دادی و خلیفه خودت بر خلق
کردی . من نیز از تو درخواست می کنم که
نخست بر محمد و آل محمد درود بفرستی و
سپس انتقام مرا در همین ساعت و همین
ساعت از او بگیری !.

۱۵. غسل برای ایمنی از شر ظالم و
برطرف شدن ترس از او. چنین کسی غسل می
کند و دو رکعت نماز به جا می آورد. سپس
جامه خود را تا به زانو بالا می زند و دو
زانو را به محل نماز نزدیک می کند و صد
مرتبه می گوید: یا حی یا قیوم یا لا اله
الا انت برحمتك استغیث فصل علی محمد و آل
محمد و ان تطف لی و ان تغلب لی و ان
تمکر لی و ان تخدع لی و ان تکید لی و ان
تکفینی مؤونة فلان بن فلان بلاموؤنة؛ ای
خدای حی و قیوم ! ای کسی که جز تو هیچ
معبودی نیست ! من به رحمت تو پناهنده
شدم . پس بر محمد و آل محمد درود فرست
و به من لطفی فرما و به نفع من بر دشمنم
غلبه کن و به نفع من علیه او مکر و خدعه
کن و زحمت قطع ، یعنی فلانی پسر فلانی را
از من بردار و خودت او را از من دفع کن
!.

صوη ζζüουθüη zÜθ̄ ζ̄Ψϕ̄z ζζüΥϕ̄ϕ̄ (Ü
: "ϕ̄Ü ΤhÜh RüHTÜ ! "±

۱. غسل برای کشتن وزغ .
۲. غسل برای کشتن مارمولک .
۳. غسل برای دیدن شخصی که به دار آویخته شده ؛ البته این در صورتی است که به خاطر دیدن او از خانه خارج شده و عمداً به تماشای او رفته باشد.
۴. غسل برای این که در خواندن نماز آیات در خسوف و کسوف عمداً کوتاهی کرده است ؛ در صورتی که تمام قرص آن گرفته باشد.
۵. غسل برای این که به میت بعد از آنکه او را غسل داده اند، دست زده است .

(۱۶۹)

ⲉⲁ̃ⲗⲏ ͥϣⲪⲉ züYϣⲪ

۱. غسل دادن بچه ای که تازه به دنیا آمده .
۲. غسل زنی که برای غیر شوهرش بوی خوش استعمال کرده است .
۳. غسل کسی که در حال مستی خوابیده است . (۱۷۰)
۴. غسل برای حاجت خواستن از خدا .
۵. غسل برای نشاط جهت عبادت کردن . (۱۷۱)

آداب تیمم

۱. مستحب است چیزی که بر آن تیمم می شود، گردی داشته باشد که به دست بماند.
۲. مستحب است بعد از زدن دست بر چیزی که گرد دارد، دست را بتکاند که گرد آن بریزد. ^(۱۷۲)
۳. مستحب است برای تیمم ، نقطه بلندتر زمین رات انتخاب کند. ^(۱۷۳)
۴. تیمم به زمین شوره زاری که زیادی نمک آن به قدری است که اسم زمین بر آن صادق است ، مکروه می باشد.
۵. تیمم کردن بر رمل (ریگ) و ماسه مکروه است. ^(۱۷۴)

آداب نماز

۱. استفاده از انگشتر عقیق . (۱۷۵)
۲. پوشیدن لباس پاکیزه . (۱۷۶)
۳. شانه کردن موها . (۱۷۷)
۴. مسواک کردن قبل از نماز .
۵. خود را برای نماز خوشبو نمودن . (۱۷۸)
۶. خواندن نماز در اول وقت ؛ هر چه به اول وقت نزدیکتر باشد، بهتر است ، مگر آنکه تاءخیر آن از جهاتی بهتر باشد؛ مثلاً صبر کند، تا نماز را به جماعت بخواند. (۱۷۹)
۷. خواندن نماز به جماعت .
۸. گفتن اذان و اقامه به گونه ای که بین اذان و اقامه به اندازه يك سجده فاصله بیندازد و دعاهای وارده را بخواند. (۱۸۰)
۹. همراه داشتن عمامه با تحت الحنك در نماز . (۱۸۱)
۱۰. پوشیدن لباس سفید و عبا برای نماز. (۱۸۲)

ḥḥḥḥ ḥ ḥḥḥḥ ḥḥḥḥḥḥ ḥ ḥḥḥḥḥḥ

۱. بلند کردن صدا در اذان و اقامه برای مرد مستحب است؛ به گونه ای که بلندی صدا در اقامه، بلندتر از صدای اذان نباشد. (۱۸۳)
۲. مستحب است که زن موقع نبودن مرد نامحرم کلمات اذان و اقامه را آهسته بگوید.
۳. مستحب است که نمازگزار اذان را آرام و شمرده بگوید؛ (یعنی کلمات اذان را آشکارا ادا کند، به طوری که شنونده بتواند حروفش را بشمارد). (۱۸۴) و همچنین مستحب است که وقف کردن در آخر هر بخش اذان را کمی طول بدهد. (۱۸۵)
۴. به سرعت گفتن اقامه مستحب است؛ آن به این معنی که وقف در آخر هر بخش را طول ندهد. (۱۸۶)
۵. مستحب است که اذان گو در جایی بلند، مانند مناره، بایستد تا صدایش به نمازگزاران برسد. (۱۸۷)
۶. مستحب است که اذان گو در وقت گفتن اذان و اقامه، مخصوصاً در اقامه رو به قبله باشد و کراهت دارد که انسان در گفتن بعضی جملات اذان روی خود را به طرف راست یا چپ بچرخاند. (۱۸۸)
۷. سخن گفتن در بین جمله های اذان و اقامه مخصوصاً در بین جمله های اقامه مکروه است. (۱۸۹)
۸. مستحب است که اذان گو در وقت گفتن اذان با طهارت و وضو باشد. (۱۹۰)
۹. مستحب است که انسان وقتی صدای اذان را می شنود آن را همراه مؤذن آهسته تکرار کند. (۱۹۱)
۱۰. اگر مؤذن صدا را در گلو بیندازد، چنانچه غنا نشود، مکروه است. (۱۹۲)

۱۱. اگر نماز جماعت داخل مسجد باشد و او بخواهد در بام مسجد نماز بخواند مستحب است اذان و اقامه بگوید. (۱۹۳)

۱۲. اگر نمازگزار بین اذان و اقامه به قدری فاصله دهد که اذانی را که گفته است ، اذان این این اقامه حساب نشود، مستحب است که اذان و اقامه را دوباره بگوید. (۱۹۴)

۱۳. اگر نمازگزار بین اذان و اقامه و نماز به قدری فاصله دهد که اذان و اقامه آن نماز حساب نشود، مستحب است که دوباره برای آن نماز، اذان و اقامه بگوید. (۱۹۵)

۱۴. اگر پیش از آنکه نمازگزار به اندازه رکوع خم شود، یادش بیاید که اذان یا اقامه را فراموش کرده است ، چنانچه وقت نماز وسعت دارد، مستحب است که برای گفتن اذان و اقامه نماز خود را بشکند. (۱۹۶)

RŪθY#Ū ~θ2“θF ~ŭ“ŷFϕz

۱. مستحب است بعد از تکبیره الاحرام بگوید: یا محسن قد اءتاك المسیى ء و قد اءمرت المحسن ان يتجاوز عن المسیى ء انت المحسن و اءنا المسیى ء بحق محمد و آل محمد صل على محمد و آل محمد و تجاوز عن قبیح ما تعلم منى؛ ای خدایی که به بندگان احسان می کنی! بنده گنهکار به در خانه تو آمده است و تو خود امر کرده ای که نیکوکار که از گنهکار بگذرد؛ تو نیکوکاری و من گنهکار. به حق محمد و آل محمد ﷺ رحمت خود را بر محمد و آل محمد فرست و از بدیهایی که می دانی از من سر زده است، بگذر! (۱۹۷)
۲. مستحب است موقع گفتن تکبیر اول نماز و تکبیرهای بین نماز، دستها را تا مقابل گوشها بالا ببرد. (۱۹۸)
۳. مستحب است هنگام بالا آوردن دست ها تا مقابل گوشها انگشتان دست بسته باشد و کف دست رو به قبله قرار گیرد. (۱۹۹)
۴. مستحب است گفتن شش تکبیر که با تکبیره الاحرام جمعا هفت تکبیر شود؛ به این نحو که یا قبل از گفتن تکبیره الاحرام، شش تکبیر بگوید یا بعد از آن و یا بین قبل و بعد تقسیم کند. (۲۰۰)
- (دعاهای وارده برای این تکبیرها در جلد ۱ ترجمه تحریرالوسیله، مسأله دوم، آمده است.)
۵. برای امام جماعت مستحب است که تکبیره الاحرام را با صدای بلند بگوید، به طوری که قابل شنیدن برای افراد پشت سر او باشد. (۲۰۱)
۶. برای امام جماعت مستحب است که شش تکبیر دیگر را آهسته بگوید. (۲۰۲)

Ṛūzī ū̄ ʔFØz

۱. در قیام ، هنگام خواندن حمد و سوره ، مستحب است که دست ها و انگشتان حرکت نکند. (۲۰۳)
۲. در حال ایستادن ، مستحب است که بدن راست نگه داشته شود و شانه ها پایین انداخته شود. (۲۰۴)
۳. مستحب است که نمازگزار در حال ایستادن ، دست ها را روی رانها بگذارد و انگشتها را به هم بچسباند. (۲۰۵)
۴. مستحب است که نمازگزار در حال ایستادن جای سجده را نگاه کند. (۲۰۶)
۵. مستحب است که نمازگزار سنگینی بدن را به طور مساوی روی دو پا بیندازد و با خضوع و خشوع باشد. (۲۰۷)
۶. مستحب است که نمازگزار پاها را پس و پیش نگذارد. (۲۰۸)
۷. مستحب است که مرد پاها را سه انگشت باز تا يك وجب فاصله دهد، اما زن سزاوار است پاها را به هم بچسباند. (۲۰۹)

ḡḡḡḡḡḡ ḡḡḡḡḡḡ ḡḡḡḡḡḡ ḡḡḡḡḡḡ

۱. در نماز جمعه و در نماز ظهر جمعه مستحب است که در رکعت اول بعد از حمد، سوره جمعه و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره منافقون خوانده شود. (۲۱۰)

۲. کسی که به هیچ قسم نمی تواند صحیح نماز را یاد بگیرد، احتیاط مستحب آن است که نماز را به جماعت به جا آورد. (۲۱۱)

۳. احتیاط مستحب است که در نماز، وقف به حرکت و وصل به سکون ننماید. (۲۱۲)

۴. مستحب است که نمازگزار در رکعت سوم و چهارم بعد از تسبیحات اربعه استغفار کند؛ مثلا بگوید: استغفر الله ربی و اتوب الیهیا بگوید: اللهم اغفرلی. (۲۱۳)

۵. مستحب است که نمازگزار در رکعت اول، پیش از خواندن حمد، بگوید: اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. (۲۱۴)

۶. مستحب است که در رکعت اول و دوم نماز ظهر و عصر (بسم الله الرحمن الرحیم) بلند و حمد و سوره شمرده و آهسته خوانده شود و در آخر هر آیه وقف شود؛ یعنی به آیه بعد چسبانده نشود. همچنین در حال خواندن حمد و سوره به معنای آیه توجه شود. (۲۱۵)

۷. مستحب است این که نمازگزار اگر نماز را به جماعت می خواند، بعد از تمام شدن حمد امام و اگر فرادی می خواند، بعد از آن که حمد خودش تمام شد، بگوید: الحمد لله رب العالمین. (۲۱۶)

۸. مستحب است بعد از خواندن سوره قل هو الله احدیک یا دو یا سه مرتبه گفته شود: کذالك الله ربی یا سه مرتبه کذالك الله ربنا. (۲۱۷)

۹. سزاوار است که نمازگزار بعد از خواندن سوره ، کمی صبر کند و سپس تکبیر پیش از رکوع یا قنوت را بگوید. (۲۱۸)

۱۰. مستحب است که در تمام نمازها، در رکعت اول ، سوره انا انزلناهو در رکعت دوم هم سوره قل هو الله احدخوانده شود. (۲۱۹)

۱۱. مستحب است در نماز صبح ، سوره عم يتسائلون يا سور هـ ل اءتى و ياغاشيه، قیامت و نظائر آن ، یعنی سوره هایی که به مقدار یکی از این سور، آیه دارد خوانده شود. (۲۲۰)

۱۲. مستحب است که در نماز ظهر سوره سبح اسم ربك الاعلى يا سوره شمس و در نماز عصر و مغرب سوره اذا جاء نصر الله يا سوره الهکم التکائرخوانده شود. (۲۲۱)

۱۳. مستحب است که در نماز و عشاء شب جمعه برای رکعت اول ، سوره جمعه و برای دوم ، سوره اعلی و در نماز ظهر و عصر جمعه برای رکعت اول ، سوره جمعه و برای رکعت دوم ، سوره منافقون قرائت شود. (۲۲۲)

۱۴. مستحب است که نمازگزار در نماز صبح روز جمعه در رکعت اول ، سوره جمعه و در رکعت دوم ، سوره توحید را بخواند و در نماز مغرب شب جمعه در رکعت اول ، سوره جمعه و در رکعت دوم ، سوره توحید را بخواند. (۲۲۳)

۱۵. مستحب است که نمازگزار در قرائت رعایت ترتیل را نماید و کلمات را آرام ، شمرده و واضح بخواند. (۲۲۴)

۱۶. مستحب است که نمازگزار در جاهایی که علمای تجوید، وقف در آن جاها را معتبر دانسته اند، وقف کند. (۲۲۵)

۱۷. مستحب است که نمازگزار در هنگام خواندن سوره ، وقتی به آیه رحمت رسید، از خدا طلب رحمت بنماید و اگر به آیه عذاب جهنم و بلا رسید، از خدا طلب پناه از عذاب کند. (۲۲۶)

۱۸. اگر نمازگزار ترس از آن دارد که وقتی سوره طولانی می خواند، وقت تنگ شود و نماز دومش قضا شود، مستحب است که سوره کوتاه قرائت کند. (۲۲۷)
۱۹. مستحب است که نمازگزار در نافله نمازهای شب (نافله مغرب، عشا و نماز شب) قرائت را بلند و در نافله نمازهای روز (نافله صبح، ظهر و عصر) آهسته بخواند. (۲۲۸)
۲۰. کراهت دارد که در هر رکعت از نمازهای واجب، بیش از یک سوره قرائت شود. (۲۲۹)
۲۱. مکروه است که انسان در تمام نمازهای یک شبانه روز، سوره قل هو الله احدرا نخواند. (۲۳۰)
۲۲. خواندن سوره قل هو الله احدبا يك نفس مکروه است. (۲۳۱)
۲۳. مکروه است که انسان سوره ای را که در رکعت اول خوانده، در رکعت دوم نیز بخواند. (مگر این که در هر دو رکعت، سوره قل هو الله احدرا قرائت کند.) (۲۳۲)

DZηθ ḥŪyēθz γ ḥŭŷϕz

۱. مستحب است که ذکر رکوع ، سه ، پنج یا هفت مرتبه و یا بیشتر قرائت شود. (۲۳۳)
۲. کسی که نمی تواند ایستاده یا نشسته رکوع کند و تنها می تواند در حال نشسته ، کمی خم شود یا در حال ایستاده با سر اشاره کند، احتیاط مستحب آن است که بعد از نمازی که برای رکوع آن با سر اشاره کند نماز دیگری هم بخواند و هنگام رکوع ، بنشیند و هر قدر می تواند برای رکوع خم شود. (۲۳۴)
۳. مستحب است که نمازگزار قبل از رکوع ، در حالی که راست ایستاده تکبیر بگوید. (۲۳۵)
۴. مستحب است هنگام رکوع ، زانوها به عقب داده شود و پشت صاف نگهداشته شود؛ گردن نیز کشیده و مساوی پشت باشد. (۲۳۶)
۵. مستحب است که انسان هنگام رکوع ، بین دو قدم خود را نگاه کند. (۲۳۷)
۶. مستحب است که هنگام رکوع ، پیش از ذکر یا بعد از آن صلوات فرستاده شود.
۷. مستحب است که نمازگزار بعد از رکوع هنگامی که برخاست و راست ایستاد، در حال آرامی بدن بگوید: سمع الله لمن حمده. (۲۳۸)
۸. مستحب است که زنها در رکوع ، دست را از زانو بالاتر بگذارند و زانوها را به عقب ندهند. (۲۳۹)
۹. مستحب است که انسان پیش از گذاشتن دست چپ بر زانوی چپ ، دست راست را بر زانوی راست بگذارد. (۲۴۰)
۱۰. مستحب است که نمازگزار در هنگام رکوع ، انگشتان کف دست خود را از هم باز کرده و آنها را از زانوهای خود پر کند. (۲۴۱)
۱۱. مستحب است که پیش از گفتن ذکر رکوع ، دعای وارده خوانده شود. (۲۴۲)

۱۲. مستحب است که نمازگزار در حالت رکوع ، آرنج ها را باز کند. (۲۴۳)
۱۳. مکروه است که نمازگزار در حال رکوع ، سر را به زیر انداخته و دستها را به پهلو بچسباند و یا دستها را در بین دو زانوی خود قرار دهد. (۲۴۴)
۱۴. مکروه است که نمازگزار در حال رکوع ، دو دست خود را زیر جامه های خود پنهان کند. (۲۴۵)

Ἡ ἄνωγειν ἡ ἄνωγειν

۱. مستحب است که انسان بعد از رکوع برای رفتن به سجده ، تکبیر بگوید. (۲۴۶)
۲. مستحب است هنگامی که مرد می خواهد به سجده برود اول دست ها را و زن اول زانوها را به زمین بگذارد.
۳. مستحب است که انسان بینی خود را روی مهر یا چیزی که سجده بر آن صحیح است ، بگذارد.
۴. مستحب است که نمازگزار در حال سجده ، انگشتان دست را به هم چسبانده و برابر گوش بگذارد، به گونه ای که سر آنها رو به قبله باشد.
۵. مستحب است که انسان در سجده دعا کرده و از خدا حاجت بخواهد و این دعا را بخواند: یا خیر المسؤلین و یا خیر المعطین ارزقنی و ارزق عیالی من فضلك فانك ذوالفضل العظیم؛ ای بهترین کسی که از سؤ ال می کنند! و ای بهترین عطاکنندگان ! روزی بده من و عیال من از فضل خودت . پس بدرستی که دارای فضل بزرگی .
۶. مستحب است نمازگزار بعد از سجده بر ران چپ خود بنشیند و روی پای راست را بر کف پای چپ بگذارد.
۷. مستحب است که نمازگزار بعد از هر سجده ، وقتی نشست و بدنش آرام گرفت ، تکبیر بگوید.
۸. مستحب است بعد از سجده اول ، وقتی بدن آرام گرفت ، گفته شود: استغفر الله ربی و اتوب علیه.
۹. مستحب است که نمازگزار سجده را طول بدهد و در موقع نشستن نیز دست ها را روی ران ها بگذارد.

۱۰. مستحب است که نمازگزار برای رفتن به سجده دوم در حال آرامش بدن الله اکبر بگوید.
۱۱. مستحب است که در سجده ها صلوات بفرستد. (۲۴۷)
۱۲. مستحب است که نمازگزار در هنگام بلند شدن ، دستها را بعد از زانوها، از زمین بردارد.
۱۳. مستحب است که مردها آرنجها و شکم را به زمین نچسبانند و بازوها را از پهلو جدا نگه دارند؛ همچنین زنها آرنجها و شکم را بر زمین بگذارند و اعضای بدن را به یکدیگر بچسبانند. (۲۴۸)
۱۴. مستحب است که انسان در سجده واجب قرآن ، ذکر بگوید و دعایی را که وارد شده ، لا اله الا الله حقا حقا... بخواند. (۲۴۹)
۱۵. مستحب است که محل سجده نمازگزار به گونه ای باشد که همه پیشانی روی آن قرار گیرد. (۲۵۰)
۱۶. مستحب است که در سجده شکر باز و قفسه سینه و شکم خود را به زمین بچسبانند. (۲۵۱)
۱۷. مستحب است که انسان در سجده شکر، صد بار شکرالله یا شکر او یا سه بار بلکه يك بار (همین ذکر را) بگوید. (۲۵۲)
۱۸. مستحب است که انسان بعد از سجده دوم بنشیند. (۲۵۳)
۱۹. مستحب است که ذکر سجده بیش از اندازه واجب گفته شود؛ البته عدد فرد فضیلتش بیشتر است تا زوج. (۲۵۴)
۲۰. خواندن دعا، قبل از ذکر سجده مستحب است. (دعایی که از ائمه علیهم السلام نقل شده : اللهم لك سجدت و...).
۲۱. قرآن خواندن در سجده مکروه است. (۲۵۵)

۲۲. فوت کردن محل سجده برای رفع گرد و
غبار کراهت دارد. (۲۰۷)

۴- آداب معنوی مستحبات تشهد و سلام

۱. مستحب است که نمازگزار در حال تشهد، بر ران چپ خود بنشیند و روی پای راست را بر کف پای چپ بگذارد. (۲۰۸)
۲. مستحب است که پیش از تشهد بگوید: الحمد لله یا بگوید: بسم الله و بالله و الحمد لله و خیر الاسماء لله. (۲۰۹)
۳. مستحب است که نمازگزار در حالت تشهد، دستها را بر رانها گذاشته و انگشتها را به یکدیگر بچسباند. (۲۶۰)
۴. نگاه کردن به دامان خود، مستحب است. (۲۶۱)
۵. مستحب است که انسان بعد از تمام شدن تشهد بگوید: و تقبل شفاعتة و ارفع درجته. (۲۶۲)
۶. مستحب است که در حالی که نشسته و بدنش آرام است، بگوید: السلام عليك ايها النبي و رحمة الله و بركاته. (۲۶۳)

۱. مستحب است که انسان در هر نماز واجب و مستحب ، پیش از رکوع رکعت دوم ، قنوت بخواند. (۲۶۴)
۲. خواندن قنوت پیش از رکوع در نماز وتر مستحب است . (۲۶۵)
۳. مستحب است که نمازگزار هنگام قنوت ، دستها را تا مقابل صورت بلند نماید.
۴. مستحب است که کف دست ها را رو به آسمان گرفته و به قصد رجاء ، انگشتان دست ها را به جز ابهام ، به هم بچسباند.
۵. مستحب است که هر دو کف دست ، پهلوی هم و متصل به هم قرار گیرد. (۲۶۶)
۶. مستحب است که نگاه انسان در هنگام قنوت ، به کف دستهایش باشد. (۲۶۷)
۷. مستحب بلکه بهتر است در قنوت گفته شود: لا اله الا الله الحليم الكريم لا اله الا الله العلى العظيم سبحانه الله رب السموات السبع و رب الاءرضين السبع و ما فيهن و ما بينهن و رب العرش العظيم و الحمد لله رب العالمين. (۲۶۸)
۸. مستحب است که قنوت بلند خوانده شود؛ ولی در نماز جماعت اگر امام جماعت صدای او را بشنود بلند خواندن قنوت ، مستحب نیست . (۲۶۹)
۹. اگر نمازگزار قنوت را فراموش کرده و پیش از آن که به اندازه رکوع خم شود یادش بیاید، مستحب است که بایستد و قنوت را بخواند. (۲۷۰)
۱۰. مستحب است که اگر نمازگزار در رکوع ، یادش بیاید که قنوت را نخوانده است ، بعد از رکوع قضا کند. (۲۷۱)
۱۱. اگر نمازگزار در سجده ، یادش بیاید که قنوت را نخوانده ، مستحب است که بعد از سلام ، قنوت را قضا کند. (۲۷۲)

۱۲. مستحب است که ماءموم در قنوت از امام متابعت کند؛ اگر چه ماءموم در رکعت دوم به جماعت نرسیده باشد. (رکعت اول ماءموم باشد). (۲۷۳)

آداب مخصوص زنان در نماز

۱. مستحب است که زن خود را با زیور آلات بیاراید. (۲۷۴)
۲. مستحب است که خضاب داشته باشد.
۳. مستحب است که صدایش را پنهان کند. (۲۷۵)
۴. مستحب است که در حال ایستاده ، پاها را به هم بچسباند. (۲۷۶)
۵. مستحب است که با دست خود پستان ها را به سینه بچسباند. (۲۷۷)
۶. مستحب است که در حال رکوع ، دست را بر روی ران ها بگذارد. (۲۷۸)
۷. مستحب است که در رکوع زانوها را همچون مردان ، تا به آخر به عقب نبرد. (۲۷۹)
۸. مستحب است که وقتی می خواهد به سجده برود، اول بنشیند. (۲۸۰)
۹. مستحب است که در هنگام سجده ، شکم و سینه را بر زمین انداخته و مانند مردان ، تجافی نکند. (۲۸۱)
۱۰. مستحب است که در هر بار نشستن ، به حالت تربیع بنشیند؛ یعنی پای راست را زیر ران چپ و پای چپ را زیر ران راست بگذارد. (به اصطلاح چهار زانو بنشیند). (۲۸۲)
۱۱. مستحب است که زن ها در وقت خواندن تشهد، ران ها را به هم بچسبانند. (۲۸۳)

تعقیبات نماز

- از حضرت علی علیه السلام منقول است که هر کس از شما از نماز فارغ شد باید دستها را بلند کند به سوی آسمان و خود را در دعا به تعب افکند. (۲۸۴)
۱. مستحب است که انسان بعد از نماز، مقداری مشغول تعقیب و خواندن ذکر و دعا و قرآن شود. (۲۸۵)
۲. بهتر است انسان پیش از آنکه از جای خود حرکت کند و وضو، غسل و تیمم او باطل شود، رو به قبله تعقیب را بخواند. (۲۸۶)
۳. مستحب است که تعقیب هایی که بسیار سفارش شده است را بخواند؛ مثل تسبیح حضرت زهرا علیها السلام (۳۴ مرتبه الله اکبر، ۳۳ مرتبه الحمد لله، ۳۳ مرتبه سبحان الله). (۲۸۷)
۴. مستحب است که انسان بعد از نماز، سجده شکر نماید و بهتر آن است که در سجده شکر صد مرتبه یا سه مرتبه یا یک مرتبه شکر الله یا شکر یا عفو ابگوید. (۲۸۸)
۵. مستحب است که انسان بعد از تسبیح حضرت زهرا علیها السلام یک مرتبه لا اله الا الله بگوید. (۲۸۹)
۶. مستحب است که برای خواندن تسبیح حضرت زهرا علیها السلام از تسبیح تربت امام حسین علیه السلام استفاده کند. (۲۹۰)
۷. مستحب است که انسان برای خواندن تسبیح حضرت زهرا علیها السلام، از رشته تسبیح کبود (به رنگ آسمان) استفاده کند.
۸. مستحب است که نمازگزار بعد از اتمام نماز، سه مرتبه دست را تا روبه روی صورت بلند کرده و به زانو (یا نزدیک زانو) برگرداند و با هر یک مرتبه، یک بار الله اکبر بگوید. (۲۹۱)

۹. مستحب است که انسان بعد از بلند کردن دست ها برای دعا آنها را بر سر و روی خود بکشد. (۲۹۲)

چرا که مروی است از امام باقر علیه السلام که هر بنده ای که دستها را به سوی خدا بلند کند، حق تعالی شرم می کند که دستهای او را خالی برگرداند... (۲۹۳)

۱۰. مستحب است که نمازگزار بعد از نماز، پیش از آنکه پاهای خود را بگرداند، سه مرتبه این دعا را بخواند که خدا گناهان او را بیامرزد؛ اگر چه در زیاد بودن مانند کف دریا باشد. استغفر الله الذی لا اله الا هو الحی القيوم ذوالجلال و الاکرام و اتوب الیه. (۲۹۴)

۱۱. سنت است که بعد از نماز گفته شود: اللهم صل علی محمد و آل محمد و اءجرنی من النار و اءدخلنی الجنة و زوجنی الحور العین خدایا! رحمت فرست بر محمد و آل محمد و پناهم ده از آتش و داخل کن مرا در بهشت و تزویج ده مرا با حورالعین. (۲۹۵)

۱۲. مستحب است که نمازگزار بعد از نماز، آیه الکرسی، سوره و آیه هایی را که در روایات توصیه شده است، بخواند. (۲۹۶)

۱۳. مستحب است که نمازگزار بعد از نماز صبح، ده مرتبه بگوید: سبحان الله العظیم و بحمده و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم (۲۹۷)

۱۴. مستحب است که بعد از هر نمازی، تسبیحات اربعه خوانده شود.

شیخ طوسی و ابن بابویه و حمیری به سندهای صحیح، از حضرت امام صادق علیه السلام روایت کرده اند که روزی رسول اکرم صلی الله علیه و آله به اصحاب خود فرمودند: آیا اگر آنچه دارید از جامه ها و ظرفها و جمع کنید و بر روی هم بگذارید به آسمان می رسد؟

گفتند: نه یا رسول الله ﷺ؛ حضرت فرمودند: آیا می خواهید تعلیم کنم به شما چیزی را که اصلش در زمین است و شاخه هایش در آسمان . گفتند: بلی یا رسول الله ﷺ! حضرت در ادامه فرمودند: بعد از هر نماز سی نوبت بگویید: سبحان الله والحمد لله و لا اله الا الله والله اکبر. (۲۹۸)

۱۵. مستحب است که بعد از نماز گفته شود: یا من یفعل ما یشاء و لا یفعل ما یشاء اءحد غیره .

(ای کسی که انجام می دهد هر چه را می خواهد و انجام نمی دهد کسی جز او هر چه را که او بخواهد.) (۲۹۹)

۱۶. حضرت امام صادق علیه السلام فرمودند: هر کس بعد از فارغ شدن از نماز پیش از آنکه زانوهای خود را از جای حرکت دهد، ده مرتبه این تهلیل را بخواند، حق تعالی چهل هزار هزار (چهل میلیون) گناه او را محو کرده و چهل هزار هزار (چهل میلیون) حسنه برای او می نویسد و چنان باشد که دوازده مرتبه قرآن را ختم کرده باشد: اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له الها واحدا اءحدا صمدا لم یتخذ صاحبة و لا ولدا گواهی می دهم که نیست معبود بر حقی جز خدای یکتا که شریک ندارد. معبود یگانه ای است و یکی است، بی نیاز است و برای خودش همسر و فرزندی نمی گیرد. (۳۰۰)

در فضیلت این تهلیل، روایات بسیار وارد شده است؛ خصوصا در تعقیب نماز صبح، شام و هنگام طلوع و غروب آفتاب. (۳۰۱)

۱۷. مستحب است که انسان بعد از نماز ریش خود را با دست راست خود گرفته و دست چپ را به سوی آسمان گشوده سه مرتبه بگوید: یا ذا الجلال و الاکرام ارحمنی من النار پس سه مرتبه بگوید: اءجرنی من العذاب الاءلیم و سپس هر دو دست را به

سوی آسمان گشوده سه مرتبه بگوید: یا عزیز
یا کریم یا رحمن یا غفور یا رحیم و سپس
پشت دست ها را به سوی آسمان بگرداند و
سه مرتبه بگوید: اءجرنی من العذاب الاءلیم
پس بگوید: و صلی الله محمد و آله و الملائکة
و الروح. (۳۰۲)

۱۸. اگر کسی بعد از نماز مغرب ، سه
مرتبه آیات زیر را بخواند، آنچه از ثواب
در روز گذشته از او فوت شده باشد در می
یابد و نمازش قبول می گردد و اگر کسی
بعد از هر نماز واجب و مستحب آن را
بخواند، برای او به عدد تمام ستارگان
آسمان و قطرات باران و برگ درختان و
ذرات خاک زمین ، حسنات نوشته می شود و
هنگامی که بمیرد به هر حسنه ، ده حسنه
در قبر به او داده می شود: فسبحان الله حین
تمسون و حین تصبحون و له الحمد فی
السموات و الارض و عشیا و حین تظهرون
یخرج الحی من المیت و یخرج المیت من
الحی و یحیی الارض بعد موتها و كذلك
تخرجون سبحان ربك رب العزة عما یصفون و
سلام علی المرسلین و الحمد لله رب العالمین
منزه است خدا، هنگامی که شب و هنگامی که
صبح می کنید و حمد از آن اوست در
آسمانها و زمین و شب هنگام و نیمه روز
شما. خارج می کند زنده را از مرده و
مرده را از زنده و زنده می کند زمین را
بعد از مردنش و شما همچنان بیرون می
آیید. منزه باد پروردگارت ! پروردگار
عزت ، از آنچه وصف کنند و درود بر رسولان
و حمد از آن خداست ، پروردگار جهانیان .
(۳۰۳)

تعقیبات مخصوص نماز صبح تعقیب نماز
صبح بیشتر از سایر نمازهاست .
از حضرت رسول ﷺ نقل است که هر کس از
طلوع صبح تا طلوع آفتاب در مصلاهی خود
قرار گیرد و به تعقیب مشغول باشد، خدا

او را از آتش دوزخ مستور می گردانند.
همچنین در حدیثی دیگر فرموده اند که
ثواب حج ، برای او نوشته می شود. (۳۰۴)

: ١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩ ١٠ ١١ ١٢ ١٣ ١٤ ١٥ ١٦ ١٧ ١٨ ١٩ ٢٠ ٢١ ٢٢ ٢٣ ٢٤ ٢٥ ٢٦ ٢٧ ٢٨ ٢٩ ٣٠ ٣١ ٣٢ ٣٣ ٣٤ ٣٥ ٣٦ ٣٧ ٣٨ ٣٩ ٤٠ ٤١ ٤٢ ٤٣ ٤٤ ٤٥ ٤٦ ٤٧ ٤٨ ٤٩ ٥٠ ٥١ ٥٢ ٥٣ ٥٤ ٥٥ ٥٦ ٥٧ ٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

١. گفتن هفتاد مرتبه استغفر الله ربی و
اليه. (٣٠٥)

٢. خواندن یازده مرتبه سوره قل هو الله
احد. (٣٠٦)

٣. گفتن صد مرتبه ماشاء الله كان لا حول و
لا قوة الا بالله العلی العظيم آنچه خدا
خواست می شود و نیست جنبش و توانی ، جز
از خدای والا و بزرگ. (٣٠٧)

٤. خواندن سوره قدر؛ از امام محمد
باقر علیه السلام نقل شده است که هر کس هفت مرتبه
سوره قدر را بخواند، بعد از طلوع فجر،
هفتاد صف از ملائکه هفتاد صلوات بر او
بفرستند و هفتاد مرتبه بر او ترحم کنند.
(٣٠٨)

٥. گفتن ده مرتبه سبحان الله العظیم و
بحمده و لا حول و لا قوة الا بالله العلی
العظیم. (٣٠٩)

٦. خواندن صد مرتبه بسم الله الرحمن
الرحیم لا حول و لا قوة الا بالله العلی
العظیم. (٣١٠)

٧. از حضرت امام صادق علیه السلام روایت شده
است که هر کس بعد از نماز صبح و پیش از
تکلم بگوید: رب صل علی محمد و اهل بیته
خداوند روی او را از آتش جهنم نگاهدارد.
(٣١١)

٨. مستحب است که مسافر، بعد از هر
نماز شکسته ، سی مرتبه بگوید: سبحان الله و
الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر، بلکه
بهتر است شصت مرتبه این ذکر را بگوید.
(٣١٢)

برای آگاهی از تعقیبات نماز ظهر، عصر،
مغرب و عشا به کتابهای مفصل دعا و
مفاتیح الجنان رجوع نمایید.

ثُمَّ يَنْتَظِرُ الْوَيْطَ الْمَعْرِفَةَ

۱. اگر لباس نمازگزار در حال ایستاده ، عورت را می پوشاند، ولی ممکن است در حالت دیگر نپوشاند، مستحب است که با آن لباس ، نماز نخواند. (۳۱۳)
۲. مستحب است کسی که نشسته نماز می خواند، در حال خواندن حمد و سوره ، مربع بنشیند (چهار زانو). (۳۱۴)
۳. مستحب است که نمازگزار عاجز، در حال رکوع (که نشسته انجام می دهد) دو زانو بنشیند. (۳۱۵)
۴. مستحب است نمازگزاری که نشسته نماز می خواند، در حالت رکوع بر روی دو پاشنه پای خود بنشیند بلکه باسنش را از روی دو پاشنه پایش بلند کرده و صورتش برابر با جلوی دو زانویش شود. (۳۱۶)
۵. احتیاط مستحب است که اگر نمازگزار بعد از سجده دوم ، شك بین چهار و شش و بیشتر از شش کرد، بنا را بر چهار بگذارد و نماز را تمام کرده و دو سجده سهو به جا آورد و نماز را هم دوباره بخواند. (۳۱۷)
۶. اگر کسی بعد از سلام ، در صورتی که از حالت نماز خارج نشده ، یادش بیاید که دو سجده را فراموش کرده ، بعد از این که دو سجده را به جا آورد و تشهد و سلام را نیز تکرار کرد و برای سلامی که اول گفته دو سجده سهو به جا آورد، مستحب است که اصل نماز را هم اعاده نماید. (۳۱۸)
۷. اگر انسان احتمال دهد که نماز قضایی دارد یا نمازهایی را که خوانده ، صحیح نبوده ، مستحب است که برای احتیاط، قضای آن را به جا آورد. (۳۱۹)
۸. اگر انسان نمازهایی از او قضا شده و می داند که کدام يك جلوتر قضا شده ،

احتیاط مستحب آن است که به ترتیب نمازهایش را قضا کند. (۳۲۰)

۹. مستحب است که بچه ممیز را (بچه ای که خوب و بد را می فهمد) به نماز خواندن و عبادت‌های دیگر عادت کند؛ همچنین مستحب است که او را به قضا نمازها نیز وادار نمایند. (۳۲۱)

۱۰. اگر نمازگزار نداند که بدن یا لباس او نجس است و بعد از نماز بفهمد، احتیاط مستحب آن است که اگر وقت دارد دوباره نماز را به جا آورد. (۳۲۲)

۱۱. بنا بر احتیاط مستحب، باید زن عقب‌تر از مرد بایستد و جای سجده او از جای ایستادن مرد کمی عقب‌تر باشد. (۳۲۳)

ἡ ἄσπληνη ὁμολογία ἡ ἀσπληνία

۱. مکروه است که انسان در نماز، صورت را کمی به طرف راست و چپ بگرداند.
۲. مکروه است که انسان در نماز، چشم ها را ببندد. (۳۲۴)
۳. مکروه است که نمازگزار در نماز، چشم ها را به طرف راست و چپ بگرداند. (۳۲۵)
۴. مکروه است که نمازگزار در نماز، با ریش و دست خود بازی کند و انگشت ها را داخل هم نماید. (۳۲۶)
۵. انداختن آب دهان در نماز کراهت دارد. (۳۲۷)
۶. نگاه کردن به خط قرآن یا کتاب یا خط انگشتی در نماز کراهت دارد. (۳۲۸)
۷. کراهت دارد که موقع خواندن حمد و سوره و گفتن ذکر، برای شنیدن حرف کسی ساکت شد، بلکه هر کاری خضوع و خشوع را در نماز از بین می برد مکروه است. (۳۲۹)
۸. هنگامی که انسان خوابش می آید، مکروه است نماز بخواند. (۳۳۰)
۹. مکروه است که انسان موقع خودداری از بول و غایط، نماز بخواند. (۳۳۱)
۱۰. پوشیدن جوراب تنگ که پا را فشار دهد در نماز، مکروه است. (۳۳۲)
۱۱. مکروه است که نمازگزار در نماز، دهن دره کند.
۱۲. مکروه است که نمازگزار در نماز، انگشتان خود را بشکند. (۳۳۳)
۱۳. کراهت دارد که انسان در نماز آه بکشد، به گونه ای که مشتمل بر يك حرف باشد.
۱۴. ناله کردن در نماز به طوری که مشتمل بر يك حرف باشد مکروه است. (۳۳۴)

۱۵. شکستن نماز به خاطر مالی که اهمیت ندارد، مکروه است . (۳۳۰)
۱۶. پوشیدن لباس سیاه ، چرك ، تنگ ، لباس شرابخوار و لباس کسی که از نجاست پرهیز نمی کند، برای نماز مکروه است . (۳۳۶)
۱۷. پوشیدن لباسی که نقش صورت روی آن است ، برای نماز کراهت دارد . (۳۳۷)
۱۸. باز بودن دکمه های لباس در نماز، کراهت دارد . (۳۳۸)
۱۹. به انگشت کردن انگشتی که نقش صورت بر روی آن حك شده است ، مکروه می باشد . (۳۳۹)
۲۰. خواندن نماز واجب در خانه کعبه و بر بام آن مکروه است ؛ و در حالت ناچاری مانعی ندارد . (۳۴۰)
۲۱. چیزی بر دهان بستن ، هم برای مرد و هم برای زن مکروه است . (۳۴۱)
۲۲. پیچیدن جامه بر خود در نماز، مکروه است . (۳۴۲)

آداب نماز جماعت

فضیلت نماز جماعت مستحب است که نمازهای واجب مخصوصاً نمازهای یومیه را به جماعت بخوانند و در نماز صبح ، مغرب و عشاء برای همسایه مسجد و کسی که صدای اذان را می شنود بیشتر سفارش شده است .
(۳۴۳)

در روایتی آمده است که اگر يك نفر به امام جماعت اقتدا کند، هر رکعت از نماز آنان ثواب صد و پنجاه نماز و اگر دو نفر اقتدا کنند، هر رکعتی ثواب ششصد نماز دارد و هر چه بیشتر شوند، ثواب نمازشان بیشتر می شود تا به ده نفر برسند، عده آنان که از ده گذشت اگر تمام آسمانها کاغذ و دریاها مرکب و درختها قلم و جن و انس و ملائکه نویسنده شوند، نمی توانند ثواب يك رکعت آن را بنویسند.
(۳۴۴)

در اینجا بعضی از آداب نماز جماعت را متذکر می شویم :

۱. مستحب است که انسان صبر کند تا نماز را به جماعت بخواند و نماز جماعت از نماز اول وقت که فرادی (تنها) خوانده شود بهتر است . همچنین نماز جماعتی را که مختصر بخوانند از نماز فرادی که آن را طول بدهند، بهتر می باشد.
(۳۴۵)

۲. وقتی که نماز جماعت بر پا می شود، مستحب است کسی که نمازش را فرادی خوانده ، دوباره نمازش را به جماعت بخواند.
(۳۴۶)

۳. بعد از تکبیر امام اگر صف جلو، آماده نماز و تکبیر گفتن آنان نزدیک باشد، کسی که در صف بعد ایستاده می تواند تکبیر بگوید، ولی احتیاط مستحب آن است که صبر کند تا تکبیر صف جلو تمام شود.
(۳۴۷)

۴. احتیاط مستحب آن است که جای سجده ماءموم با جای کسی که جلوی او ایستاده ، فاصله ای نداشته باشد. (۳۴۸)

۵. اگر موقعی که انسان مشغول خواندن نماز مستحبی است جماعت بر پا شود، چنانچه اطمینان ندارد که اگر نماز را تمام کند به جماعت برسد، مستحب است که نماز را رها کرده و مشغول جماعت شود. همچنین اگر اطمینان نداشته باشد که به رکعت اول می رسد مستحب است که به همین دستور رفتار نماید. (۳۴۹)

۶. اگر موقعی که انسان مشغول خواندن نماز سه رکعتی یا چهار رکعتی است نماز جماعت بر پا شود، چنانچه به رکوع رکعت سوم نرفته و اطمینان ندارد که اگر نماز را تمام کند به جماعت برسد، مستحب است که به نیت نماز مستحبی ، نماز را دو رکعتی تمام کرده و خود را به جماعت برساند. (۳۵۰)

۷. اگر ماءموم در رکعت اول و دوم نماز صبح ، مغرب و عشا صدای امام را نشنود، مستحب است که حمد و سوره را آهسته بخواند. (۳۵۱)

۸. مستحب است که ماءموم در رکعت اول و دوم نماز ظهر و عصر، به جای حمد و سوره ذکر بگوید. (۳۵۲)

۹. اگر ماءموم يك مرد باشد، مستحب است که طرف راست امام بایستد و اگر يك زن باشد، در طرف چپ امام ، به گونه ای که جای سجده اش مساوی با زانو یا قدم امام باشد. (۳۵۳)

۱۰. اگر ماءموم يك مرد و يك زن یا يك مرد و چند زن باشند، مستحب است که مرد، طرف راست امام و باقی پشت سر امام بایستند و اگر چند مرد یا چند زن باشند پشت سر امام بایستند و اگر چند مرد و

- چند زن باشند مردها عقب امام و زن ها پشت مردها بایستند. ^(۳۰۴)
۱۱. اگر امام و ماءموم هر دو زن باشند، احتیاط آن است که امام کمی جلوتر بایستد. ^(۳۰۰)
۱۲. مستحب است که امام در وسط صف بایستد. ^(۳۰۶)
۱۳. مستحب است که اهل علم و کمال و تقوی در صف اول بایستند. ^(۳۰۷)
۱۴. مستحب است که صف های جماعت منظم باشد. ^(۳۰۸)
۱۵. مستحب است که بین کسانی که در یک صف ایستاده اند فاصله نباشد و شانه آنان هم ردیف با یکدیگر باشد. ^(۳۰۹)
۱۶. مستحب است که بعد از گفتن قد قامت الصلاة ماءمومین برخیزند. ^(۳۱۰)
۱۷. مستحب است امام جماعت رعایت حال ماءمومی را که از دیگران ضعیف تر است بکند و عجله نکند تا افراد ضعیف به او برسند. ^(۳۱۱)
۱۸. مستحب است که امام جماعت ، قنوت ، رکوع و سجود را طول ندهد، مگر آنکه بداند همه کسانی که به او اقتدا کرده اند، مایل به این کار هستند. ^(۳۱۲)
۱۹. مستحب است که امام جماعت در حمد و سوره و ذکرهایی که بلند می خواند، صدای خود را به قدری بلند کند که دیگران بشنوند؛ ولی باید بیش از اندازه صدا را بلند نکند. ^(۳۱۳)
۲۰. اگر امام در رکوع بفهمد کسی تازه رسیده و می خواهد اقتدا کند، مستحب است که رکوع را دو برابر همیشه طول بدهد و بعد برخیزد، اگر چه بفهمد کس دیگری هم برای اقتدا وارد شده است. ^(۳۱۴)
۲۱. مستحب است که برای بر پا کردن جماعت امامی که قرائتش بهتر است ، از امام های دیگر مقدم شود. ^(۳۱۵)

ἡ ἄνωξις τῆς ἡμέρας

۱. اگر در صف های جماعت جا برای ایستادن باشد، مکروه است که انسان تنها بایستد. (۳۶۶)
۲. مکروه است که ماءموم ذکرهای نماز را طوری بگوید که امام بشنود. (۳۶۷)
۳. مسافری که نماز ظهر، عصر و عشا را دو رکعت می خواند، مکروه است که در این نمازها به کسی که مسافر نیست اقتدا کند. (۳۶۸)
۴. کسی که مسافر نیست ، مکروه است که در نمازهای ظهر، عصر و عشا به مسافر اقتدا کند. (۳۶۹)
۵. کراهت دارد کسی که مرض جذام یا پیسی دارد، برای ماءموم سالم امامت کند. (۳۷۰)
۶. کراهت دارد کسی که حد و تازیانه خورده و توبه کرده است ، امامت کند. (۳۷۱)
۷. کراهت دارد مسلمانی که در بلاد کفر ساکن است ، برای مسلمانی که در بلاد اسلامی ساکن است ، امامت کند. (۳۷۲)
۸. مکروه است کسی که تیمم کرده ، برای کسی که با وضو و یا با غسل می باشد، امامت کند.
۹. اگر برای امام جماعت در اثناء نماز، اتفاقی افتد (حدثی از او سر بزند یا بی هوش شود) که نتواند نماز را تمام کند، از آن جایی که باید کسی از ماءمومین به جای او گماشته شود برای امامت ، کراهت دارد که به جای او ماءمومی گماشته شود که در اثناء نماز رسیده ، بلکه سزاوار است ماءمومی که از اول اقامه نماز حاضر بوده ، به نیابت از امام نماز را ادامه دهد. (۳۷۳)

۱۰. مکروه است بعد از این که مؤذن جمله قد قامت الصلوة را گفت ، امام و ماءموم صحبت کنند. (۳۷۴)
۱۱. کراهت دارد کسی که کور است ، برای کسی که بینا است ، امامت کند. (۳۷۵)

آداب نماز جمعه

دو رکعت است و مثل نماز صبح می باشد. این نماز دارای دو قنوت است. قنوت اول قبل از رکوع رکعت اول و قنوت دوم پس از رکوع رکعت دوم است. نماز جمعه دارای دو خطبه است که مانند اصل نماز، واجب بوده و باید توسط امام جمعه ایراد شود. بدون این دو خطبه، نماز جمعه محقق نمی شود و واجب است دو خطبه را قبل از نماز جمعه بخواند. (۳۷۶)

- را خوش بو کند، به طوری که با وقار و سکینه باشد. (۳۸۷)
۱۲. مستحب است که امام قبل از خطابه، هنگامی که مؤذن اذان می گوید او بر منبر نشسته باشد، تا اذان به پایان برسد. (۳۸۸)
۱۳. مستحب است که امام جمعه هنگام صعود به منبر خطابه، روبه روی مردم بایستد و سلام کند، مردم نیز با چهره های خود از او استقبال کنند. (۳۸۹)
۱۴. مستحب است که امام خطیب، به چیزی از قبیل کمان و شمشیر (اسلحه) و عصا تکیه کند. (۳۹۰)
۱۵. مستحب است که مردم نیز خود را روبه روی امام خطیب قرار دهند. (۳۹۱)
۱۶. مستحب است که امام خطیب در هنگام موعظه و سفارش به تقوا، صدای خود را چنان بلند نماید که همه حاضرین مواعظ او را بشنوند. در مجامع بزرگ نیز توسط بلندگوها به خطبه بپردازد تا تشویق و تحذیر و مسائل مهمه را به گوش همگان برساند. (۳۹۲)
۱۷. مستحب است که امام در حال خطبه، سخنی غیر مربوط به خطبه ها نگوید. (۳۹۳)
۱۸. مستحب است که امام و مستمعین در حال خطبه، واجد طهارت کامل (که برای نماز معتبر است) باشند. (۳۹۴)
۱۹. مستحب است که مومنین در حال خطبه، روبه روی امام بوده و بیش از مقداری که در نماز می توانند خود را از قبله منحرف کنند، رو بر نگردانند. (۳۹۵)
۲۰. احتیاط مستحب آن است که قبل از اقامه نماز جمعه مطمئن شوند که در کمتر از حد مقرر، نماز جمعه دیگری قبل از آنها و یا مقارن آنها برگزار نشده و نمی شود. (حد مقرر يك فرسخ است؛ نباید (۳۹۶)

- در فاصله ای کمتر از يك فرسخی آن نماز
جمعه دیگری منعقد شود). (۳۹۷)
۲۱. مستحب است که امام جمعه از شبها
اجتناب کند.
۲۲. مستحب است که امام جمعه ، مواظب
بر نمازهای خود در وقتشان باشد.
۲۳. مستحب است که امام جمعه محرمات
حتی مکروهات را ترك نماید.
۲۴. مستحب است که امام جمعه بر انجام
اوامر الهی حتی مستحبات حریص باشد.
۲۵. مکروه است که خطیب در حال خطبه
سخن دیگر غیر از خطبه بگوید. (۳۹۸)
۲۶. حرف زدن مومنین در هنگام ایراد
خطبه ها مکروه است. (۳۹۹)

آداب نماز آیات

نماز آیات به واسطه چهار چیز واجب می شود: اول : گرفتن خورشید، دوم : گرفتن ماه ، اگر چه مقدار کمی از خورشید و ماه گرفته شود و کسی هم از آن نترسد. سوم : زلزله اگر چه کسی هم نترسد. چهارم : رعد و برق و بادهای سیاه و سرخ و مانند اینها، در صورتی که بیشتر مردم بترسند. (۴۰۰)

دستورالعمل نماز آیات نماز آیات دو رکعت است و در هر رکعت پنج رکوع دارد. دستور آن نیز این است که انسان بعد از نیت تکبیر بگوید و يك حمد و يك سوره تمام بخواند و به رکوع برود و سر از رکوع بردارد و دوباره يك حمد و يك سوره بخواند. باز به رکوع برود تا پنج مرتبه ، بعد از بلند شدن از رکوع پنجم ، دو سجده نماید و برخیزد. رکعت دوم را هم مثل رکعت اول به جا آورد و تشهد بخواند و سلام دهد. (۴۰۱)

همچنین می تواند به جای خواندن سوره تمام ، يك سوره را پنج قسمت کند و يك آیه یا بیشتر از آن را بخواند و به رکوع برود و سر بردارد و بدون این که حمد بخواند، قسمت دوم از همان سوره را بخواند و به رکوع برود؛ همین طور تا پیش از رکوع پنجم سوره را تمام نماید. (۴۰۲)

ثواب و اقامه ، سه مرتبه به قصد امید

۱. در نماز آیات مستحب است که به جای اذان و اقامه ، سه مرتبه به قصد امید ثواب ، بگوید: الصلاة (۴۰۳)
۲. مستحب است که نمازگزار بعد از رکوع پنجم و دهم بگوید: سمع الله لمن حمده . (۴۰۴)
۳. مستحب است نمازگزار پیش از هر رکوع و بعد از آن تکبیر بگوید؛ ولی بعد از رکوع پنجم و دهم ، گفتن تکبیر مستحب نیست . (۴۰۵)
۴. مستحب است که انسان پیش از رکوع دوم ، چهارم ، ششم ، هشتم و دهم ، قنوت بخواند و اگر فقط يك قنوت ، پیش از رکوع دهم بخواند کافی است . (۴۰۶)
۵. مستحب است که حمد و سوره نماز آیات به (بلند) خوانده شود . (۴۰۷)
۶. در نماز آیات مخصوصا برای کسوف خورشید مستحب است که انسان نمازش را طول بدهد . (۴۰۸)
۷. مستحب است که در نماز آیات خصوصا در کسوف خورشید، سوره های طولانی مانند یس ، روم و کهف و امثال آن خوانده شود . (۴۰۹)
۸. مستحب است که نمازگزار بعد از نماز آیات تا باز شدن قرص ، در محل نماز بنشیند و مشغول دعا و ذکر شود . (۴۱۰)
۹. اگر تا باز شدن قرص وقت است مستحب است که نماز را دوباره خواند . (۴۱۱)
۱۰. مستحب است که نماز آیات به جماعت خوانده شود . (۴۱۲)
۱۱. برای قضای نماز آیات ، مستحب است که نمازگزار غسل کند . (۴۱۳)

آداب مسجد

۱. رفتن به مسجد با حالت وقار و آرامش .

۲. در وقت بیرون رفتن از خانه به قصد مسجد بگوید: بسم الله الذی خلقنی فهو یهدین والذی هو یطعمنی و یسقین و اذا مرضت فهو یشفین والذی یمیتنی ثم یحیین والذی اءطمع ان یغفرلی خطیئتی یوم الدین رب هب لی حکما و اءلحقنی بالصالحین واجعل لی لسان صدق فی الاخرین واجعلنی من ورثة جنة النعیم واغفر لاءبی به نام خدایی که مرا آفرید، پس مرا راهنمایی کرد و به من خوراک داد و به من آب نوشاند و چون بیمار شدم ، شفایم بخشید؛ آن که مرا بمیراند و سپس زنده ام کند و آن که طمع دارم تا گناهانم را در روز جزا بیامرزد. پروردگارا! مقامی به من ببخش و مرا به نیکان برسان و برای من زبان راستگویی در پسینیان مقرر کن ! مرا از وارثان بهشت پر از نعمت قرار بده و پدرم را بیامرز!

(۴۱۴)

۳. هنگام داخل شدن در مسجد ته کفش و چیزهایی که همراه دارد، مثل عصا و... را نگاه کند تا نجاستی به آن نباشد. (۴۱۵)

۴. هنگام داخل شدن در مسجد، اول پای راست را بگذارد. (۴۱۶)

۵. هنگام داخل شدن در مسجد بگوید: بسم الله و بالله و من الله و الی الله و خیر الاسماء کلها لله توکلت علی الله و لا حول و لا قوة الا بالله اللهم صل علی محمد و آل محمد وافتح لی اءبواب رحمتک و توبتک و اءغلق عنی اءبواب معصیتک واجعلنی من زوارک و عمار مساجدک و ممن یناجیک فی اللیل و النهار و من الذین هم فی صلواتهم خاشعون و ادحر عنی الشیطان الرجیم و جنود ابلیس

ءجمعین به نام خدا، به ذات خدا، از خدا و به سوی خدا و بهترین نام ها همه از آن خداست . توکل می کنم بر خدا جنبش و نیرویی نیست ، مگر به وسیله خدا . خدایا! بر محمد و آل محمد رحمت بفرست و درهای رحمت و توبه ات را بر من بگشا و درهای گناه را بر من ببند و مرا از زائرانت و آبادکنندگان مسجدهایت و از کسانی که تو را در شب و روز راز می گویند و از کسانی که در نمازشان خاشع اند، قرار بده و از من شیطان رجیم و لشکر ابلیس را جمیعا بران ! (۴۱۷) .

۶. قبل از نشستن در مسجد، نماز تحیت (که حداقل دو رکعت است) بخواند؛ (۴۱۸) به قصد تحیت و احترام مسجد. البته اگر نماز واجب یا مستحب دیگری هم خوانده شود کافی است؛ (۴۱۹) حتی اگر چند دفعه هم داخل مسجد شود، مستحب است که در هر دفعه نماز تحیت بخواند، اگر چه فاصله دفعات با یکدیگر خیلی کم باشد. (۴۲۰)

۷. مستحب است کسی که به مسجد می رود لباس پاکیزه و قیمتی بپوشد و خود را خوش بو نماید. (۴۲۱)

۸. موقع بیرون آمدن از مسجد، اول پای چپ را بیرون بگذارد. (۴۲۲)

۹. بهتر است نمازگزار از همه زودتر وارد مسجد شود و دیرتر از همه خارج شود. (۴۲۳)

۱۰. تمیز کردن مسجد و روشن کردن چراغ آن . (۴۲۴)

۱۱. مستحب است که زن در خانه اش نماز بخواند و فضیلتش بیشتر از نماز در مسجد است ، مگر این که خود را کاملا از نامحرم حفظ کند که در این صورت بهتر است در مسجد نماز بخواند. (۴۲۵)

۱۲. ساختن مسجد و تعمیر مسجدی که رو به خرابی باشد، مستحب است . (۴۲۶)

۱۳. مستحب است که مسجد را بی سقف بسازند یا لااقل قسمتی از آن را بی سقف بسازند. (۴۲۷)
۱۴. مستحب است که وضوخانه و مستراح در بیرون مسجد باشد. (۴۲۸)
۱۵. ساختن مناره برای اذان گفتن مستحب است. (البته در کنار دیوار مسجد و متصل به آن، نه در وسط مسجد). (۴۲۹)
۱۶. مستحب است که مناره بلندتر از دیوار مسجد (پشت بام مسجد) ساخته نشود، بلکه مساوی با آن باشد. (۴۳۰)
۱۷. زیاد به مسجد رفتن و رفتن به مسجدی که نمازگزار ندارد، مستحب است. (۴۳۱)
۱۸. غذا نخوردن، مشورت نکردن، همسایه نشدن، زن نگرفتن و زن ندادن به کسی که در مسجد حاضر نمی شود از مستحبات می باشد. (۴۳۲)

hñøg ō̄ BZ̄øg ñ̄ũŪyøθg

۱. عبور از مسجد به عنوان محل عبور، بدون آن که در آنجا نماز بخواند. (۴۳۳)
۲. انداختن آب بینی و دهان در مسجد. (۴۳۴)
۳. بالا بردن مناره ها بالاتر از پشت بام مسجد. (۴۳۵)
۴. خوابیدن در مسجد، مگر در حال ناچاری. (۴۳۶)
۵. فریاد زدن در مسجد و صدا را بلند کردن، مگر برای اذان. (۴۳۷)
۶. خرید و فروش در مسجد. (۴۳۸)
۷. خواندن شعری که نصیحت و مانند آن نباشد (۴۳۹) و سخن گفتن از امور دنیا در مسجد. (۴۴۰)
۸. طلب کردن گمشده ای در مسجد. (۴۴۱)
۹. رفتن به مسجد برای کسی که پیاز، سیر و مانند اینها را خورده است و بوی دهانش مردم را اذیت می کند.
۱۰. راه دادن بچه (بچه غیر ممیز و بچه ای که اطمینان به طهارت او نیست) و راه دادن دیوانه هم به مسجد مکروه است. (۴۴۲)
۱۱. نقاشی چیزهایی که روح ندارد، مثل گل و بوته در مسجد. (۴۴۳)
۱۲. کراهت دارد موقعی که امام جماعت مشغول به نماز واجب است و یا نماز جماعت در حال اقامه یا در شرف اقامه است، نماز تحیت خوانده شود. (۴۴۴)
۱۳. بلند ساختن دیوار مساجد، بلندتر از معمول و عرف، مکروه است. (۴۴۵)
۱۴. کشتن شپش در مسجد مکروه است و اگر آن را بکشد، باید با ریختن خاک آن را دفن کند. (۴۴۶)
۱۵. ساختن تیر و تراشیدن آن در مسجد مکروه است. (۴۴۷)

۱۶. اگر همسایه مسجد عذری نداشته باشد، مکروه است در غیر مسجد نماز بخواند. (۴۴۸)

۱۷. قضاوت کردن در مسجد کراهت دارد. زیرا ممکن است قاضی خطا کند؛ در حالی که مسجد مکان شریفی است که سزاوار است در آن خطا واقع نشود. اما این که حضرت علی علیه السلام در مسجد کوفه محلی برای قضاوت داشتند به خاطر آن است که ایشان معصوم بودند و خطایی از او سر نمی زد. (۴۴۹) البته شاید هم بتوان گفت که قضاوتی مکروه است که با کشمکش، سر و صدا، فحش و ناسزا همراه باشد یا قضاوتی مکروه است که دائمی باشد و یا قضاوتی که قاضی فقط به جهت آن به مسجد بیاید. (۴۵۰)

۱۸. تعطیل کردن مساجد مکروه است. (۴۵۱)

ٲٲٲٲٲ ٲٲٲٲ ٲٲٲٲٲٲٲٲ ٲٲٲٲٲٲٲٲ ٲٲٲٲٲٲٲٲ

١. مسجد الحرام .
 ٢. مسجد النبی در مدینه منوره .
 ٣. مسجد کوفه .
 ٤. مسجد بیت المقدس
 ٥. مسجد جامع هر شهر.
 ٦. مسجد محله .
 ٧. مسجد بازار . (٤٥٢)
- خواندن نماز در حرم امامان علیهم السلام مستحب ، بلکه بهتر از مسجد است و خواندن نماز در حرم امیرالمومنین علیه السلام برابر با دو است هزار نماز است . (٤٥٣)

ἡ ἄστυ ὄρα ἡ ἄστυ ἡ ἄστυ ἡ ἄστυ ἡ ἄστυ ἡ ἄστυ ἡ ἄστυ

۱. حمام .
۲. زمین نمک زار .
۳. مقابل دری که باز است .
۴. جاده ، خیابان و کوچه ؛ اگر برای کسانی که عبور می کنند زحمت نباشد و اگر زحمت باشد، حرام است ، ولی نماز باطل نیست .
۵. مقابل آتش و چراغ .
۶. آشپزخانه و هر کجا که کوره آتش باشد .
۷. مقابل چاه و چاله ای که محل بول است .
۸. روبه روی عکس و مجسمه انسان یا حیوان ، مگر آن که روی آن پرده بکشند .
۹. جایی که عکس باشد؛ هر چند روبه روی نمازگزار نباشد .
۱۰. اطاقی که شخص جنب در آن باشد .
۱۱. مقابل قبر، روی قبر و بین دو قبر .
۱۲. قبرستان . (۴۰۴)
۱۳. رختکن حمام .
۱۴. محل ریختن زباله .
۱۵. محل کشتن گوسفند و امثال آن .
۱۶. جایی که در آن ادرار می کنند؛ هر چند پشت بام باشد .
۱۷. محلی که مخصوص نگه داشتن مسکرات است .
۱۸. محل استراحت شتر، اسب ، قاطر، الاغ ، گاو و گوسفند .
۱۹. روی لانه مورچه .
۲۰. مجرای آب ؛ هر چند فعلا احتمال آمدن آب داده نشود .
۲۱. در سرزمینی که در قرون گذشته عذاب خدا در آن جا نازل شده است .
۲۲. روی یخ و برف .

۲۳. آتشکده زرتشتیان ، بلکه در هر مکانی که برای افروختن آتش درست شده باشد.

۲۴. مقابل قرآن و کتابی که باز باشد.
۲۵. مقابل دیواری که رطوبت مستراح در آن ظاهر شده باشد، مگر آن که آن را بپوشانند. (۴۵۵)

ⲉⲐⲒⲓⲒⲏⲥ ⲧⲟⲟ̅ ⲓⲐⲉⲗⲁⲁ ⲕⲓⲟⲁⲩ̅ ⲓⲧ̅ⲩⲣⲉⲁ ⲗⲓⲩⲟⲩⲓⲧ
:ⲏⲧⲗⲓⲁⲉⲒⲒ ⲓⲁ ⲕⲓⲧⲩⲩⲟⲩⲁⲃ

انجام نمازهای مستحبی ، مؤ منان را
به خداوند نزدیک می نماید. ^(٤٥٦)
در اینجا بعضی از نمازهای مستحبی را
با دستورالعملشان ذکر می کنیم ؛ ان
شاءالله که با به جا آوردن هر يك از آنها،
به خداوند نزدیک تر شویم .

zŭOU vOPIŭT ʔyΘ vTŭˆN ʒˆˆyFϕz zŭU:ŭST
ʔyΘ vTŭˆN

: vTŭˆNʔyΘ zŭU vPIŭT (hPŭ

۱. نافله نماز صبح ، قبل از نماز صبح ، دو رکعت می باشد.
۲. نافله نماز ظهر، قبل از نماز ظهر، هشت رکعت می باشد.
۳. نافله نماز عصر، قبل از نماز عصر، هشت رکعت می باشد.
۴. نافله نماز مغرب ، بعد از نماز مغرب ، چهار رکعت است .
۵. نافله نماز عشاء، بعد از نماز عشاء، دو رکعت است . (۴۰۷)

: ù# : ùΣT

مجموعاً یازده رکعت است :
الف) هشت رکعت آن دو رکعت ، دو رکعت ،
مانند نماز صبح خوانده می شود که به
نیت نماز شب می باشد.

ب) دو رکعت آن ، نماز شفع است . بهتر
است که در رکعت اول آن بعد از حمد، سوره
ناس و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره فلق
خوانده شود.

ج) يك رکعت آن نماز وتر است . بعد از
حمد، سه بار سوره توحید، يك بار سوره
فلق و يك بار هم سوره ناس خوانده می
شود. می توان يك سوره تنها نیز خواند.
سپس دستها را به قنوت برداشته و برای
چهل مؤ من دعا و طلب مغفرت نموده و
هفتاد مرتبه گفته شود: استغفر الله ربی و
اتوب الیه آنگاه هفت بار گفته شود: هذا
مقام العائذ بك من النار این است مقام کسی
که از آتش قیامت به تو پناه می برد. پس
از آن سیصد مرتبه گفته می شود: العفو و
سپس بگوید: رب اغفر لی و ارحمنی و تب علی
انك انت التواب الغفور الرحيم. (۴۶۲)

وقت نماز شب ، از نیمه شب تا فجر صادق
است و هنگام سحر، از سایر مواقع بهتر
است (تمام ثلث آخر شب ، سحر محسوب می
شود). افضل از آن ، خواندن نماز شب ،
نزدیکیهای فجر است . (۴۶۳)

مستحب است که نماز شب را بلند
بخوانند، تا اگر از خانواده اش کسی می
خواهد برای نماز شب برخیزد، بیدار شود.
بدیهی است که در صورت ریا، دیگر
استجابی بر بلند خواندن مترتب نخواهد
بود. (۴۶۴)

پیامبر اکرم ﷺ فرمود: هنگام غفلت نماز مستحبی بخوانید، گر چه دو رکعت نماز کوتاه باشد، زیرا این دو رکعت انسان را به بهشت وارد می کند. عرض شد یا رسول الله ﷺ هنگام غفلت چه وقت است؟ فرمود: میان مغرب و عشا.

کیفیت نماز غفیله امام صادق علیه السلام فرمود: میان مغرب و عشا، دو رکعت نماز بخوانید؛ در رکعت اول بعد از حمد، این آیه را بگویند: و ذالنون اذ ذهب مغاضبا فظن ان لن نقدر علیه فنادى فى ظلمات ان لا اله الا انت سبحانك انى كنت من الظالمين فاستجبنا له و نجينا له من الغم و كذلك ننجى المؤمنین و ذوالنون (صاحب ماهی، منظور حضرت یونس است) چون چشمگین رفت، پنداشت هرگز بر او تنگ نخواهیم گرفت. پس در ظلمات ندا کرد: جز تو خدایی نیست، تو منزهی! همانا من از ستمکارانم. پس او را اجابت کردیم و از غم رهایی اش دادیم و مومنین را این چنین رها می گردانیم.

سپس در رکعت دوم بعد از حمد، آیات زیر را بگویند: و عنده مفاتیح الغیب لا یعلمها الا هو و یعلم ما فی البر و البحر و ما تسقط من ورقه الا یعلمها و لا حبة فی ظلمات الارض و لا رطب و لا یابس الا فی کتاب مبین و کلیدهای غیب نزد اوست و جز او کسی آن را نمی داند و آنچه در خشکی و دریاست می داند و برگی بر زمین نمی افتد و هیچ دانه ای در تاریکیهای زمین نیست، مگر آن که از آن آگاه است. و تر و خشکی نیست مگر که در کتاب روشن ثبت شده است. بعد دستها را به قنوت برداشته و این دعا را می خواند: اللهم انی اسئلك بفاتیح

الغيب التي لا يعلمها الا انت ان تصلى على
محمد و آل محمد و ان تفعل بي كذا و كذا .
و به جای این کلمات (کذا و کذا) حاجات
خود را به هر زبانی که بتواند از خدا
بخواهد و پس از آن بگوید: اللهم انت ولی
نعمتی و القادر علی طلبتی تعلم حاجتی
فإسئلك بحق محمد و آله علیه و
عليهم السلام لما قضيتها لی بارالها! تو
را به اسرار غیب ، که جز تو کسی آن را
نمی داند، سوگند می دهم که بر محمد و
دودمان او درود فرستی و درباره من چنین
و چنان کن . بارالها! تو ولی نعمت منی و
به برآوردن نیاز من توانایی داری و حاجت
مرا می دانی . سوگند به حق محمد و آلش
که بر او و بر آنان درود باد که حاجت
مرا برآوری . (۴۶۰)

Ṛ!ϕPŪŪ2ṛā 3ṛā ṛeBY ṛŭΣT .

چهار رکعت است به دو تشهد و دو سلام .
در هر رکعت بعد از حمد، پنجاه مرتبه
سوره توحید خوانده می شود.

□. Ṛ!ϕPŪŪzṚā tϕY ṚŭzŪ ṛŭST

در روز جمعه خوانده می شود و چهار رکعت است و مانند نماز امیرالمومنین علیه السلام می باشد. نماز دیگر در روز جمعه خوانده می شود و آن هم چهار رکعت است؛ در هر رکعت بعد از يك حمد، بیست و پنج مرتبه توحید خوانده می شود.

□ . !PŪŪZβ □ t2ŪY RŭzŪ :ŭΣT □

چهار رکعت است ؛ در هر رکعت سوره فاتحه پنجاه مرتبه ، سوره توحید پنجاه مرتبه ، در رکوع ، فاتحه و توحید هر يك ده مرتبه و چون از رکوع سر برداشته شود هر يك ده مرتبه و همچنین دو سجده اولی و در بین دو سجده و در سجده دوم هر يك ده مرتبه و چون از چهار رکعت نماز فارغ و سلام گفته شد، این دعا باید خوانده شود: اللهم انت الذی اءستجبت لادم و حواء...تا آخر دعا که طولانی است .

□. Ṛ!ḤPŪṢzḥḍ ṭḡh̄ ṭḡPŪ ṭḡḥ ṚŭzŪ ḥḥṢT .
چهار رکعت است ؛ در هر رکعت حمد يك
مرتبه و توحيد صد مرتبه بايد خوانده
شود.

Ṛ!ϕPŪṢzṛḍ KhŭṚ ṁeBṚ ṁŭṢT .

دو رکعت است؛ در هر رکعت حمد یک مرتبه و آیه شهد الله... صد مرتبه ذکر می شود.

Ვ!ϣPŪᵛzᲑᲗ □ ūᲗ ᲕŭzŪ ᵛŭΣT .[^]

دو رکعت است ؛ در هر رکعت حمد يك مرتبه و توحيد دوازده مرتبه خوانده مي شود. دعای آن حضرت در مفاتيح الجنان آمده است .

ῤ!ϘPŪϗzῖḍ ḿḃθ ῤḿzŪ ḿḿΣT .´´

شش رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد يك
مرتبه و بعد از حمد هل اءتى على الانسان
...ده مرتبه قرائت مى شود. (دعاى حضرت
در مفاتيح الجنان ذكر شده است).

Ṛ!PŪṢZṚā hŪZH ̄eBY ːŭST .''

دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد يك مرتبه و توحيد هفتاد مرتبه است . (دعاى حضرت در مفاتيح الجنان ذكر شده است) .

دو رکعت است ؛ در رکعت اول ، حمد و یس

و در رکعت دوم حمد و الرحمن خوانده می شود.

ر!PŪS2pā zəāPā tPŶ RŭzŪ :ŭΣT .''

چهار رکعت است ؛ دو رکعت اول بعد از حمد، پانزده مرتبه سوره زلزله و در دو رکعت آخر بعد از حمد، پانزده مرتبه توحید خوانده می شود.

مختصری از تاریخچه مسجد مقدس جمکران

شیخ حسن بن مثله جمکری می گوید: من شب سه شنبه هفدهم ماه مبارک رمضان سال ۳۹۳ و به قولی ۳۷۳ در خانه خود خوابیده بودم که ناگاه جماعتی از مردم به در خانه من آمدند. مرا از خواب بیدار کردند و گفتند: برخیز و طلب مهدی (عج) را اجابت کن که تو را می خواند. مرا به محلی که اکنون مسجد جمکران است آوردند. نگاه کردم. تختی دیدم که فرش نیکو بر آن گسترده شده و جوانی سی ساله روی آن تخت تکیه بر بالش کرده و پیرمردی هم پیش او نشسته است. پیرمرد حضرت خضر علیه السلام بود، که مرا پیش خود نشانید. حضرت مهدی علیه السلام مرا به نام خواند و فرمود: برو به حسن مسلم - که در این زمین کشاورزی می کند - بگو که این زمین شریفی است و حق تعالی آن را از زمینهای دیگر برگزیده است و دیگر نباید در آن کشاورزی کنند. حسن مثله گفت: سیدی و مولای! لازم است که من دلیل و نشانه ای داشته باشم و الا مردم حرف مرا قبول نمی کنند. آقا فرمودند: تو برو آن رسالت را انجام بده! ما خودمان نشانه هایی بر آن قرار می دهیم. پیش سید ابواحسن برو و به او بگو: حسن مسلم را احضار کند و سود چند ساله را که از زمین به دست آورده است وصول کند و با آن پول، مسجد را بنا کنند. به مردم نیز بگو به این مکان رغبت کنند و آن را عزیز دارند. و چهار رکعت نماز در آن گزارند. دو رکعت اول به نیت نماز تحیت مسجد است، که در هر رکعت آن یک مرتبه سوره حمد و هفت مرتبه سوره توحید خوانده می شود و در حالت رکوع و سجود هم هفت مرتبه ذکر را تکرار کنند.

دو رکعت دوم به نیت نماز امام صاحب الزمان (عج) خوانده می شود؛ بدین صورت که سوره حمد را شروع می کنیم و چون به ایاک نعبد و ایاک نستعین می رسیم ، این آیه شریفه را صد مرتبه تکرار می کنیم و بعد از آن بقیه سوره حمد را می خوانیم . بعد از پایان حمد، سوره توحید را یک بار می خوانیم و به رکوع می رویم . ذکر رکوع را هفت مرتبه پشت سر هم تکرار می کنیم و ذکر هر کدام از سجده ها نیز هفت مرتبه است . رکعت دوم نیز به همین گونه است . چون نماز به پایان رسید و سلام داده شد یک بار گفته می شود لا اله الا الله و به دنبال آن تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام ، خوانده و بعد از آن به سجده رفته و صد بار صلوات فرستاده می شود .

امام مهدی علیه السلام فرمودند: هر کس این دو رکعت نماز (نماز امام صاحب الزمان) را در این مکان (مسجد جمکران) بخواند، مانند آن است که دو رکعت نماز در کعبه خوانده باشد. (۴۶۷)

نماز هدیه معصومین علیهم السلام

۱. هشت رکعت نماز در روز جمعه به جا آورد؛ یعنی بعد از هر دو رکعت ، سلام بگوید. چهار رکعت آن را هدیه به حضرت رسول ﷺ و چهار رکعت دیگر را به حضرت فاطمه علیها السلام هدیه نماید.

۲. در روز دوشنبه چهار رکعت نماز بخواند و به حضرت امیرالمومنین علیه السلام هدیه نماید.

۳. هر روز از هفته را چهار رکعت بخواند و به امامی هدیه کند، به ترتیب آن ها تا آنکه در روز پنج شنبه چهار رکعت به امام جعفر صادق علیه السلام هدیه گرداند.

۴. در روز شنبه چهار رکعت به حضرت امام موسی علیه السلام هدیه کند.

۵. هر روز چهار رکعت نماز بخواند و به امامی هدیه نماید؛ به ترتیب ، تا روز پنج شنبه چهار رکعت را هدیه امام عصر علیه السلام کند و مابین هر دو رکعت از این نمازها، این دعا را بخواند: اللهم انت السلام منك السلام... که در مفاتیح الجنان آمده است . (۴۶۸)

نماز زیارت معصومین علیهم السلام

حداقل آن دو رکعت است که ثواب آن به آن معصومی که به زیارتش رفته اند، هدیه می شود. وقت آن نیز بعد از داخل شدن به حرم و سلام کردن به معصوم علیهم السلام یعنی بعد از زیارت او است. ناگفته نماند که تاءخیر نماز از زیارت در صورتی است که از نزدیک امام را زیارت کند؛ ولی اگر از دور و از شهر خودش بخواهد زیارت کند باید نماز را قبل از زیارت بخواند. افضل مکان ها در حرم ، بالای سر حضرت است .

γ υσζρ̄ α ρ̄ ρ̄ ζεθ̄ εβϑ̄ θ̄ ζ̄ : ῑ ῡ στ̄ .
ῡ ρ̄ Ḅ

از راه دور: چهار رکعت نماز زیارت است
به دو سلام . (فرقی نمی کند چه سوره ای
بخواند) بعد از نماز نیز تسبیح حضرت
فاطمه زهرا علیها السلام بگوید. (۴۶۹)

ῤ!ϕPŭ2Y2pδ ε2λ̄ υσŭŭ̄ ῥθŭz! ῥŭστ̄ .

شیخ طوسی در تهذیب فرمود: بعد از آن
هشت رکعت نماز زیارت بخوان . یعنی برای
هر امامی دو رکعت . (۴۷۰)

شش رکعت نماز به جا آور! دو رکعت آن

را هدیه به امیرالمومنین عليه السلام کن! در رکعت اول بعد از حمد، سوره رحمن بخوان و در رکعت دوم سوره یس. بعد از نماز تسبیح حضرت زهرا عليها السلام را بخوان، از خدا طلب آمرزش و برای خود دعا کن. و چهار رکعت دیگر را به نیت هدیه به حضرت آدم و نوح بخوان، سجده شکر به جا آور. (۴۷۱)

212η "ũΣT :

این نماز چهار رکعت است ؛ دو سلام دارد (دو تا دو رکعتی). نمازگزار در هر رکعت ، حمد و سوره می خواند. پس پانزده مرتبه می گوید: سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر. همین تسبیح را ده مرتبه در رکوع و همچنین ده مرتبه بعد از سر برداشتن از رکوع و ده مرتبه در سجده اول و ده مرتبه بعد از سر برداشتن از سجده اول و ده مرتبه در سجده دوم و ده مرتبه بعد از سر بلند نمودن از سجده دوم می گوید.

Θῦ2b θIqH :ῦST ῦῦϕz

۱. در رکعت اول بعد از حمد، سوره زلزال و در رکعت دوم ، سوره عادیات و در رکعت سوم ، سوره نصر و در رکعت چهارم ، سوره توحید بخواند.

۲. مستحب است که نمازگزار در سجده دوم رکعت چهارم ، بعد از تسبیحات بگوید: یا من لبس العز و الوقار یا من تعطف بالمجد و تکرّم به یا من لا ینبغی التسبیح الاله یا من احصى کل شیء علمه یا ذالنعمة و الطول یا ذالمن و الفضل یا ذالقدره و الکرّم ، اءسئلك بمعاهد العز من عرشك و منتهى الرحمة بکتابك و بءسمك الاعظم الاعلى و کلماتك التامات ان تصلى على محمد و آل محمد و افعل بى کذا و کذا سپس حاجت هایش را بگوید. (به فارسی هم می تواند حاجتش را درخواست کند.)

۳. بعد از فارغ شدن از نماز، مستحب است دعایی را که شیخ طوسی و سید بن طاووس از مفضل بن عمر نقل کرده اند، بخواند. (۴۷۳) در حدیث رسول خدا ﷺ در مورد مقام کسی که نماز جعفر طیار بخواند، آمده است که اگر انسان مانند ریگ بیابان و کف دریا گناه داشته باشد، حق تعالی گناههای او را می آمرزد. (۴۷۴)

ἡ ἑξήκοντα ἑβδόμη ἡ ἑξήκοντα ἑβδόμη

ده رکعت است ؛ به صورت پنج نماز دو رکعتی به شرح زیر خوانده می شود:

۱. در هر رکعت بعد از حمد، سه بار سوره توحید و سه بار سوره کافرون قرائت می شود.

۲. بعد از هر دو رکعت ، دست ها را بلند کرده این دعا را می خوانند: لا اله الا الله وحده لا شريك له ، له الملك له الحمد يحيى و يميت و هو حي لا يموت بيده الخير و هو على كل شىء قدير سپس اين دعا را می خوانند: اللهم لا مانع لما اعطيت و لا معطى لما منعت و لا ينفع ذا الجد منك الجديس دستها را به روى خود می کشند.

(۴۷۰)

ḡhF h2ā :üΣT

دو رکعت است که در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره توحید، ده مرتبه آیه الکرسی و ده مرتبه سوره قدر خوانده می شود. بهتر است این نماز نزدیک ظهر به جا آورده شود و قبل از آن غسل انجام گیرد. امام صادق علیه السلام فرمودند: کسی که این نماز را بخواند، ثواب صد هزار حج و صد هزار عمره را می برد و هر حاجتی از خدا درخواست کند خداوند آن را برآورده می نماید. (۴۷۶)

٧٠٤٨ :٧٠ :٧٠٤٨ -

از رسول اکرم ﷺ نقل شده است که فرمود:
هر که در روز شنبه ، چهار رکعت نماز
بخواند در هر رکعت حمد، يك مرتبه و سوره
کافرون سه مرتبه و بعد از فارغ شدن ، يك
مرتبه آية الكرسي را بخواند، خدای عز و
جل از برای او، به هر حرفی ثواب يك شهید
بنویسد. (٤٧٧)

شش رکعت است ؛ هر رکعتی بعد از حمد،

هفت مرتبه سوره توحید دارد.

□ - ὕψιστος ἰσχυροτάτος ὁ θεός

وقت چاشتگاه که آفتاب بالا آمده باشد،
دو رکعت نماز می خوانی . در رکعت اول
بعد از حمد، سه مرتبه سوره کوثر و در
رکعت دوم بعد از حمد، سه مرتبه سوره
توحید را می خوانی . (۴۷۸)

□ - ὁ ἕκαστος ἕκαστον

دو رکعت است ؛ که نمازگزار باید در هر رکعت بعد از حمد، آیه الكرسي و سوره توحيد، فلق و ناس هر يك را يك مرتبه خوانده و بعد از فارغ شدن از نماز، ده مرتبه استغفار نماید. برای او، ده حج و ده عمره خالص از طرف خدای عز و جل نوشته شود.

□ - ὁ ἕκτος ἢ ὅταν

چهار رکعت است ؛ در رکعت اول بعد از حمد، يك مرتبه آية الكرسي ، در رکعت دوم يك مرتبه حمد، يك مرتبه سوره توحيد و در دو رکعت ديگر رکعت اول بعد حمد سوره فلق يك مرتبه و رکعت دوم بعد از حمد سوره ناس يك مرتبه خوانده شود و بعد از فارغ شدن از نماز ده مرتبه استغفار نمايد.

(٤٧٩)

~ - ÷ÛΣΤ : ÷Û ÷Û ÷Û

دو ركعت است ؛ ركعت اول بعد از حمد،
يك مرتبه سوره قدر و ركعت دوم بعد از
حمد، هفت مرتبه سوره توحيد دارد.

~ - ḥṣṭ ḥṣṭ ḥṣṭ ḥṣṭ ḥṣṭ

دو رکعت است که در هر رکعت ، حمد يك
مرتبه و سوره والتين و سوره توحيد و فلق
و ناس هر کدام يك مرتبه خوانده می شوند.
(۴۸۰)

σ̄ ε̄ θ̄ ῡ γ̄ ᾱ ù̄ ñ̄ ῑ ù̄ σ̄ τ̄ - ̂

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد،
آیه الکرسی و سوره قدر و نصر یک مرتبه و
سوره توحید سه مرتبه قرائت می شود.

٧٠٤٨ ٨٤. ١٨٨ :١٨٨٧ - ١٨٨٧

شش رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از سوره حمد، آیه الكرسي و سوره کافرون هر کدام يك مرتبه و سوره توحيد را سه مرتبه و بعد از تمام شدن ، سه مرتبه آیه الكرسي را بخواند.

ᾠὴ ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα

دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد يك مرتبه و سوره نصر و كوثر هر کدام پنج مرتبه و بعد از عصر، چهل مرتبه سوره توحيد را بخواند و چهل مرتبه استغفار نمايد. كسى كه اين نماز را بخواند، به عطا شود حسنات ، به تعداد آنچه در بهشت و جهنم است . (۴۸۲)

᾽᾽ - ᾽᾽᾽᾽ ᾽᾽᾽᾽ ᾽᾽᾽᾽

از رسول اکرم ﷺ نقل شده است کسی که دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت ، حمد يك مرتبه و سوره توحيد هفتاد مرتبه و بعد از نماز، هفتاد مرتبه استغفر الله بگويد. قسم به آن کسی که مرا مبعوث کرده ! به حق کسی که این عمل را انجام دهد و استغفار کند برای تمام امت من ، خداوند دعای او را مستجاب کند و تمام امت را وارد بهشت کند.

٧٠٧٧ - ٧٠٧٧

از امیرالمومنین علیه السلام حدیث است هر که در این روز، هشت رکعت نماز به جا آورد هنگامی که به قدر یک تیزه آفتاب بلند شده باشد یا بیشتر، خدای تعالی برای او هزار درجه در بهشت بلند نماید. نماز روز جمعه به نقل از امیرالمومنین علیه السلام چهار رکعت است. نمازگزار باید در هر رکعت حمد و آیه الکرسی را پانزده مرتبه بخواند و چون از نماز فارغ شد هفتاد مرتبه استغفرالله و پنجاه مرتبه لا حول و لا قوة الا بالله بگوید. (٤٨٣)

نماز ماههای سال نمازهای مشترك هر ماه

۱. نماز شب اول هر ماه :
دو رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد،
سوره انعام خوانده می شود. (۴۸۴)
۲. نماز روز اول هر ماه :
مستحب است که در روز اول هر ماهی ،
نماز خوانده شود. وقت آن از اول صبح تا
مغرب بوده و آن دو رکعت است . در رکعت
اول بعد از حمد، سی مرتبه سوره توحید و
در رکعت دوم بعد از حمد، سی مرتبه سوره
قدر بخواند. بعد از نماز نیز هر مقداری
که می تواند صدقه بدهد. با این عمل ،
سلامتی آن ماه را برای خویش خریده است .
(۴۸۵)

: ὕμνος τῆς ῥαββί ὕμνος τῆς ζῆνῆς ὕμνος

نبی گرامی اسلام ﷺ فرمود رجب ماه بزرگ خداست و ماهی در فضیلت و حرمت به آن نمی رسد، جنگ و مبارزه با کافران در این ماه حرام است . همچنین اضافه نمود: رجب ماه خدا، شعبان ماه من و رمضان ماه امت من است . (۴۸۶)

امام کاظم علیه السلام فرمود: رجب نام نهری در بهشت است که از شیر سفیدتر و از عسل شیرین تر می باشد؛ هر کسی يك ماه رجب را روزه بدارد، از آن نهر بیاشامد. (۴۸۷)

· ἡ ἰσχυρὴ τῆς ἐπιτομῆς ἡ ἐπιτομή :

دو رکعت است ؛ نمازگزار باید بعد از حمد، سه مرتبه سوره کافرون و يك مرتبه سوره توحيد بخواند و چون سلام داد دست ها را بلند کند و بگوید: لا اله الا الله وحده لا شريك له ، له الملك و له الحمد يحيى و يميت و هو حي لا يموت بيده الخير و هو على كل شىي قدير و اليه المصير و لا حول و لا قوة الا بالله العلى العظيم لا حول و لا قوة الا بالله اللهم صل على محمد النبى الامى و آله و دست ها را به صورت خود بکشد. ثواب اين نماز، ثواب شصت حج و شصت عمره مى باشد. (۴۸۸)

• ἡ ἑστῆ ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος ἡ ἑβδόμη :

اولین شب جمعه این ماه لیلۃ الرغائب نام دارد که دارای فضیلت بسیاری است . دستور این نماز چنین است : روز پنج شنبه را روزه گرفته و بین نماز مغرب و عشاء دوازده رکعت نماز دو رکعتی به ترتیب زیر خوانده شود :

الف) در هر رکعت بعد از حمد، سه مرتبه سوره قدر و سیزده مرتبه سوره اخلاص خوانده شود .

ب) بعد از نمازها گفته شود : اللهم صل علی محمد النبی الامی و آله .

ج) پس سجده کرده و هفتاد مرتبه گفته شود : سبوح قدوس رب الملائکه و الروح سپس از سجده برخاسته و قرائت شود : رب اغفر و ارحم و تجاوز عما تعلم انک انت العلی العظیم .

د) بار دیگر به سجده رفته و هفتاد مرتبه ذکر گردد : سبوح قدوس رب الملائکه و الروح و در خاتمه نیازمندیهای خود از خداوند طلب شود . (۴۸۹)

': ùĤΘ Ὑρση ἰγΘ Θĥ ἰῦστ.'

از رسول اکرم ﷺ آمده است : کسی که چهار رکعت نماز بخواند و ما بین ظهر و عصر جمعه ، در هر رکعت سوره حمد یک مرتبه ، آیه الکرسی هفت مرتبه و سوره توحید پنج مرتبه و بعد از نماز ده مرتبه بگوید: استغفر الله الذی لا اله الا هو و اءساءله التوبة بنویسد برای او خدای تعالی هر روز هزار حسنه تا بمیرد و عطا می فرماید خدا به او به اندازه هر آیه که قرائت کرده شهری در بهشت از یاقوت سرخ و به هر حرفی قصری در بهشت از در سفید و تزویج می فرماید خدای تعالی به او حورالعین ، و راضی می شود از او به رضایی که سختی و غضبی بعد از او نباشد و نوشته می شود از عبادت کنندگان و ختم عمرش به سعادت و مغفرت است . (۴۹۰)

□ . ἡ̅ϩ̅Θ̅ ϩ̅Υ̅Ū̅ ἱ̅Υ̅Θ̅ Θ̅Ĥ̅ ἱ̅Ū̅Σ̅Τ̅ :

نماز حضرت سلمان که رسول خدا ﷺ به او فرمود: این نماز را بخوان! که ده رکعت است و به صورت پنج نماز دو رکعتی و به شرح زیر خوانده می شود:

الف) در هر رکعت بعد از حمد، سه بار سوره اخلاص و سه بار سوره کافرون را بخواند.

ب) بعد از هر دو رکعت دستها را بلند کرده و این دعا را بخواند: لا اله الا الله وحده لا شريك له ، له الملك و له الحمد يحيى و يميت و هو حي لا يموت بيده الخير و هو على كل شىء قدير.

ج) سپس بگوید: اللهم لا مانع لما اءعطيت و لا معطى لما منعت و لا ينفع ذا الجد منك الجد. پس دست ها را روی خود بکشد. (۴۹۱)

ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ

: ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ

بعد از نماز مغرب ، بيست ركعت به جا آورد؛ هر دو ركعت به يك سلام . و در هر ركعت سوره حمد و توحيد يك مرتبه خوانده شود. (٤٩٣)

: كَافِرُونَ ۝ ٤٩ ۝

ده رکعت است و در هر رکعت حمد و سوره
کافرون را يك مرتبه بخواند. (٤٩٤)

: RΘŪYA Ū# ıŪΣT

صد رکعت است : یعنی پنجاه نماز دو رکعتی ، در هر رکعت اول ، بعد از حمد سوره فلق و در هر رکعت دوم بعد از حمد ، سوره ناس يك مرتبه خوانده می شود.

شش رکعت است ؛ حمد يك مرتبه و سوره

توحيد بيست و پنج مرتبه ذكر مي گردد.
رسول خدا ﷺ فرمود: کسی که این نماز را
به جا آورد خدا به او عطا می کند ثواب
چهل پیغمبر و چهل شهید و می گذرد بر
صراط مثل برق درخشنده بر يك اسبی از
نور.

: □ □ ù# : ùΣT

دو رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد،
آیه الکرسی را هفت مرتبه ، بخواند.

: 2F1U ù# 1ùΣT

چهار رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، سوره توحید، ناس و فلق هر يك سه مرتبه و بعد از نماز ده مرتبه صلوات و ده مرتبه تسبیحات اربعة قرائت می شود.

□ □ □ : ۲۴۶۵۰ ù#

بیست رکعت است و در هر رکعت بعد از
حمد، سوره فلق و ناس هر یک سه مرتبه
بخواند.

: 2YT ù# : ùΣT

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد،
پنج مرتبه سوره تکاثر قرائت می گردد.
(۴۹۶)

: 20h ü# 1ÛΣT

دوازده رکعت است و بعد از نماز مغرب خوانده می شود. و باید بعد از حمد، سه مرتبه سوره توحید بخواند. ^(۴۹۷)

: 2UH'üz ü# 'üΣT

دوازده رکعت است ؛ که باید حمد يك مرتبه و دوازده مرتبه آية الكرسي ذکر شود.

: 20h:ÜyH ù# :üΣT

دو رکعت است و حمد يك مرتبه ، آيه آمن
الرسول تا آخر سوره بقره ، كه اين دو
آيه را بايد ده مرتبه در هر ركعت
بخواند.

306ā ē0BŸ ħ≠y ù0N) 20h~2E ùN :űΣT
(R!PŰ026ā

ده رکعت است ؛ در هر رکعت اول بعد از حمد، سوره عادیات و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره تکاثر را بخواند. (پنج تا دو رکعت). پیامبر اسلام ﷺ فرمود: پیامرزد خدا گناهانش را، و اگر عاق والدین بوده باشد راضی می شود خداوند سبحان از او، در قبر منکر و نکیر نزدیکش نمی آیند و نمی ترسانند او را، و می گذرد بر صراط مثل برق جهنده ، و نامه عملش را به دست راستش می دهند و سنگین می شود میزانش ، و عطا کرده می شود در جنت فردوس هزار شهر.

: 2UHΘÛYΑ ù# eãzĥ ıÛΣT

دو رکعت است و در هر یک بعد از حمد،
سوره یس و ملک و اخلاص خوانده شود. (۴۹۸)

سورة توحيد و آیه آخر سورة كهف ، یعنی
قل انما اءنا بشر مثلکمرا تا آخر سورة
بخواند . (۴۹۹)

: 20h □ □ □ □ : ũΣT

دوازده رکعت است ؛ بعد از حمد، هر
سوره ای که خواستی بخوان و وقتی که از
نماز فارغ شدی ، سوره حمد را يك مرتبه و
سوره فلق ، ناس و توحید و آية الكرسي ،
هر يك را چهار مرتبه بخوان و بعد از
تسبیحات اربعه ، چهار مرتبه بگو: اللهُ اللهُ رَبِّي
لا اشرک به شیئا ما شاء اللهُ لا حول و لا قوة
الا بالله العلی العظیم . (۵۰۰)

: 2UhfU ıyθ ıüΣT

رسول خدا ﷺ به سلمان فرمود: ده رکعت ،
در هر رکعت ، حمد يك مرتبه و سوره توحيد
و كفرون هر يك را سه مرتبه بخوان .
وقتی كه سلام نماز را دادی ، دست ها را
به سوی آسمان بلند كن و بگو: لا اله الا
الله وحده لا شريك له ، له الملك و له الحمد
يحيى و يميت و هو حي لا يموت بيده الخير
و هو على كل شى قدير الها واحدا فردا
صمدا لم يتخذ صاحبة و لا ولدا . پس دست ها
را به صورتت بكش . (۰۰۱)

سوره توحید : ۱۰۰ تا ۱۰۲

سی رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد،
سوره توحید را ده مرتبه بخوان . (۱۰۰ تا ۱۰۲)

:2UH'ZT ù# :űΣT

مثل شب قبل ، سی رکعت است ، در هر
رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره توحید
را بخوان . (۵۰۳)

۵۰۴: ۵۰۴

دو رکعت می باشد؛ در هر رکعت بعد از حمد، سوره توحید، فلق و ناس هر یک را، ده مرتبه بخوان. (۵۰۴)

سوره قدر را بخوان .

دو رکعت است و بعد از حمد در هر رکعت

شش رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد،

ده مرتبه سوره کوثر و ده مرتبه سوره
توحید را بخوان . (۵۰۶)

:RΘŭYA γ ¨Ç2̄ ù# ıŭΣT

هشت رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، هفت مرتبه سوره کافرون را بخوان و بعد از فارغ شدن از نماز، ده مرتبه بر محمد و آل محمد صلوات بفرست و ده مرتبه استغفار کن .

در روایت برای این نماز، ثواب هفتاد پیغمبر منظور شده است . (۵۰۷)

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد،

پنج مرتبه سوره والضحی را بخوان .
رسول خدا ﷺ فرمود: خداوند به کسی که
این نماز را به جا آورد به عدد هر حرف و
مؤمنی درجه در بهشت عطا می فرماید و
عطا می کند خدا به او ثواب هفتاد حج و
ثواب کسی که هزار مریض را عیادت کرده
باشد و ثواب کسی که هزار حاجت مسلمی را
برآورده باشد. (۰۰۸)

سوره توحید را يك مرتبه بخوان .

چهل ركعت است ؛ در هر ركعت بعد از حمد، آیه آمن الرسول بما انزل اليه و سوره توحید را يك مرتبه بخوان .
پیامبر ﷺ فرمود: خدای تعالی برای او هزار حسنه قرار دهد و محو می کند از او هزار سیئه و مرتفع می شود از برای او هزار درجه و از آسمان هزار ملك نازل می شود که دست های خود را بلند کرده و صلوات می فرستند بر او، و خدا سلامتی دنیا و آخرت را روزی او می کند و مثل این است که درك کرده باشد شب قدر را .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بیست رکعت است ؛ بین نماز مغرب و عشا .
در هر رکعت بعد از حمد، آیه آمن الرسول
و سوره توحید را یک بار بخوان . (۵۰۹)

□FRsUY "Q2" ù# :ÛΣT

دوازده رکعت است . بعد از حمد، چهل مرتبه و بنا به روایتی چهار مرتبه سوره توحید را بخوان .
رسول خدا ﷺ فرمود: ملائکه با او مصافحه می کنند و کسی را که ملائکه با او مصافحه کنند، ایمن است از ماندن بر صراط و حساب و میزان . (۵۱۰)

: RŪ â€ ıyθ ıŭΣT

دوازده رکعت می باشد و در هر رکعت ،
حمد و هر سوره که بخواند، بخواند و بعد
از فارغ شدن از دوازده رکعت ، سوره حمد
را و سوره توحید، فلق و ناس هر یک را
چهار مرتبه بخواند و بگوید: لا اله الا الله و
الله اکبر و سبحان الله و الحمد لله و لا حول و لا
قوة الا بالله العلی العظیم.
و چهار مرتبه بگوید: الله الله ربی لا اشرك به
شیئا و چهار مرتبه بگوید: لا اشرك بربی
احدا. (۵۶۲)

دوازده رکعت است و در هر رکعت بعد از

حمد، ده مرتبه سوره اعلی و ده مرتبه
سوره قدر را بخواند و بعد از اتمام
رکعات ، صد مرتبه بر محمد و آل محمد
صلوات بفرستد و صد مرتبه استغفار کند.
رسول خدا فرمود: هر کسی که این نماز را
به جا آورد، خدا از برای او ثواب عبادت
ملائکه را می نویسد. (۵۱۳)

مانند نماز شب بیست و هشتم می باشد.

دہ رکعت است : ۱۰۱۴

دہ رکعت است ؛ در ہر رکعت بعد از حمد ،
سورہ توحید را دہ مرتبہ بخوان . رسول
خدا ﷺ فرمود : کسی کہ این نماز را بہ جا
آورد ، عطا می کند خدا بہ او در جنت
فردوس ، ہفت شہر را و از قبرش در حالی
کہ صورتش مثل ماہ شب چہار دہ است خارج می
شود و می گذرد بر صراط ، مثل برق خاطف و
از آتش نجات می یابد .
نماز دیگر شب سی ام ، همان نماز حضرت
سلمان است . (۱۰۱۴)

: ἰϋ´ϙϥ τῦε ἰϋ ὀ´εϥ κε. εὐ θη ἰϋστ
دو رکعت می باشد؛ در هر رکعت بعد از
حمد، صد مرتبه سوره توحید خوانده می شود
و نمازگزار باید بعد از سلام ، صد بار
صلوات بفرستد. (۵۶)

٠. ١٤٤٤ ١٤٤٤ ١٤٤٤ :

دو رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد،
بیست و پنج مرتبه سوره توحید خوانده
هزار هزار (یک میلیون) می شود.

□ . ῬΘŭΥΑ ŭ# ıŭΣΤ :

چهل رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، بیست و پنج مرتبه سوره توحید قرائت می شود. رسول خدا ﷺ فرمود: هر کسی که این نماز به جا آورد، می نویسد خدا برای او به هر رکعتی ، ثواب هزار هزار (یک میلیون) سال عبادت و برای او بنا می کند به هر سوره ، هزار هزار (یک میلیون) شهر و به او ثواب هزار هزار (یک میلیون) شهید را عطا می فرماید. (۵۱۸)

□ . ἡ ἁγία ἑκκλησία :

دو رکعت می باشد و در هر رکعت بعد از حمد، پانصد مرتبه سوره توحید خوانده و بعد از نماز هفتاد مرتبه صلوات فرستاده می شود. (۵۶۹)

~ . 2F1U ù# 1ùΣT :

دو رکعت است و در رکعت اول بعد از حمد، صد مرتبه سوره توحید و در رکعت دوم بعد از حمد، صد مرتبه آیه الكرسي قرائت می شود. (۵۲۱)

~ . ıŃŒT ıŃŒT :ŒYT

چهار رکعت است ؛ و در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره نصر خوانده می شود. رسول خدا ﷺ فرمود: کسی که این نماز را به جا آورد، البته حرام می کند خدا جسد او را بر آتش و به او به هر آیه ، ثواب دوازده شهید از شهدای بدر را و ثواب علما عطا می کند.

ἡ ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα :

چهار رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، پنج مرتبه سوره والعصر تکرار می گردد. ثواب این نماز، ثواب نمازگزاران از زمان آدم تا روز قیامت و برانگیخته شدن او در حالی که صورتش از خورشید و ماه نورانی تر می باشد و موجب آمرزش او می گردد. (۵۲۴)

~ . ' ũ Σ T : ũ Æ ũ h ~ T ũ ũ O Æ) h ! 2 O e ũ O a ũ ũ
 : (□ □ [ũ e ?

چهار رکعت است و ما بین نماز مغرب و
 عشا و در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه
 توحید (به روایتی یازده مرتبه) خوانده
 می شود. بعد از نماز ده مرتبه گفته می
 شود: یا رب اغفر لنا و نیز ده مرتبه یا رب
 ارحمنا و باز ده مرتبه یا رب تب علینا و
 بیست و یک مرتبه سوره توحید و سپس می
 گویند: سبحان الذی یحیی و الموتی و یمیت
 الاحیاء و هو علی کل شیء قدیر. در پایان
 نیز ده مرتبه ذکر می شود: استجاب الله له و
 قضی حوائجه فی الدنیا و الاخرة و اعطاه
 الله کتابه بيمينه و کان فی حفظ الله الی
 قابل. (۵۲۵)

~ . ʔΣΤ : 2UhfU ù#

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد،
هفتاد و یک مرتبه سوره توحید خوانده و
بعد از نماز، هفتاد مرتبه استغفار می
گردد. (۵۲۷)

سورة زلزله : در هر رکعت بعد از حمد،

یک مرتبه سوره زلزله قرائت می شود.

قُرْآنِ كَرِيمِ : ۲۴۲

چهار رکعت می باشد و در هر رکعت بعد
از حمد، یک مرتبه سوره توحید، ناس و فلق
قرائت می شود. (۵۲۷)

Ἰῦβαθ ωθῦ´ε τῦε zῦυ:ῦστ

رمضان ماه خدا، ماه اسلام و تسلیم ،
طهارت و پاکیزگی ، آزمایش و تصفیه
ناخالصیها و ماه قیام برای خداست . (۵۳۹)
اعمال ماه رمضان فراوان است . یکی از
اعمال این ماه نماز است . از امام صادق
علیه السلام روایت شده است که هزار رکعت نماز در
تمام ماه مبارک رمضان وارد شده است . (۵۴۰)

ἰὺβερθ τῖε πῡῖ ἰῖστ .

دو رکعت است؛ در هر رکعت، حمد و
سوره انعام خوانده می شود. (۵۴۱)

دو رکعت است که کیفیت آن در ماه رجب
بیان شد. ^(۵۴۲)

’ . ἰῆΣΤ ἡ ἔθ ἡ ἄββα ἰῆ :

دو رکعت می باشد که در هر رکعت آن ؛
پس از حمد، سه مرتبه سوره توحید خوانده
و بعد از سلام گفته می شود: سبحان من هو
حفیظ لایفعل ، سبحان من هو رحیم لایعجل ،
سبحان من هو قائم لایسهو سبحان من هو
دائم لایلهو پس از آن تسبیحات چهارگانه ،
هفت مرتبه خوانده می شود: سبحان الله و
الحمد لله و لا اله الا الله الله اکبر و سپس گفته
می شود: سبحانك سبحانك سبحانك يا عظیم
غفرلی الذنب العظیم . پس ده مرتبه بر
پیغمبر ﷺ و آل محمد ﷺ صلوات فرستاده می
شود .

ثواب این نماز، آمرزش هفتاد هزار گناه
است . (۰۰۴۳)

□ . Ἡ ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς :

دو رکعت است ؛ در رکعت اول ، سوره حمد و فتح و در رکعت دوم ، سوره حمد و يك سوره دلخواه خوانده می شود. (۵۴۴)

□ . Ṫhı zŭU ù# ıŭΣT :

دو رکعت می باشد، مانند نماز صبح . با این تفاوت که در هر رکعت ، بعد از حمد، هفت مرتبه سوره توحید قرائت و پس از سلام نماز، هفتاد مرتبه ذکر می شود: استغفر الله و اتوب اليه . (۵۴۵)

□. ἡ ἑξῆς ἐστὶν ἡ ἀπάντησις αὐτοῦ.

صد رکعت است و می توان به جای این صد رکعت ، شش روز از نمازهای قضای خود را به جا آورد؛ به این ترتیب که از ظهر روز اول شروع نموده و در عشاء روز ششم ختم کرد. (۵۴۶)

τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἕως τῆς ἑπομένης ἡμέρας .
: ἡμέρας

به این نحو که از شب اول تا شب بیستم ، در هر شب بیست رکعت (ده تا دو رکعت مثل نماز صبح) هر دو رکعت به يك سلام . از شب بیست و یکم تا آخر ماه هر شب سی رکعت به همان روش خوانده شود. همچنین در هر يك از شب های احياء (نوزدهم ، بیست و یکم و بیست و سوم) صد رکعت به ترتیب مذکور به جا آورده شود. (۵۴۷)

۶- آداب معنوی نمازهای شب های ماه رمضان

تمام این نمازها دو رکعت ، دو رکعت ،
خوانده می شوند.

• ἡ ἕξις ἡ ἑξήκοντα :

دو رکعت می باشد که در رکعت اول ،
سوره حمد و فتح و در رکعت دوم ، سوره
حمد و سوره ای دلخواه قرائت می شود. (۵۴۹)

.' ÷ÛΣΤ ÷Û# ÑÛh :

چهار رکعت است و در هر رکعت بعد از
حمد، بیست مرتبه سوره قدر خوانده می
شود. (۵۰۰)

□ . ṚZḂ ṁḤ ṁḤṢT :

دو رکعت می باشد؛ در هر رکعت بعد از حمد، پنجاه مرتبه سوره توحید ذکر می شود.

□ . ῬΘῦΥΑ ἕἢ ἰῦΣΤ :

هشت رکعت است ؛ که در هر رکعتی بعد از حمد، بیست مرتبه سوره قدر خوانده می شود .

□ . ႁႃႆ ႁႃႆ ႁႃႆ :

دو ركعت است و در هر ركعت بعد از حمد،
پنجاه مرتبه سوره توحيد خوانده و بعد از
سلام صد مرتبه صلوات فرستاده مي شود.

~ . ۲R۳۴ ù۴ ۱۳۴T :

چهار رکعت است و در هر رکعت بعد از
حمد، سوره تبارك قرائت می گردد.

~ . ıŃŒT : 2FİU ù#

چهار رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، سیزده مرتبه سوره قدر قرائت می شود.

~ . ıŃŒT : 2FRsU ù#

چهار رکعت می باشد و در هر رکعت بعد
از حمد، ده مرتبه سوره توحید خوانده و
بعد از نماز هزار مرتبه سبحان الله گفته می
شود.

شش رکعت است و بین نماز مغرب و عشا

خوانده می شود. در هر رکعت بعد از حمد،
هفت مرتبه آیه الکرسی قرائت و بعد از
نماز، پنجاه مرتبه صلوات فرستاده می
شود. (۵۰۱)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ :

بیست رکعت می باشد؛ در هر رکعت بعد از حمد، سی مرتبه سوره توحید خوانده می شود. (۵۰۲)

٠٠٠ : 2000:0000 0000 0000

هشت رکعت می باشد که در هر رکعت بعد
از حمد، سی مرتبه سوره قدر ذکر می شود.
(٠٠٠)

~ . ὁ ἄστυ ἡ ἄστυ :

شش رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد،
سی مرتبه سوره زلزله قرائت می گردد.
حضرت علی علیه السلام فرمود: هر کس این نماز را
بخواند، خدای تعالی جان کندن و سؤ ال
منکر و نکیر را برای او آسان گرداند.
(۰۰۰)

~ . ' ũ Σ T : ù Æ T ũ ~

چهار رکعت است ؛ در دو رکعت اول بعد از حمد، صد مرتبه سوره توحید و در دو رکعت دوم ، بعد از حمد، پنجاه مرتبه توحید خوانده می شود. (۵۰۶)

~ . ʹŸŸT ı̇Ÿ : 2UhfU ù#

دو رکعت می باشد؛ در رکعت اول بعد از حمد، یک مرتبه سوره توحید و در رکعت دوم بعد از حمد، صد مرتبه سوره توحید خوانده و بعد از سلام صد مرتبه لا اله الا الله گفته می شود. ثواب این نماز، هزار هزار (یک میلیون) حج و هزار جهاد است .

~ . ʔΣΤ : 20h40 ù#

چهار رکعت است که در هر رکعت بعد از
حمد، بیست و پنج مرتبه سوره کوثر خوانده
می شود. (۰۰۸)

پنجاه رڪعت مي باشد كه در هر رڪعت بعد

از حمد، پنجاه مرتبه سوره زلزله قرائت
مي شود. (بنا به قولي يك مرتبه خوانده
مي شود). (۵۵۹)

مثلاً شب بیستم عمل می شود. (۵۶۰)

مانند شب بیستم است. (۵۶۶)

همانند شب بیستم می باشد. (۵۶۲)

مانند نماز شب بیستم می باشد. (۵۶۳)

هشت رکعت است؛ در هر رکعت بعد از حمد
یک سوره دلخواه قرائت می‌گردد. (۵۶۴)

~ . ÷ΣΤ ÷ ù# "ϕ2" γ 2FIU :

چهار رکعت می باشد که در هر رکعت بعد
از حمد، سوره تبارک و در صورت عدم حفظ
این سوره ، بیست و پنج مرتبه سوره توحید
خوانده می شود. (۵۶۵)

شش رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد،

ده مرتبه آیه الکرسی و ده مرتبه سوره
کوثر و ده مرتبه سوره توحید خوانده و
صلوات فرستاده می شود. (بنابر قولی صد
مرتبه صلوات فرستاده می شود). (۵۶۶)

': 2YT y "Q2" ù# : ù□ □.''

دو رکعت است که در هر رکعت بعد از
حمد، بیست مرتبه سوره توحید خوانده می
شود. (۵۶۷)

دوازده رکعت می باشد و در هر رکعت بعد

از حمد، بیست مرتبه سوره توحید قرائت و
بعد از سلام ، صد مرتبه صلوات فرستاده می
شود. (۵۶۸)

□ □ : ū ǰ ū z ǰ

نماز اول این ماه (شب عید فطر) از شب
های پر برکت و پر فضیلت است و کمتر از
شب قدر نیست . (۵۷۰) اعمالی نیز دارد که
ان شاء الله در ادامه خواهد رسید.

: Ṭūz t̄zŭ zūŭ: ŭΣT ŭzŭ

: Qŷŭ ŭ# : ŭΣT .

دو رکعت است ؛ در رکعت اول بعد از حمد، هزار مرتبه توحید و در رکعت دوم ، يك مرتبه توحید خوانده و بعد از سلام نماز سر به سجده گذاشته و صد مرتبه گفته می شود: اتوب الی الله (به سوی خدا باز می گردم) و سپس می خواند.

Ἐπιπέδου καὶ Ἐπιπέδου

ذی القعدة از ماههای حرام است و این
ماه به اجابت دعا معروف است . (۵۷۱)

· Ἡ ἰσχυρὴ ἐπιθυμία ἡμῶν ἵνα ἡμεῖς ἴδωμεν τὸν Θεόν.

دو رکعت است و در وقت چاشت خوانده می شود؛ در هر رکعت بعد از حمد، پنج مرتبه سوره والشمس وضحی خوانده و بعد از نماز سلام گفته می شود: لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم پس دعا کرده و می خوانند: یا مقیل العثرات اءقلنی عثرتی یا مجیب الدعوات اءجب دعوتی یا سامع الاءصوات اسمع صوتی و ارحمنی و تجاوز عن سیئاتی یا ذاالجلال و الاکرام یا اءرحم الراحمین. (۵۷۳)

ἡ ὑπὸ τῆς ζῆς ὑπὸ τῆς ζῆς ὑπὸ τῆς ζῆς

: ἡ ὑπὸ τῆς ζῆς ὑπὸ τῆς ζῆς ὑπὸ τῆς ζῆς .

دهه اول این ماه بسی فضیلت و شرافت دارد. دهه اول این ماه بسیار با ارزش است ، تا آنجا که رسول خدا ﷺ فرموده اند: روزهای پاکتر از این دهه ، نزد خداوند نیست . (۰۷۴)

کیفیت نماز ده شب اول این است که در هر شب از دهه اول ، مابین نماز مغرب و عشا دو رکعت نماز به جا می آورند. در هر رکعت پس از حمد، سوره توحید و سپس آیه : و واعدنا موسی ثلاثین لیلة و اتمناها بعشر فتم میقات ربه اربعین لیلة و قال موسی لایه هارون اخلفنی فی قومی و اءصلح و لا تتبع سبیل المفسدین.

(ما به موسی ، سی شب مهلت دادیم و ده شب دیگر بر آن افزودیم و دیدار با خدایش چهل شب کامل گردید. موسی به هارون برادرش گفت : جانشین من در قبیله ام باش ، آرامش را برقرار ساز و پیروی از راه بدکاران مکن) (۰۷۰) را می خوانند تا شریک ثواب حاجیان گردند، بدون اینکه از ثواب آنان چیزی کاسته شود.

Θη ρ!σϕPŨŷzβā υοσβŷI ᾠσβϕ ᾠσT .
 : ᾠηϕPŨ zθ ρŷŨ ᾠγθ

چهار رکعت می باشد و به دو سلام ،
 مانند نماز امیرالمومنین علیه السلام که در
 هر رکعت ، حمد يك مرتبه و توحید پنجاه
 مرتبه خوانده و بعد از سلام ، تسبیح آن
 حضرت را ذکر می کنند و می گویند: سبحان
 ذی العز الشامخ المنیف سبحان ذی الجلال
 البانخ العظیم سبحان ذی الملك الفاخر
 القديم سبحان من یری وقع الطیر فی الهواء
 سبحان من هو هكذا و لا هكذا غیره . (۵۷۶)

.' ὙΜῶΝ ΖΘ ΠΥΨ ἰΥΘ ἰΨΣΤ :

دو رکعت است و نیم ساعت پیش از زوال ؛
حمد يك مرتبه و هر يك از توحيد و آية
الكرسى و قدر را ده مرتبه قرائت مى
کنند. (۵۷۷)

□. ἡ ἕστημι ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ κυρίου :

چون وقت زوال شد، زیر آسمان برود و نماز ظهر و عصر را با رکوع و سجود نیکو به عمل آورد؛ چون فارغ شود دو رکعت نماز بخواند و رکعت اول بعد از حمد، سوره توحید و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره کافرون بخواند. سپس به گناهان خویش اقرار و اعتراف کند و آنگاه بگوید: سبحان الذی فی السماء... (۵۷۸)

~ . ἱϛΣΤ ἰγΘ ἔϐηϕ (ἡζḡḡ h2ā):

دو رکعت است و بعد از نماز به سجده
برود و صد مرتبه شکر را لله بگوید؛ سپس سر
برداشته و این دعا را بخواند: اللهم انی
اسئلك (۵۸۲)

~ . ḡṢḥḥṢ ṡḡṦ ṡḡṢṦ :

دو رکعت است و نیم ساعت پیش از زوال
(ظهر)؛ در هر رکعت ، يك مرتبه حمد و ده
مرتبه توحید، آیه الكرسي و قدر خوانده
می شود.

ثواب این نماز صد هزار حج و صد هزار
عمره و برآورده شدن حوائج دنیا و آخرت
است . (۵۸۲)

υαυυύε (υθ) εηε. υ "εε" υθ υστ .
:(

دو رکعت و مانند نماز صبح می باشد.
بعد از آن باید هفتاد بار استغفار نمود.

Ῥοῦε Τῦε zŭŭ:ŭστ

محرم ماه غصه و اندوه اهل بیت و ماه
اقامه تعزیه و مجالس سوگ ، به خاطر
بزرگداشت یاد اباعبدالله الحسین علیه السلام و
یارانش است . ماه آشنا شدن به روح مذهب
و مرام حسین علیه السلام و پی بردن به دعوت‌های
آموزنده قرآن و مکتب تشیع و تربیت روح
ملت با روش و طریقت سرور آزادگان است .
از امام رضا علیه السلام روایت است که چون ماه
محرم داخل می شد، کسی پدرم را خندان نمی
دید . (۵۸۰)

· ḡΣΤ ḡḡ ḡḡ ḡḡ :

از رسول اکرم ﷺ روایت شده است : کسی که در شب اول ماه محرم ، دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت بعد از حمد، یازده مرتبه سوره توحید را خوانده و آن روز را روزه بدارد، موجب امنیت است و گویا تمام سال بر کار نیک مداومت داشته است . (۵۸۶)

· ὁ ἄγιος ἰωάννης ὁ βαπτιστής :

از امام رضا علیه السلام منقول است که حضرت رسول صلی الله علیه و آله روز اول ماه محرم ، دو رکعت نماز می کرد و چون فارغ می شد دستها را بلند می کرد و این دعا را سه بار می خواند: اللهم انت الاله القديم و هذه سنة جديدة فاسئلك فيها العصمة من الشيطان و القوة على هذه النفس الامارة بالسوء .
(بارالها تو خدایی ! قدیم و جاودانی و این سال ، سال نو است . از تو می خواهم که از شیطان مصون بمانم و بر نفس اماره چیره گردم) . (۵۸۷)

’ . ıŃŒT ıŃŒT : 20h ũŒ

این شب ، نمازهای بسیار با فضیلتی دارد از آن جمله : چهار رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، پنجاه بار سوره اخلاص خوانده شود و پس از پایان نماز، هفتاد مرتبه بگوید: سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم . (۵۸۸)

□ . 2UH ù# eãzh :úST :

چهار رکعت است و در آخر شب خوانده می
شود. در هر رکعت بعد از حمد، آیه الکرسی
، توحید، فلق و ناس را ده مرتبه و بعد
از سلام نیز صد مرتبه توحید را بخوانند.
(۵۸۹)

□. ἡ ἑκάστη ἐκ τῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα :

صد رکعت نماز است ؛ در هر رکعت ، يك مرتبه حمد و سه مرتبه توحيد خوانده و بعد از نماز نیز ذکر خدا بسیار بگويد و صلوات بسیار بفرستد. (۵۹۰)

⊖Iƒ Tűz zűU:űΣT

:⊖Iƒ RZĚ !γθ !űΣT

دو رکعت می باشد که در رکعت اول بعد از حمد، سوره فتح خوانده و در رکعت دوم بعد از حمد، توحید و بعد از سلام صد مرتبه صلوات بفرستد و صد مرتبه بگوید: اللهم العن آل ابی سفیان و صد مرتبه استغفار کرده و سپس حاجت خود را بخواهد. (۵۹۱)

· ἡ ἄξιον ἱκετικὴ εὐχαριστία :

دو رکعت است که در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره قدر و در مرتبه سوره توحید بخواند و بعد از سلام در مصلاي خود (محلّی که نماز می خواند) بنشیند و این دعا را بخواند: اللهم انت حی لا تموت
(۵۹۳)

ⲉϥϩⲰ ⲛⲏⲩⲨⲘ Ⲙⲏⲁ ⲛⲏⲩⲱⲧⲨⲦ

: Ⲙⲏⲁ ⲧⲰ ⲧⲏⲩⲱⲧⲨⲦ

سید بن طاووس نقل کرده است که در این ماه در هر وقت که خواهد چهار رکعت نماز بخواند، یعنی به دو سلام . در رکعت اول بعد از حمد، یک مرتبه آیه الکرسی و بیست و پنج مرتبه سوره قدر بخواند و در رکعت دوم بعد از حمد، یک مرتبه سوره تکاثر و بیست و پنج مرتبه سوره توحید و در رکعت سوم بعد از حمد، یک مرتبه سوره کافرون و بیست و پنج مرتبه سوره فلق بخواند و در رکعت چهارم بعد از حمد، یک مرتبه سوره نصر و بیست و پنج مرتبه ناس قرائت کند و بعد از سلام ، هفتاد مرتبه بگوید: سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر. هفتاد مرتبه نیز صلوات بفرستد. پس سه مرتبه بگوید: یا حی یا قیوم یا ذالجلال و الاکرام یا الله یا رحمن یا رحیم یا ارحم الراحمین.

سپس هر حاجت که دارد از حق تعالی طلب نماید. هر کس چنین کند خدا خودش را و مالش را و زنان و فرزندان او را و دین و دنیای او را تا سه سال دیگر حفظ کند و اگر در این سال بمیرد بر شهادت بمیرد یعنی ثواب شهیدان را داشته باشد. (۵۹۴)

نمازهای رفع بیماری

zθŭΣz̄̄ eU ı Ũ ŭI# zŨē̄ ıŭΣT .

سه روز را روزه بدار و در روز سوم ،
نزدیک ظهر غسل کن و به درگاه حق برو،
خرقه ای نظیف با خود بردار و چهار رکعت
نماز بخوان . هر چه می خواهی از قرآن در
آن قرائت کن و تا می توانی شکسته دل باش
. پس از نماز نیز لباس خود را در آور و
خرقه را بپوش و گونه راست را بر زمین
بگذار و بگو: یا واحد یا ماجد یا کریم یا
حنان یا قریب یا مجیب یا ارحم الراحمین
صل علی محمد و آله واکشف ما بی من ضر و
معزه و البسنى العافیة فی الدنیا و
الآخرة و امنن علی بتمام النعمة و اذهب
ما بی فانه قد آذانی و غمنی.

امام صادق علیه السلام فرمود: ... بر این دعا
مداومت کن که خدا شفایت بخشد. (۵۹۰)

ḡF ΠΙΘ zŨē ṽŭΣT .

دو رکعت است و مانند نماز صبح می
باشد. صورت راست را بر زمین گذارده و ده
بار بگوید: یا فاطمه بنت محمد استشفع بك
الی الله فیما نزل بی؛ ای فاطمه دختر محمد
ﷺ! از این عارضه تو را نزد خدا شفیع
قرار می دهم و از تو شفاعت می جویم .

(۵۹۶)

□ . 3Ūŭεz̄ ŭT ΠΙΘ zŪē ἰŭΣT

دو ركعت است ؛ پس از نماز بگو: اللهم
انى اءسئلك و اءرغب اليك اتوجه اليك
بنبيك نبى الرحمة يا محمد انى اتوجه بك
الى الله ربى اءن يرد على بصرى. (٥٩٨)

□ . ἡθῶν ἡθῶν ἡθῶν .

دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد يك
بار و سوره زلزلت سه بار خوانده می شود .

□ . Ὁ ἄλλος ἡθῆ ὕστ

چهار رکعت می باشد؛ در هر رکعت ، حمد
يك بار و در رکعت اول ، سوره انشراح يك
بار و در رکعت دوم ، سوره توحيد را سه
بار بخوان و در رکعت سوم سوره والضحي يك
بار و در رکعت چهارم آيه يعلم خائنة
الاعين و ما تخفى الصدور خوانده شود (۵۹۹)
(۶۰۰)

~ . ḥṯṬ ḥṯḥ ḥṯḥ

دو رکعت است که در هر رکعت ، حمد يك
بار و توحيد سه مرتبه و اين آيه را: قال
رب انى وهن العظم منى واشتعل الراس شيبا
و لم اءكن بدعائك رب شقيا ^(٦٠١) بخوان . ^(٦٠٢)

ḥ̣ ḥ̣θḥ̣ ḥ̣ḥ̣ΣΤ .

دو رکعت است ، در هر رکعت ، یک بار
حمد و آیه آمن الرسولرا بخواند. (۶۰۳)

سمت چپ بگوید. همچنین صد بار حمد و شکر خدا بگوید، مردم نیز همصدا با او ذکر بگویند و آنگاه دعا کند، مردم هم دعا کنند و آمین بگویند و بسیار ناله و تضرع نمایند.

۱۱. بهتر است در دعاها، از آنچه از امامان معصوم علیهم السلام نقل شده استفاده شود، از جمله دعای نوزده در صحیفه سجادیه .
۱۲. مستحب است که دعای حضرت علی علیه السلام در مورد باران را بخوانند.

۱۳. چنانچه بعد از خواندن نماز با آن همه مقدمات، دعای ایشان مستجاب شد و باران بارید و سیراب شدند، پس مطلوب حاصل است؛ اگر در استجاب دعا تاءخیر افتاد و باران نبارید، دوباره و سه باره به صحرا برگردند و نماز بخوانند و از رحمت خداوند مایوس نشوند چون برای پیغمبران گذشته همه چنین اتفاقی افتاده که در بار اول باران نباریده و بار دوم یا سوم باریده است. (۶۰۵)

۱۴. بهتر است که نماز باران در وقت نماز عید (یعنی از طلوع خورشید تا ظهر) خوانده شود. (۶۰۶)

۱۵. مستحب است که علاوه بر دگرگون کردن عبا، قسمت بالای عبا را پایین و پایین را بالا قرار دهد و نیز وارونه بپوشد. (۶۰۷)

□ . ūΣΤ : ūzəŭ

امام صادق علیه السلام هر شب برای فرزندش و هر روز برای پدر و مادر خود، دو رکعت نماز می گذارد؛ در رکعت اول ، سوره قدر و در رکعت دوم ، سوره کوثر می خواندند. ^(۶۱۰)

□. ἡ ἁγία εὐαγγέλιον ἡμεῖς ἔχουμεν.

کسی که روز اول رجب ، ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت ، يك مرتبه حمد و سه مرتبه توحید بخواند از فتنه قبر و عذاب روز قیامت محفوظ می ماند. در شب اول رجب نیز بعد از نماز مغرب ، بیست رکعت به حمد و توحید خواندن برای رفع عذاب قبر نافع است .

~ . ıŃΣΤ ēãžĥ θĥ ΠΙΘ ΠΙΘ ēŃŃēđ ēŃŃŃ

شیخ طوسی در مصباح متہجد از حضرت رسول
روایت کرده است کہ ہر کسی کہ در شب ^{صلی اللہ علیہ وسلم}
جمعہ دو رکعت نماز بخواند و در ہر رکعت
، یک مرتبہ حمد و پانزدہ مرتبہ سورہ
زلزلت قرائت کند حق تعالی او را از عذاب
و از ہوسہای روز قیامت ایمن گرداند.

ἡ ἄστυ ἔστιν ἡ ἀστυ

حضرت رضا علیه السلام فرمود: هر گاه که خواستی ازدواج کنی ، از خدا خیر بخواه ؛ سپس اقدام کن . دو رکعت نماز بگذار و دست ها را به درگاه خدا بردار و بگو: خداوندا! من در اندیشه زناشویی ام ، همسری براریم فراهم کن که از نظر اندام و اخلاق ، پاکدامن ، نگهدار مال و آبروی شوهر و از نظر زیبایی و فرزندآوری سرآمد زنان باشد. (۶۶۴)

ἑϋϛ ἡἠἡ ἡἡἡ ἡἡἡ ἡἡἡ . ἡἡἡ

بر ظرف پاک ، به زعفران بنویسد: اعوذ
بکلمات الله و اسمائه كلها عامة من شر
الساعة و الهامة و العين و من شر حاسد
اذا حسدبا حمد و توحيد و معوذتين (ناس و
فلق) و سه آیه از اول سوره بقره و
آیه اللهم اله واحد... تا... يعقلون و
آیه الكرسي و آمن الرسول... تا آخر سوره
و ده آیه از اول سوره آل عمران و ده آیه
از اول سوره نساء و مائده و انعام و
اعراف و آیه سخره و آیه قال موسى ماجئتم
به السحر ان الله سيبطله و الق ما فى يمينك
تلقف ما صنعوا و دو آیه از اول سوره
صافات را بنویسد. سه بار نیز بشوید و با
آب آن وضو سازد و سه کف از آن بر روی و
جسم بمالد و دو رکعت نماز بخواند و جهت
سحر (و امراض) شفا بطلبد. (۶۶۷)

~ . ' ũΣT : zŭBĭ tğĥ

در تاریکی شب دو رکعت نماز بخوان . در
رکعت اول ، حمد و آیه الکرسی و در رکعت
دوم ، حمد و آخر سوره حشر را بخوان ؛ لو
اءنزلنا هذا القرآن علی جبل لراءيته
خاشعاً پس قرآن مجید را روی سر خود بگذار
و بگو بحق هذا القرآن و بحق من اءرسلته
به و بحق كل مؤ من مدحته فيه و بحقك
عليهم فلا احد اءعرف بحقك منك و سپس ده
مرتبه بگو بک یا الله، ده مرتبه بگو: یا
محمد، ده مرتبه یا علی، و ده مرتبه یا
فاطمه ده مرتبه یا حسن ده مرتبه یا حسین
ده مرتبه یا علی بن الحسین ده مرتبه یا
محمد بن علی ده مرتبه یا جعفر بن محمد ده
مرتبه یا موسی بن جعفر ده مرتبه یا علی
بن موسی ده مرتبه یا محمد بن علی ده
مرتبه یا علی بن محمد ده مرتبه یا حسن بن
علی ده مرتبه بالحجة بگو. پس حاجت خود را
بطلب . (۶۱۹)

~ . ' ũ Σ T : 2 F γ "

حضرت رسول ﷺ به آن وصیت فرموده است و دو رکعت می باشد؛ بین نماز مغرب و عشا خوانده می شود. در رکعت اول ، حمد و سیزده مرتبه سوره زلزله و در رکعت دوم ، حمد و پانزده مرتبه سوره توحید را بخوانند. (۶۲۰)

دو رکعت است و مثل نماز صبح می باشد،

و برای احترام به مسجد خوانده می شود.

~ . ÷ÛΣΤ : ÑÛÛËËË ÆÏΘ

دو رکعت است . بعد از نماز دعایی هم
که پیامبر اکرم ﷺ آن را توصیه کرده اند
بخواند: اللهم انی استودعک نفسی و اهلی و
مالی و ذریتی و دنیایی و آخرتی و امانتی
و خاتمة عملی؛ خدایا! من و عیال و
فرزندان و دنیا و آخرت و عاقبت امرم را
به تو می سپارم و تو از آنها مواظبت و
نگهداری بفرما! (۶۲۱)

در کتاب عوارف المعارف روایت شده است
:چون رسول خدا ﷺ از سفر مراجعت می فرمود
ابتدا داخل مسجد می شد و دو رکعت نماز
می خواند، سپس به خانه تشریف می برد.
(۶۲۲)

Ἰσχυροῦ ἰσχυρῶς .

استخاره ای که به واسطه شش تکه کاغذ انجام می گیرد. چون اراده کاری کردی ، تمامی شش کاغذ را آماده کن . در سه تکه از آن بنویس : بسم الله الرحمن الرحيم خيرة من الله العزيز الحكيم لفلان بن فلان افعل ... در سه تکه دگر نیز همان دعا را می نویسی و به جای افعل، لا تفعل بنویس . سپس آن کاغذها را زیر سجاده خود بگذار و دو رکعت نماز بخوان . بعد از فارغ شدن از نماز، سجده کن و در سجده صد مرتبه بگو: استخیر الله برحمته خيرة في عافية پس سر از سجده بردار و نشسته بگو اللهم خلی فی جمیع اموری فی یسر منك و عافية پس دست می زنی به کاغذها و آنها را به هم مخلوط می کنی و یکی ، یکی بیرون می آوری . اگر سه افعل پشت سر هم بیرون آمد، آن عمل مورد نظر را به جا می آوری . و اگر سه لا تفعل بیرون آمد به جا نیاور و اگر یکی افعل بیرون آمد و دیگری لا تفعل پنج رقعته بیرون بیاور و به آن نگاه کن . هر گاه سه افعل و دو لا تفعل آمد عمل را انجام بده و اگر به عکس است ، انجام نده .

(۶۲۴)

ὧ ὈϚ ἰϚ Ὠ ἔϚθϚ ἰϚθ ϚθϚϚϚϚϚ ὨϚϚ ἰϚδϚϚ
 . ὨϚϚ ἰϚ Ϛδρḁ ἰϚ ὧ ϚϚϚ ἰϚ

روز دوشنبه تا طلوع آفتاب و از نهار
 تا ظهر و از ظهر تا عشا.

روز سه شنبه از نهار ظهر تا عصر و از
 عصر تا عشا.

روز چهارشنبه تا ظهر و از عصر تا عشا.
 روز پنج شنبه تا طلوع آفتاب و از ظهر
 تا عشا.

روز جمعه تا طلوع آفتاب و از ظهر تا
 عصر.

روز شنبه تا نهار و از ظهر تا عصر،
 نیکو است . (۶۲۰)

Θῆη ῬῆηΤῆ zῆθ̄ ἰῆΣΤ . . .

امام صادق علیه السلام فرمود: هر گاه قصد کاری
داری دو رکعت نماز بخوان ، سپس حمد و
ثنای خدا را نما و صلوات بفرست و
بگو: اللهم ان كان هذا الامر خيرا لى فى
دينى و دنيائى فيسره لى و ان كان على غير
ذلك فاصرفه عنى؛ خداوندا! اگر اين كار
برای دين و دنيای من خير است ، برايم
ميسر کن ، وگرنه آن را از من دور کن!
(١٢٦)

ᾠὴ ἱερωδῆς ἰσχυρῆς .

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: چون روزی ات کم شود و کارت به پراکندگی گراید، حاجتت را به درگاه حق ببر و نماز استغفار را ترك مکن . نماز استغفار دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد و سوره قدر را بخوان و بعد از قرائت پانزده بار بگو: استغفر الله و بعد به رکوع که رفتی آن را ده بار بگو و مثل نماز جعفر، نماز را تمام کن که همه کارهایت - ان شاء الله - به اصلاح آید! . (۶۲۷)

اول غسل کن و وضو بگیر و چهار رکعت نماز بخوان . در هر رکعت ، يك مرتبه حمد، سه مرتبه سوره توحید و يك مرتبه معوذتین (فلق و ناس) را بخوان و بعد از نماز، هفتاد مرتبه استغفار و ختم به : لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظيم بکن و بعد از بگو: یا عزیز یا غفار اغفرلی ذنوبی و ذنوب جميع الذنوب الا انتپیامبر اکرم ﷺ فرمود: نیست هیچ بنده ای از امت من که این عمل را انجام دهد، مگر اینکه منادی از آسمان ندا کند: ای بنده خدا عملت را از سر بگیر که توبه تو مقبول است و گناه تو آمرزیده شده است ! فرشته دیگر صدا کند از زیر عرش ، ای بنده ! مبارک باد بر تو و اهل تو و ذریه تو . دیگری صدا کند دشمنان تو از تو راضی خواهند شد در روز قیامت . و دیگری صدا کند که ای بنده ما با ایمان می میری و دین از تو گرفته نخواهد شد و قبر تو گشاده و منور خواهد شد. دیگری صدا کند که ای بنده پدر و مادر تو از تو خشنود خواهند شد اگر چه غضبناک بوده باشند و پدر و مادر و ذریه تو بخشیده خواهند شد و خودت در دنیا و آخرت در وسعت روزی خواهی بود. حضرت جبرئیل عَلَيْهِ السَّلَام ندا می کند: من وقت مرگت با ملك الموت می آیم و به تو مهربانی می کنم . صدمه نمی زند به تو اثر مرگ و روح تو به آسانی از بدنت خارج می شود. عرض کردند: یا رسول الله ! اگر کسی این عمل را در غیر ذی القعدة به جا آورد، چطور می شود؟ فرمود: همان طور است که وصف کردم و فرمودند: این کلمات را جبرئیل در معراج به من یاد داد. (٦٢٨)

~ . ṽΣΤ ṽḤḤḤḤḤḤ

وقتی خواستی بخوابی ، نزد خود ظرف آب تمیزی بگذار و رویش را بپوشان و هنگامی که برای نماز شب بیدار شدی ، سه جرعه از آن بنوش و با بقیه آن وضو بگیر و رو به قبله ، اذان و اقامه بگو و دو رکعت نماز به هر سوره ای که خواهی ، بخوان . در رکوع و بعد از آن و در سجده اول و بعد از آن و در سجده دوم و بعد از آن ، در هر يك بيست و پنج مرتبه بگو: یا غیاث المستغیثین. در رکعت دوم نیز مثل رکعت اول ، آن را انجام بده و بعد از سلام رو به آسمان کن و سی مرتبه بگو: من العبد الذلیل الی المولی الجلیل. سپس حاجتت را بخواه که برآورده می شود، ان شاء الله .
(۱۳۰)

زید ابرہہ زئوہ ۱۱۱۱۱ .

هر گاه در خود احساس سستی و بی میلی
(به عبادت) پیدا کردی ، نماز عفو بخوان
و آن دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، يك بار
حمد و يك بار سوره قدر بخوان بعد از آن
پانزده بار بگو: رب عفوك رب عفوك . در
ركوع نیز همین را ده بار بگو و نماز خود
را مانند جعفر تمام کن . (۶۳۲)

ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν ἐκ τῆς ἐπιφάνειας τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

از امام صادق علیه السلام نقل شده است که هر
هیچ مؤمنی چهل روز نمی گذرد، مگر این
که گرفتار وسوسه می شود؛ پس دو رکعت
نماز خوانده و از آن به خدا پناه برد.
حضرت آدم علیه السلام به خداوند از حدیث نفس
شکایت کرد، جبرئیل نازل شد و گفت: لا حول
و لا قوة الا بالله آدم علیه السلام آن را گفت و حدیث
نفس از او برطرف شد و این اصل نزول جمله
لا حول و لا قوة الا بالله است.

تفہؤزق زٹؤز :ؤست .

از امام صادق علیه السلام حدیث است کہ ہر وقت
خواہی وضوی کامل بگیر و دو رکعت نماز
بخوان و بعد از گونہ ہایت را بر زمین
بنہ و چند مرتبہ بگو: یا رب اہکہ نفست
تمام شود و بعد بگو: ای آن کہ عاد و ثمود
را ہلاک کردی و پیش از آن قوم نوح را کہ
راہ ظلم و طغیان سپردند و مؤ تکفہ را کہ
بہ راہ ہوی و ہوس رفتند، نابود ساختی و
عذاب آنہا را فرا گرفت ! اگر فلان کس در
این کاری کہ با من کرد نسبت بہ من ظالم
است مہلتش را سر آور و دربارہ او حکمی
بہ کار ببر! ای اءقرب الاقربین ! (۶۳۴)

z'γθ hūzħ'Ū zŪθ̄ 'ūΣT .''

از نبی اکرم ﷺ روایت شده است که دو رکعت نماز بخوان ، در رکعت اول ، سوره حمد يك بار، سوره کوثر سه بار و در رکعت دوم ، حمد يك بار و معوذتین هر کدام سه بار خوانده شود. (۱۳۵)

ἡ τῆς ἰουδαίας ἡ ἑστῆς . . .

از امیرالمؤمنین علیه السلام نقل است که اگر از خدا فرزند می خواهی ، وضوی کاملی بگیر و دو رکعت نماز خوب بخوان و بعد از آن به سجده برو و هفتاد و یک بار استغفر الله بگو! سپس با همسرت آمیزش کن و بگو: خداوندا! فرزندی به من بده که نام پیغمبر تو محمد صلی الله علیه و آله را بر او نهم! خداوند به او فرزندی خواهد داد. (۶۳۶)

~. 'ũΣT :hT'θI zÛθ̄ t̄zhpÛy

دو رکعت است ؛ در رکعت اول ، يك حمد و ده بار: رب اغفرلی و لوالدی للمؤ منین يوم يقوم الحساب و در رکعت دوم حمد و ده بار: رب اغفرلی و لوالدی و لمن دخل بیتی مومنا و للمؤ منین و المؤمنات (٦٤١) بخوان . بعد از سلام نیز ده بار بگو: رب ارحمهما کما ربیانی صغیرا . (٦٤٢) (٦٤٣)

~ . ' ũΣΤ : υεεθΑ

از امام صادق علیه السلام روایت است که گرسنه دو رکعت نماز بخواند و بگوید: رب اءطعمنی فانی جامع. خداوند بی درنگ اطعامش می کند. از آن حضرت نقل است که پشت سر مؤمن دعا کردن ، روزی را جلب و بلا را رفع می کند. (۶۴۴)

~ . ' ũ Σ T ' z ħ ũ z ' ũ Δ I ũ Y

از امام صادق عليه السلام روایت است که سوره حمد و آیه الكرسي و نیز سوره های قدر، یس ، واقعه ، حشر، تبارک و توحید را با زعفران بنویس ، بعد با آب زمزم ، باران یا آب تمیز بشوی ؛ بعد دو مثقال کندر و ده مثقال عسل در آن بریز و آن را شب در زیر آسمان بگذار و بر روی ظرف آن سرپوش آهنی بگذار. سپس در آخر شب دو رکعت نماز بخوان ، در هر رکعت ، پنجاه بار حمد و توحید بخوان و پس از نماز آن را بنوش که برای حافظه بسیار مفید و مجرب است . ان شاء الله تعالی .

~ . ' ũ Σ Τ : z Ũ θ ~ ¯ C F Y } Å θ ±

در شب یا روز جمعه چهار رکعت ، نماز
بگزار و در رکعت اول ، حمد و سوره یس و
در رکعت دوم ، سوره دخان و در رکعت سوم
، سوره سجده و در رکعت چهارم ، سوره
تبارک را بخوان ؛ بعد از سلام ، خدا را
حمد و ثنا بگو و بر محمد ﷺ و آل او درود
بفرست و صد بار برای مؤمنان استغفار کن
و بعد بگو: خداوندا! مرا برای همیشه از
گناهان حفظ کن و بازدار از این که خود
را در کارهای بیهوده به رنج افکنم !

ṭhRεΣÃ {h# Ūh2. zŪθ̄ :ŭΣT . ˆ

دو رکعت می باشد؛ بعد از نماز دستها را به آسمان بردار و بگو: یا عالم الغیب و السائر یا مطاع یا سلیم یا الله یا الله یا الله یا هازم الاحزاب لمحمد یا کائد فرعون لموسی یا منجی عیسی من ایدی الظلمة یا مخلص قوم نوح من القرى یا راحم عبده یعقوب یا کاشف ضر اءیوب یا منجی ذی النون من الظلمات یا فاعل کل خیر یا هادیا الی کل خیر یا آمرا بکل خیر....
پس بر محمد و آله درود فرست . (۶۴۰)

ùŋəə ʃhʌ ũhʒ. zŨə̄ ː ũ□ □. ˘ ˘

دو رکعت است؛ بعد از نماز
بگو: خداوندا! تو که گمشده را باز می
گردانی و از گمراهی به هدایت می آوری،
گمشده ام را به من بازگردان که آن از
احسان توست. (۶۴۶)

۷- آداب معنوی آداب روزه

۱. مستحب است که روزه دار، نماز مغرب و عشاء را پیش از افطار کردن بخواند. ولی اگر کسی منتظر اوست یا میل زیادی به غذا دارد که نمی تواند با حضور قلب، نماز بخواند، بهتر است اول افطار کند ولی به قدری که ممکن است نماز را در وقت فضیلت آن به جا آورد. (۶۴۷)
۲. برای مسافری که در سفر، کاری را که روزه را باطل می کند انجام داده باشد و پیش از ظهر به وطنش یا به جایی که می خواهد ده روز بماند برسد، مستحب است که اگر چه روزه نیست از کاری که روزه را باطل می کند، خودداری نماید.
۳. همچنین برای مسافری که بعد از ظهر به وطنش یا به جایی که می خواهد ده روز در آنجا بماند برسد، مستحب است کاری که روزه را باطل می کند، انجام ندهد.
۴. همچنین برای مریضی که پیش از ظهر خوب شود و کاری که روزه را باطل می کند، انجام داده باشد، مستحب است از کاری که روزه را باطل می کند، خودداری نماید.
۵. همچنین برای مریضی که بعد از ظهر خوب شده است، مستحب است از کاری که روزه را باطل می کند، خودداری کند. این عمل مستحبی، برای زنی هم که در بین روز از خون حیض یا نفاس پاک شود، صدق می کند. کافری هم که در روز ماه رمضان، مسلمان شود، مستحب است این عمل را انجام دهد. (۶۴۸)
۶. اگر به علت بیماری و یا حیض و نفاس روزه رمضان امسال از مکلف فوت شود و قبل از آن که آن را قضاء کند، از دنیا برود

مستحب است برایش نایبی را استیجار کنند. (۶۴۹)

۷. در روزه مستحبی اگر برادر مؤمن شخص مکلف، او را به غذا دعوت کرد، مستحب است دعوت او را قبول کند و در بین روز افطار کند.

۸. مستحب است که انسان برای روزه های مستحبی سفارش شده، اگر نتوانست آنها را به جا بیاورد قضا کند و اگر اصلاً نتوانست روزه بگیرد برای هر روز، يك مد طعام یا ۱۲/۶ نخود نقره به فقیر بدهد.

روزه های مستحبی روزه تمام روزه های سال، غیر از روزه های حرام و مکروه (که ان شاء الله خواهد آمد) مستحب است؛ ولی برای بعضی از روزها بیشتر سفارش شده است. از آن جمله است:

۱. پنج شنبه اول و پنج شنبه آخر هر ماه و چهارشنبه اولی که بعد از روز دهم ماه است.

۲. سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم هر ماه (ایام البیض).

۳. تمام ماه رجب و شعبان و بعضی از این دو ماه اگر چه يك روز باشد.

۴. روز عید نوروز.

۵. روز بیست و پنجم (دحوالارض) و بیست و نهم ذی القعدة.

۶. روز اول تا روز نهم ذی حجه (روز عرفه).

۷. عید سعید فطر (۱۸ ذی حجه).

۸. روز اول و سوم محرم.

۹. میلاد مسعود پیغمبر اکرم ﷺ (۱۷ ربیع الاول). (۶۵۰)

۱۰. روز مبعث حضرت رسول اکرم ﷺ (۲۷ رجب). (۶۵۱)

۱۱. روز بیست و چهارم ذی حجه (روز مباهله). (۶۵۲)

۱۲. روزه هر پنج شنبه و جمعه. (۶۵۳)

τ'γθ σ̄̄ βζ̄̄ εε̄̄ ḥūyēθθε

۱. دوا ریختن به چشم .
۲. سرمه کشیدن در صورتی که مزه یا بوی آن به حلق برسد.
۳. انجام دادن هر کاری که باعث ضعف شود؛ مثل خون گرفتن و حمام رفتن .
۴. انفیه کشیدن اگر نداند که به حلق می رسد، مکروه می باشد ولی اگر بداند به حلق می رسد، جایز نیست .
۵. بو کردن گیاههای معطر.
۶. نشستن زن در آب .
۷. استعمال شیاف .
۸. تر کردن لباسی که در بدن است .
۹. کشیدن دندان و هر کاری که به واسطه آن از دهان ، خون بیاید.
۱۰. مسواک کردن با چوب تر.
۱۱. مکروه است که انسان بدون قصد بیرون آمدن منی ، زن خود را ببوسد یا کاری کند که شهوت خود را به حرکت در آورد. (۶۵۴)
۱۲. سخن بیهوده گفتن ، یعنی کلامی که فایده دینی برای او ندارد مکروه است همچنین گوش دادن به چنین کلامی کراهت دارد. (۶۵۵)
۱۳. مسافر و کسی که از روزه گرفتن عذر دارد، مکروه است در روز ماه رمضان جماع نماید و در خوردن و آشامیدن کاملاً خود را سیر کند. (۶۵۶)
۱۴. سفری که به خاطر فرار از روزه باشد، مکروه است. (۶۵۷)

ṭyʾeθa zūU ṭʾyθ

- روزه عید فطر و قربان حرام می باشد.
همچنین روزه گرفتن در روزهایی که در زیر
آمده است ، مکروه می باشند:
۱. روزه روز عاشورا، مکروه است .
 ۲. روزه روزی که انسان شك دارد روز
عرفه است یا عید قربان ، مکروه است .
 ۳. روزه روز عرفه در صورتی که باعث
ضعف او شود و نتواند دعاهای روز عرفه را
بخواند، مکروه است . (۶۵۸)
 ۴. روزه گرفتن استحبابی میهمان ، بدون
اجازه میزبان کراهت دارد. (۶۵۹)
 ۵. روزه گرفتن مستحبی فرزند، بدون اذن
پدر مکروه می باشد. (۶۶۰)
 ۶. روزه گرفتن با وجود نهی مادر،
مکروه می باشد. (۶۶۱)
 ۷. روزه گرفتن استحبابی زن بدون اذن
شوهر همچنین روزه گرفتن بنده و کنیز
بدون اذن مولی مکروه می باشد. (۶۶۲)

آداب خمس و زکات

۱. اگر انسان از غیر کسب ، مالی به دست آورد مثلا چیزی به او ببخشند؛ و این مال از مخارج سالش زیاد آمد مستحب است که خمس آن را بدهد. (۶۶۳)
۲. اگر انسان ارثی از خویشاوندی دور ببرد و نداند چنین خویشی دارد، و از مخارج سالش نیز زیاد بیاید، مستحب است خمس آن را بدهد. (۶۶۴)
۳. چیزی را که انسان ، بابت زکات به فقیر می دهد، لازم نیست به او بگوید که زکات است ؛ بلکه اگر فقیر خجالت بکشد، مستحب است به طوری که دروغ نشود به اسم پیشکش بدهد، ولی باید قصد زکات نماید. (۶۶۵)
۴. بعد از جدا کردن زکات ، لازم نیست فوراً آن را به مستحق بدهد؛ ولی اگر به کسی که می شود زکات داد، دسترسی دارد، احتیاط مستحب است که دادن زکات را به تاءخیر نیندازد. (۶۶۶)
۵. مستحب است که انسان زکات گاو، گوسفند و شتر را به فقیرهای آبرومند بدهد، در دادن زکات نیز خویشان خود را بر دیگران ، و اهل علم و کمال را بر غیر آنان و کسانی را که اهل سؤال نیستند بر اهل سوال ، مقدم بدارد. اگر دادن زکات به فقیری که از جهت دیگری بهتر است ، مستحب می باشد زکات را به او بدهد. (۶۶۷)
۶. بهتر است که زکات را آشکارا و صدقه مستحبی را مخفی بدهند. (۶۶۸)
۷. اگر کسی موقع غروب شب عید فطر، زکات فطره بر او واجب نیست ، تا بیش از ظهر روز عید، شرطهای واجب شدن فطره در او پیدا شود، مستحب است که زکات فطره را بپردازد. (۶۶۹)

۸. کسی که فقط به اندازه يك صاع (تقریباً سه کیلو) گندم و مانند آن دارد، مستحب است که زکات فطره را بدهد. (۶۷۰)
۹. احتیاط مستحب است که زکات فطره را فقط به فقراى شیعه بدهد. (۶۷۱)
۱۰. مستحب است که در دادن زکات فطره ، خویشان فقیر خود را بر دیگران مقدم دارد، بعد همسایگان فقیر را، سپس اهل علم فقیر را؛ ولی اگر دیگران از جهتی برتری داشته باشند، مستحب است که آنها را مقدم بدارد. (۶۷۲)
۱۱. مکروه است که انسان از مستحق ، درخواست کند که زکاتی را که از او گرفته به او بفروشد. (۶۷۳)

آداب خرید و فروش

۱. مستحب است که انسان آگاه باشد از احکام شرعی تجارتی که مشغول آن است برای این که عقد صحیح و فاسد را از یکدیگر بشناسد. (۶۷۴)

۲. مستحب است که انسان بین مشتریان خود فرق نگذارد و با همه مشتریان به یک نحو رفتار کند و در نرخ جنس با همه آنها، به انصاف رفتار کند. (۶۷۵)

۳. مستحب است که اگر مشتری یا فروشنده از معامله ای که کرده اند، پشیمان شدند و از دیگری درخواست به هم زدن معامله را کردند، دیگری بپذیرد و معامله را بر هم بزند. (۶۷۶)

۴. مستحب است که با بائع (فروشنده) متاع خود را برای جلب مشتری ناآگاه که از باطن کار خبر ندارد، زینت ندهد. ولی اگر زینت متاع در بین مردم مطلوب باشد، مانعی ندارد. (۶۷۷)

۵. مستحب است که اگر متاع، عیبی دارد آن را برای مشتری بیان کند چه عیب ظاهری باشد و چه عیب باطنی. (۶۷۸)

۶. مستحب است که در خرید و فروش، هیچ یک از مشتری و فروشنده سوگند نخورند. (۶۷۹)

۷. مستحب است که در خرید و فروش سختگیری نشود و آسان گرفته شود (به اصطلاح عامیانه چانه زده نشود). خصوصاً در خریدن وسایل عبادت مثل چیزهایی که برای حج می خرنند (لباس احرام، گوسفند قربانی) یا پارچه کفن و سجاده و تسبیح که در اینها آسان گرفتن، ثوابش بیشتر و استحبابش شدیدتر است. (۶۸۰)

۸. مستحب است که مشتری بعد از خریداری، سه مرتبه تکبیر بگوید و سپس شهادتین

را یاد کند. همچنین سزاوار است که بعد از تکبیر و شهادتین ، این دعا را بخواند اللهم انی اشتهرته .. یعنی پروردگارا! من این متاع را خریده ام و از خیر تو در آن می طلبم ، پس برای من در آن خیری قرار ده ، خداوندا! من این مال را خریداری کرده ام و از فضل تو در آن می طلبم ، پس برای من در آن ربحی (سودی) قرار ده ، خدایا! من این مال را خریده ام و در آن از رزق و روزی تو می طلبم ، پس برای من در این مال ، روزی قرار ده . (۶۸۱)

۹. مستحب است که هر يك از بايع (فروشنده) و مشتری ، مال دیگری را کمتر بگیرد و مال خود را زیادتر بدهد. (۶۸۲)

۱۰. مستحب است که هر يك از بايع و مشتری ، متاع خود را تعریف و متاع دیگری را بدگویی نکند. (۶۸۳)

۱۱. مستحب است که از مشتریان مؤ من ، موقعی که آذوقه و خوراک برای خود و خانواده اشان خریداری می کنند، سود گرفته نشود. (۶۸۴)

۱۲. مستحب است از کسی که بايع به او وعده احسان و نیکی داده است ، سود گرفته نشود؛ مثلا بايع (فروشنده) به مشتری بگوید: (بیا از من بخر که احسان به تو می کنم) در این صورت مستحب شدید است که سودی از مشتری گرفته نشود. (۶۸۵)

۱۳. مستحب است که چه برای تاجر و چه غیر تاجر، چه بازاری و چه مردم عادی ، زود به بازار نرود و دیر از بازار نیاید. به این دلیل که در روایت آمده است که بازار، جای شیاطین است ؛ همان طور که مسجد جای ملائکه هاست . (۶۸۶)

۱۴. مستحب است که با مردمان پست فطرت ، معامله نشود.

۱۵. مستحب است که با کسانی که در کسبشان برکت نیست و به اصطلاح معروف ، شانس ندارند و به هر کاری دست می زنند نفعی در آن نمی بینند و دنیا از آنها رو برگردانده است ، معامله نشود.
۱۶. مستحب است که با کسانی که مرض و نقص بدنی دارند مثل کور، لنگ و کسی که مرض خوره یا پیسی دارد، معامله نشود.
۱۷. مستحب است که با کفار ذمی که در ذمه حکومت اسلامی می باشند، معامله نشود.
۱۸. مستحب است با کسانی که اموالشان شبه ناک است مثل ستمکاران ، معامله نشود.
۱۹. مستحب است کسی که وزن نمودن یا کیل نمودن را بلد نیست ، عهده دار این کار نشود.
۲۰. مستحب است که از طلوع فجر (سپیده صبح) تا طلوع آفتاب ، خرید و فروش و تجارت نکنند؛ زیرا وقت مزبور، وقت دعا و مسئلت از خداوند متعال است .
۲۱. مستحب است که مؤ من در معامله برادر مؤ منش وارد نشود چه در خرید و چه در فروش .
۲۲. مستحب است که صحرانشین و یا روستانشین ناآشنا، متاعی را که از محل خود، برای فروختن به شهر می آورد، یک شهرنشین ، وکیل برای فروش آن نشود.
۲۳. مستحب است که به پیشواز کاروانی که از روستا حرکت کرده و به طرف شهر می آید نروند و با آنها خرید و فروش نکنند (قبل از رسیدن کاروان به شهر). (۶۸۷)
۲۴. مستحب است که طعام (گندم ، جو، خرما، کشمش ، روغن حیوان ، روغن زیتون و نمک) را به امید اینکه گران شود بفروشند، احتکار نکنند. البته در صورت نیاز مردم به طعام ، احتکار حرام می باشد. (۶۸۸)

۲۵. مستحب است که در اجناسی که در بعضی از شهرها، عددی فروخته می شوند - مثل تخم مرغ و گردو - ربا گرفته نشود. (۶۸۹)

۲۶. برای مشتری مستحب است که متاع کشیدنی یا پیمانه ای را قبل از تحویل گرفتن آن نفروشد. (۶۹۰)

۲۷. تجارت کردن در جایی که غرض از تجارت و خرید و فروش این است که خانواده اش را در رفاه و آسایش بیشتر قرار دهد، مستحب می باشد. (۶۹۱)

۲۸. در موردی که شخص بخواهد به مؤمنین، سود و نفع برساند، تجارت کردن مستحب است. (۶۹۲)

۲۹. تجارت کردن در موردی که شخص بخواهد به وسیله تجارت، به فقرایی که احتیاجشان به حد اضطرار نرسیده، نفعی برساند، مستحب است. (۶۹۳)

۳۰. مستحب است که انسان در طلب رزق و روزی میانه رو باشد، نه تنبلی و سهل انگاری کند و نه حرص بورزد. (۶۹۴)

ḡyθI y hzθϣ ṽūVyθθz

۱. مکروه است که فروشنده ، جنس خود را ستایش کند. (۶۹۵)
۲. مکروه است که مشتری جنسی را که می خواهد بخرد، مذمت کند. (۶۹۶)
۳. مکروه است که هنگام خرید و فروش ، هر يك از مشتری یا فروشنده ، سوگند یاد کنند؛ چرا که سوگند دروغ حرام است. (۶۹۷)
۴. کراهت دارد که فروشنده جنس را در جایی که در اثر تاریکی یا دلیل نقص کالا مشخص نمی شود، بفروشد. (۶۹۸)
۵. کراهت دارد که بدون ضرورت و احتیاج ، از مؤمن سود گرفته شود. (۶۹۹)
۶. سود گرفتن از کسی که به وی وعده احسان داده شده است ، کراهت دارد؛ مگر آنکه چاره ای از گرفتن فائده و سود نداشته باشد. (۷۰۰)
۷. مکروه است که معامله را بین طلوع فجر و طلوع خورشید، انجام دهند.
۸. مکروه است که انسان قبل از سایر کسبه ، داخل بازار شود و بعد از همه بیرون برود. (۷۰۱)
۹. کراهت دارد که انسان با فرومایگان و کسانی که از بیهوده سخن گفتن و نحوه قضاوت دیگران درباره خود پروا ندارند، معامله کند. (۷۰۲)
۱۰. کراهت دارد که انسان بدون داشتن تخصص و آگاهی متعرض کیل و وزن مکیل و موزون و شمارش شمردنیها و مساحت متر کردنیها شود. (۷۰۳)
۱۱. مکروه است که بعد از عقد معامله ، خریدار از فروشنده بخواهد قیمت معین شده را کم کند. (۷۰۴)

۱۲. وارد شدن در معامله ای که قبلاً مؤمنی گفتگویش را انجام داده و می خواهد آنرا بخرد، مکروه است. (۷۰۰)
۱۳. از خرید و فروش ها و تجارت مکروه ، صرافی کردن است ؛ چرا که در روایت آمده است که صراف به واسطه عمل مزبور، از ربا محفوظ نیست. (۷۰۶)
۱۴. کفن فروشی نیز کراهت دارد. علت کراهت آن این است که کفن فروش همواره آرزوی مرگ مردم یا شیوع بیماری عمومی از قبیل وبا که مرگ عده ای را به دنبال دارد، می کند تا بدان وسیله ، سود برد. (۷۰۷)
۱۵. غلام فروشی نیز کراهت دارد. در روایتی از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله چنین وارد شده است که : بدترین (کم خیرترین و کم برکت ترین) مردم ، کسی است که مردم فروشی کند. (۷۰۸)
۱۶. احتکار طعام از تجارتهای مکروه است در صورتی که مردم به آن احتیاج نداشته باشند وگرنه حرام می باشد. (۷۰۹)
۱۷. از شغلها و تجارتهای مکروه دیگر ذبح کردن حیوانات است (البته قصابی کردن برای فروش گوشت ، مکروه نمی باشد). به دلیل این که در روایت آمده است که این کار، سبب سنگدلی و بی رحمی می شود و در روایت وارد شده است کسی که سنگدل باشد، از رحمت خدا دور است. (۷۱۰)
۱۸. از تجارتهای مکروه دیگر، جهانندن حیوان نر بر ماده است ؛ به دلیل پستی کسب به آن (که به این صورت است : کسی که حیوان نر دارد آن را اجاره دهد برای جهانندن بر ماده تا آبستن شود و در عوض آن مزد بگیرد).
۱۹. معامله با مالی که اطفال به دست می آورند، مکروه است البته در صورتی که معلوم نباشد طفل ، مال را از چه راهی به

دست آورده است (از راه حلال یا حرام).
زیرا این احتمال وجود دارد که این مال
از راه حرام باشد. ^(۷۱۱)

۲۰. معامله کردن با کسی که از حرام
اجتناب نمی کند، یعنی در معاملاتش نسبت
به حرام بی باک است، کراهت دارد. ^(۷۱۲)

۲۱. از شغل های مکروه این است که شخص
کار خود را، خرید و فروش گندم و جو و
مانند اینها قرار دهد. ^(۷۱۳)

آداب مسافرت

۱. سفر باید با سلامتی ، جهاد با غنیمت و حج با بی نیازی همراه باشد. در حدیث شریفی به نقل از امام جعفر صادق علیه السلام آمده است: *استسافروا تصحوا و جاهدا تغنموا و حجوا تستغنوا*. سفر کنید تا سالم بمانید و جهاد کنید تا غنیمت بگیرد و حج کنید تا بی نیاز گردید. ^(۷۱۴)

۲. پیش از سفر باید همراه بگزینی . اسلام چندین ویژگی برای همراهان سفر برشمرده است :

الف) دوستت همسنگ تو باشد. در حدیثی آمده است که نباید همراه کسی شوی که بر تو انفاق می کند؛ زیرا موجب خواری مؤمن است .

ب) به مسافر، فرمان داده شده است که دوستانش کمتر از هفت نفر باشند. در حدیثی آمده است که بهترین دوستان نزد خدا، چهار تن هستند و هیچ گروهی از هفت تن ، تجاوز نکردند، مگر آن که غوغایشان فزونی یافت .

ج) دستور شده است که با دوستان به مهربانی رفتار کنید. ^(۷۱۵)

۳. دستور داده شده است به مسافر که برای سفرش ، توشه بردارد. این کار از شرافت مرد به شمار آمده است . در حدیثی آمده است که شش امر از جوانمردی است - سه امر در حضر و سه امر در سفر - در حضر تلاوت قرآن و آباد کردن مساجد و برادر دینی گرفتن و خوش اخلاقی و شوخی در اموری که خدا عصیان نشود، در حدیث دیگری آمده است هنگامی که علی بن الحسین علیه السلام قصد سفر حج یا عمره می کرد، بهترین توشه را از بادام ، شکر، آشامیدنی ترش و شیرین برمی گرفت .

از امام صادق علیه السلام نقل شده است که فرمود: لقمان در سفارشهای خود به پسرش می گفت: پسرم! با شمشیر، کفش، عمامه، خیمه، مشک، نخ و سوزن به سفر برو. داروهایی را با خود بگیر که تو و همراهانت را سود بخشد و با دوستانت همراهی کن، مگر در معصیت خداوند.

همچنین مستحب است که فرد قدری خاک شفا با خود بردارد. (۷۱۶)

۴. مستحب است که مسافر بر خدا توکل کرده سفرش را بر اساس وسوسه های شیطانی و بدبینی هایی که اول در دل دامن می زند، به تاءخیر نیندازد. (۷۱۷)

۵. مستحب است برای مسافر که هر گاه به سفر می رود، این آیه را بخواند؛ زیرا حضرت صادق علیه السلام هر گاه پای در رکاب می نهاد، می گفت: سبحان الذی سخرلنا هذا و ما کنا له مقرنین و هفت بار می فرمود: سبحان الله هفت بار نیز می فرمود: الحمد لله هفت بار هم می فرمود: لا اله الا الله. (۷۱۸)

۶. شایسته است شخص مسافر، به هزینه خود توجه داشته باشد. (۷۱۹)

۷. مسافرت باید به طور کلی با میانه روی همراه باشد؛ ولی در حج و عمره مستحب است که با گشاده دستی عمل گردد. (۷۲۰)

۸. هنگامی که مسافر وارد شهری شد، مستحب است که به هنگام دیدن شهر، دعایی را بخواند که در وصیت پیامبر صلی الله علیه و آله به علی علیه السلام آمده است: اللهم انی اسئلك خیرها و اعوذبك من شرها، اللهم حببنا الی اهلها و حبب صالحی اهلها الینا.

خدایا! خیر آن را از تو می خواهم و از شر آن به تو پناه می برم، خداوندا! ما را محبوب اهالی آن گردان، و صالحان آن را دوست ما کن. (۷۲۱)

۹. مستحب است که شخص برای بازگشت از سفر، شتاب کند. از امام سجاد علیه السلام نقل است که فرمود: سفر بخشی از دوزخ است، پس هر گاه کسی سفرش را به انجام رساند، به شتاب به سوی خانواده اش بازگردد. (۷۲۲)

۱۰. مستحب است که انسان از همان راهی باز نگردد که رفته است، بلکه چنانچه اگر دو راه وجود دارد راه دیگری را برگزیند. (۷۲۳)

۱۱. مستحب است که مسافر با هدیه ای به خانه باز گردد، ولو قدر و قیمت آن ناچیز باشد. (۷۲۴)

۱۲. مستحب است که مؤمنان به ویژه در سفر حج، مسافرشان را یاری رسانند. همچنین مستحب است که مؤمنان به خانواده حاجیان توجه داشته باشند و آنان را زیارت کرده و در صورت نیاز به ایشان خدمت کنند. در روایتی آمده است: کسی که عهده دار خانواده و اموال یک حاجی گردد، همچون حاجی اجر می برد، گویی که خود شخصا به حج رفته است. (۷۲۵)

۱۳. مستحب است که به هنگام بازگشت حاجی به دیار خود، به دیدار او روند. در حدیثی آمده است: کسی که حاجی را دیدار کند و با او دست دهد، مانند کسی است که حجرالاسود را به دست گرفته است. (۷۲۶)

۱۴. در وصیت فراگیری از لقمان حکیم، نکاتی آمده است که مسافر به ویژه حاجی را در این سفر الهی سود می رساند. از امام صادق علیه السلام روایت است که فرمود: لقمان به فرزندش گفت: هر گاه با گروهی سفر کردی، در هر امر خود و ایشان، زیاد رایزنی کن و لبخند فراوان بر چهره ظاهر ساز و در توشه ات میان آنها بخشنده باش. هر گاه تو را خواندند بدیشان پاسخ گو. هر گاه از تو طلبیدند، یاریشان رسان.

سکوت فراوان به کار بند و نماز بسیار به جای آور. در مرکب ، آب و توشه به همراهانت ایثار کن و هر گاه تو را به گواهی بر حقی خواستند بدیشان گواهی ده . هر گاه از تو مشورت جستند، اندیشه ات را کامل به کار انداز. قبل از درنگ و تفکر تصمیم مگیر. در مشورت زود پاسخ مگو، تا ابعاد گوناگون آن را نیک بدانی . در حالی بخواب ، بخور و نماز بگذار، که اندیشه و حکمتت را در مشورت به کار می بندی . کسی که نصیحتش را برای کسی که از او مشورت خواسته ، خالص نگرداند، خداوند اندیشه اش را از او بستاند و امانت را از او برگیرد. هر گاه دوستانت را دیدی که راه می روند، تو نیز با آنها راه برو. هر گاه که دیدی که ایشان کار می کنند، تو نیز با آنان به کار پرداز و هر گاه صدقه و قرض دادند تو نیز بده . سخن کسی را که از تو بزرگتر است بشنو. هر گاه به تو فرمانی دادند، یا از تو چیزی خواستند، در پاسخ ایشان آری گو و از گفتن نه پرهیز؛ چرا که نه ناتوانی است و موجب نکوهش . هر گاه در راه سرگردان شدید، فرود آید و هر گاه تردید کردید، بایستید و تدبیری بیاندیشید. اگر يك نفر را تنها دیدید، پیرامون راه از او پرسید و از وی راهنمایی مجویید؛ زیرا يك نفر در بیابان مشکوک است ، شاید که جاسوس دزدان باشد یا شیطانی که شما را به تحیر کشد. از دو شخص نیز پرهیزید، مگر این که نظرتان غیر از این باشد، چه ، عاقل هنگامی که به چشم ، چیزی را ببیند حق را از آن باز شناسد و حاضر، چیزی را می بیند که غایب نمی بیند.

پسرم ! هر گاه وقت نماز شد، آن را برای چیزی به تاءخیر مینداز. نماز بگذار

و راحت شو که آن دینی است بر عهده تو. نماز را به جماعت برپا کن ، اگر چه بر نوک پیکانی . اگر خواستید فرود آیید، در سرزمینی فرود آیید که رنگش نکوتر و خاکش نرمتر و گیاهش بیشتر باشد و هر گاه فرود آمدی ، پیش از آن که بنشینی ، دو رکعت نماز بگزار و زمینی را که بدان درآمدی وداع گو و به آن و اهالیش درود فرست ؛ زیرا هر سرزمینی را فرشتگانی است . اگر پیش از آنکه خوراکی بخوری ، توانستی ، آن را با دادن صدقه آغاز کنی ، پس این کار را انجام بده . مادام که سواره هستی ، قرآن بخوان و به هنگام کار تسبیح بگو. به هنگام بیکاری دعا بخوان . از حرکت در اول شب پرهیز و در آخر شب ، ره بپوی و مبادا که در راه ، صدای خویش بلند کنی . (۷۲۷)

۱۵. از حضرت صادق علیه السلام نقل است که کسی نباید سفر کند، مگر برای سه چیز: سفری که توشه آخرت در آن حاصل شود، یا سفری که باعث مرمت امور معاش و زندگی گردد، یا سفری که برای سیر و لذت حلال باشد.

۱۶. در حدیثی آمده است که محمد بن مسلم از حضرت صادق علیه السلام پرسید که به زمینی می روم که در آنجا به غیر از برف و یخ چیزی نیست . در ادامه حدیث آمده است که حضرت فرمودند: به چنین زمینی نرو، که دینت در آنجا هلاک می شود. (۷۲۸)

۱۷. در احادیث آمده است که روزهای شنبه ، سه شنبه و پنج شنبه برای مسافرت خوب می باشند. سه شنبه ، روزی است که خداوند در آن روز، آهن را برای داوود علیه السلام نرم کرد. در روایت آمده است که اگر روز شنبه سنگی از کوهی بگردد، خداوند آن را به جای خود برگرداند و روز پنج شنبه هم روزی است که پیامبر صلی الله علیه و آله در آن

روز به سفر می رفتند و می فرمودند که روز پنج شنبه را خدا و رسول و ملائکه دوست می دارند.

۱۸. از امام صادق علیه السلام منقول است که سفر کردن و سعی در حوائج در بامداد روز جمعه مکروه است؛ چون ممکن است که از نماز باز بماند. اما بعد از نماز، برای تبرک خوب است.

۱۹. در روایتی آمده است که روز دوشنبه، به دلیل رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله در آن روز برای مسافرت خوب نمی باشد.

۲۰. در روایات معتبر آمده است که سفر کردن در هنگامی که در عقب می باشد، عاقبت خوبی ندارد.

۲۱. روز چهارشنبه نیز برای مسافرت نیکو نیست.

۲۲. مستحب است که مسافر برای رفع نحوستهای سفر، صدقه بدهد و هنگام سفر دعاهای وارده را بخواند. (۷۲۹)

۲۳. مستحب است که مسافر موقع بیرون رفتن غسل کند و دعای مربوطه را بخواند، همچنین دو رکعت نماز بگزارد. (در رکعت اول توحید و در رکعت دوم سوره قدر). بعد از نماز دعای وارده را نیز بخواند. (۷۳۰)

۲۴. مستحب است وقتی انسان برای مسافرت از خانه بیرون می رود عمامه به سر ببندد که در حدیثی از حضرت صادق علیه السلام آمده است هر کس این کار را انجام می دهد ضامن او هستم تا سالم به اهل خود برگردد. و از امام موسی علیه السلام آمده است که من ضامنم تا او را دزد و غرق شدن و سوختن پیش نیاید. (۷۳۱)

۲۵. پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: اگر مسافرت شما پیاده می باشد خوب است که کمر را محکم بندید تا آن که پیاده رفتن بر شما آسان شود و در جایی دیگر فرمودند: بر شما باد به راه رفتن در شب که زمین در شب پیچیده

می شود و از آن فرود میایید که محل درندگان و ماران است . از امیرالمؤمنین علیه السلام منقول است که هر کس در سفر راه را گم کرد فریاد بزند: یا صالح اءغثنی به درستی که از برادران مؤمن شما از جنیان شخصی هست که صالح نام دارد به خاطر خدا در شهرها می گردد و چون صدای شما را می شنود جواب می گوید و شما را راهنمایی می کند. (۷۳۲)

۲۶. از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام منقول است که چون حضرت رسول صلی الله علیه و آله در سفرها به سرآشویی می رسیدند سبحان الله می گفتند و چون به سر بالا می رسیدند: الله اکبر می گفتند. (۷۳۳)

آداب غذا خوردن

۱. خوردن چاشت در بامداد.
۲. كوچك گرفتن لقمه هنگام خوردن غذا .
۳. خوب جویدن غذا .
۴. نگاه نکردن به دیگرانی که بر سر سفره نشسته اند.
۵. نخوردن غذای بسیار گرم .
۶. ندمیدن (فوت نکردن) در طعام گرم .
۷. خوردن غذای سرد.
۸. نبریدن نان با کارد.
۹. پاك نکردن استخوان .
۱۰. نخوردن غذا به کمتر از سه انگشت .
۱۱. دراز نکردن دست به ظرف دیگران بر سر سفره .
۱۲. لیسیدن انگشتان .
۱۳. نخوردن غذا در حال جنابت ؛ اگر می خواهید در حال جنابت آب یا غذا بخورد، وضو بگیرد.
۱۴. ترك نکردن خوردن غذا در شب .
۱۵. لیسیدن ظرف غذا.
۱۶. خوردن غذا با تمام انگشتان .
۱۷. پاك نکردن دست با دستمال ؛ وقتی چیزی از طعام به انگشتان چسبیده باشد.
۱۸. نخوردن غذا، مگر در حال گرسنگی .
۱۹. گفتن بسم الله الرحمن الرحيم هنگام شروع غذا.
۲۰. دست بکشد از غذا؛ وقتی که هنوز سیر نشده است .
۲۱. شستن دست ، قبل از خوردن غذا .
۲۲. نشستن روی پای چپ در هنگام خوردن غذا .
۲۳. پیش از مهمانان شروع نمودن به غذا توسط صاحب خانه .
۲۴. بهتر است هنگام غذا خوردن دو زانو بنشینند.

۲۵. خوردن غذا با دست راست .
۲۶. نخوردن غذا در حال خوابیده .
۲۷. چهار زانو نشستن سر سفره .
۲۸. تنها غذا نخوردن .
۲۹. غذا خوردن با خدمتکاران و غلامان .
۳۰. غذا خوردن بر روی زمین .
۳۱. غذا نخوردن در حال راه رفتن .
۳۲. شستن دست ها بعد از غذا .
۳۳. در شستن دست ها قبل از غذا، اول صاحب خانه بشوید و بعد از آن هر که در طرف راست اوست ، اما در شستن دست ها بعد از غذا صاحب خانه آخر از همه دست را بشوید و اول هر کس در جانب چپ صاحب خانه است دست ها را بشوید .
۳۴. سنت است که همه در يك طشت دست ها را بشویند و آب را نریزند .
۳۵. خوردن نمك در اول و آخر غذا .
۳۶. غذا نخوردن در حال تکیه دادن .
۳۷. بعد از شستن دست قبل از خوردن غذا آن را با دستمال پاك نکند و بعد از شستن دست بعد از خوردن غذا آن را با دستمال پاك نماید .
۳۸. وقتی دست ها را بعد از غذا می شوید، آن را بر دیده ها بمالد .
۳۹. دست کشیدن از غذا بعد از همه توسط صاحب خانه .
۴۰. غذا نخوردن در حالی که کفش به پا دارد .
۴۱. بعد از غذا، شکر کردن خدا و گفتن الحمدلله رب العالمین .
۴۲. خواندن دعای وارده هنگام شروع به خوردن غذا .
۴۳. حرف نزدن زیاد بر سر سفره غذا .
۴۴. خواندن دعاهای وارده بعد از غذا .
۴۵. بعد از غذا به پشت خوابیدن و پای راست را بر روی پای چپ گذاشتن .

۴۶. برداشتن و خوردن آنچه از غذا روی زمین افتاده باشد. ^(۷۳۴)

ÜĂ ħ2eüÑĂ ÜŨhĂ

۱. سزاوار است که انسان در هنگام آشامیدن آب ، امام حسین علیه السلام و اهل بیت او را یاد و قاتلان آن حضرت را لعنت کند. در حدیثی از امام صادق علیه السلام آمده است : هر کس این کار را انجام دهد، خداوند صد هزار حسنه برای او بنویسد و صد هزار گناه را از او پاک کند و صد هزار درجه برای او مقرر کند و چنان باشد که صد هزار بنده آزاد کرده باشد و حق تعالی در قیامت او را خوشحال و با اطمینان خاطر محشور گرداند.

۲. امام صادق علیه السلام فرمودند: گاهی می شود که انسان آب می نوشد و خداوند او را به وسیله همان آب خوردن به بهشت می برد؛ به این که آب بخورد و در حالی که هنوز سیر نشده و تشنه می باشد آب را از لب بردارد و حمد خدا بگوید. سپس آب را بیاشامد و در صورتی که هنوز سیر نشده از لب باز گیرد و دوباره حمد خدا بگوید و باز آب را بخورد. پس ، حق تعالی به سبب این کار بهشت را بر او واجب می کند.

۳. مستحب است که پیش از نوشیدن آب بسم الله بگوید و دمی بخورد و الحمد لله بگوید. پس ، باز بسم الله بگوید و بخورد و بعد از خوردن الحمد لله بگوید. در روایت است که هر کس این عمل را انجام دهد، مادامی که آب در شکم اوست ، تسبیح خدا می گوید و ثوابش برای او می باشد.

۴. سزاوار است که اگر انسان خواست در شب آب بیاشامد، سه مرتبه بگوید: علیک السلام من ماء زمزم و ماء الفرات.

۵. سزاوار است که بسیار آب نخورد.

۶. سزاوار است که آب را به سه نفس بخورد.

۷. مستحب است که در شب نشسته و در روز ایستاده آب بیاشامد.
۸. سزاوار است که با دهان به آب ندمد (فوت نکند).
۹. سزاوار است که آب را با دست راست بیاشامد.
۱۰. خوب است که آب را بمکد و کم کم بخورد و دهان را پر از آب نکند. (۷۳۰)

آداب حمام رفتن و نظافت

۱. منقول است که عمر درباره حمام رفتن گفت: حمام بد خانه ای است! عورت را ظاهر می کند و پرده آدمی را می دردد، اما حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: حمام خانه خوبی است! جهنم را به یاد انسان می آورد و چرك را از بدن می برد.
۲. سزاوار است که انسان هر روز به حمام نرود. چرا که بدن را لاغر می کند و گرده ها را می گدازد.
۳. سزاوار است که انسان در زیر آسمان ، بدون لنگ غسل نکند. همچنین خوب است که بدون لنگ در نهرها داخل نشود. زیرا در روایت است که ملائکه در نهرها ساکن هستند.
۴. کراهت دارد با معده پر وارد حمام شود.
۵. انسان نباید در حمام ، آب سرد و خربزه بخورد.
۶. انسان نباید در حمام بر خود آب سرد بریزد. چرا که بدن را ضعیف می کند.
۷. سزاوار است که انسان هنگام بیرون آمدن از حمام آب سرد بر پایش بریزد. چرا که درد را از بدنش بیرون می کشد.
۸. سزاوار است بعد از بیرون آمدن از حمام سر را بپوشاند تا مبتلا به سردرد نشود.
۹. مستحب است که انسان در حمام جرعه ای از آب گرم بخورد. در روایت است که این کار، مجرای بول را پاک می کند.
۱۰. به پشت خوابیدن در حمام خوب نیست. زیرا پیه گرده ها را می گدازد.
۱۱. شانه کردن مو در حمام باعث تنك شدن مو می شود.

۱۱. خوب نیست در حمام سر را با گل بشوید. چرا که غیرت را می برد. همچنین نباید سفال را بر بدن بمالد که مورث پیسی است .
۱۲. در حمام نباید لنگ را بر صورت و چهره بمالد. چرا که آبرو را می برد.
۱۳. قرآن خواندن در حالی که عریان است ، مکروه است ، مگر این که لنگ بسته باشد.
۱۴. مسواک کردن در حمام کراهت دارد. چرا که باعث ریزش دندان ها می شود.
۱۵. دارو کشیدن مستحب است . زیرا وقتی موی بدن بلند می شود، آب پشت را قطع می کند، یعنی فرزند به وجود نمی آید و ضعف و تنبلی می آورد. استفاده از نوره آب پشت را زیاد می کند، بدن را قوی می کند و پیه گرده ها را زیاد می کند و بدن را فربه می سازد.
۱۶. از بین بردن موی زیر بغل نیز با دارو و نوره مستحب است . زیرا در روایت آمده است که شیطان در آنجا پنهان می شود. همچنین کندن موی زیر بغل خوب نیست . چرا که دوش ها (شانه ها) را سست می کند. در حدیث آمده است که دارو گذاشتن زیر بغل بهتر از تراشیدن آن است .
۱۷. برای مرد کراهت دارد که تا چهل روز موی پشت زهار را از بین نبرد و برای زن تا بیست روز.
۱۸. مستحب است که انسان هنگام استفاده از نوره بگوید: صلی الله علی سلیمان بن داود کما امر بالنوره. همچنین مستحب است که انسان دعاهای وارده دیگر را بخواند.
۱۹. نوره کشیدن در روز چهارشنبه کراهت دارد.
۲۰. مستحب است که بعد از نوره کشیدن بر بدن حنا بمالد. (۷۳۶)

آداب مربوط به لباس و کفش

۱. بلند بودن لباس به طوری که بر زمین کشیده شود، مکروه است .
۲. مستحب است رنگ لباس ، سفید باشد و بعد از سفید، زرد و بعد از زرد، سبز و بعد از آن سرخ کم رنگ .
۳. پوشیدن لباس به رنگ سرخ تیره ، خصوصا در نماز، مکروه است .
۴. رنگ سیاه برای جامه در همه حال کراهت شدید دارد؛ مگر در عمامه ، عبا، موزه .
۵. بهترین لباس ها لباسی است که از جنس پنبه و بعد از آن از جنس کتان باشد.
۶. پوشیدن زیر جامه در حالت ایستاده کراهت دارد.
۷. هنگام پوشیدن لباس های نو، خواندن دعای وارده مستحب است .
۸. مستحب است که انسان هنگام بیرون آوردن لباس بسم الله بگوید.
۹. مستحب است که مقنعه زنان تا نصف بازوی آنها بلند باشد؛ همچنان که مقنعه حضرت زهرا علیها السلام این طور بوده است .
۱۰. مستحب است که انسان شلوار را نشسته بپوشد.
۱۱. سزاوار است که رنگ کفش زرد باشد و پس از آن بهتر است سفید باشد.
۱۲. بهترین رنگ در موزه و چکمه رنگ سیاه است .
۱۳. مستحب است که انسان ابتدا کفش را به پای راست داخل کند و در موقع بیرون آوردن ، ابتدا کفش پای چپ را بیرون آورد.
۱۴. پوشیدن يك لنگه کفش به طوری که پای دیگر برهنه باشد، مکروه است .

۱۵. موقع پوشیدن کفش مستحب است دعای
وارده را بخواند. ^(۷۳۷)

۱۶. امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: هر گاه
خداوند به مؤمنی جامه تازه پوشاند، وضو
بگیرد و دو رکعت نماز به جا آورد که در
آن حمد و آیه الکرسی و توحید و قدر
بخواند و بعد از نماز خدا را به خاطر
این که او را پوشانید و در نزد مردم
زینت داد، حمد کند و بسیار این ذکر را
بگوید: لا حول و لا قوة الا بالله. پس در آن
جامه گناه نمی کند و به هر اندازه که نخ
در آن باشد، فرشته ای برای او تقدیس می
کند و برایش آمرزش می خواهد و خدا بر او
ترحم می کند. ^(۷۳۸)

آداب مهمانی

۱. پیامبر ﷺ فرمودند: یکی از شیوه های گرامی داشتن برادر مؤمن آن است که تحفه او را قبول کند و حاضر است تا برایش بیاورد
به عنوان تحفه برای او مهیا سازد.
۲. امام صادق علیه السلام فرمودند: وقتی برادر مؤمن به خانه تو آمد، او را به خوردن تکلیف کن . اگر قبول نکند، به آشامیدن تکلیف کن . اگر قبول نکند تکلیف کن که دست و رویش را با آب یا عرق خوشبو بشوید.
۳. سزاوار است که مهمان روزه نگیرد، مگر به اجازه مهمان تا مبادا طعامی که برای او درست می کنند، ضایع شود.
۴. سزاوار است که اهل خانه روزه نگیرند، مگر به اجازه مهمان تا مبادا او به سبب روزه ایشان شرم کند و طعام نخورد.
۵. پیامبر ﷺ فرمودند: حد ضیافت و مهمانی سه روز است . همچنین فرمودند: آن قدر نزد برادر مؤمن خود نمانید که او را درهم شکنید و دیگر چیزی نداشته باشد تا خرج شما کند.
۶. سزاوار است که صاحب خانه مهمان را از کار در خانه منع کند و خودش کارها را انجام دهد.
۷. سزاوار است که انسان میهمان را به هیچ کاری امر نکند.
۸. صاحب خانه باید هنگام آمدن میهمان ، او را کمک کند تا داخل خانه شود و هنگام رفتن ، او را مدد نکند. زیرا این عمل دلیل بر خست نفس است . همچنین

سزاوار است که هنگام رفتن میهمان توشه ای همراه او کند؛ توشه ای نیکو و خوشبو. ۹. از جمله حق میهمان است که صاحب خانه هنگام رفتن میهمان تا در خانه همراه او برود.

۱۰. امام محمد باقر علیه السلام فرمودند: چون شخصی به خانه کسی برود، هر جا که صاحب خانه او را امر می کند، همان جا بنشیند. چرا که صاحب خانه امور مخفی خانه خود را بهتر می داند.

۱۱. سزاوار است که انسان بر سر سفره ای که او را نطلبیده اند، حاضر نشود. ۱۲. میهمان نباید بر صاحب خانه فشار آورد و نباید بر او تحکم کند.

۱۳. صاحب خانه نباید از میهمان بپرسد که امروز چیزی خورده است یا نه، بلکه باید هر چه حاضر دارد نزد او بیاورد. امام صادق علیه السلام فرمودند: اگر کسی هزار درهم صرف طعامی کند و مؤمنی از آن بخورد، اسراف نکرده است.

۱۴. از جمله حق میهمان بر گردن صاحب خانه آن است که برایش خلال دندان حاضر کند. (۷۳۹)

آداب خوابیدن

۱. خوابیدن بعد از طلوع فجر (اذان صبح) تا طلوع آفتاب کراهت دارد.
۲. خوابیدن بین نماز مغرب و عشا و بعد از عصر مکروه است.
۳. خوابیدن پیش از ظهر (در وقت گرمی هوا) و بعد از نماز ظهر تا عصر (خواب قیلوله) مستحب است.
۴. مستحب است که انسان پیش از خوابیدن ، وضو بگیرد.
۵. خوابیدن در حال جنابت مکروه است .
از امام علی علیه السلام منقول است : نخوابد مسلمانی در حالی که جنب باشد و نخوابد مگر با وضو. پس اگر برای غسل و وضو آب نیابد با خاك تیمم کند. زیرا روح مؤمن را در وقت خواب به آسمان می برند و حق تعالی او را قبول می نماید و بر او برکت می فرستد. پس اگر اجلش رسیده باشد، او را در گنجینه های رحمت خود می سپارد و اگر نرسیده است با امینان خود (ملائکه) به بدن او برمی گرداند.
۶. خوابیدن در مسجد مکروه است .
۷. تنها خوابیدن کراهت دارد.
۸. خوابیدن در حالی که دست انسان چرب و آلوده به خوردنی باشد، کراهت دارد.
۹. مستحب است قبل از خوابیدن به بیت الخلاء رود.
۱۰. مستحب است که انسان بر دست راست و رو به قبله بخوابد و دست راست را زیر صورت بگذارد.
۱۱. خوابیدن روی دست چپ و خوابیدن به رو، مکروه است . چرا که بر رو خوابیدن ، خوابیدن شیطان است . در روایت آمده است : هر وقت کسی را دیدید که بر رو خوابیده

- است او را بیدار کنید و مگذارید بر آن حال بخوابد.
۱۲. مستحب است که انسان قبل از خواب ادعیه ای که از ائمه رسیده است را بخواند.
۱۳. خواندن سوره توحید و کافرون پیش از خواب ، مستحب است .
۱۴. خواندن سوره های یس، واقعه و خواندن آیه الكرسي قبل از خواب ، مستحب است .
۱۵. گفتن تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام هنگام خواب استحب دارد.
۱۶. مستحب است که هنگام خواب سوره تکوین خوانده شود.
۱۷. کسی که در وقت خوابیدن این آیه را بخواند، هر وقت از شب که بخواهد، بیدار می شود: قل انما انا بشر مثلکم یوحی الی انما الهمک اله واحد فمن کان یرجوا لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا و یشک بعبادة ربه احدا . (۷۴۰)

آداب ذبح حیوان

۱. مستحب است که موقع سر بریدن گوسفند، دو دست و یک پایش را ببندند و پای دیگرش را باز بگذارند.
۲. مستحب است که موقع سر بریدن گاو، چهار دست و پایش را ببندند و دم آن را باز بگذارند.
۳. مستحب است که موقع کشتن شتر، دو دستش را از پایین تا زانو یا تا زیر بغل به یکدیگر ببندند و پاهایش را باز بگذارند.
۴. مستحب است که مرغ را پس از سر بریدن رها کنند تا پر و بال بزند.
۵. مستحب است کسی که حیوان را می کشد رو به قبله باشد.
۶. مستحب است که پیش از کشتن حیوان جلویش آب بگذارند.
۷. مستحب است که کاری کنند تا حیوان کم تر اذیت شود؛ مثلا کارد را خوب تیز کنند و با عجله سر حیوان را ببرند. ^(۷۴۱)
۸. مستحب است که بعد از کشیدن کارد و ذبح گوسفند، پشم گوسفند و موی بز را با دست خود بگیرد تا بدن حیوان سرد بشود. ^(۷۴۲)
۹. مستحب است که شتر را ایستاده بکشند. ^(۷۴۳)
۱۰. مستحب است که کارد را وقتی تیز کردند تا وقت ذبح، آن را به حیوان نشان ندهند و آن را از حیوان پنهان کنند. ^(۷۴۴)
۱۱. مکروه است که کارد را پشت حلقوم فرو کنند و به طرف جلو بیاورند که حلقوم از پشت بریده شود.
۱۲. مکروه است در جایی که حیوان را می کشند، حیوانی دیگر آن را ببیند.

۱۳. ذبح کردن حیوان در شب یا پیش از ظهر روز جمعه کراهت دارد، ولی در صورت احتیاج عیبی ندارد.

۱۴. کشتن چهار پایی که خود انسان آن را پرورش داده است، مکروه است.

۱۵. مکروه است که قبل از سرد شدن بدن حیوان، پوستش را بکنند. (۷۴۵)

۱۶. مکروه است که کارد را پشت و رو در دست گرفته و آن را به زیر حلقوم حیوان فرو کرده و از داخل، چهار رگ حیوان را قطع کنند. (۷۴۶)

۸- آداب معنوی آداب مربوط به اموات و

موت

hσq̄ γ̄ θūBFFÛÛ "PūÛ -ūUγ̄θθg γ̄ -ū"γ̄Fϕg
Åθg :Û

۱. مستحب است در حال احتضار شهادتین و اقرار به امامت ائمه اثنی عشر علیهم السلام و کلمات فرج را طوری برای محتضر بخوانند که محتضر بشنود. (۷۴۷)

۲. در صورتی که جان کندن محتضر دشوار باشد، بهتر است، در صورتی که اذیت نشود، بستر او را به جایی انتقال دهند که همواره در آن جا نماز می خوانده است. (۷۴۸)

۳. مستحب است که سوره های ، یس ، صافات ، احزاب ، آیه الکرسی ، آیه پنجاه و چهارم سوره اعراف و سه آیه آخر بقره بر بالین محتضر خوانده شود تا زودتر راحت گردد. (۷۴۹)

۴. مستحب است که بعد از مرگ چشم های میت را ببندند و لب و دهانش را روی هم نهاده و دو فك او را با دستمالی ببندند. (۷۵۰)

۵. بهتر است که بعد از مرگ ، دو دست میت را به طرف دو پهلویش بکشند. (۷۵۱)

۶. مستحب است که بعد از مرگ ، پاهای میت را بکشند تا راست قرار گیرد و پارچه ای روی او بیندازند. (۷۵۲)

۷. مستحب است که در شب چراغی کنار میت روشن کنند. (۷۵۳)

۸. مستحب است که مؤمنین را از مرگ میت خبردار کنند تا برای تشییع جنازه او حاضر شوند. (۷۵۴)

۹. مستحب است که در تجهیز میت ، یعنی غسل دادن ، کفن و دفن او عجله کنند، مگر آن که در مردن او شك داشته باشند و وضع

او مشتبه باشد که باید در این صورت صبر کنند تا به مرگ او یقین حاصل نمایند. (۷۰۰)

۱۰. مستحب است که اگر میت در شب مرده است در محل جان دادنش چراغی روشن کنند. (۷۰۶)

۱۱. مستحب است این دعاها را طوری به محضر تلقین کنند که بفهمد: اللهم اغفر لي الكثير من معاصيك واقبل مني اليسير من طاعتك يا من يقبل اليسير و يعفو عن الكثير انك انت العفو الغفور اللهم ارحمني فانك رحيم. (۷۰۷)

۱۲. مستحب است او را پس از مردن در پارچه ای مانند چادر شب بپیچند. زیرا پیغمبر ﷺ و ائمه چنین می کردند. (۷۰۸)

۱۳. کراهت دارد که در حال جان کردن به بدن محضر مس شود. (۷۰۹)

۱۴. کراهت دارد بر شکم محضر چیزی سنگین نهاده شود. (۷۱۰)

۱۵. تنها گذاشتن او مکروه است.

۱۶. حاضر شدن شخص جنب و حائض بر بالین کسی که در حال احتضار است، کراهت دارد. (۷۱۱)

۱۷. حرف زدن زیاد و گریه کردن نزد محضر مکروه است.

۱۸. تنها گذاشتن زنان در نزد محضر مکروه است. (۷۱۲)

آداب کفن و کفن کردن

۱. مستحب است کفن از مقدار واجب بیشتر باشد. (۷۶۳)
۲. مستحب است کفن میت از جامه ای نباشد که از پوست حیوان حلال گوشت یا از مو و پشم حیوان حلال گوشت درست شده باشد. (۷۶۴)
۳. مستحب است انسان در حال سلامتی کفن ، سدر و کافور خود را تهیه کند. (۷۶۵)
۴. مستحب است که علاوه بر سه قطعه واجب کفن قطعه دیگری به عنوان لفافه به درازای سه ذراع و نیم و پهنای یک وجب الی یک وجب و نیم به ران میت بپیچند، به طوری که چیزی از میانه خالصه تا سر زانوهای میت بیرون نماند. (۷۶۶)
۵. مستحب است برای پیچیدن لفافه از خالصه آغاز نموده و دو ران میت را به هم بچسبانند و آخر پارچه را از زیر دو پای میت بیرون آورده و در زیر قسمت نهایی لفافه فرو برند. (۷۶۷)
۶. مستحب است مقداری پنبه بین دو سرین میت بگذارند، به طوری که عورتین او را بپوشانند. (۷۶۸)
۷. مستحب است مقداری ذریره که نوعی بوی خوش است ، روی پنبه بگذارند و بعد پنبه را بین دو سرین قرار دهند. (۷۶۹)
۸. بهتر است ، اگر می ترسند که چیزی از مجرای غایط میت بیرون آید و کفن را آلوده کند، مجری را با مقداری از آن پنبه پر کنند، بلکه با مجرای حیض زن نیز چنین کنند؛ لازم به ذکر است که همه این اعمال را قبل از پیچیدن لفافه انجام می دهند. (۷۷۰)
۹. مستحب است بعد از قرار دادن میت در سرتاسری واجب و پیچیدنش ، لفافه دیگری

(لفافه دوم) بر او بپوشانند و بهتر است که آن لفافه برد یمانی باشد.

۱۰. استحباب لفافه سوم مخصوصا در مورد زنان تقویت شده است.

۱۱. در مورد میت مرد مستحب است که پارچه ای به عنوان عمامه دور سر او بپیچند و دو طرف آن را زیر چانه میت قرار دهند؛ به این نحو که تحت الحنك سمت راست روی تحت الحنك سمت چپ قرار گیرد و مجددا سمت چپی را روی سمت راستی قرار داده و هر دو را به طرف سینه میت بکشند.

۱۲. در مورد میت زن مستحب است که به جای عمامه، مقنعه ای بر سرشان نهاده و با لفافه ای به عنوان سینه بند پستان های ایشان را بسته در پشت میت گره بزنند.

۱۳. مستحب است کفن میت از پارچه خوبی تهیه شود و او را به نحو خوبی کفن کنند.

۱۴. مستحب است که کفن را با مال پاک و حلال و بدون شبه تهیه و خریداری نمایند.

۱۵. بهتر است کفن از جنس پنبه و سفید رنگ باشد؛ سوای حبره که مستحب است سرخ رنگ باشد.

۱۶. مستحب است کفن پارچه ای باشد که شخص با آن احرام بسته و یا در آن نماز خوانده است.

۱۷. مستحب است که اگر کفن احتیاج به دوختن دارد از رشته های خود کفن گرفته و آن را بدوزند.

۱۸. مستحب است که مقداری از کافور و زیره را به هر يك از قطعه های کفن بپاشند.

۱۹. مستحب است که در حاشیه همه قطعات کفن و بر جریدتین (چوب تری که روی ترقوه میت می گذارند) بنویسد: فلانی پسر فلانی (یعنی نام میت و پدرش نوشته شود) شهادت می دهد به این که جز الله تعالی هیچ معبودی

نیست و او یکتا است و شریکی ندارد.
همچنین شهادت می دهد به این که محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
فرستاده خداست و علی بن ابیطالب ، حسن
، حسین ، علی ، محمد، جعفر، موسی ، علی
، محمد، علی ، حسن و مهدی عَلَيْهِمُ السَّلَام امامان و
سادات و قائدان اویند و این که قیامت و
ثواب و عقاب حق است.

۲۰. بهتر است بر کفن میت دعای جوشن
کبیر بنویسند. البته بهتر این است که
همه اینها در حاشیه نوشته شود که از نجس
شدن ایمن باشد. (۷۷۱)

۲۱. مکروه است برای پیراهن میت که
جامه دوم اوست ، آستین درست کنند. (۷۷۲)

۲۲. مکروه است که کفن به وسیله چاقو
یا قیچی آهنی بریده شود، بلکه سزاوار
است با دست بریده شود. (۷۷۳)

”2a BZfY -üUyøθa γ -ü“ϕz

* حنوط یعنی مالیدن کافور به پیشانی ،
کف دست ها، سر زانوها و سر دو انگشت
بزرگ پاها که این عمل واجب می باشد.
۱. مستحب است که بر سر بینی میت کافور
بمالند. (۷۷۴)

۲. مستحب است که در حنوط میت مراعات
ترتیب بین اعضای سجود انجام گیرد. پس
مستحب است اول کافور را به پیشانی میت
بمالند. (۷۷۵)

۳. مستحب است که میت را پیش از کفن
کردن حنوط نمایند. (۷۷۶)

۴. مستحب است که قدری تربت حضرت
سیدالشهداء علیه السلام را کافور مخلوط کنند، ولی
باید به جاهایی که بی احترامی می شود،
نرسانند. (۷۷۷)

۵. مستحب است که به زیر بغل ها، گودی
روی سینه و مفاصل استخوان های میت کافور
بمالند. (۷۷۸)

۶. مکروه است که میت را با مشک و عنبر
و عود و عطرهای دیگر خوشبو کنند. (۷۷۹)

۷. مکروه است که مشک و عنبر و عود و
عطرهای دیگر را با کافور مخلوط کنند. (۷۸۰)

۱. مستحب است که تشییع کنندگان هنگام تشییع جنازه بگویند: بسم الله و بالله و صلی الله علی محمد و آل محمد اللهم اغفر للمؤمنین و المؤمنات؛ به نام خدا و به یاری او. خدا بر محمد و آل او درود بفرستد! بارالها! مردان و زنان مؤمن را بیامرزد! (۷۸۱)

۲. مستحب است که جنازه را بر دوش خود حمل کنند، نه بر بالای حیوان باربر و امثال آن، اما کراهت حمل آن بر بالای حیوان معلوم نیست. (۷۸۲)

۳. تشییع کننده بهتر است در حال خشوع و تفکر باشد. مستحب است که فکر کند که این خود اوست که از دنیا رفته و بر بالای دوش حمل می شود. و دارد التماس می کند مرا برگردانید. (۷۸۳)

۴. مستحب است که تشییع جنازه، با پای پیاده صورت گیرد. (۷۸۴)

۵. بهتر است تشییع کننده پیشاپیش جنازه نرود، بلکه یا عقب جنازه و یا در دو طرف آن حرکت کند. که اولی بهتر است. (۷۸۵)

۶. بهتر است تشییع کننده چهار طرف جنازه را به تناوب به دوش بگیرد و بهتر آن است که از سمت راست جلوی تابوت شروع نموده و آن را به دوش راست خود بگیرد و سپس سمت راست عقب را به دوش راست بگیرد؛ در نوبت سوم، سمت چپ آخر تابوت را به دوش چپ حمل کند و در نوبت چهارم سمت چپ جلوی تابوت را به دوش چپ بگیرد. (۷۸۶)

۷. بهتر است صاحب مصیبت با پای برهنه تشییع کند و ردا یا عبای خود را زمین بگذارد و نپوشد و اگر آن را پوشید، طوری غیر معمولی بپوشد که با حالت داغدیدگان

تناسب داشته باشد؛ خلاصه این که وضعی به خود بگیرد که همه تشیع کنندگان بفهمند که او صاحب مصیبت است .

* فضیلت تشیّع جنازه بسیار و ثواب آن
عظیم است . در روایت آمده است که هر کس
جنازه ای را تشیّع کند، در رفتن و
برگشتن به هر گامی که برمی دارد، خداوند
هزار هزار حسنه (یک میلیون حسنه) برایش
می نویسد و هزار هزار گناه (یک میلیون
گناه) را از نامه عمل او محو می کند و
به او هزار هزار درجه می دهد.

Τῆς ὑψίστης Ἐκκλησίας ἡμετέρας

۱. سوار شدن بر وسیله نقلیه در هنگام تشییع جنازه ؛ جز در صورت عذر و مراجعت (۷۸۷).
۲. خندیدن و لهب و لعب (۷۸۸).
۳. کنار گذاشتن ردا توسط کسی که صاحب مصیبت نباشد. (۷۸۹)
۴. راه رفتن به سرعت (۷۹۰).
۵. بردن آتش در دنبال جنازه ، مگر آن که چراغی به منظور روشن کردن راه باشد. (۷۹۱)
۶. شرکت در تشییع جنازه برای زنان جوان کراهت دارد. (۷۹۲)

۱. مستحب است کسی که می خواهد نماز میت بخواند، تمام چیزهایی که در نماز دیگر لازم است، اعم از وضو، غسل، تیمم و پاک بودن بدن و لباس و... را رعایت کند. (۷۹۳)
۲. مستحب است که اگر میت مرد است، امام جماعت یا کسی که تنهایی بر او نماز می خواند، مقابل وسط قامت میت بایستد و اگر میت زن است، مقابل سینه اش بایستد. (۷۹۴)
۳. بهتر است نمازگزار پا برهنه بر میت نماز بخواند. (۷۹۵)
۴. مستحب است نمازگزار در هر تکبیر دست ها را بلند کند. (۷۹۶)
۵. مستحب است که فاصله نمازگزار با میت به قدری کم باشد که اگر باد لباسش را حرکت دهد به جنازه برسد. (۷۹۷)
۶. بهتر است نماز میت به جماعت خوانده شود. (۷۹۸)
۷. مستحب است که امام جماعت تکبیر و دعاها را بلند بخواند و کسانی که با او نماز می خوانند، آهسته بخوانند. (۷۹۹)
۸. مستحب است که نمازگزار در نماز میتی که به جماعت خوانده می شود اگر چه ماءموم يك نفر باشد، پشت سر امام بایستد. (۸۰۰)
۹. مستحب است که نمازگزار به میت و مؤمنین زیاد دعا کند. (۸۰۱)
۱۰. پیش از نماز سه مرتبه بگوید: الصلاة .
۱۱. بهتر است نماز را در جایی بخوانند که مردم برای نماز بیشتر به آنجا می روند.

۱۲. مستحب است که اگر زن حائض نماز میت را به جماعت می خواند در صفی تنها بایستد. (۸۰۲)
۱۳. خواندن نماز میت در مساجد به غیر از مسجدالحرام مکروه است. (۸۰۳)
۱۴. مکروه است بر میت چند مرتبه نماز بخوانند، ولی اگر میت اهل علم و تقوی باشد، کراهتی ندارد. (۸۰۴)

تیره هوق ی تیره ٲٲهآ

۱. گود کردن قبر تا چنبره گردن و یا به قدر قامت. (۸۰۰)
۲. ساختن لحد برای قبر. به این معنا که در زمین سخت از جانب دیوار سمت قبله اش به قدری که بدن میت در آن جای گیرد را خالی کنند و او را زیر لحد بخوابانند و در زمین سست و کف قبر حفره ای شبیه نهر بکنند به مقداری که بدن میت را فرا گیرد. آن گاه روی آن سقف بزنند. (۸۰۶)
۳. جنازه مرد را قبل از آن که در قبر سرازیر کنند، طرف پای قبر به زمین بگذارند و جنازه زن را پیش روی قبر، سمت قبله به زمین بگذارند. (۸۰۷)
۴. میت را یکباره در قبر نکنند، بلکه دو یا سه ذراع جلوتر بر زمین نهاده، لحظه ای صبر کنند و آن گاه اندک اندک نزدیکش سازند و دوباره لحظه ای صبر کنند. پس از آن در لب قبر قرارش دهند تا او خود را برای سوال قبر آماده سازد. چون برای قبر هول عظیمی است. آن گاه او را به آرامی داخل قبر کنند.
۵. اگر میت مرد باشد، اول سر او را وارد قبر سازند، اما اگر زن بود، او را به عرض داخل قبر کنند.
۶. مستحب است که همه گره های کفن را داخل قبر باز کنند.
۷. مستحب است که بند کفن را از صورت میت باز کنند، و گونه صورتش را روی خاک بگذارند و برای او از خاک بالشی درست کنند و خشت یا کلوخی را در پشتش بگذارند تا تکیه گاه بدنش باشد و به پشت نیفتد. (۸۰۸)
۸. مستحب است که قبر را با خشت یا سنگ بپوشانند تا خاک قبر روی میت نریزد. (۸۰۹)

۹. اگر بعد از نهادن سنگ ، گل درست کرده و روی آن بریزند تا محکم شود بهتر است . (۸۱۰)

۱۰. مستحب است کسی که میت را در قبر می گذارد با طهارت و سر برهنه باشد. (۸۱۱)

۱۱. مستحب است کسی که میت را در قبر می گذارد، دگمه های لباس خود را باز کرده و عمامه را از سر برداشته و ردا و کفش خود را بکند. (۸۱۲)

۱۲. مستحب است اگر میت زن است مباشر در پایین بردن او در قبر و باز کردن گره های کفن او شوهر یا یکی از محارم او باشد. (۸۱۳)

۱۳. مستحب است که دو چوب تر و تازه در قبر همراه میت بگذارند. (۸۱۴)

۱۴. مستحب است که مقداری از تربت سیدالشهداء علیهم السلام زیر صورت یا در هر جای کفن میت قرار داده شود. (۸۱۵)

۱۵. سزاوار است که غیر از ارحام با پشت دست خاک را در قبر بریزند (۸۱۶) و بگویند: انا لله و انا الیه راجعون. (۸۱۷)

۱۶. مستحب است دعاهایی که برای موارد ویژه وارد شده است را بخوانند: مثل دعای هنگام بیرون آوردن میت از تابوت ، دعای روبه رو شدن با قبر، دعای هنگام سرازیر کردن میت در قبر و دعای بعد از نهادن میت در قبر و بعد از نهادنش در لحد و... (۸۱۸)

۱۷. سزاوار است که بعد از قرار دادن میت در لحد و قبل از بستن لحد عقاید حقه ، یعنی اصول دین و مذهب به آن قسمی که از امامان علیهم السلام وارد شده است را به میت تلقین کنند. (۸۱۹)

۱۸. مستحب است که قبر را بعد از دفن میت به مقدار چهار انگشت بسته یا باز از زمین بلند سازند. (۸۲۰)

۱۹. بهتر است قبر را چهار گوش درست کنند؛ به طوری که زاویه های آن قائمه باشد. (۸۲۱)

۲۰. مستحب است که ولی میت یا آن کسی که ولی میت به آن دستور می دهد، بعد از دفن میت و برگشتن تشییع کنندگان کنار قبر بنشیند و اصول دین و مذهب را با بلندترین صدا به میت تلقین کند؛ یعنی اقرار به توحید، رسالت سید المرسلین حضرت محمد ﷺ و امامت ائمه معصومین علیهم السلام و اقرار به حق بودن آنچه رسول خدا از جانب خدای تعالی آورده ، حقانیت قیامت و زنده شدن در آن روز، حسابرسی به اعمال و بهشت و دوزخ را تلقینش کند. اگر چنین کند، سوال نکیر و منکر - ان شاء الله - از او دفع می شود.

۲۱. بهتر است که نام میت را بر قبر یا بر چیزی از چوب و یا سنگ نوشته و بر بالای قبر میت نصب کنند.

۲۲. بهتر است خویشاوندان را نزدیک به هم دفن کنند.

۲۳. سزاوار است بنای قبر را محکم بسازند. (۸۲۲)

۲۴. بهتر است میت را در نزدیک ترین قبرستان دفن کنند، مگر آن که قبرستان دورتر، از جهانی بهتر باشد. (۸۲۳)

۲۵. مستحب است که موقع وارد کردن میت به قبر پارچه ای روی قبر بگیرند. (۸۲۴)

۲۶. مستحب است که برای تلقین دادن میت دست راست را به شانه راست میت بزنند و دست چپ را به قوت بر شانه چپ میت بگذارند و دهان را نزدیک گوش او ببرند و به شدت حرکتش دهند و آن گاه دعاهای وارده برای تلقین را به او تلقین کنند. (۸۲۵)

۲۷. مستحب است کسی که میت را داخل قبر می گذارد بعد از اتمام کارش از طرف پای میت از قبر بیرون آید. (۸۲۶)

۲۸. سزاوار است که بعد از دفن و پوشاندن قبر روی آن آب بپاشند و بعد از پاشیدن آب، کسانی که در آنجا حضور دارند، دست ها را بر قبر بگذارند و انگشت ها را باز کرده و در خاک فرو برند و هفت مرتبه سوره قدر را بخوانند و برای میت طلب آمرزش کنند. (۸۲۷)

۲۹. مستحب است که بعد از دفن صاحبان عزا سرسلامتی دهند، ولی اگر مدتی گذشته باشد که به واسطه آن سرسلامتی مصیبت یادشان می آید، ترك آن بهتر است. (۸۲۸)

۳۰. مستحب است تا سه روز برای اهل خانه میت غذا بفرستند. (۸۲۹)

۳۱. مستحب است که انسان در مرگ خویشان، مخصوصا در مرگ فرزند صبر کند و هر وقت میت را یاد می کندانا لله و انالیه راجعون بگوید و برای میت قرآن بخواند و سر قبر پدر و مادر از خداوند حاجت بخواهد. (۸۳۰)

۳۲. مستحب است در شب اول قبر برای میت دو رکعت نماز وحشت بخوانند؛ به گونه ای که در رکعت اول بعد از حمد يك مرتبه آیه الکرسی و در رکعت دوم بعد از حمد ده مرتبه سوره قدر را بخوانند و بعد از نماز بگویند: اللهم صل علی محمد و آل محمد وابعث ثوابها الی قبر فلان که به جای فلان اسم میت را بگویند. (۸۳۱)

۳۳. مستحب است که نماز وحشت بعد از نماز عشا خوانده شود. (۸۳۲)

ٲIĥ ıŨ ħq̄ ʁ ٲIĥ ıŨŮŮθθz

۱. دفن کردن دو میت در يك قبر یا نهادن دو میت در يك تابوت. (۸۳۳)
۲. فرش کردن کف قبر با ساج (تخته)، مگر آن که زمین قبر خیس باشد. (۸۳۴)
۳. پائین رفتن پدر در داخل قبر فرزند. زیرا در این عمل بیم آن هست که بی تاب شود و اجرش ضایع گردد. (۸۳۵)
۴. رحم (خویشان)، خاک را بر قبر رحم خود بریزند که این کار کراهت دارد. (۸۳۶)
۵. پوشاندن و اندود کردن قبر با خاک دیگری غیر خاک خود قبر. (۸۳۷)
۶. تجدید بنای قبر بعد از خراب شدن آن، مکروه است. مگر این که قبر متعلق به یکی از انبیا یا اوصیا علیهم السلام و یا یکی از صلحا و علما باشد. (۸۳۸)
۷. قبر را بیش از چهار انگشت باز، بلند ساختن. (۸۳۹)
۸. غذا خوردن در نزد صاحبان عذا و در منزلشان مکروه است. (۸۴۰)

قبرستانوں کی طرف سے کیے جانے والے اعمال

۱. با وضو وارد قبرستان شدن .
۲. بدون سلام و دعا از قبرستان نگذشتن
۳. حتی الامکان از روی قبرها راه نرفتن
۴. در قبرستان حرف دنیا نزدن .
۵. در قبرستان خنده نکردن .
۶. در قبرستان بول نکردن .
۷. از حال اموات عبرت گرفتن و متذکر سفر آخرت شدن .
۸. نقش روی قبرها را نخواندن .
۹. بر روی قبر یا پهلوی قبر یا موازی قبر نماز نخواندن .
۱۰. به زیارت قبور علما و صالحین که در قبرستان هستند، رفتن .
۱۱. موقع فاتحه خواندن رو به قبله نشستن و دست بر بالای سر قبر گذاشتن .
۱۲. دور قبر طواف نکردن ، مگر قبر پیغمبر یا امام علیہ السلام .
۱۳. خیرات کردن و صدقه دادن برای اموات . (۸۴۱)
۱۴. تکیه ندادن بر قبر . (۸۴۲)
۱۵. ننشستن روی قبر . (۸۴۳)

خواص خوراکیها

Ṫṫṫṫ Ṫṫ Ṫṫṫ ṫṫ ṫṫṫṫṫ ṫṫṫṫṫ ṫṫṫṫṫ ṫṫṫṫṫ ṫṫṫṫṫ

□ □ □ □

، هشام بن سالم ، از امام صادق علیه السلام نقل می کند که پیامبر اکرم به علی علیه السلام فرمود: یا علی ! غذا را با نمک شروع کن و با نمک ختم نما؛ زیرا اگر کسی چنین کند، از هفتاد و دو نوع بلاء و بیماری ، از قبیل جنون و جذام و برص ، در امان خواهد بود.

حضرت علی علیه السلام فرمود: ابتدای غذا نمک بخورید، اگر مردم می دانستند نمک چه خاصیتی دارد، هر آینه به جای داروهای مجرب دیگر، آن را انتخاب می کردند. همچنین فرمود: اگر در سر سفره غذا نمک نباشد، ملائکه حاضر نمی شوند؛ زیرا شروع کردن غذا با نمک ، باعث صحت بدن می شود. امام صادق علیه السلام فرمود: اگر کسی همراه اولین لقمه غذا، نمک بخورد، لکه های سیاه و سفید صورت را برطرف می سازد. (۸۴۴)

3Iũη Ūũƒη Θĥ 22ρΥ ũ̄̄ ĩũzΘĥ

از امام صادق علیه السلام نقل شده است که فرمود:

امیرالمؤمنان علیه السلام فرمود: بر شما باد! خوردن حلیم، چرا که آدمی را به مدت چهل روز در عبادت، با نشاط می‌کند و این همان مائده ای است که بر رسول خدا صلی الله علیه و آله نازل شده است.

در کتاب عده، از امام صادق علیه السلام نقل شده است که فرمود: یکی از پیامبران از ضعف بدن و عدم توانایی در جماع، به خداوند شکایت کرد. خداوند او را به خوردن حلیم فرمان داد.

در حدیثی دیگر، آن حضرت فرمود: روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله از درد کمر به خداوند شکایت کرد، خداوند او را به خوردن حلیم فرمان داد.

امام صادق علیه السلام فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: روزی جبرئیل بر من نازل شد و مرا به خوردن حلیم دستور داد، تا این که نیرویم برای عبادت بیشتر شود و قوه براه را بیافزاید. (۸۴۵)

□ □ □ ὄψιν ἔχει ἡ ψυχὴ ἡ ἀσθενία

وَعَدَهُ آمَدَهُ اسْت: امام صادق عليه السلام
فرمود: مردم به هیچ چیز مانند عسل ،
درمان نشده اند.

از ابی الحسن عليه السلام نقل شده است که
فرمود: به هیچ بیماری به اندازه عسل ، از
چیز دیگری شفا و درمانی ندید.

از ابی الحسن عليه السلام نقل شده است که
فرمود: هر کسی در امور جنسی ناتوان گشت ،
خوردن مخلوط عسل با شیر برای او نافع
است .

رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود: هر کسی خواهان
تقویت نیروی حافظه است ، عسل میل کند.

همچنین ایشان در حدیثی دیگر
فرمودند: بهترین آشامیدنیها، عسل است ،
زیرا محافظ است و سردی سینه را از بین
می برد

امام کاظم عليه السلام به نقل از پدرانش ، از
رسول خدا صلى الله عليه وآله نقل می کند و می فرماید: عسل
موجب شفای هر بیماری می باشد، باد را می
شکند و تب بر است . (۸۴۶)

ez# ũ̄ ĩ̄zθh

ابی الحسن اصبهانی می گوید: نزد امام
صادق علیه السلام بودم ، مردی به او عرض کرد:
فدایت شوم ! در خود احساس ضعف می نمایم
. امام علیه السلام فرمود: بر تو باد خوردن شیر!
چرا که موجب رشد گوشت بدن می شود و
استخوان ها را محکم می گرداند.
امام باقر علیه السلام فرمود: شیر گوسفند سیاه ،
بهتر از شیر گوسفند قرمز و قهوه ای و
شیر گاو قهوای بهتر از شیر گاو قرمز است
.

یکی از یاران امام صادق علیه السلام در کتاب کافی نقل می کند و می گوید: مردی از امام صادق علیه السلام راجع به پنیر پرسید. ایشان فرمود: بیماری زا است و هیچ خاصیت درمانی ندارد امام همین که موقع شام شد، آن مرد بر امام صادق علیه السلام وارد شد و مشاهده کرد که بر سر سفره آن گرامی پنیر وجود دارد، عرض کرد، هنگام روز، راجع به پنیر از شما سوال نمودم ، فرمودید: بیماری آور است و فائده درمانی ندارد، اما حالا می بینم بر سر سفره شما وجود دارد حضرت فرمود: در روز، زیان آور است اما هنگام شب نافع و برای قوه باه مفید می باشد.

امام صادق علیه السلام فرمود: اگر پنیر و گردو با هم باشند، هر کدام سود درمان کننده ای دارند. اما اگر از یکدیگر جدا شوند، هر کدام زیان و بیماری می آورند.

در کتاب دعوات راوندی آمده است که امام صادق علیه السلام فرمود: پنیر، غذایی خوب است ، نفس آدمی را خوشبو می کند. غذای خورده شده را هضم می نماید و غذایی را که بعدا خورده می شود، گوارا می سازد. ^(۸۴۷)

ΖΙῦῆ ὐῦῆῆ ὀῆ ὕῆῆ ῦῆ ἰῦῆῆ

ذکر شده است که امام صادق علیه السلام فرمود: سرکه ، باعث تقویت عقل می شود .
رسول خدا صلی الله علیه و آله و امام صادق علیه السلام فرمودند: خانه ای که در آن سرکه باشد ، فقیر نمی شود .
امام صادق علیه السلام فرمود: سرکه انگور ، جانوران شکم را نابود می سازد و دهان را محکم می گرداند .
همچنین فرمود: سرکه ، قلب را روشن می سازد .
باز هم می فرماید: سرکه ، لثه را محکم می کند ، جانوران داخل شکم را می کشد و باعث تقویت عقل می شود . (۸۴۸)

ἰἄ τῆϑ γ ἰζϑζ᾽ ὕ̄ ἰῦζθῆ

امام صادق علیه السلام فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:
روغن زیتون بخورید، و به بدن بمالید که
از درخت مبارکی می باشد.
امام صادق علیه السلام فرمود: زیتون قوه براه را
زیاد می کند. حضرت علیه السلام در جایی دیگر
فرمودند: زیتون، باد بدن را از بین می
برد. (۸۴۹)

ῤθῦθῆ Ὑῦφῆ θῆ ζῆ ῦ̄ ἰῦζθῆ

از امام صادق علیه السلام نقل شده است که
فرمود: غذای رسول خدا صلی الله علیه و آله نان جو، حلوایش
خرما و خورشتش زیتون بود.
امام صادق علیه السلام فرمود: اگر خدا، سراغ
داشته که در غذای دیگر بیشتر از جو،
شفادهنگی باشد، جو را غذای پیامبران
قرار نمی داد. (۸۰۰)

κτθ̄ ū̄ ḡzθ̄h

زراره می گوید: دایه حضرت موسی بن جعفر علیه السلام را مشاهده نمودم که به دهان آن حضرت برنج می گذاشت و اصرار داشت که حتما بخورد. متاثر شدم و به حضور امام صادق علیه السلام ، پدر آن بزرگوار، شرفیاب گشتم ، آن گرامی فرمود: گمان می کنم از رفتار دایه ابی الحسن موسی علیه السلام ، متاثر گشته ای ؟ عرض کردم : آری ! پدر و مادرم به فدایت . فرمود: برنج ، غذای خوبی است . روده را باز کرده و فراخ می سازد. بواسیر را درمان می کند و ما بر مردمان عراق ، غبطه می خوریم که برنج و آب سرد می خورند؛ چرا که این دو، روده ها را فراخ کرده و بواسیر را درمان می سازند. خالد بن نجیح می گوید: از دل درد به امام صادق علیه السلام شکایت نمودم . به من فرمود: برنج را بشور، سپس آن را در سایه ، خشک کن بعد از آن ، مقداری بکوب ، هر روز از آن ، به اندازه ای که می توانی بخور!

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: سرور غذاهای دنیا و آخرت ، گوشت و برنج است .

3Iũñ Üũƒñ Θñ ħZƳT γ -hā ũ̄ ĩũzΘñ

به نقل از امام رضا علیه السلام آمده است:
نخود، برای درد کمر بسیار مفید است.
امام صادق علیه السلام در کتاب کافی می فرماید:
امیرالمؤمنین علی علیه السلام فرمود: خوردن عدس ،
رقت قلب می آورد و اشك را جاری می
گرداند.

امام صادق علیه السلام فرمود: روزی یکی ، از
قساوت قلب به رسول خدا صلی الله علیه و آله شکایت کرد، آن
گرامی فرمود: بر تو باد خوردن عدس ! چرا
که باعث رقت قلب و جاری شدن اشك می
گردد.

درمان با باقلا امام صادق علیه السلام
فرمود: خوردن باقلا، باعث جلوگیری از پوکی
استخوان ، زیادی و تقویت مغز و تولید
خون می گردد.

همچنین فرمودند: باقلا را با پوستش
بخورید، که باعث تقویت و دباغی معده می
شود.

ایشان در جایی دیگر فرمودند: خوردن
باقلا، هیچ گونه بیماری و مرضی نمی آورد،
بلکه شفا دهنده است. (۸۰۱)

ozâTÛ ũ̄ ĩ̄zθh

امام صادق علیه السلام فرمود: یکی از پیامبران از غم و اندوه به خداوند شکایت کرد. خداوند سبحان به او دستور داد تا انگور بخورد.

همچنین فرمودند: وقتی طوفان و باران نوح پایان یافت و جسد‌های مرده پدیدار شد، حضرت نوح علیه السلام منظره را مشاهده نمود، به شدت غمگین گشت و اندوهگین گردید. در این موقع خداوند متعال به وی وحی فرمود: انگور سیاه بخور تا غم و اندوهت فرو نشیند. (۸۵۲)

ḡĀ hġŪZI ḡ ŌŭTŪ ŭ̄ ḡŭzθh

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس يك دانه انار بخورد، اين دانه انار در مقابل، شيطان وسوسه را به مدت چهل روز بیمار می گرداند.

عبدالله بن سنان می گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمود: بر شما باد خوردن انار شیرین! زیرا اگر يك دانه از آن وارد معده شود، يك بیماری از بدن، از بین می رود و شيطان وسوسه را نابود می سازد.

در کتاب عده، به نقل از خراسانی آمده است: خوردن انار شیرین، قدرت جماع را افزوده و نوزاد را زیبا می کند.

صالح بن عقبه می گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که می فرمود: انار را با پیه آن بخورید؛ زیرا معده را دباغی کرده و ذهن آدمی را نیرو می بخشد.

در جایی دیگر فرمودند: اناری نیست، مگر آن که در آن، دانه ای از بهشت باشد. هر گاه دانه ای از انار افتاد و یا پرتاب شد، آن را بخورید. چنین دانه ای در هر معده ای وارد شود، قطعاً آن را چهل روز نورانی خواهد ساخت و شيطان وسوسه را دور خواهد کرد.

همچنین ایشان فرمودند: به کودکان خود انار بخورانید؛ زیرا موجب رشد سریع آنها می گردد.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس هنگام خوابیدن انار بخورد، تا صبح از شر در امان است. (۸۰۳)

۱۰۲۰۸ ۱۰۲۰۸

امام صادق علیه السلام فرمود: خوردن سیب ، معده را خوشبو می سازد .
امام کاظم علیه السلام می فرمود: برای سیب ، منافع زیادی وجود دارد . نافع سم ، جادو ، دیوانگی و بلغم می باشد و چیزی سریعتر از آن در درمان سود ندارد .
امام صادق علیه السلام فرمود که امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: سیب بخورید ، چرا که باعث قوی شدن معده می شود .
ایشان فرمودند: اگر مردم می دانستند که سیب چه خواصی دارد ، بیماران خود را هرگز با غیر از سیب درمان نمی کردند .
باز هم در جایی دیگر می فرمایند: به بیماران تب دار خود ، سیب بدهید بخورند ، که چیزی سودمندتر از سیب وجود ندارد .
ابن بکیر می گوید: روزی در مدینه ، خون دماغ شدم . از امام صادق علیه السلام پرسیده شد که چه چیزی خون دماغ را بند می آورد ، فرمود: به او آب سیب بدهید . بعد از آن که نوشیدم ، خونریزی دماغ قطع شد . هر گاه مار یا عقرب یکی از مردم را نیش می زد ، می فرمود: به او آب سیب بدهید .
رسول خدا صلی الله علیه و آله در وصیتی به حضرت علی علیه السلام یکی از چیزهایی را که باعث فراموشی می شمارند ، خوردن سیب ترش است .
ابی بصیر می گوید: از امام باقر علیه السلام شنیدم که می فرمود: هر گاه اراده کردی که سیب بخوری ، قبل از خوردن ، آن را بو کن . اگر چنین کردی ، تمام بیماریها را از بدن تو خارج می کند (۸۵۴)

σ̄ ũ̄ ḡzθh

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس يك دانه به بخورد، خداوند سبحان چهل روز حکمت را از سر زبان او جاری خواهد ساخت .
رسول خدا صلی الله علیه و آله به جعفر فرمود: یا جعفر! به بخور که باعث تقویت قلب است و ترسو را شجاع می کند.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس به را ناشتا بخورد، فرزند او زیبا چهره می شود.
ایشان فرمودند: به غم و اندوه را می زداید؛ همانگونه که دست عرق پیشانی را می زداید.

امام صادق علیه السلام به نقل از پدرانش ، به نقل از امیرالمؤمنان حضرت علی علیه السلام فرمود: خوردن به ، قدرت مرد را می افزاید و ضعف او را می زداید.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: خوردن به ، دل را زنده و بخیل را سخاوتمند و ترسو را شجاع می سازد.

در جایی دیگر فرمودند: یا علی ! هر کس سه روز ناشتا، به خورد، ذهنش صاف ، تمام وجودش سرشار از حلم و علم می شود و از کید شیطان و سربازانش در امان خواهد ماند.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: به بخورید و به دیگران نیز هدیه کنید؛ زیرا که چشمان را روشنی می بخشد و محبت را در قلب وارد می کند. آن را به باردارانتان بدهید؛ چرا که موجب زیبایی فرزند می شود.

و در روایت دیگری می فرماید: موجب نیکو شدن اخلاق و خوی فرزندانان می گردد.

امام رضا علیه السلام فرمود: بر شما باد خوردن به ! چرا که موجب زیادی عقل می شود.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس ناشتا به
بخورد، خود و فرزندان آینده اش، زیبا
صورت می شود. (۸۰۰)

3̄!Ã ŭ̄ ĩ̄zθh

امام صادق علیه السلام فرمود: بر شما باد خوردن گلابی! که به اذن خدا، قلب را جلا می دهد و دردهای بدن را آرام می سازد.

امام صادق علیه السلام فرمود: خوردن گلابی، معده را دباغی و قوی می کند. گلابی با به، یک خاصیت دارد که با شکم سیر خورده شود، سودهش بیشتر از شکم خالی است، هر کس دچار ناراحتی قلب شود باید از آن بخورد و جانشین غذا نیز می باشد.

مردی از درد قلب و گرفتگی آن به امام صادق علیه السلام شکایت نمود، آن حضرت به او فرمود: گلابی بخور خوب می شوی (۸۵۶).

οζηΤŪ ũ̄̄̄ ḡũzΘh

امام رضا علیه السلام فرمود: انجیر، بوی بد دهان را می برد، استخوانها را محکم می سازد، موجب رویش مو می شود، درمان بیماریها است و با آن ، نیاز به دارو نیست .
سپس افزود: انجیر شبیه ترین میوه به میوه های بهشتی می باشد.
امیرمومنان علی علیه السلام فرمود: خوردن انجیر، موجب نرمی مزاج می شود و برای بادهای قلنجی مفید است ، پس از آن به اندازه بخورید و در خوردن آن افراط نکنید.
رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: انجیر را به صورت تازه و خشك شده بخورید؛ چرا که باعث زیادی قوه باه و درمان بواسیر و نقرس می گردد. (۸۰۷)

ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς

امام صادق علیه السلام فرمود: کاسنی ، سرور
سبزیجات است .

ایشان به مردی فرمود: بر تو باد خوردن
کاسنی ! چرا که قدرت جماع و آمیزش را
افزوده و جنین را نیکو می گرداند و طبع
آن گرم است و موجب می شود فرزند در رحم
مادر، پسر باشد.

یکی از صالحین می گوید: بعضی اوقات ،
برخاستن برای اقامه نماز شب ، برای من
دشوار می شد و این امر باعث ناراحتی من
شده بود. در خواب امام زمان (عج) را
دیدم که فرمود: بر تو باد خوردن کاسنی !
با خوردن آن ، این کار به خواست خداوند
بر تو آسان می گردد. خوردن آن را زیاد
نمودم ، خداوند این کار را برایم آسان
نمود. (۸۰۹)

ṭəF ū̄ ḡzəḥ

از امام صادق علیه السلام درباره تیره سئوال
شد، فرمود: آن را بخورید؛ زیرا که در آن
چهار خاصیت است: بوی دهان را خوشبو می
کند، بادشکن است، درمان کننده بواسیر و
جذام نیز می باشد. (۸۶۰)

zVŭŋ ŭ̄ ǰŭzθh

امام صادق علیه السلام فرمود: بر شما باد خوردن کاهو! زیرا که خون را صاف و پاکیزه می گرداند.

ایشان فرمودند: بر تو باد خوردن کاهو! زیرا باعث قطع شدن خونریزی می شود. امیرالمؤمنین علیه السلام ، به نقل از رسول خدا صلی الله علیه و آله ، فرمود: کاهو بخور! زیرا خواب آور است و غذا را هضم می کند. (۸۶۱)

yhñ ũ̄ ǰũzθh̄

در کتاب عده ، از امام باقر یا امام
صادق علیه السلام آمده است که فرمودند: کدو، عقل و
نیروی عقلی را زیاد می کند.
رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: اگر خواستید طبخ و
آشپزی کنید، بیشتر کدو بخورید، زیرا که
قلب محزون را شاد و مسرور می گرداند.
ایشان به حضرت علی علیه السلام فرمودند: کدو
بخور! که هر کس بخورد، چهره اش زیبا و
نیکو می گردد. کدو، غذای من و پیامبران
قبل از من می باشد. (۸۶۲)

κζζυ ὕψις ἰσθῆ

امام صادق علیه السلام فرمود: خوردن هویج ، برای کلیه مفید و مقوی جنسی است .
همچنین می فرماید: هویج برای قلنج و بواسیر نافع می باشد و نیز برای جماع مفید است . (۸۱۳)

2Gp# ũ̄ ĩ̄zθh

امام صادق علیه السلام فرمود: هیچ کس نیست ،
مگر آن که در او ریشه جذام باشد، پس آن
را با شلغم ذوب کنید. (۸۶۴)
همچنین شلغم ، قوه بینایی را زیاد و
غرایز جنسی را تقویت و ادرار را نیز
زیاد می کند. (۸۶۵)

ἡ ἄσπις ἡ ἄσπις ἡ ἄσπις

امام صادق علیه السلام فرمود: بادنجان زیاد
بخورید؛ چرا که برای طبیعت سودائی ،
بسیار نافع است .
ایشان فرمودند: بادنجان سرخ شده و
بورانی را بخورید؛ چرا که از بیماری
جذام جلوگیری می کند و درمان است .
در جایی دیگر فرمودند: بادنجان را زیاد
بخورید، آن هم هنگام بارور شدن درخت
خرما، چرا که درمان کننده هر دردی است :
چهره را بشاش و نورانی ، رگها را نرم و
قدرت جماع را نیز زیاد می سازد. (۸۶۶)

ο2ε γ ᾿ ῥῖ2 ῥῖ ῥῖ2θῆ

ایشان فرمودند: پیاز، نفس دهان را خوشبو می کند و غم را می زداید و نیروی جنسی را تقویت می کند.

ایشان فرمودند: پیاز، بیماری و ناخوشی را از بین می برد، رگها را قوی می گرداند، قدرت پاها را بالا می برد، نیروی جنسی را افزایش می دهد و تب بر است .

حضرت علیه السلام در جایی دیگر می فرماید: پیاز بخورید، که در آن سه خصلت است : دهان را خوشبو می کند، لثه را محکم می گرداند، قوه باه را زیاد می کند و پوست صورت را شفاف می سازد.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: اگر وارد شهر جدیدی شدید، از پیاز آن شهر بخورید که از بیماری وبا، مصون خواهید شد.

از امام صادق علیه السلام راجع به منافع سیر، پیاز و تره سؤال شد، فرمود: خوب است خام خورده شوند.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: سیر بخورید، و خود را با آن درمان سازید، چرا که درمان کننده هفتاد بیماری است .

امام محمد باقر علیه السلام فرمود:

گوشت بابرکتی است . آن را به آدم مبتلا
به یرقان ، بخورانید و بریان کنید. ^(۸۶۷)

ῥῖϑῶϣ ῥῖ ῥῖϑῶḥ

پیامبر اکرم ﷺ فرمود: خرما را ناشتا
بخورید که کرمهای شکم را می کشد. (۸۶۸)
امام صادق علیه السلام فرمود: زنانتان را در
حاملگی خرما بدهید، تا فرزندانتان زیبا
شوند. (۸۶۹)

Tē̄ ̄̄̄ZÃ ũ̄̄ ĩ̄̄zθh

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس دچار ضعف
قلب و بدن است ، باید گوشت بره با شیر
بخورد .

ἡσυχία ἔστιν ἡ ἀσθένεια

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: بر شما باد به
کشمش! که سودا را برطرف می کند و بلغم
را می خورد و تن را سالم و اخلاق را نیکو
می کند و اعصاب را قوی کرده و ضعف و
بیماری را از بین می برد.

hḥḥḥ ḥ̄ ḥ̄zθh

امام صادق علیه السلام فرمود: سنجد، گوشت آن
گوشت ، پوستش پوست و هسته اش استخوان
را می رویاند. با این حال ، کلیه ها را
گرم و معده را شستشو و پاکیزه میگرداند
و نگهدار انسان از بواسیر و قطره ، قطره
آمدن بول است . ساقها را نیرومند و عرق
جزام را ریشه کن مینماید. (۸۷۰)

۹- آداب معنوی

- ۱- نهج البلاغه ، فیض الاسلام ، حکمت ۳، ۴، ص ۱۲۳۵
- ۲- ترجمه المراقبات ، ص ۲۵۷-۲۳۰.
- ۳-- ترجمه المراقبات .
- ۴- ترجمه المراقبات .
- ۵- ترجمه المراقبات .
- ۶- ترجمه المراقبات .
- ۷- ترجمه المراقبات
- ۸- ترجمه المراقبات
- ۹- ترجمه المراقبات .
- ۱۰- ترجمه المراقبات .
- ۱۱- ترجمه المراقبات .
- ۱۲- ترجمه المراقبات .
- ۱۳- همان .
- ۱۴- ترجمه المراقبات .
- ۱۵- ترجمه المراقبات .
- ۱۶- ترجمه المراقبات .
- ۱۷- مفاتیح الجنان ، ص ۹۳.
- ۱۸- مفاتیح الجنان ، ص ۵۰، فصل چهارم ،
در فضیلت و اعمال شب و روز جمعه .
- ۱۹- مفاتیح الجنان ، اعمال شب جمعه ، ص
۵۲.
- ۲۰- مفاتیح الجنان در اعمال روز جمعه ،
ص ۶۱-۹۲.
- ۲۱- حدث اصغر به هر امری که وضو رباطل
کند و موجب وضو برای نماز شود گفته می
شود و حدث اکبر به هر امری که موجب غسل
برای نماز شود، مانند احتلام و جماع ،
اطلاق می گردد.
- ۲۲- کسی که زیارتش می کنند.
- ۲۳- مفاتیح الجنان ، در آداب زیارت ، ص
۵۴۵-۵۵۱.
- ۲۴- مجمع البیان .
- ۲۵- ثواب اعمال .

- ۲۶- بحار الانوار، ج ۹۲، ص ۲۹۶.
- ۲۷- مشکل گشای معنوی و تفسیر نورالثقلین .
- ۲۸- مشکل گشای معنوی ، ص ۲۳۶.
- ۲۹- همان ، ص ۲۴۵.
- ۳۰- داروخانه معنوی ، ص ۱۹۲.
- ۳۱- داروخانه معنوی ، ص ۱۹۱.
- ۳۲- داروخانه معنوی ، ص ۱۹۰.
- ۳۳- مشکل گشای معنوی ، ص ۲۱۴.
- ۳۴- داروخانه معنوی ، ص ۱۹۰.
- ۳۵- مشکل گشای معنوی ، ص ۲۱۵.
- ۳۶- داروخانه معنوی ، ص ۱۸۰ و ۱۸۱.
- ۳۷- مشکل گشای معنوی ، ص ۲۲۲.
- ۳۸- مشکل گشای معنوی ، ص ۲۱۴، ۲۲۲ و ۲۴۳- داروخانه معنوی ، ص ۱۹۴.
- ۳۹- مشکل گشای معنوی ، ص ۲۱۳ و ص ۲۴۰.
- ۴۰- داروخانه معنوی ، ص ۱۷۹ و ۱۸۰.
- ۴۱- مشکل گشای معنوی ، ص ۲۱۵.
- ۴۲- داروخانه معنوی ، ص ۱۹۲.
- ۴۳- مشکل گشای معنوی ، ص ۲۱۵.
- ۴۴- داروخانه معنوی ، ص ۲۰۰.
- ۴۵- همان ، ص ۲۰۲.
- ۴۶- مشکل گشای معنوی ، ص ۲۴۵.
- ۴۷- همان ، ص ۲۲۸.
- ۴۸- نور / ۳۲
- ۴۹- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله مدرسی ، ص ۲۴۸.
- ۵۰- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله مدرسی ، ص ۲۵۳.
- ۵۱- همان
- ۵۲- همان
- ۵۳- همان ، ص ۲۵۴.
- ۵۴- همان ، ص ۲۵۸.
- ۵۵- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله مدرسی ، ص ۲۵۹.
- ۵۶- حلیة المتقین ، آداب نکاح ، فصل سوم ، ص ۶۹.

- ۵۷- همان .
- ۵۸- همان .
- ۵۹- همان .
- ۶۰- همان .
- ۶۱- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله
مدرسی ، ص ۲۶۰ .
- ۶۲- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله
مدرسی ، ص ۲۶۰-۲۶۳ .
- ۶۳- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله
مدرسی ، ص ۲۶۳-۲۶۵ .
- ۶۴- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله
مدرسی ، ص ۲۶۹ .
- ۶۵- حلیة المتقين ، ص ۷۵-۷۳ .
- ۶۶- ترجمه تحریر الوسيله ، ج ۴ ، ص ۱۲ .
- ۶۷- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله
مدرسی ، ص ۲۳۴-۲۳۷ .
- ۶۸- حلیة المتقين ، احکام ایام حمل ،
فصل هشتم ، ص ۸۲ .
- ۶۹- حلیة المتقين ، ص ۸۹-۸۲ .
- ۷۰- ترجمه تحریر الوسيله ج ۴ ، ص ۱۰۸ .
- ۷۱- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله
مدرسی ، ص ۲۳۲ .
- ۷۲- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله
مدرسی ، ص ۲۳۳ .
- ۷۳- همان ، ص ۲۳۴ .
- ۷۴- همان ، ص ۷۴ .
- ۷۵- همان .
- ۷۶- همان ، ص ۷۵ .
- ۷۷- توضیح المسائل ، م ۲۴۸۷ .
- ۷۸- همان ، م ۲۴۸۸ .
- ۷۹- همان .
- ۸۰- همان ، م ۲۴۸۹ .
- ۸۱- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله
مدرسی ، ص ۷۶ .
- ۸۲- همان ، ص ۲۳۸ .
- ۸۳- همان ، ص ۲۳۹ .

- ۸۴- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله
مدرسی ، ص ۲۳۹ .
- ۸۵- همان ، ص ۲۴۱ .
- ۸۶- همان ، ص ۲۴۲ .
- ۸۷- همان .
- ۸۸- همان ، ص ۲۴۳ .
- ۸۹- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه الله
مدرسی ، ص ۲۴۳ .
- ۹۰- حلیة المتقین ، فصل یازدهم در آداب
تربیت فرزندان ، ص ۹۱ .
- ۹۱- همان .
- ۹۲- همان ، ص ۹۲ .
- ۹۳- همان ، ص ۹۳ .
- ۹۴- تربیت فرزند استاد مظاهری .
- ۹۵- توضیح المسائل ، م ۷۸ .
- ۹۶- النضید، ج ۱، ص ۱۳۹ .
- ۹۷- توضیح المسائل ، م ۷۸ .
- ۹۸- النضید، ج ۱، ص ۱۳۹ .
- ۹۹- توضیح المسائل ، م ۷۸ .
- ۱۰۰- النضید، ج ۱، ص ۱۳۹ .
- ۱۰۱- توضیح المسائل ، م ۷۸ .
- ۱۰۲- النضید، ج ۱، ص ۱۴۰ .
- ۱۰۳- توضیح المسائل ، م ۷۸ .
- ۱۰۴- همان .
- ۱۰۵- النضید، ج ۱، ص ۱۴۰ .
- ۱۰۶- النضید، ج ۱، ص ۱۴۰ .
- ۱۰۷- حلیة المتقین فصل یازدهم ، آداب
بیت الخلاء، ص ۱۴۳ .
- ۱۰۸- همان .
- ۱۰۹- توضیح المسائل ، م ۷۹ .
- ۱۱۰- همان .
- ۱۱۱- النضید، ج ۱، ص ۱۴۳ .
- ۱۱۲- توضیح المسائل ، م ۷۹ .
- ۱۱۳- حلیة المتقین ، فصل یازدهم آداب
بیت الخلاء
- ۱۱۴- النضید، ج ۱، ص ۱۴۳ .
- ۱۱۵- توضیح المسائل ، م ۷۹ .

- ١١٦-النضيد، ج ١، ص ١٤٣ .
- ١١٧-توضيح المسائل ، م ٧٩ .
- ١١٨-حلية المتقين آداب بيت الخلاء .
- ١١٩-توضيح المسائل ، م ٨٠ .
- ١٢٠-النضيد، ج ١، ص ١٤٣ .
- ١٢١-توضيح المسائل ، م ٨٠ .
- ١٢٢-النضيد، ج ١، ص ١٤٣ .
- ١٢٣-توضيح المسائل ، م ٨٠ .
- ١٢٤-النضيد، ج ١، ص ١٤٣ .
- ١٢٥-توضيح المسائل ، م ٨١ .
- ١٢٦-النضيد، ج ١، ص ١٤٣ .
- ١٢٧-همان .
- ١٢٨-همان .
- ١٢٩-همان .
- ١٣٠-حلية المتقين آداب بيت الخلاء .
- ١٣١-عروة الوثقى ، ج ١، فصل فى بعض مستحبات الوضوء، ص ١٩٨ تا ٢٠٠ .
- ١٣٢-همان .
- ١٣٣-النضيد، ج ١، ص ١٢٠ كتاب الطهارة .
- ١٣٤-حاشيه مفاتيح الجنان ، ص ٣٦ .
- ١٣٥-همان .
- ١٣٦-مفاتيح الجنان ، ص ٣٦ .
- ١٣٧-النضيد، ج ١، ص ١٢٠ .
- ١٣٨-عروة الوثقى ، ج ١، فصل فى بعض مستحبات الوضوء، ص ١٩٨ تا ٢٠٠ .
- ١٣٩-توضيح المسائل، م ٢٦٤ .
- ١٤٠-النضيد، ج ١، ص ١٢٠ .
- ١٤١-مفاتيح الجنان ، ص ٣٨ .
- ١٤٢-همان ، ص ٣٨ .
- ١٤٣-النضيد، ج ١، ص ١٢٠ .
- ١٤٤-حاشيه مفاتيح الجنان ، ص ٣٨ .
- ١٤٥-عروة الوثقى ، ج ١، فصل فى بعض مستحبات الوضوء، ص ١٩٨ تا ٢٠٠ .
- ١٤٦-حاشيه مفاتيح الجنان ، ص ٣٩ .
- ١٤٧-النضيد، ج ١، ص ١٢٠ .
- ١٤٨-عروة الوثقى ، ج ١، ص ١٩٨ تا ٢٠٠ .

- ١٤٩-عروة الوثقى ، ج ١ ، ص ١٩٨ تا ٢٠٠ .
- ١٥٠-مفاتيح الجنان .
- ١٥١-عروة الوثقى ، ج ١ ، ص ٢٠٠ تا ٢٠٢ .
- ١٥٢-النضيد، ج ١ ، ص ١٥٩ .
- ١٥٣-النضيد، ج ١ ، ص ١٦٠ .
- ١٥٤-احكام بانوان ، محمد وحيدى ، ص ١٣٣ بهنقل از عروة الوثقى ، ج ١ ، ما يكره على الجنب .
- ١٥٥-النضيد، ج ١ ، ص ١٥٤ .
- ١٥٦-توضيح المسائل ، م ٥٥٩ .
- ١٥٧-همان ، م ٥٦٤ .
- ١٥٨-همان ، م ٥٦٤ .
- ١٥٩-ترجمه تحرير الوسيله ، ج ١ ، ص ١٠٨ ، مساء له ١٢ .
- ١٦٠-همان ، ص ١٠٩ مساء له ١٣ .
- ١٦١-ترجمه تحريرالوسيله ، ج ١ ، ص ١٠٩ و ١١٠ .
- ١٦٢-النضيد، ج ١ ، ص ٢٣٥ .
- ١٦٣-همان ، ص ٢٣٦ .
- ١٦٤-همان .
- ١٦٥-همان ، ص ٢٣٧ .
- ١٦٦-النضيد، ج ١ ، ص ٢٣٧ .
- ١٦٧-ترجمه تحريرالوسيله ، ج ١ ، ص ١٤٨ ، گفتار درغسل هاى مستحبه .
- ١٦٨-ترجمه تحريرالوسيله ، ج ١ ، ص ١٥٠ .
- ١٦٩-ترجمه تحريرالوسيله ، ج ١ ، ص ١٤٨ تا ١٥٢ .
- ١٧٠-توضيح المسائل ، م ٦٤٤ .
- ١٧١-همان ، م ٦٤٥ .
- ١٧٢-توضيح المسائل ، م ٦٩٨ .
- ١٧٣-ترجمه تحريرالوسيله ، ج ١ ، ص ١٦٤ ، مساء له ٨ .
- ١٧٤-همان .
- ١٧٥-توضيح المسائل ، احكام نماز .
- ١٧٦-همان .
- ١٧٧-همان .
- ١٧٨-همان .

- ١٧٩- همان ، م ٧٥١ .
- ١٨٠- حاشيه مفاتيح الجنان ، آداب دخول نماز ، ص ٤٥ .
- ١٨١- توضيح المسائل ، م ٨٦٤ .
- ١٨٢- همان .
- ١٨٣- النضيد ، ج ٢ ، ص ٢٢٦ مستحبات اذان و اقامه .
- ١٨٤- همان ، ص ٢٢٧ .
- ١٨٥- همان .
- ١٨٦- همان .
- ١٨٧- همان ، ص ٢٣٠ .
- ١٨٨- همان ص ٢٣١ .
- ١٨٩- همان ص ٢٣٣ .
- ١٩٠- همان ، ص ٢٣٤ .
- ١٩١- النضيد ، ج ٢ ، ص ٢٣٤ .
- ١٩٢- توضيح المسائل ، م ٩٢١ .
- ١٩٣- همان ، م ٩٢٥ .
- ١٩٤- همان ، م ٩٣٣ .
- ١٩٥- همان .
- ١٩٦- همان ، م ١١٦٤ .
- ١٩٧- توضيح المسائل ، م ٩٤٥ .
- ١٩٨- همان ، م ٩٥٥ .
- ١٩٩- ترجمه تحرير الوسيله ، ج ١ ، ص ٢٥٠ .
- ٢٠٠- همان ص ٢٤٩ .
- ٢٠١- همان ، ص ٢٥٠ .
- ٢٠٢- همان .
- ٢٠٣- توضيح المسائل ، م ٩٦٧ .
- ٢٠٤- همان ، م ٩٧٧ .
- ٢٠٥- توضيح المسائل ، م ٩٧٧ .
- ٢٠٦- همان .
- ٢٠٧- همان .
- ٢٠٨- همان .
- ٢٠٩- همان .
- ٢١٠- همان ، م ٩٨٧ .
- ٢١١- همان ، م ٩٩٧ .
- ٢١٢- همان ، م ١٠٠٤ .
- ٢١٣- همان ، م ١٠١٤ .

- ٢١٤-توضيح المسائل ، م ١٠١٧ .
- ٢١٥-همان .
- ٢١٦-همان .
- ٢١٧-همان .
- ٢١٨-همان .
- ٢١٩-همان ، م ١٠١٨ .
- ٢٢٠-ترجمه تحريرالوسيله ، ج ١ ، ص ٢٦١ ، م ٢١ .
- ٢٢١-همان .
- ٢٢٢-ترجمه تحريرالوسيله ، ج ١ ، ص ٢٦١ .
- ٢٢٣-همان ، ص ٢٦٢ .
- ٢٢٤-النضيد، ج ٢ ، ص ٢٧٧ .
- ٢٢٥-همان ، ٢٧٩ .
- ٢٢٦-همان ، ص ٢٨٢ .
- ٢٢٧-همان ، ص ٢٨٥ .
- ٢٢٨-همان ، ص ٢٩١ .
- ٢٢٩-ترجمه تحريرالوسيله ، ص ٢٥٤ ، م ٣ .
- ٢٣٠-توضيح المسائل ، م ١٠١٩ .
- ٢٣١-همان ، م ١٠٢٠ .
- ٢٣٢-همان ، م ١٠٢١ .
- ٢٣٣-همان ، ١٠٢٩ .
- ٢٣٤-همان ، م ١٠٣٨ .
- ٢٣٥-همان ، م ١٠٤٣ .
- ٢٣٦-همان .
- ٢٣٧-همان .
- ٢٣٨-توضيح المسائل ، م ١٠٤٣ .
- ٢٣٩-همان ، م ١٠٤٤ .
- ٢٤٠-حاشيه مفاتيح الجنان ، آداب ركوع ، ص ٥٢ .
- ٢٤١-همان .
- ٢٤٢-همان ، ص ٥٣ .
- ٢٤٣-ترجمه تحريرالوسيله ، ج ١ ، ص ٢٦٦ ، م ٢١ .
- ٢٤٤-همان .
- ٢٤٥-النضيد، ج ٢ ، ص ٣١١ .
- ٢٤٦-توضيح المسائل ، م ١٠٩١ .
- ٢٤٧-توضيح المسائل ، م ١٠٩١ .

- ٢٤٨- توضيح المسائل ، م ١٠٩١ .
- ٢٤٩- همان ، م ١٠٩٩ .
- ٢٥٠- ترجمه تحرير الوسيله ، ج ١ ، ص ٢٧٢ ، م ٩ .
- ٢٥١- همان ، ص ٢٧٧ ، م ٨ .
- ٢٥٢- همان .
- ٢٥٣- النضيد ، ج ٢ ، ص ٣١٣ .
- ٢٥٤- ص ٣١٣ همان .
- ٢٥٥- همان ، ص ٣١٤ .
- ٢٥٦- توضيح المسائل ، م ١٠٩٢ .
- ٢٥٧- همان .
- ٢٥٨- توضيح المسائل ، م ١١٠٣ .
- ٢٥٩- همان ، م ١١٠٣ .
- ٢٦٠- همان .
- ٢٦١- همان .
- ٢٦٢- همان .
- ٢٦٣- همان ، م ١١٠٥ .
- ٢٦٤- همان ، م ١١١٧ .
- ٢٦٥- همان .
- ٢٦٦- توضيح المسائل ، م ١١١٨ .
- ٢٦٧- همان .
- ٢٦٨- همان ، م ١١١٩ .
- ٢٦٩- همان ، م ١١٢٠ .
- ٢٧٠- همان ، م ١١٢١ .
- ٢٧١- همان .
- ٢٧٢- همان .
- ٢٧٣- النضيد ، ج ٢ ، ص ٣٤٣ .
- ٢٧٤- ترجمه تحرير الوسيله ، ج ١ ، ص ٢٧٣ ، م ١٠ .
- ٢٧٥- همان ، ص ٢٧٤ .
- ٢٧٦- همان .
- ٢٧٧- همان .
- ٢٧٨- همان .
- ٢٧٩- همان .
- ٢٨٠- همان .
- ٢٨١- همان .
- ٢٨٢- همان .

- ٢٨٣-توضيح المسائل ، م ١١٠٤ .
- ٢٨٤-حاشيه مفاتيح الجنان ، ص ٦١ .
- ٢٨٥-توضيح المسائل ، م ١١٢٢ .
- ٢٨٦-همان .
- ٢٨٧-همان .
- ٢٨٨-م ١١٢٣ .همان .
- ٢٨٩-حاشيه مفاتيح الجنان ، آداب تسبيح
حضرت زهرا (س) ، ص ٧٠ .
- ٢٩٠-همان ، ص ٧١ .
- ٢٩١-حاشيه مفاتيح الجنان ، ص ٧٦ .
- ٢٩٢-همان ، ص ٧٩ .
- ٢٩٣-همان .
- ٢٩٤-همان ، ص ٨٠ .
- ٢٩٥-همان ، ص ٨٦ .
- ٢٩٦-همان ، ص ٨٩ .
- ٢٩٧-همان ، ص ٩٤ .
- ٢٩٨-حاشيه مفاتيح الجنان ، ص ٩٦ .
- ٢٩٩-همان ، ص ١٠١ .
- ٣٠٠-همان ، ص ١٠١ .
- ١٠
- آداب معنوي ٣٠١-همان ، ص ١٠٢ .
- ٣٠٢-حاشيه مفاتيح الجنان ، ص ١١٣ .
- ٣٠٣-همان ، ص ١٢٠ .
- ٣٠٤-حاشيه مفاتيح الجنان ، ص ١٢٦ و ص
١٢٩ .
- ٣٠٥-همان ، ص ١٣٠ .
- ٣٠٦-همان .
- ٣٠٧-همان ، ص ١٣١ .
- ٣٠٨-همان ، ص ١٣٣ .
- ٣٠٩-همان ، ص ١٣٥ .
- ٣١٠-همان ، ص ١٣٨ .
- ٣١١-حاشيه مفاتيح الجنان ، ص ١٥٠ .
- ٣١٢-توضيح المسائل ، م ١٣٦٩ .
- ٣١٣-همان ، م ٧٩٣ .
- ٣١٤-النضيد، ج ٢ ، ص ٣٣٥ .
- ٣١٥-همان ، ص ٣٣٦ .

- ٣١٦- همان .
 ٣١٧- توضیح المسائل ، م ١١٦٥ .
 ٣١٨- همان ، م ١٢٧٠ .
 ٣١٩- همان ، م ١٣٧٤ .
 ٣٢٠- همان ، م ١٣٧٨ .
 ٣٢١- همان ، م ١٣٨٩ .
 ٣٢٢- همان ، م ٨٠٢ .
 ٣٢٣- همان ، م ٨٨٦ .
 ٣٢٤- توضیح المسائل ، م ١١٥٧ .
 ٣٢٥- همان .
 ٣٢٦- همان .
 ٣٢٧- همان .
 ٣٢٨- همان .
 ٣٢٩- همان .
 ٣٣٠- همان ، م ١١٥٨ .
 ٣٣١- همان .
 ٣٣٢- همان .
 ٣٣٣- النضيد، ج ٣ ، ص ٤٧ .
 ٣٣٤- النضيد، ج ٣ ، ص ٤٨ .
 ٣٣٥- توضیح المسائل ، م ١١٦ .
 ٣٣٦- همان ، م ٨٦٥ .
 ٣٣٧- همان .
 ٣٣٨- همان .
 ٣٣٩- همان .
 ٣٤٠- همان ، م ٨٩١ .
 ٣٤١- اسرار الصلوة ، ص ١١٧ .
 ٣٤٢- النضيد، ج ١ ، ص ١١٥ .
 ٣٤٣- توضیح المسائل ، م ١٣٩٩ .
 ٣٤٤- همان ، م ١٤٠٠ .
 ٣٤٥- همان ، م ١٤٠٢ .
 ٣٤٦- همان ، م ١٤٠٣ .
 ٣٤٧- توضیح المسائل ، م ١٤١٨ .
 ٣٤٨- همان ، م ١٤٣٥ .
 ٣٤٩- همان ، م ١٤٤٩ .
 ٣٥٠- همان ، م ١٤٥٠ .
 ٣٥١- همان ، م ١٤٦٢ .
 ٣٥٢- همان ، م ١٤٦٦ .

- ٣٥٣- همان ، م ١٤٨٠ .
 ٣٥٤- توضیح المسائل ، م ١٤٨٠ .
 ٣٥٥- همان ، م ١٤٨١ .
 ٣٥٦- همان ، م ١٤٨٢ .
 ٣٥٧- همان .
 ٣٥٨- همان ، م ١٤٨٣ .
 ٣٥٩- همان .
 ٣٦٠- همان ، م ١٤٨٤ .
 ٣٦١- همان ، م ١٤٨٥ .
 ٣٦٢- همان .
 ٣٦٣- همان ، م ١٤٨٦ .
 ٣٦٤- توضیح المسائل ، م ١٤٨٧ .
 ٣٦٥- النضید، ج ٣ ، ص ٤٩٦ .
 ٣٦٦- همان ، م ١٤٨٨ .
 ٣٦٧- همان ، م ١٤٨٩ .
 ٣٦٨- همان ، م ١٤٩٠ .
 ٣٦٩- همان .
 ٣٧٠- النضید، ج ٣ ، ص ٤٧٧ .
 ٣٧١- همان .
 ٣٧٢- همان .
 ٣٧٣- النضید، ج ٣ ، ص ٤٨٠ .
 ٣٧٤- همان ، ص ٤٨٦ .
 ٣٧٥- همان ، ص ٥٠٣ .
 ٣٧٦- توضیح المسائل احکام نماز جمعہ ،
 م ٢٣ و ٢٦ .
 ٣٧٧- همان ، م ٣٨ .
 ٣٧٨- همان ، م ٢٣ .
 ٣٧٩- همان .
 ٣٨٠- همان ، م ٢٧ .
 ٣٨١- همان ، م ٢٨ .
 ٣٨٢- همان .
 ٣٨٣- توضیح المسائل ، م ٢٨ .
 ٣٨٤- همان ، م ٢٩ .
 ٣٨٥- همان ، م ٣١ .
 ٣٨٦- همان .
 ٣٨٧- همان .
 ٣٨٨- همان .

- ٣٨٩-همان .
 ٣٩٠-همان .
 ٣٩١-همان .
 ٣٩٢-توضيح المسائل ، م ٣٣ .
 ٣٩٣-همان ، م ٣٤ .
 ٣٩٤-همان ، م ٣٦ .
 ٣٩٥-همان ، م ٣٧ .
 ٣٩٦-همان ، م ٥٢ .
 ٣٩٧-همان ، م ٥١ .
 ٣٩٨-توضيح المسائل مراجع ، مستحبات
 نماز جمعه ، ص ٨١٢ .
 ٣٩٩-همان .
 ٤٠٠-توضيح المسائل ، م ١٤٩١ .
 ٤٠١-همان ، م ١٥٠٧ .
 ٤٠٢-همان ، م ١٥٠٨ .
 ٤٠٣-توضيح المسائل ، م ١٥١٠ .
 ٤٠٤-همان ، م ١٥١١ .
 ٤٠٥-همان .
 ٤٠٦-همان ، م ١٥١٢ .
 ٤٠٧-ترجمه تحريرالوسيله ، ج ١ ، ص ٣٠٣
 م ١١ .
 ٤٠٨-همان .
 ٤٠٩-همان .
 ٤١٠-همان .
 ٤١١-همان .
 ٤١٢-همان ، ص ٣٠٤ ، م ١٢ .
 ٤١٣-النضيد، ج ٣ ، ص ١٣٧ .
 ٤١٤-حاشيه مفاتيح الجنان ، ص ٤٢ .
 ٤١٥-النضيد، ج ٢ ، ص ١٣٦ .
 ٤١٦-حاشيه مفاتيح الجنان ، ص ٤٢ .
 ٤١٧-حاشيه مفاتيح الجنان ، ص ٤٣ .
 ٤١٨-النضيد، ج ٢ ، ص ١٣٦ .
 ٤١٩-توضيح المسائل ، م ٩١٣ .
 ٤٢٠-النضيد، ج ٢ ، ص ١٣٦ .
 ٤٢١-توضيح المسائل ، م ٩١٢ .
 ٤٢٢-همان .
 ٤٢٣-همان .

- ٤٢٤-همان .
- ٤٢٥-همان ، م ٨٤٩ .
- ٤٢٦-توضيح المسائل ، م ٩١١ .
- ٤٢٧-النضيد، ج ٢ ، ص ١٣٣ .
- ٤٢٨-همان .
- ٤٢٩-همان ، ص ١٣٤ .
- ٤٣٠-همان ، ص ١٣٥ .
- ٤٣١-توضيح المسائل ، م ٨٩٦ .
- ٤٣٢-همان ، م ٨٩٧ .
- ٤٣٣-عروة الوثقى ، ج ١ ، فصل ١٥ كتاب الصلاة ، ص ٦٠٠ .
- ٤٣٤-همان .
- ٤٣٥-همان .
- ٤٣٦-همان .
- ٤٣٧-همان .
- ٤٣٨-همان .
- ٤٣٩-توضيح المسائل ، م ٩١٤ .
- ٤٤٠-عروة الوثقى ، ج ١ ، فصل ١٥ كتاب الصلاة ، ص ٦٠٠ .
- ٤٤١-توضيح المسائل ، م ٩١٤ .
- ٤٤٢-همان ، م ٩١٥ .
- ٤٤٣-همان ، م ٩٠٨ .
- ٤٤٤-النضيد، ج ٢ ، ص ١٣٧ .
- ٤٤٥-النضيد، ج ٢ ، ص ١٤٢ .
- ٤٤٦-همان .
- ٤٤٧-همان ، ص ١٤٣ .
- ٤٤٨-توضيح المسائل ، م ٨٩٦ .
- ٤٤٩-النضيد، ج ٢ ، ص ١٤٣ .
- ٤٥٠-همان .
- ٤٥١-ترجمه تحريرالوسيله ، ج ١ ، ص ٢٣٣ ، مسأله ١٧ .
- ٤٥٢-توضيح المسائل ، م ٨٩٣ .
- ٤٥٣-همان ، م ٨٩٥ .
- ٤٥٤-توضيح المسائل ، م ٨٩٨ .
- ٤٥٥-ترجمه تحريرالوسيله ، ج ٢ ، ص ٢٣٤ .
- ٤٥٦-تحف العقول ، ص ٢٩٧ .
- ٤٥٧-توضيح المسائل ، م ٧٦٤ .

- ٤٥٨- العروة الوثقى ، ج ٢ ، ص ١١١ ، م ٦ .
- ٤٥٩- همان ، م ٧ .
- ٤٦٠- توضیح المسائل ، م ٧٦٧ .
- ٤٦١- همان ، م ٧٨١ .
- ٤٦٢- رساله نوبین ، حضرت ١ ، ص ١٧٠ .
- ٤٦٣- ترجمه تحریر الوسیله ، ج ١ ، ص ١٣٦ .
- ٤٦٤- احکام ، وزارت آموزش و پرورش ، ص ٩٥ .
- ٤٦٥- ترجمه تحریر الوسیله ج ١ ، ص ١٣٦ .
- ٤٦٦- سراج الشیعه ، ص ١٠٢ و ١٠٣ .
- مفاتیح الجنان ص ٧٨ .
- ٤٦٧- مستدرک الوسائل ، ج ٣ ، ص ٤٤٧ .
- ٤٦٨- مفاتیح الجنان ، ص ٣٣٨ .
- ٤٦٩- مفاتیح الجنان ، ص ٦٤٣ .
- ٤٧٠- همان ، ص ٦٥٥ .
- ٤٧١- مفاتیح الجنان ، ص ٦٥٥ .
- ٤٧٢- جعفر بن ابی طالب عليه السلام پسر عموی پیغمبر صلی الله علیه و آله می باشد .
- ٤٧٣- این دعا در ترجمه تحریر الوسیله ، ج ١ ، ص ٢٤٤ آمده است .
- ٤٧٤- مفاتیح الجنان ، ص ٦٩٢ .
- ٤٧٥- همان ، ص ٢٩٣ .
- ٤٧٦- همان ، ص ٥٦٨ .
- ٤٧٧- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع ، ص ٤٦ .
- ٤٧٨- همان ، ص ٥٤ .
- ٤٧٩- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع ، ص ٦٤ .
- ٤٨٠- همان ، ص ٧٧ .
- ٤٨١- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع ، ص ٨٩ .
- ٤٨٢- همان ، ص ٩٨ .
- ٤٨٣- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع ، ص ١١٧ .
- ٤٨٤- بحار الانوار ، ج ٩٧ ، ص ١٣٣ .
- ٤٨٥- المصباح المنیر ، ص ٤٦ .

- ٤٨٦-مفاتيح الجنان ، ص ٢٧٣ .
٤٨٧-مفاتيح الجنان ، ص ٢٧٤ .
٤٨٨-همان ، ص ٢٨٦ .
٤٨٩-بحار الانوار، ج ٩٨ ، ص ٣٩٦ .
٤٩٠-مفاتيح الجنان ، ص ٢٨٦ .
٤٩١-مفاتيح الجنان ، ص ٢٩٣ .
٤٩٢-همان ، ص ٢٨٧ .
٤٩٣-اقبال ، ص ٦٢٧ .
٤٩٤-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ٢٢٧ .
٤٩٥-همان ، ص ٢٢٧ .
٤٩٦-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ٢٢٧ .
٤٩٧-همان .
٤٩٨-مفاتيح الجنان ، ص ٢٩٤ .
٤٩٩-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ٢٢٧ .
٥٠٠-مفاتيح الجنان ، ص ٢٩٥ .
٥٠١-همان ، ص ٢٩٦ .
٥٠٢-وسائل شيعة ، ج ٥ ، ص ٢٢٨ .
٥٠٣-همان .
٥٠٤-همان .
٥٠٥-همان .
٥٠٦-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ٢٢٨ .
٥٠٧-همان .
٥٠٨-همان .
٥٠٩-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ٢٢٨ .
٥١٠-همان .
٥١١-همان .
٥١٢-مفاتيح الجنان ، ص ٣١٣ .
٥١٣-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ٢٢٩ .
٥١٤-همان .
٥١٥-مفاتيح الجنان ، ص ٣١٨ .
٥١٦-همان ، ص ٣٢٠ .
٥١٧-اقبال ، ص ٦٣٨ .
٥١٨-وسائل شيعة ، ج ٥ ، ص ٢٣٤ .
٥١٩-همان .
٥٢٠-همان .
٥٢١-همان .
٥٢٢-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ٢٣٤ .

- ٥٢٣-همان .
 ٥٢٤-همان ، ص ٢٣٥ .
 ٥٢٥-همان ، ص ٢٣٥ .
 ٥٢٦-همان .
 ٥٢٧-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ٢٣٥ .
 ٥٢٨-همان .
 ٥٢٩-آل عمران / ٢٦ .
 ٥٣٠-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ٢٣٥ .
 ٥٣١-همان .
 ٥٣٢-همان .
 ٥٣٣-همان .
 ٥٣٤-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ٢٣٥ .
 ٥٣٥-همان .
 ٥٣٦-همان ، ص ٢٣٦ .
 ٥٣٧-همان .
 ٥٣٨-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ٢٣٦ .
 ٥٣٩-صحيفه سجديه ، دعای ٤٤ .
 ٥٤٠-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ١٨٤ .
 ٥٤١-مفاتيح الجنان ، ص ٤٤٦ .
 ٥٤٢-مفاتيح الجنان ، ص ٤٥٢ .
 ٥٤٣-مفاتيح الجنان ، ص ٣٧٣ .
 ٥٤٤-همان ، ص ٤٥٢ .
 ٥٤٥-مصباح المنير، ص ٣٩٣ .
 ٥٤٦-همان ، ص ٣٩٤ .
 ٥٤٧-مصباح المنير، ص ٣٢٨ .
 ٥٤٨-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ١٨٤ .
 ٥٤٩-مفاتيح الجنان ، ص ٢٢٠ .
 ٥٥٠-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ١٨٦ .
 ٥٥١-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ١٨٦ .
 ٥٥٢-همان .
 ٥٥٣-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ١٨٧ .
 ٥٥٤-همان .
 ٥٥٥-همان ، ص ١٨٨ .
 ٥٥٦-همان .
 ٥٥٧-همان .
 ٥٥٨-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ١٨٨ .
 ٥٥٩-همان .

- ٥٦٠-همان .
 ٥٦١-همان .
 ٥٦٢-همان .
 ٥٦٣-همان .
 ٥٦٤-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ١٨٨ .
 ٥٦٥-همان .
 ٥٦٦-همان ، ص ١٨٩ .
 ٥٦٧-همان .
 ٥٦٨-همان .
 ٥٦٩-مفاتيح الجنان ، ص ٤٨٤ .
 ٥٧٠-المصباح المنير، ص ٤٢١ .
 ٥٧١-همان ، ص ١٣٠ .
 ٥٧٢-مفاتيح الجنان ، ص ٥٠٤ .
 ٥٧٣-همان .
 ٥٧٤-تقويم عبادى ، ص ١٠٥ .
 ٥٧٥-المصباح المنير، ص ٤٣٦ .
 ٥٧٦-مفاتيح الجنان ، ص ٥١٤ .
 ٥٧٧-همان ، ص ٥١٥ .
 ٥٧٨-همان ، ص ٥٢٧ .
 ٥٧٩-توضيح المسائل ، م ١٥٢١ .
 ٥٨٠-همان ، م ١٥٢٥ .
 ٥٨١-مفاتيح الجنان ، ص ٥٦٢ .
 ٥٨٢-همان ، ص ٥٦٤ .
 ٥٨٣-همان ، ص ٥٦٨ .
 ٥٨٤-مفاتيح الجنان ، ص ٥٨٢ .
 ٥٨٥-نمازهاى مستحبه ، ص ١٣٧ .
 ٥٨٦-اقبال ، ص ٥٥٣ .
 ٥٨٧-بحار الانوار، ج ٩٨ ، ص ٣٣٤ .
 ٥٨٨-وسائل الشيعة ، ج ٥ ، ص ٤٩٥ .
 ٥٨٩-مفاتيح الجنان ، ص ٥٨٥ .
 ٥٩٠-همان .
 ٥٩١-بحار الانوار، ج ٩٨ ، ص ٣٤٨ .
 ٥٩٢-مفاتيح الجنان ، ص ٥٩٨ .
 ٥٩٣-همان ، ص ٥٩٩ .
 ٥٩٤-مفاتيح الجنان ، ص ٦٠٧ .
 ٥٩٥-مكارم الاخلاق ، ص ٣٩٤ .
 ٥٩٦-همان ص ٣٩٦ .

- ۵۹۷-بحار الانوار، ج ۹۵، ص ۷۸.
- ۵۹۸-مکارم الاخلاق، ص ۳۹۶.
- ۵۹۹-سوره مومن / ۱۹.
- ۶۰۰-مکارم الاخلاق، ص ۳۹۶.
- ۶۰۱-سوره مریم / ۴.
- ۶۰۲-مکارم الاخلاق، ص ۳۹۶.
- ۶۰۳-همان، ص ۳۹۷.
- ۶۰۴-نمازهای مستحبی، ص ۱۵۱.
- ۶۰۵-نمازهای مستحبی، ص ۱۵۱.
- ۶۰۶-ترجمه تحریرالوسیله، ج ۱، ص ۳۸۷.
- ۶۰۷-النضید، ج ۳، ص ۱۵۷.
- ۶۰۸-نمازهای مستحبی، ص ۱۵۴.
- ۶۰۹-مفاتیح الجنان، ص ۴۸۴.
- ۶۱۰-همان، ص ۳۹۶.
- ۶۱۱-نمازهای مستحبی، ص ۱۵۶.
- ۶۱۲-منازل الآخرة، ص ۲۶.
- ۶۱۳-اسرار الصلوة، ص ۱۲۵.
- ۶۱۴-بحار الانوار، ج ۱۰۳، ص ۲۳۴.
- ۶۱۵-حلیة المتقین، ص ۷۵.
- ۶۱۶-المصباح المنیر، ص ۴۱۳.
- ۶۱۷-نمازهای مستحبی، ص ۱۶۲.
- ۶۱۸-نمازهای مستحبی، ص ۱۶۳.
- ۶۱۹-مفاتیح الجنان، ص ۴۱۴.
- ۶۲۰-مفاتیح الجنان، ص ۴۸۶.
- ۶۲۱-مکارم الاخلاق، ص ۲۴۵.
- ۶۲۲-سنن النبی، ملحقات سفر، ص ۱۱۸.
- ۶۲۳-مفاتیح الجنان، ص ۶۰۴.
- ۶۲۴-مکارم الاخلاق، ص ۳۲۲.
- ۶۲۵-مفاتیح الجنان، ص ۴۰۷.
- ۶۲۶-مکارم الاخلاق، ص ۳۲۱.
- ۶۲۷-همان، ص ۳۲۸.
- ۶۲۸-نمازهای مستحبی، ص ۱۷۰، به نقل
از رساله لقاء الله، میرزا ملکی تبریزی، ص
۸۱.
- ۶۲۹-مفاتیح الجنان، ص ۴۶۲.
- ۶۳۰-مکارم الاخلاق، ص ۳۲۰.
- ۶۳۱-مکارم الاخلاق، ص ۳۲۵.

- ٦٣٢- همان ، ص ٣٢٨ .
- ٦٣٣- مكارم الاخلاق ، ص ٣٢٩ .
- ٦٣٤- همان ، ص ٣٣١ .
- ٦٣٥- همان ، ص ٣٣٣ .
- ٦٣٦- همان ، ص ٣٣٩ .
- ٦٣٧- بقره / ١٢٨ .
- ٦٣٨- ابراهيم / ٤٢-٤٣ .
- ٦٣٩- فرقان / ٧٤ .
- ٦٤٠- مكارم الاخلاق ، ص ٣٣٤ .
- ٦٤١- نوح / ٢٩ .
- ٦٤٢- اسراء / ٢٥ .
- ٦٤٣- مكارم الاخلاق ، ص ٣٣٥ .
- ٦٤٤- مكارم الاخلاق ، ص ٣٣٦ .
- ٦٤٥- مكارم الاخلاق ، ص ٣٤١ .
- ٦٤٦- همان ، ص ٣٥١ .
- ٦٤٧- توضيح المسائل ، م ١٧٥٠ .
- ٦٤٨- همان ، م ١٧٤٩ .
- ٦٤٩- م ٧ ترجمه تحرير الوسيله ، ج ٢ ، ص ٣٤ .
- ٦٥٠- توضيح المسائل ، م ١٧٤٨ .
- ٦٥١- توضيح المسائل ، م ١٧٤٨ .
- ٦٥٢- ترجمه تحرير الوسيله ، ج ٢ ، ص ٣٩ ، ش ٨ .
- ٦٥٣- همان ، ش ٩ .
- ٦٥٤- توضيح المسائل ، م ١٦٥٧ .
- ٦٥٥- النضيد ، ج ٥ ، ص ٢٣١ .
- ٦٥٦- توضيح المسائل ، م ١٧٢٤ .
- ٦٥٧- همان ، م ١٧١٥ .
- ٦٥٨- همان ، م ١٧٤٨ ، ش ٤ .
- ٦٥٩- ترجمه تحرير الوسيله ، ج ٢ ، ص ٣٩ .
- ٦٦٠- همان ، ص ٤٠ .
- ٦٦١- همان ، ج ٢ ، ص ٣٩ .
- ٦٦٢- النضيد ، ج ٥ ، ص ٢٤٧ .
- ٦٦٣- توضيح المسائل ، م ١٧٥٣ .
- ٦٦٤- همان ، م ١٧٥٤ .
- ٦٦٥- همان ، م ١٩٣٥ .
- ٦٦٦- همان ، م ١٩٦٢ .

- ٦٦٧- همان ، م ١٩٧٣ .
- ٦٦٨- همان ، م ١٩٧٤ .
- ٦٦٩- توضیح المسائل ، م ٢٠٠٠ .
- ٦٧٠- همان ، م ٢٠٠٢ .
- ٦٧١- همان ، م ٢٠١٤ .
- ٦٧٢- همان ، م ٢٠٢١ .
- ٦٧٣- همان ، م ١٩٧٩ .
- ٦٧٤- النضيد، ج ١٠ ، ص ٣٨٦ .
- ٦٧٥- همان ، ص ٣٨٧ .
- ٦٧٦- همان ، ص ٣٨٩ .
- ٦٧٧- همان ، ص ٣٩٨ .
- ٦٧٨- همان .
- ٦٧٩- همان ، ص ٣٩٩ .
- ٦٨٠- النضيد، ج ١٠ ، ص ٤٠٠ .
- ٦٨١- همان ص ٤٠١ .
- ٦٨٢- همان ، ص ٤٠٢ .
- ٦٨٣- همان ، ص ٤٠٣ .
- ٦٨٤- همان ، ص ٤٠٤ .
- ٦٨٥- همان ، ص ٤٠٥ .
- ٦٨٦- النضيد، ج ١٠ ، ص ٤٠٦ .
- ٦٨٧- همان ، ص ٤٢٤ - ٤٠٧ .
- ٦٨٨- النضيد، ج ١٠ ، ص ٤٢٩ .
- ٦٨٩- همان ، ص ٤٣٤ .
- ٦٩٠- همان ، ص ٤٣٨ .
- ٦٩١- همان ، ص ١٠٦ .
- ٦٩٢- همان .
- ٦٩٣- همان .
- ٦٩٤- ترجمه تحريرالوسيله ، ج ٣ ، ص ١٤ .
- ٦٩٥- ترجمه تحريرالوسيله ، ج ٣ ، ص ١٤ .
- ٦٩٦- همان .
- ٦٩٧- همان .
- ٦٩٨- همان .
- ٦٩٩- همان .
- ٧٠٠- همان .
- ٧٠١- همان .
- ٧٠٢- همان .
- ٧٠٣- همان .

- ۷۰۴- ترجمه تحریر الوسیله ، ج ۳ ، ص ۱۴ .
- ۷۰۵- همان .
- ۷۰۶- النضید، ج ۱۰ ، ص ۹۲ .
- ۷۰۷- همان .
- ۷۰۸- همان .
- ۷۰۹- همان ، ص ۹۳ .
- ۷۱۰- همان ، ص ۹۴ .
- ۷۱۱- النضید، ج ۱۰ ، ص ۱۰۰ .
- ۷۱۲- همان ، ص ۱۰۴ .
- ۷۱۳- توضیح المسائل ، م ۲۰۵۴ .
- ۷۱۴- احکام الحج آیه الله مدرسی ، ص ۵۴ .
- ۷۱۵- همان .
- ۷۱۶- احکام الحج آیه الله مدرسی ، ص ۵۵ .
- ۷۱۷- همان ص ۵۷ .
- ۷۱۸- همان ص ۵۸ .
- ۷۱۹- همان ، ص ۵۹ .
- ۷۲۰- همان .
- ۷۲۱- همان .
- ۷۲۲- همان ، ص ۶۰ .
- ۷۲۳- احکام حج آیه الله مدرسی ، ص ۶۱ .
- ۷۲۴- همان .
- ۷۲۵- همان ، ص ۶۲ .
- ۷۲۶- همان .
- ۷۲۷- احکام حج آیه الله مدرسی ، ص ۶۳ .
- ۷۲۸- حلیة المتقین ، ص ۲۹۷ .
- ۷۲۹- همان ، ص ۲۹۹ .
- ۷۳۰- حلیة المتقین ، فصل سوم ، ص ۳۰۰ .
- ۷۳۱- همان ، فصل چهارم ، ص ۳۰۵ .
- ۷۳۲- همان فصل هشتم ، ص ۳۱۰ .
- ۷۳۳- همان ، فصل نهم ، ص ۳۱۱ .
- ۷۳۴- حلیة المتقین ، ص ۳۳-۴۴ .
- ۷۳۵- حلیة المتقین ، ص ۶۳-۶۵ .
- ۷۳۶- حلیة المتقین ، ص ۱۱۵-۱۲۳ .
- ۷۳۷- حلیة المتقین ، ص ۱۴-۶ .
- ۷۳۸- نمازهای مستحبی عباس عزیزى ، ص ۱۶ .
- ۷۳۹- حلیة المتقین ، ص ۵۸-۶۰ .

- ۷۴۰-حلیة المتقین ، ص ۱۴۱-۱۲۶ . / سورہ
کھف آیہ آخر.
- ۷۴۱-توضیح المسائل ، م ۲۵۹۹ .
- ۷۴۲-ترجمہ تحریرالوسیله ، ج ۳ ، م ۲۰ ،
ص ۴۱۳ .
- ۷۴۳-ہمان .
- ۷۴۴-ہمان .
- ۷۴۵-ترجمہ تحریرالوسیله ، ج ۳ ، م ۲۰ ،
ص ۴۱۴ .
- ۷۴۶-ہمان .
- ۷۴۷-ترجمہ تحریرالوسیله ، ج ۱ ، ص ۹۷ ،
م ۳ .
- ۷۴۸-ہمان .
- ۷۴۹-توضیح المسائل ، م ۵۳۹ .
- ۷۵۰-ہمان .
- ۷۵۱-ہمان .
- ۷۵۲-ہمان .
- ۷۵۳-ہمان .
- ۷۵۴-ترجمہ تحریرالوسیله ، ج ۱ ، ص ۹۷ .
- ۷۵۵-ترجمہ تحریرالوسیله ، ج ۱ ، ص ۹۸ .
- ۷۵۶-توضیح المسائل ، م ۵۴۱ .
- ۷۵۷-ہمان ، م ۵۳۷ .
- ۷۵۸-النضید، ج ۱ ، ص ۲۱۷ .
- ۷۵۹-ہمان .
- ۷۶۰-ہمان .
- ۷۶۱-ہمان .
- ۷۶۲-توضیح المسائل ، م ۵۴۰ .
- ۷۶۳-توضیح المسائل ، م ۵۷۲ .
- ۷۶۴-ہمان ، م ۵۸۱ .
- ۷۶۵-ہمان ، م ۵۸۴ .
- ۷۶۶-ترجمہ تحریرالوسیله ، ج ۱ ، ص ۱۱۴ ،
گفتار در مستحبات کفن و آداب کفن کردن .
- ۷۶۷-ہمان .
- ۷۶۸-ہمان ، ص ۱۱۵ .
- ۷۶۹-ہمان .
- ۷۷۰-ترجمہ تحریرالوسیله ، ج ۱ ، ص ۱۱۵ .
- ۷۷۱-ترجمہ تحریرالوسیله ، ج ۱ ، ص ۱۱۵ .

- ۷۷۲-النضيد، ج ۱، ص ۲۴۵.
- ۷۷۳-همان، ص ۲۴۶.
- ۷۷۴-توضیح المسائل، م ۵۸۵.
- ۷۷۵-همان، م ۵۸۶.
- ۷۷۶-همان، م ۵۸۷.
- ۷۷۷-همان، م ۵۹۱.
- ۷۷۸-ترجمه تحريرالوسيله، ج ۱، ص ۱۱۷
گفتار در حنوط.
- ۷۷۹-توضیح المسائل، م ۵۹۰.
- ۷۸۰-همان.
- ۷۸۱-ترجمه تحريرالوسيله، ج ۱، ص ۱۱۹،
آداب تشييع.
- ۷۸۲-همان.
- ۷۸۳-همان.
- ۷۸۴-همان، ص ۱۲۰.
- ۷۸۵-همان، ص ۱۲۰.
- ۷۸۶-همان.
- ۷۸۷-ترجمه تحريرالوسيله، ج ۱، ص ۱۲۰.
- ۷۸۸-همان.
- ۷۸۹-همان.
- ۷۹۰-همان.
- ۷۹۱-همان.
- ۷۹۲-همان، ص ۱۲۱.
- ۷۹۳-توضیح المسائل، م ۵۹۶.
- ۷۹۴-همان، م ۶۱۱.
- ۷۹۵-همان، پ.
- ۷۹۶-همان.
- ۷۹۷-همان.
- ۷۹۸-همان.
- ۷۹۹-همان.
- ۸۰۰-همان.
- ۸۰۱-همان.
- ۸۰۲-توضیح المسائل، م ۶۱۱.
- ۸۰۳-همان، م ۶۱۲.
- ۸۰۴-همان، م ۶۰۶.
- ۸۰۵-ترجمه تحريرالوسيله، ج ۱، ص ۱۳۷.
- ۸۰۶-همان.

- ٨٠٧- همان .
 ٨٠٨- ترجمه تحرير الوسيله ، ج ١ ، ص ١٣٧ .
 ٨٠٩- همان ، ص ١٣٨ .
 ٨١٠- همان .
 ٨١١- همان .
 ٨١٢- همان .
 ٨١٣- همان .
 ٨١٤- توضيح المسائل ، م ٥٩٣ .
 ٨١٥- النضيد ، ج ١ ، ص ٢٧٤ .
 ٨١٦- همان .
 ٨١٧- توضيح المسائل ، م ٦٢٩ .
 ٨١٨- ترجمه تحرير الوسيله ، ج ١ ، ص ١٣٧ .
 ٨١٩- همان .
 ٨٢٠- همان ، ص ١٣٩ .
 ٨٢١- همان .
 ٨٢٢- ترجمه تحرير الوسيله ، ج ١ ، ص ١٣٩ .
 ٨٢٣- توضيح المسائل ، م ٦٢٨ .
 ٨٢٤- همان .
 ٨٢٥- همان .
 ٨٢٦- همان ، م ٦٢٩ .
 ٨٢٧- همان ، م ٦٣٠ .
 ٨٢٨- توضيح المسائل ، م ٦٣٢ .
 ٨٢٩- همان .
 ٨٣٠- همان ، م ٦٣٣ .
 ٨٣١- همان ، م ٦٣٨ .
 ٨٣٢- همان ، ص ٦٣٩ .
 ٨٣٣- ترجمه تحرير الوسيله ، ج ١ ، ص ١٤٠ .
 ٨٣٤- همان .
 ٨٣٥- همان .
 ٨٣٦- همان .
 ٨٣٧- همان .
 ٨٣٨- همان .
 ٨٣٩- همان .
 ٨٤٠- توضيح المسائل ، م ٦٣٢ .
 ٨٤١- داروخانه معنوى ، ص ٢٠٧ .
 ٨٤٢- ترجمه تحرير الوسيله ، ج ١ ، ص ١٤٠ .
 ٨٤٣- همان .

- ۸۴۴-طب الائمة علامه سيد عبدالله شبر، ص ۷۰.
- ۸۴۵-طب الائمة علامه شبر، ص ۷۴.
- ۸۴۶-همان ، ص ۷۶.
- ۸۴۷-طب الائمة ، ص ۸۵.
- ۸۴۸-همان ، ص ۸۷.
- ۸۴۹-طب الائمة ، ص ۸۹.
- ۸۵۰-همان ، ص ۹۰.
- ۸۵۱-طب الائمة ، ص ۹۶-۹۱.
- ۸۵۲-طب الائمة ، ص ۹۷.
- ۸۵۳-طب الائمة ، ص ۹۸.
- ۸۵۴-طب الائمة ، ص ۱۰۱.
- ۸۵۵-طب الائمة ، ص ۱۰۴.
- ۸۵۶-همان ، ص ۱۰۷.
- ۸۵۷-طب الائمة ، ص ۱۰۸.
- ۸۵۸-همان ، ص ۱۱۳.
- ۸۵۹-طب الائمة ، ص ۱۱۵.
- ۸۶۰-همان ، ص ۱۱۸.
- ۸۶۱-طب الائمة ، ص ۱۲۰.
- ۸۶۲-همان ، ص ۱۲۴.
- ۸۶۳-همان ، ص ۱۲۷.
- ۸۶۴-همان ، ص ۱۲۸.
- ۸۶۵-زبان خوراکی ها، ص ۲۴۰.
- ۸۶۶-طب الائمة ، ص ۱۳۰.
- ۸۶۷-داروخانه معنوی ، ص ۲۲۰.
- ۸۶۸-همان ، ص ۲۱۷.
- ۸۶۹-همان ، ص ۲۱۹.
- ۸۷۰-داروخانه معنوی ، ص ۲۱۹-۲۱۶.

فهرست مطالب

2	مقدمه
5	آداب دعا کردن
8	آداب و مراقبت های ایام سال
8	آداب ماه محرم
11	آداب ماه صفر
12	آداب ماه ربیع الاول
14	آداب ماه ربیع الثانی
16	آداب ماه جمادی الاول
17	آداب ماه جمادی الثانی
18	آداب ماه رجب
24	آداب ماه شعبان
29	آداب ماه مبارک رمضان
34	آداب معنوی آداب شب و روز عید فطر
37	- ماه شوال
39	آداب ماه ذی الحجة
48	فضیلت شب و روز جمعه
49	آداب شب جمعه
52	آداب روز جمعه
	آداب زیارت معصومین و امام زادگان
56	علیهم السلام
60	ثواب قرائت سوره های قرآن
73	۲- آداب معنوی که روح را زنده می کنند
74	آدابی که دل را روشن می کند
75	آدابی که موجب نور دل می شوند
76	آدابی که موجب رقت قلب می شوند
77	آدابی که موجب قوت قلب می شوند
78	مکروهاتی که موجب قساوت قلب می شوند
79	آدابی که موجب زیادی عقل می شوند
80	مکروهاتی که باعث کمی عقل می شوند
81	آدابی که موجب زیادی حافظه می شوند
82	مکروهاتی که حافظه را کم می کنند
83	آدابی که نور چشم را زیاد می کنند
84	مکروهاتی که موجب کمی نور چشم می شوند
85	آدابی که عمر را طولانی می کنند
86	مکروهاتی که عمر را تباه می کنند
87	آدابی که موجب وسعت رزق می شوند
89	مکروهاتی که موجب فقر و تنگدستی می شوند

- 91 آدابی که موجب صحت بدن می شوند
- 93 آدابی که موجب نشاط و مسرت می شوند
- 94 مکروهاتی که موجب غم و اندوه می شوند
- 95 آدابی که باعث آمرزش انسان می شوند
- 96 آدابی که موجب امن از عذاب قبر می شوند
- 97 آدابی که فشار قبر را از زنان برمی دارد
مؤمن همیشه پنج چیز برای انجام آداب به
همراه دارد
- 98 آداب ازدواج و احکام خانواده
- 100 آداب انتخاب همسر
- 101 مستحبات و مکروهات مراسم ازدواج و زفاف
- 108 آداب و سنن ولادت
- 110 آداب نام گذاری فرزند
- 112 آداب شیردهی و تربیت فرزند
- ۳- آداب معنوی اسلام در مورد تربیت کودکان
سفارشاتى دارد که عبارتند از:
- 114 آداب دوران بارداری
- 117 آداب تخیلی
- 118 مکروهات تخیلی
- 120 آداب وضو
- 122 مکروهات وضو
وضو گرفتن با آب های زیر مکروه می باشد:
- 125 آداب غسل
- 126 آداب غسل جنابت
- 127 مکروهات مربوط به شخص جنب
- 128 مستحبات غسل میت
- 129 غسلهای مستحبی
- 131 غسلهای مستحبی زمانی
- 132 غسلهای مستحبی مکانی
- 134 غسلهای مستحبی فعلی
- 135 الف) غسلهایی که برای کارهایی که می
خواهد انجام دهد:
- 135 ب) غسلهایی مستحبی برای کارهایی که قبلاً
انجام داده است :
- 137 غسلهای مستحبی دیگر
- 138 آداب تیمم
- 139 آداب نماز
- 140 مستحبات و مکروهات اذان و اقامه
- 141 مستحبات تکبیرة الاحرام
- 143 مستحبات قیام
- 144

145	مستحبات و مکروهات قرائت و ذکر
148	مستحبات و مکروهات رکوع
150	مستحبات و مکروهات سجده
154	مستحبات قنوت
156	آداب مخصوص زنان در نماز
157	تعقیبات نماز
162	تعقیبات نماز صبح عبارتند از:
163	مستحبات دیگر در باب نماز
165	مکروهاتی دیگر در باب نماز
167	آداب نماز جماعت
170	مکروهات نماز جماعت
172	آداب نماز جمعه
173	آداب و مستحبات نماز جمعه عبارتند از:
176	آداب نماز آیات
177	آداب نماز آیات عبارتند از:
178	آداب مسجد
181	مکروهات مربوط به مسجد
183	ترتیب اولویت مساجد از نظر ثواب
184	مکان های مکروه برای اقامه نماز
	نمازهای مستحبی امام موسی بن جعفر
186	علیه السلام می فرمایند:
	نمازهای مستحبی شبانه روز نافله های شبانه
187	روز
187	الف (نافله های روزانه :
188	ب (نافله های شب :
189	نماز شب :
190	نماز غفيله
	۵- آداب معنوی نماز ائمه معصومین
192	علیهم السلام
192	۱. نماز حضرت رسول صل الله علیه و آله
193	۲. نماز حضرت علی علیه السلام
194	۳. نماز حضرت فاطمه علیها السلام
195	۴. نماز امام حسن علیه السلام
196	۵. نماز امام حسین علیه السلام
197	۶. نماز امام زین العابدین علیه السلام
198	۷. نماز حضرت محمد باقر علیه السلام
199	۸. نماز حضرت صادق علیه السلام
200	۹. نماز امام کاظم علیه السلام
201	۱۰. نماز امام رضا علیه السلام
202	۱۱. نماز حضرت جواد علیه السلام
203	۱۲. حضرت هادی علیه السلام

۱۳. نماز امام حسن عسگری علیه السلام 204
۱۴. نماز حضرت صاحب الزمان (عج) 205
- مختصری از تاریخچه مسجد مقدس جمکران . . 206
- نماز هدیه معصومین علیهم السلام 208
- نماز زیارت معصومین علیهم السلام 209
۱. نماز زیارت حضرت رسول صل الله علیه و آله
210
۲. نماز زیارت ائمه بقیع علیهم السلام . . . 211
۳. نماز امیرالمومنین علیه السلام 212
۴. نماز بعد از زیارت عاشورا 213
- کیفیت نماز: 214
- مستحبات نماز جعفر طیار 215
- نماز حضرت سلمان 216
- نماز عید غدیر 217
- نمازهای ایام هفته 218
- ۱- نماز شب شنبه 218
- ۲- نماز روز شنبه 219
- ۳- نماز شب یکشنبه 220
- ۴- نماز روز یکشنبه 221
- ۵- نماز شب دوشنبه 222
- ۶- نماز روز دوشنبه 223
- ۷- نماز شب سه شنبه 224
- ۸- نماز روز سه شنبه 225
- ۹- نماز شب چهارشنبه 226
- ۱۰- نماز روز چهارشنبه 227
- ۱۱- نماز شب پنج شنبه 228
- ۱۲- نماز روز پنج شنبه 229
- ۱۳- نماز شب جمعه 230
- ۱۴- نماز روز جمعه 231
- نماز ماههای سال نمازهای مشترك هر ماه 232
- نمازهای ماه رجب فضیلت ماه رجب : 233
۱. نماز در هر شب ماه رجب : 234
۲. نماز اولین شب جمعه رجب : 235
۳. نماز در روز جمعه رجب : 236
۴. نماز در روز اول رجب : 237
۵. نماز يك شب در رجب : 238
- نماز شب های ماه رجب 239
- نماز شب اول : 239
- نماز شب دوم : 240
- نماز شب سوم : 241
- نماز شب چهارم : 242
- نماز شب پنجم : 243

- 244 : نماز شب ششم
- 245 : نماز شب هفتم
- 246 : نماز شب هشتم
- 247 : نماز شب نهم
- 248 : نماز شب دهم
- 249 : نماز شب یازدهم
- 250 : نماز شب دوازدهم
- 251 : نماز شب سیزدهم (شب ولادت حضرت علی علیه السلام)
- 252 : نماز دیگر شب چهاردهم
- 253 : نماز شب پانزدهم
- 254 : نماز شب شانزدهم
- 255 : نماز روز هفدهم
- 256 : نماز شب هجدهم
- 257 : نماز شب نوزدهم
- 258 : نماز شب بیستم
- 259 : نماز شب بیست و یکم
- 260 : نماز شب بیست و دوم
- 261 : نماز شب بیست و سوم
- 262 : نماز شب بیست و چهارم
- 263 : نماز شب بیست و پنجم
- 264 : نماز شب بیست و ششم
- 265 : نماز شب بیست و هفتم
- 266 : نماز شب بیست و هشتم
- 267 : نماز شب بیست و نهم (شب بعثت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله)
- 268 : نماز روز سی ام
- 269 : نماز شب بیست و یکم
- 270 : نماز شب بیست و نهم
- 271 : نماز شب سی ام
- 272 : نماز ماه شعبان فضیلت ماه شعبان
- 273 : نماز در هر پنجشنبه از ماه شعبان
- 274 : نماز شب های ماه شعبان
- 274 ۱. نماز شب اول
- 275 ۲. نماز شب دوم
- 276 ۳. نماز شب سوم
- 277 ۴. نماز شب چهارم
- 278 ۵. نماز شب پنجم
- 279 ۶. نماز شب ششم
- 280 ۷. نماز شب هفتم
- 281 ۸. نماز شب هشتم
- 282 ۹. نماز شب نهم

- 283 : نماز شب دهم : ۱۰
 284 : نماز شب یازدهم : ۱۱
 285 : نماز شب دوازدهم : ۱۲
 286 : نماز شب سیزدهم : ۱۳
 287 : نماز شب چهاردهم : ۱۴
 288 : نماز شب پانزدهم (شب میلاد امام زمان
 عج) :
 289 : نماز شب شانزدهم : ۱۶
 290 : نماز شب هفدهم : ۱۷
 291 : نماز شب هجدهم : ۱۸
 292 : نماز شب نوزدهم : ۱۹
 293 : نماز شب بیستم : ۲۰
 294 : نماز شب بیست و یکم : ۲۱
 295 : نماز شب بیست و دوم : ۲۲
 296 : نماز شب بیست و سوم : ۲۳
 297 : نماز شب بیست و چهارم : ۲۴
 298 : نماز شب بیست و پنجم : ۲۵
 299 : نماز شب بیست و ششم : ۲۶
 300 : نماز شب بیست و هفتم : ۲۷
 301 : نماز شب بیست و هشتم : ۲۸
 302 : نماز شب بیست و نهم : ۲۹
 303 : نماز شب سی ام : ۳۰
 304 : نمازهای ماه مبارک رمضان
 305 : ۱. نماز شب اول ماه رمضان
 306 : ۲. نماز اول ماه
 307 : ۳. نماز هر شب ماه رمضان
 308 : ۴. نماز روز اول ماه
 309 : ۵. نماز شب های قدر:
 310 : ۶. نماز دیگر شب های قدر:
 ۷. هزار رکعت در تمام شب های ماه رمضان :
 311
 ۶-آداب معنوی نمازهای شب های ماه رمضان
 312
 313 : ۱. نماز شب اول
 314 : ۲. نماز روز اول
 315 : ۳. نماز شب دوم
 316 : ۴. نماز شب سوم
 317 : ۵. نماز شب چهارم
 318 : ۶. نماز شب پنجم
 319 : ۷. نماز شب ششم
 320 : ۸. نماز شب هفتم
 321 : ۹. نماز شب هشتم

۱۰. نماز شب نهم : 322
۱۱. نماز شب دهم : 323
۱۲. نماز شب یازدهم : 324
۱۳. نماز شب دوازدهم : 325
۱۴. نماز شب سیزدهم : 326
۱۵. نماز شب چهاردهم : 327
۱۶. نماز شب پانزدهم : 328
۱۷. نماز شب شانزدهم : 329
۱۸. نماز شب هفدهم : 330
۱۹. نماز شب هجدهم : 331
۲۰. نماز شب نوزدهم : 332
۲۱. نماز شب بیستم : 333
۲۲. نماز شب بیست و یکم : 334
۲۳. نماز شب بیست و دوم : 335
۲۴. نماز شب بیست و سوم : 336
۲۵. نماز شب بیست و چهارم : 337
۲۶. نماز شب بیست و پنجم : 338
۲۷. نماز شب بیست و ششم : 339
۲۸. نماز شب بیست و هفتم : 340
۲۹. نماز شب بیست و هشتم : 341
۳۰. نماز شب بیست و نهم : 342
۳۱. نماز شب سی ام : 343
۳۲. نماز شب آخر رمضان : 344
- نماز ماه شوال 345
- اما نمازهای این ماه : 346
۱. نماز شب اول : 346
- نماز ماه ذی القعدة 347
- نمازهای این ماه عبارتند از: 348
۱. نماز روز یکشنبه ماه ذی القعدة 348
۲. نماز روز بیست و پنجم ذی القعدة : .. 349
- نمازهای ماه ذی الحجة 350
۱. نماز ده شب اول : 350
۲. نماز حضرت فاطمه علیها السلام در روز اول ذی الحجة : 351
۳. نماز روز اول ذی الحجة : 352
۴. نماز روز عرفه (روز نهم) : 353
۵. نماز روز دهم (عید قربان) : 354
۶. نماز شب هجدهم (شب عید غدیر) : 355
۷. نماز روز هجدهم (عید غدیر) : 356
۸. نماز روز هجدهم : 357
۹. نماز روز بیست و پنجم (روز مباهله) : 358

۱۰. نماز روز آخر ماه : 359
- نمازهای ماه محرم : 360
۱. نماز شب اول : 361
۲. نماز روز اول : 362
۳. نماز شب دهم : 363
۴. نماز دیگر شب دهم : 364
۵. نماز دیگر شب دهم : 365
- نمازهای ماه صفر : 366
- نماز روز سوم صفر : 366
- نمازهای ماه ربیع الاول : 367
۱. نماز روز دوازدهم : 367
۲. نماز روز هفدهم : 368
- نمازهای ماه جمادی الآخر : 369
- نماز در هر وقت از ماه : 369
- نمازهای رفع بیماری : 370
۱. نماز برای شفا از هر بیماری : 370
۲. نماز برای رفع تب : 371
۳. نماز برای رفع بیماری چشم : 372
۴. نماز برای رفع نابینائی : 373
۵. نماز درد گردن : 374
۶. نماز درد سینه : 375
۷. نماز درد سر : 376
۸. نماز درد پا : 377
- مجموعه ای دیگر از نمازهای مستحبی : 378
۱. نماز طلب باران (استسقا) : 378
- مستحبات نماز استسقا : 379
۲. نماز دیدن پیغمبر صلی الله علیه وآله در خواب : 381
۳. نماز برای آمرزش گناهان : 382
۴. نماز اموات : 383
۵. نماز وحشت : 384
۶. نماز رفع عذاب قبر و روز قیامت : 385
۷. نماز دیگر در رفع عذاب قبر : 386
۸. چند نماز دیگر در رفع عذاب قبر : 387
۹. نماز لباس نو : 388
۱۰. نماز انتخاب همسر : 389
۱۱. نماز زفاف : 390
۱۲. نماز شکر : 391
۱۳. نماز باطل کردن سحر : 392
۱۴. نماز رفع خصومت : 393
۱۵. نماز رفع عسرت و سختی : 394
۱۶. نماز قضای دین : 395

396 نماز وصیت
397 نماز تحیت مسجد
398 نماز هنگام سفر
399 نماز نوروز
400 نماز استخاره
	ساعات خوب استخاره روز یکشنبه از صبح تا
401 ظهر و از عصر تا مغرب
402 نماز برای انجام کار
403 نماز استغفار
404 نماز توبه
 نماز استغاثه به حضرت فاطمه
405 علیها السلام
406 نماز استغاثه
407 نماز برای حاجت خیلی مهم
408 نماز برای طلب عفو
409 نماز برای رفع وسوسه
410 نماز رفع غم و هم
411 نماز یاری خواستن
412 نماز برای ازدیاد روزی
413 نماز طلب فرزند
414 نماز پدر برای فرزند
415 نماز فرزند برای والدین
416 نماز گرسنه
417 نماز زیادی حافظه
418 نماز برای حفظ قرآن
419 نماز برای پیدا شدن گمشده
420 نماز برای پیدا شدن مرکب
421 ۷- آداب معنوی آداب روزه
423 مکروهات مربوط به روزه
424 روزه های مکروه
425 آداب خمس و زکات
427 آداب خرید و فروش
431 مکروهات خرید و فروش
434 آداب مسافرت
441 آداب غذا خوردن
444 آداب آشامیدن آب
446 آداب حمام رفتن و نظافت
448 آداب مربوط به لباس و کفش
450 آداب مهمانی
452 آداب خوابیدن
454 آداب ذبح حیوان

۸-آداب معنوی آداب مربوط به اموات و موت	456
مستحبات و مکروهات حالت احتضار و بعد از مرگ	456
آداب کفن و کفن کردن	458
مستحبات و مکروهات حنوط میت	461
مستحبات تشییع جنازه	462
مکروهات تشییع جنازه	465
مستحبات نماز میت	466
آداب دفن و بعد دفن	468
مکروهات دفن و بعد از دفن	472
آداب مربوط به قبرستان	473
خواص خوراکیها	474
به زبان روایات درمان با نمک در کتاب کافی	474
درمان با حلیم در کتاب کافی	475
درمان با غسل در کتاب کافی	476
درمان با شیر	477
منافع و زیانهای پنیر	478
درمان با سرکه در کتاب کافی	479
درمان با زیتون و روغن آن	480
درمان با جو در کتاب مکارم	481
درمان با برنج	482
درمان با عدس و نخود در کتاب کافی	483
درمان با انگور	484
درمان با انار و فواید آن	485
درمان با سیب	486
درمان با به	487
درمان با گلابی	489
درمان با انجیر	490
درمان با خربزه	491
درمان با کاسنی	492
درمان با تره	493
درمان با کاهو	494
درمان با کدو	495
درمان با هویج	496
درمان با شلغم	497
درمان با بادنجان	498
درمان با پیاز و سیر	499
درمان با سیاهدانه	500
درمان با گوشت کبوتر	501
درمان با خرما	502

503	درمان با گوشت بره
504	درمان با کشمش
505	درمان با سنجد
506	۹- آداب معنوي
532	فهرست مطالب